

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Bytnica

na okres od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2026 r.

Warszawa 2017 r.

Wykonawca

TAXUS UL Sp. z o.o.
ul. Płomyka 58
02-491 Warszawa
tel./fax.: (0 22) 659 09 09
email: taxus@taxusul.com.pl

Prognozę oddziaływania na środowisko opracował:

mgr inż. Marek Momot
Specjalista ds. Urządzania Lasu i Ochrony Przyrody

Prognozę oddziaływania na środowisko opracowano
w Pracowni Kameralnej Urządzania Lasu i Ochrony Przyrody
pod kierunkiem
Z-cy Dyrektora Wydziału Urządzania Lasu i Ochrony Przyrody
mgr inż. Małgorzaty Piotrowskiej

Kontrola końcowa

Dyrektor Wydziału Urządzania Lasu i Ochrony Przyrody
mgr inż. Bogusław Borusiewicz

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	7
1.1 STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	7
1.2 WYKAZ STOSOWANYCH TERMINÓW I SKRÓTÓW	10
2. INFORMACJE OGÓLNE	11
2.1 PODSTAWA PRAWNA I ZAKRES PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PUL.....	11
2.2 ZAWARTOŚĆ I GŁÓWNE CELE PLANU URZĄDZENIA LASU.....	19
2.3 METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	21
2.4 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PUL.....	22
2.5 POWIĄZANIA PUL Z INNYMI DOKUMENTAMI, W TYM DOKUMENTAMI, KTÓRE PODDANE ZOSTAŁY STRATEGICZNEJ OCENIE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	25
2.6 METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PUL ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA	25
2.7 INFORMACJA O MOŻLIWYM, TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU PUL NA ŚRODOWISKO.....	26
3. OPIS, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA	27
3.1 OPIS ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA	27
3.1.1. <i>Informacje ogólne Nadleśnictwa Bytnica</i>	27
3.1.2. <i>Charakterystyka przyrodnicza Nadleśnictwa Bytnica</i>	29
3.1.3. <i>Charakterystyka lasów Nadleśnictwa Bytnica</i>	30
3.2 FORMY OCHRONY PRZYRODY WYRÓŻNIONE NA TERENIE NADLEŚNICTWA BYTNICA.....	34
3.2.1. <i>Park Krajobrazowy</i>	36
3.2.2. <i>Obszary chronionego krajobrazu</i>	37
3.2.3. <i>Obszary Natura 2000</i>	39
3.2.4. <i>Siedliska przyrodnicze</i>	51
3.2.5. <i>Użytki ekologiczne</i>	55
3.2.6. <i>Pomniki przyrody</i>	57
3.2.7. <i>Ochrona gatunkowa</i>	63
3.2.8. <i>Projektowane oraz proponowane formy ochrony przyrody</i>	65
3.3 ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA	66
3.3.1. <i>Stan i zagrożenia powietrza atmosferycznego</i>	66
3.3.2. <i>Stan i zagrożenia wód powierzchniowych i gruntowych</i>	68
3.3.3. <i>Stan i zagrożenia gleb</i>	69
3.3.4. <i>Zagrożenia ekosystemów leśnych</i>	70
3.3.5. <i>Zagrożenia związane z przebiegiem szlaków komunikacyjnych</i>	75
3.3.6. <i>Zagrożenia związane z budową ferm nerek oraz drobiu</i>	76
3.4 OKREŚLENIE PŁASZCZYZN MOŻLIWYCH KOLIZJI POMIĘDZY CELAMI OCHRONY PRZYRODY A PLANOWANĄ GOSPODARKĄ LEŚNĄ.....	76
3.5 POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PUL	77
4. ANALIZA ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PUL NA ELEMENTY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	78
4.1 ODDZIAŁYWANIE NA RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ	78
4.2 ODDZIAŁYWANIE NA LUDZI	79
4.3 ODDZIAŁYWANIE NA ROŚLINY I ZWIERZĘTA	79
4.4 ODDZIAŁYWANIE NA WODĘ	85
4.5 ODDZIAŁYWANIE NA POWIETRZE.....	85
4.6 ODDZIAŁYWANIE NA POWIERZCHNIĘ ZIEMI	85
4.7 ODDZIAŁYWANIE NA KRAJOBRAZ.....	86
4.8 ODDZIAŁYWANIE NA KLIMAT	87
4.9 ODDZIAŁYWANIE NA ZASOBY NATURALNE	87
4.10 ODDZIAŁYWANIE NA ZABYTKI I DOBRA KULTURY MATERIALNEJ	88
4.11 ZESTAWIENIE ZBIORCZE WPŁYWU PROJEKTU PUL NA ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE.....	89
5. ANALIZA ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PUL NA ISTNIEJĄCE FORMY OCHRONY PRZYRODY	90

5.1	ODDZIAŁYWANIE PUL NA PARKI KRAJOBRAZOWE.....	90
5.1.1.	„Gryżyński Park Krajobrazowy”	90
5.2	ODDZIAŁYWANIE PUL NA OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU	91
5.2.1.	OChK „16-Puszcza nad Pliszką”	91
5.2.2.	OChK „18-Krośnieńska Dolina Odry”	93
5.3	ODDZIAŁYWANIE PUL NA OBSZARY NATURA 2000.....	94
5.3.1.	OSO PLB080004 „Dolina Środkowej Odry”	95
5.3.2.	SOO PLH080011 „Dolina Pliszki”	98
5.3.3.	SOO PLH080028 „Krośnieńska Dolina Odry”	106
5.3.4.	SOO PLH080034 „Bytnica”	111
5.3.5.	SOO PLH080035 „Dębowe Aleje w Gryżynie i Zawiszach”	112
5.3.6.	SOO PLH080037 „Lasy Dobrosułowskie”	115
5.3.7.	SOO PLH080042 „Stara Dąbrowa w Korytach”	120
5.3.8.	SOO PLH080067 „Rynna Gryżyny”	123
5.4	INTEGRALNOŚĆ OBSZARÓW NATURA 2000.....	128
5.5	ODDZIAŁYWANIE PUL NA POZOSTAŁE OBSZAROWE FORMY OCHRONY	128
5.6	ODDZIAŁYWANIE PUL NA SIEDLISKA PRZYRODNICZE	129
5.7	ODDZIAŁYWANIE PUL NA POMNIKI PRZYRODY	131
6.	DZIAŁANIA OGRANICZAJĄCE POTENCJALNIE NEGATYWNY WPŁYW PLANU NA ŚRODOWISKO	133
7.	ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ZADAŃ UJĘTYCH W PROJEKTOWANYM PUL.....	135
8.	SPIS TABEL, RYSUNKÓW I WYKRESÓW	136
	TABELE	136
	RYSUNKI	138
	WYKRESY	138
9.	LITERATURA.....	139
10.	ZAŁĄCZNIKI	140

1. WSTĘP

1.1 STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Wykonanie Prognozy Oddziaływania na Środowisko Planu Urządzenia Lasu wynika bezpośrednio z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Przeczytać tam możemy m.in., że: „Przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty: (...) planów lub programów w dziedzinie (...) leśnictwa (...)”. Szczegółowy zakres Prognozy znajduje się w art. 51 ww. ustawy.

Głównym celem opracowanej Prognozy było przeanalizowanie zapisów znajdujących się w projekcie Planu Urządzenia Lasu w odniesieniu do ich wpływu na środowisko przyrodnicze. Analiza ta polegała głównie na sprawdzeniu, czy zapisy nie wpływają negatywnie na środowisko naturalne, a w szczególności na stan zachowania gatunków grzybów, roślin, zwierząt oraz siedlisk przyrodniczych, objętych ochroną prawną oraz wymienionych jako cenne z punktu widzenia Unii Europejskiej w Dyrektywach Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa oraz 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

Analizie poddano całość zabiegów zapisanych w projekcie Planu Urządzenia Lasu. Szczególną uwagę przywiązywano do obszarów Natura 2000, znajdujących się na terenie Nadleśnictwa Bytnica. Do analizy wykorzystano dane o środowisku, zamieszczone m.in. w:

- Zaktualizowanym Programie Ochrony Przyrody;
- Standardowych Formularzach Danych dla obszarów Natura 2000;
- Planach Zadań Ochronnych oraz projektach Planów Zadań Ochronnych dla obszarów Natura 2000;
- Rejestrach form ochrony przyrody Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim.

Jednym z podstawowych zadań było przypisanie wskazań gospodarczych uwzględnionych w projekcie Planu Urządzenia Lasu do określonych przedmiotów ochrony, zlokalizowanych na gruntach Nadleśnictwa Bytnica. Oceny dokonano na podstawie analiz przy użyciu tabel macierzy. Tabele macierzy pozwalają przy pomocy wartości liczbowych określić wpływ projektowanych działań gospodarczych m.in. na siedliska przyrodnicze oraz na gatunki podlegające ochronie prawnej.

W pierwszej części Prognozy zawarto ogólne informacje na temat podstawy prawnej i powiązań z innymi dokumentami, krótki opis Planu Urządzenia Lasu oraz informacje o źródłach danych oraz metodach wykorzystywanych w trakcie sporządzania Prognozy, a także możliwym oddziaływaniu transgranicznym. Ustalono, iż ze względu na położenie geograficzne, na terenie Nadleśnictwa Bytnica nie zachodzi transgraniczne oddziaływanie.

Kolejną część stanowi przyrodniczy opis lasów Nadleśnictwa Bytnica, opis zagrożeń oraz opis obiektów chronionych. Na gruntach pozostających w zarządzie Nadleśnictwa wyróżniono następujące formy ochrony:

- *Parki krajobrazowe:*
Gryżyński Park Krajobrazowy
- *Obszary Chronionego Krajobrazu:*
Obszar Chronionego Krajobrazu „16-Puszcza nad Pliszką”

- Obszar Chronionego Krajobrazu „18-Krośnieńska Dolina Odry”
- *Obszary Natura 2000:*
 - PLB080004 „Dolina Środkowej Odry”
 - PLH080011 „Dolina Pliszki”
 - PLH080028 „Krośnieńska Dolina Odry”
 - PLH080034 „Bytnica”
 - PLH080035 „Dębowe Aleje w Gryżynie i Zawiszach”
 - PLH080037 „Lasy Dobrosułowskie”
 - PLH080042 „Stara Dąbrowa w Korytach”
 - PLH080067 „Rynna Gryżyny”
 - *Użytki ekologiczne:*
 - „Pod Orłem”
 - „Żurawie”
 - „Sucha Niemka”
 - „Olszyny”
 - „Grabina”
 - „Gryżyński Wąwóz”
 - „Kijewo”
 - *Pomniki przyrody:*

na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica zlokalizowanych jest 5 pomników przyrody (4 w formie alei dębowych, 1 powierzchniowy — „Czapliniec”)
 - *Siedliska przyrodnicze:*

na gruntach Nadleśnictwa Bytnica stwierdzono 20 typów (23 podtypy) siedlisk przyrodniczych
 - *Ochrona strefowa:*

na gruntach Nadleśnictwa Bytnica wyznaczono 7 stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania, ustanowionych dla gatunków zwierząt objętych ochroną strefową
 - *Ochrona gatunkowa roślin, grzybów i zwierząt:*

na gruntach Nadleśnictwa Bytnica stwierdzono występowanie 5 gatunków grzybów oraz 29 gatunków roślin objętych ochroną gatunkową (ścistą i częściową). 26 taksonów wśród stwierdzonych na terenie Nadleśnictwa Bytnica posiada status gatunków rzadkich w skali obszaru RDLP Zielona Góra
 - Na gruntach Nadleśnictwa Bytnica stwierdzono występowanie minimum 182 gatunki zwierząt objętych ochroną gatunkową

Nie stwierdzono znacząco negatywnego wpływu zapisów zawartych w projekcie Planu na przyrodę i cele ochrony obszarowych form ochrony. W odniesieniu do pomników przyrody, POP wskazuje na konieczność ich ochrony przed uszkodzeniem w trakcie realizacji działań wynikających z zapisów projektu Planu. Wskazane zarówno w POP, jak i w Prognozie sposoby minimalizacji potencjalnie negatywnego wpływu planowanych działań na gatunki oraz ich siedliska wydają się być wystarczające do zapewnienia im właściwej ochrony podczas prowadzonej gospodarki leśnej.

W projekcie Planu opisane zostały zagrożenia: abiotyczne, biotyczne oraz antropogeniczne.

W Prognozie określone zostały także płaszczyzny potencjalnych kolizji pomiędzy gospodarką leśną, a ochroną przyrody oraz zmiany mogące zaistnieć w przypadku braku realizacji Planu. Wynika z nich, iż zapisy umieszczone w projekcie Planu formułowane są w sposób mający na celu zminimalizowanie potencjalnych kolizji. W przypadku omawianego terenu nie stwierdzono znaczących kolizji pomiędzy projektowaną gospodarką leśną a celami ochrony przyrody.

Określono również, jakie będzie oddziaływanie zapisów Planu Urządzenia Lasu na elementy wymienione w art. 51 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Wykazano, że oddziaływanie projektu Planu na zwierzęta, rośliny, krajobraz, klimat oraz zabytki i dobra materialne będzie miało charakter neutralny.

W odniesieniu do bioróżnorodności, ludzi, wody, powietrza, powierzchni ziemi oraz zasobów naturalnych oddziaływanie będzie miało charakter pozytywny.

W stosunku do istniejących obiektów i obszarów chronionych przeprowadzona analiza wykazała brak negatywnego oddziaływania w związku z realizacją planowanych w PUL zabiegów.

Opisano również przewidywane oddziaływanie na integralność obszarów Natura 2000 oraz przedstawiono rozwiązania mające na celu poprawienie wpływu zapisów Planu na elementy podlegające ochronie. Integralność obszaru to jego zewnętrzna i wewnętrzna spójność, czyli trwałość zachowania celów ochrony, dla których został wyznaczony dany obszar. Zawarte w projekcie Planu zapisy nie są zamierzeniami inwestycyjnymi, nie ingerują w sposób wykorzystania terenu i jego przekształcenia. Projekt Planu nie zawiera zapisów o zmianie sposobu wykorzystania terenu czy jego istotnym przekształceniu.

W projekcie Planu istnieje szereg zapisów ograniczających negatywne oddziaływanie planowanych zabiegów gospodarczych. W odniesieniu do leśnych siedlisk przyrodniczych (zlokalizowanych w granicach SOO), wymienionych w Zał. I DS, wskazuje się na konieczność dostosowania składu gatunkowego upraw oraz TD (typów drzewostanu) do możliwości siedliska. Ponadto, intensywność i sposób wykonywania cięć i zabiegów pielęgnacyjnych dostosowano do potrzeb konkretnego drzewostanu i siedliska, uwzględniając tym samym warunek zachowania trwałości lasów. Wprowadza się także zakaz odwadniania torfowisk. W projekcie Planu pojawia się również zapis nakazujący pozostawienie pojedynczych starszych drzew, fragmentów starodrzewu, fragmentów lasu nieobjętych gospodarowaniem, sprzyjając tym samym zachowaniu siedlisk dla wielu gatunków kręgowców i bezkręgowców.

Zapisy projektu Planu stawiają również na celu takie prowadzenie gospodarki leśnej, aby do minimum ograniczyć zmianę krajobrazu. Przejawia się to przede wszystkim w kształtowaniu strefy ekotonowej i granicy polno-leśnej.

Dodatkowo, zapisy zawarte w projekcie Planu są modyfikowane podczas jego realizacji. W momencie stwierdzenia występowania cennych gatunków lub siedlisk Nadleśniczy Nadleśnictwa Bytnica na podstawie decyzji może wyłączyć dane wydzielenie z realizacji zabiegów przewidzianych w projekcie Planu Urządzenia Lasu.

Przeprowadzona analiza jednoznacznie wykazała, że zaprojektowane w PUL zabiegi nie wpłyną negatywnie na stan zachowania środowiska i walorów przyrodniczych, zarówno na gruntach Nadleśnictwa Bytnica, jak i w ich bezpośrednim otoczeniu. Realizacja zapisów projektu Planu nie będzie również wpływać znacząco negatywnie na siedliska, gatunki roślin i zwierząt będące przedmiotem ochrony na obszarze Natura 2000, nie zaburzy spójności czynników strukturalnych i funkcjonalnych będących warunkami trwałości populacji gatunków i siedlisk przyrodniczych, dla których zaprojektowane zostały obszary Natura 2000. Stosowane dotąd oraz zalecane obecnie metody działań we właściwy sposób chronić będą różnorodność siedlisk i gatunków na terenach leśnych, głównie dzięki prowadzeniu racjonalnej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej w myśl zasad przyjętych w projektowanym Planie Urządzenia Lasu.

1.2 WYKAZ STOSOWANYCH TERMINÓW I SKRÓTÓW

Klasy wieku — wiek drzewostanu, obejmujący okresy dwudziestoletnie i zapisywane cyframi rzymskimi (I, II, III itd.), dodatkowo klasy od I do V dzieli się jeszcze na 10-letnie podklasy wieku, oznaczając je, w ramach klasy, literami: a, b.

Skróty nazw klas wieku:

I kl.w. — pierwsza klasa wieku (1-20 l.)	II kl.w. — druga klasa wieku (21-40 l.)
III kl.w. — trzecia klasa wieku (41-60 l.)	IV kl.w. — czwarta klasa wieku (61-80 l.)
V kl.w. — piąta klasa wieku (81-100 l.)	VI kl.w. — szósta klasa wieku (101-120 l.)
VII kl.w. — siódma klasa wieku (121-140 l.)	VIII kl.w. — ósma klasa wieku (141-160 l.)
KO — klasa odnowienia	KDO — klasa do odnowienia

TSL — typ siedliskowy lasu (typ siedliska leśnego); jest podstawową jednostką systemu klasyfikacji siedlisk leśnych, obejmuje powierzchnie leśne zbliżone pod względem warunków siedliskowych wynikających z żyzności i wilgotności gleb, podobieństwa cech klimatu, ukształtowania terenu i jego budowy geologicznej, typ siedliskowy charakteryzują podobne zdolności leśno-produkcyjne i przydatność do hodowli lasu.

Skróty nazw TSL:

Bśw — bór świeży	Bw — bór wilgotny
Bb — bór bagienny	BMśw — bór mieszany świeży
BMw — bór mieszany wilgotny	BMb — bór mieszany bagienny
LMśw — las mieszany świeży	LMw — las mieszany wilgotny
LMb — las mieszany bagienny	Lśw — las świeży
Lw — las wilgotny	OI — ols
Lł — las łęgowy	OIJ — ols jesionowy

TD — typ drzewostanu; określa hodowlany cel gospodarowania docelowo do wieku dojrzałości rębnej, przedstawia się w formie pożądanej kolejności udziału gatunków głównych.

Skróty działań gospodarczych:

AGROT — melioracje agrotechniczne
BRAK WSK — brak wskazań
CW — czyszczenia wczesne
CP — czyszczenia późne
IB — rębnia zupełna
IIA, IIAU, IIB, IIBU, IIIA, IIIAU, IIIB, IIIBU — rębnia złożona
DRZEW — usunięcie drzew z gruntów leśnych związanych z gospodarką leśną
ODN — odnowienia
PIEL — pielęgnowanie gleby
PODSZ — wprowadzanie podszytów
POPR — poprawki i uzupełnienia
PRZEST — uprzątnięcie przestojów
TW — trzebieże wczesne
TP — trzebieże późne

PUL — Plan Urządzenia Lasu	POP — Program Ochrony Przyrody
RDOŚ — Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	SOO — Specjalny obszar ochrony siedlisk
OChK — Obszar Chronionego Krajobrazu	KZP — Komisja Założeń Palnu
OSO — Obszar specjalnej ochrony ptaków	KPP — Komisja Projektu Planu
NTG — Narada Techniczno-Gospodarcza	

2. INFORMACJE OGÓLNE

2.1 PODSTAWA PRAWNA I ZAKRES PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PUL

Prognoza Oddziaływania na Środowisko Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Bytnica została wykonana przez Firmę TAXUS UL w Warszawie, na podstawie umowy zawartej pomiędzy Wykonawcą a Regionalną Dyрекcją Lasów Państwowych w Zielonej Górze.

Podstawę prawną do wykonania Prognozy Oddziaływania na Środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko stanowi *ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z dnia 21 października 2008 r.* [Dz.U. z 2013 r. poz. 1235 z późn. zm.], zwana ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku (OOS).

Zakres Prognozy Oddziaływania na Środowisko Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Bytnica został uzgodniony z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim oraz Lubuskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Gorzowie Wielkopolskim.

REGIONALNA DYREKCJA OCHRONY ŚRODOWISKA W GORZOWIE WIELKOPOLSKIM

WOOŚ-I.411.5.2015.RD

Gorzów Wlkp., dnia 30 stycznia 2015 r.

Firma Zielona Góra	
WYMIYNIĘŁO	
02-02-2015	
podpis	
SEKRETARIAT DYREKTORA Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Zielonej Górze	
data wpływu	02.02.2015
nr kontroli wpływu	177

Dyrektor Regionalnej
Dyrekcji Lasów
Państwowych w Zielonej Górze
ul. Kazimierza Wielkiego 24a
65-950 Zielona Góra

Na podstawie art. 53, w związku z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235, ze zmianami), na wniosek Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze, z dnia 29 grudnia 2014 r., znak: ZS-7014-21/14,

uzgadniam

zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko do projektu dokumentu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Bytnica, zgodnie z art. 51, z uwzględnieniem art. 52 ust. 1 i 2 cytowanej ustawy, z rozszerzeniem o poniższe zagadnienia.

Mając na względzie wagę głównego dokumentu technicznego, jakim jest plan urządzenia lasu dla właściwego kształtowania polityki gospodarczej w lasach stanowiących własność Skarbu Państwa w zarządzie PGL LP, a także zważywszy na aktualne wymogi legislacyjne stawiane przez Wspólnotę Europejską i prawo krajowe w zakresie ochrony różnorodności biologicznej obszaru państw Unii Europejskiej proponuję, aby w ramach oceny strategicznej przy sporządzaniu prognozy oddziaływania operatów urzędzeniowych na siedliska przyrodnicze oraz gatunki roślin i zwierząt dla ochrony których, stworzona została spójna Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000, ustalić poniższy stopień szczegółowości prowadzonej analizy i oceny na terenie części Nadleśnictwa objętego ochroną w ramach Programu Natura 2000:

1. W art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. c – ustawy oś:

- do sporządzenia prognozy zleca się stosowanie metod eksperckich z wykorzystaniem zapisów w formie macierzy, co przede wszystkim dotyczy określenia przewidywanego znaczącego oddziaływania ustaleń projektu planu urządzenia lasu na środowisko w granicach terytorialnego zasięgu Nadleśnictwa, w odniesieniu do celów i przedmiotów ochrony dla których wyznaczono na terenie Nadleśnictwa obszary Natura 2000.

2. W art. 51 ust. 2 pkt 2 lit. a - b) - ustawy oś:

- Opis istniejącego stanu środowiska, należy wykonać stosownie do stanu współczesnej wiedzy z wykorzystaniem wszystkich dostępnych źródeł informacji, w tym w szczególności: (opisów taksacyjnych drzewostanów; wyników inwentaryzacji siedlisk i gatunków Natura 2000 np. realizowanych przez Lasy Państwowe w 2007 roku; ustaleń Programów Ochrony Przyrody Nadleśnictw; opisów istniejących i/lub projektowanych Planów Ochrony Rezerwatów Przyrody i Parków Narodowych oraz dostępnych publikacji naukowych.

Na specjalnych obszarach ochrony siedlisk (SOO) oraz projektowanych obszarach mających znaczenie dla Wspólnoty Natura 2000 (OZW) – w stosunku do siedlisk przyrodniczych: należy wyartykułować listę przedmiotów ochrony zgodnie ze SDF konkretnego obszaru Natura 2000 (UWAGA: listę przedmiotów ochrony tworzą siedliska przyrodnicze wyszczególnione w SDF z ogólną oceną znaczenia obszaru w kategorii: A, B lub C), z określeniem i podaniem ich lokalizacji (adres leśny), oraz powierzchniowego i procentowego zasobu danego siedliska przyrodniczego na terenie Nadleśnictwa objętego ochroną w ramach Programu Natura 2000. W stosunku do gatunków roślin i zwierząt (innych niż ptaki), należy określić listę gatunków stanowiących przedmiot ochrony w konkretnym obszarze Natura 2000 (jak wyżej), z określeniem ich lokalizacji (adres leśny) oraz zidentyfikowania i wydzielenia na podstawie ekologii przedmiotowych gatunków potencjalnych miejsc ich występowania.

W obszarze specjalnej ochrony (OSO) w stosunku do gatunków ptaków: należy wyartykułować listę przedmiotów ochrony zgodnie ze SDF konkretnego obszaru Natura 2000 (UWAGA: listę przedmiotów ochrony tworzą gatunki wyszczególnione w SDF z ogólną oceną znaczenia obszaru w kategorii: A, B lub C), określeniem i podaniem ich lokalizacji (adres leśny), oraz identyfikacją i wydzieleniem na podstawie ekologii poszczególnych gatunków potencjalnych miejsc ich występowania (tj. siedlisk ptaków dla których wyznaczono obszar Natura 2000).

3. W art. 51 ust. 2 pkt 2 lit. c) – ustawy ooś:

- opis i analiza istniejących problemów ochrony, powinna w szczególności diagnozować stan ochrony poszczególnych siedlisk przyrodniczych i gatunków (czyli, zdefiniować go w jednej z trzech kategorii: właściwy, niezadowolający lub zły) stanowiących właściwe przedmioty ochrony w danym obszarze Natura 2000 obejmującym całość lub część Nadleśnictwa z jednoczesną identyfikacją czynników (przyczyn) - wewnętrznych i zewnętrznych powodujących aktualny stan rzeczy.

4. W art. 51 ust. 2 pkt 2 lit. d) – ustawy ooś:

- cele ochrony środowiska powinny obejmować zarówno postanowienia Dyrektyw Przyrodniczych Unii Europejskiej (Habitatowej i Ptasiej), jak również krajowe rozwiązania legislacyjne (ustawa o ochronie przyrody i o lasach) oraz strategię i politykę działań na poziomie międzynarodowym (np. ratyfikowane konwencje i przyjęte rezolucje).

5. W art. 51 ust. 2 pkt 2 lit. e) – ustawy ooś:

- zakres przygotowywanej prognozy musi obejmować w szczególności analizę oddziaływania ustaleń planu urządzenia lasu na obszar Natura 2000 z punktu widzenia celów jego ochrony przy wykorzystaniu macierzy, które zawierają odpowiednie uzasadnienie dla przyjętych wskaźników:

a/. dla Obszarów Specjalnej Ochrony Ptaków (OSO) Natura 2000, w zakres prognozy musi wchodzić wykonana analiza:

- oceny rodzajów zaplanowanych zabiegów gospodarczych pod kątem ich wpływu na poszczególne gatunki ptaków i ich siedliska w tym miejsca, mogące potencjalnie być siedliskami występowania przedmiotów ochrony. Ocenie należy poddać: planowane zalesienia, odnowienia, pielęgnowanie drzewostanów, jak również rodzaje oraz typy planowanych cięć rębnych w zidentyfikowanych i wyznaczonych siedliskach ptaków, dla ochrony których wyznaczono konkretny obszar Natura 2000. Niniejsza ocena musi uwzględniać również uwarunkowania terminowe wykonywania poszczególnych zabiegów gospodarczych w zidentyfikowanych siedliskach ptaków pod kątem możliwości wystąpienia negatywnych skutków ich realizacji, a w konsekwencji wyboru optymalnego terminu wykonania tych zabiegów oraz odpowiedź na pytanie:

- jakich zmian można oczekiwać w zasobach martwego drewna (głównie drzew dziuplastych oraz drzew zamierających i martwych – których obecność warunkuje właściwy stan ochrony przedmiotów ochrony (gatunki o znaczeniu A, B, C wykazane w SDF) w obszarze specjalnej ochrony ptaków Natura 2000;

- czy planowane zagospodarowanie kompleksu leśnego w aspekcie turystyczno – rekreacyjnym nie zagraża przedmiotom ochrony i czy nie będzie ono czynnikiem zakłócającym ich funkcjonowanie;

b/. dla Specjalnych Obszarów Ochrony Siedlisk (SOO) oraz projektowanych obszarach mających znaczenie dla Wspólnoty Natura 2000 (OZW) należy wykonać tabelaryczny wykaz siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmiot ochrony wraz z ich powierzchnią oraz mapy ich rozmieszczenia odpowiednio do posiadanych danych.

W stosunku do siedlisk przyrodniczych należy dokonać następującej analizy:

- zestawienia tabelarycznego powierzchni planowanych zabiegów gospodarczych: zalesienia, odnowienia, pielęgnowanie drzewostanów, jak również rodzaje oraz typy planowanych cięć rębnych na poszczególnych siedliskach przyrodniczych (siedliska o znaczeniu A, B, C wykazane w SDF), pod kątem wpływu na ich właściwy stan ochrony oraz integralność obszaru Natura 2000, zawierające zestawienie powierzchniowe i procentowe planowanych zabiegów gospodarczych;

- oceny porównawczej:

• zaplanowanych składów gatunkowych upraw z docelowymi składami gatunków drzew w gospodarczych typach drzewostanów (GTD) z naturalnymi składami gatunkowymi

warstwy drzew w zidentyfikowanych siedliskach przyrodniczych (siedliska o znaczeniu A, B, C wykazane w SDF) z podaniem źródła odniesienia;

- przewidywanych zmian struktury wiekowej drzewostanów w zidentyfikowanych leśnych siedliskach przyrodniczych na początku i końcu obowiązywania planu urządzania lasu;

oraz odpowiedzieć na pytanie:

- czy plan cięć może powodować ryzyko wpływu wykonywanych cięć rębnych na sąsiadujące ekosystemy nie leśne (np. wpływ zrębu zupełnego na torfowisko, źródliko, jezioro), na kształtowanie się stosunków wodno-gruntowych;

- czy planowane działania gospodarcze, w ramach realizowanego planu mogą znacząco negatywnie wpływać na właściwy stan ochrony siedlisk i miejsc ostoi gatunków roślin i zwierząt stanowiących przedmioty ochrony (tj. gatunki o znaczeniu A, B, C wykazane w SDF) w specjalnym obszarze ochrony siedlisk;

W stosunku do gatunków roślin i zwierząt (z wyłączeniem ptaków) należy dokonać następującej analizy:

- tabelarycznego wykazu gatunków stanowiących przedmiot ochrony w rozpatrywanym obszarze Natura 2000;

- mapy przeglądowe: rozmieszczenia stanowisk występowania gatunków roślin, zwierząt i ich siedlisk, a także rozmieszczenia zaplanowanych zrębów zupełnych oraz przewidywanych bądź planowanych wyłączeń z produkcji leśnej, rozmieszczenia powierzchni istniejących lub planowanych „ostoi ksylobiontów”, w przypadku gatunków będących przedmiotem ochrony;

- tabelaryczne podsumowanie powierzchni planowanych zabiegów gospodarczych w odniesieniu do stanowisk roślin i zwierząt;

- analizę możliwości zachowania puli siedlisk w okresie obowiązywania Planu w odniesieniu do gatunków roślin i zwierząt będących przedmiotem ochrony.

Ponadto ww. dane powinny zawierać informacje pozwalające stwierdzić, czy czynności wykonywane zgodnie z Planem nie są szkodliwe dla zachowania gatunków chronionych we właściwym stanie ochrony i dawać podstawę do stwierdzenia, zgodnie z art. 52a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, ze zmianami), że Gospodarka leśna nie narusza zakazów, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 1-3, 7, 8, 12 i 13 przywołanej ustawy.

W związku z tym, szczegółową analizą należy objąć gatunki oraz siedliska gatunków z załącznika IV Dyrektywy Siedliskowej, gatunki ptaków z załącznika I Dyrektywy Ptasiej, które stanowią przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz inne gatunki zagrożone wyginięciem lub rzadkie. Tak więc przy sporządzaniu prognozy, należy brać pod uwagę gatunki, które wymagają ustalenia stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego ich przebywania, zgodnie ze stosownymi aktami wykonawczymi do ustawy o ochronie przyrody,

a także gatunki wymienione w krajowych lub regionalnych czerwonych listach gatunków zagrożonych.

Do analizy danych należy wykorzystać wszelkie informacje z innych dostępnych prognoz oddziaływania na środowisko, sporządzonych w stosunku do zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa.

Aby uzyskać pewność, co do faktycznego wpływu działań gospodarczych na przedmiotowe gatunki, należy zaplanować odpowiedni monitoring rozłożony na okres obowiązywania Planu, wykonując zestawienia danych i analiz dotyczących lasów całego Nadleśnictwa oraz oddzielnie dla obszarów Natura 2000 wyznaczonych w granicach analizowanego Nadleśnictwa. Należy przy tym zwrócić szczególną uwagę na zachowanie puli siedlisk w okresie obowiązywania Planu dla gatunków będących przedmiotem ochrony wymienionych w SDF. Stosowne dane warto zawrzeć na odpowiednich załącznikach mapowych.

Zgodnie z art. 51 ust. 2 lit. c strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko należy wykonać m.in. dla następujących form ochrony przyrody:

Obszar specjalnej ochrony ptaków: Dolina Środkowej Odry PLB080004;

Obszary mające znaczenie dla Wspólnoty: Dolina Pliszki PLH080011, Lasy Dobrosułowskie PLH080037, Krośnieńska Dolina Odry PLH080028, Bytnica PLH080034, Rynna Gryżyny PLH080067, Dębowe Aleje w Gryżynie i Zawiszach PLH080035, Stara Dąbrowa w Korytach PLH080042;

Obszary chronionego krajobrazu: „16-Puszcza nad Pliszką”, „18-Krośnieńska Dolina Odry”;

Gryżyński Park Krajobrazowy;

Użytki ekologiczne;

Chronione siedliska przyrodnicze oraz gatunki roślin, zwierząt i grzybów.

Ponadto należy sporządzić streszczenie prognozy oddziaływania na środowisko w języku niespecjalistycznym.

wz. Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
w Gorzowie Wielkopolskim
Włodzisław Piawński
Zastępca
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
Regionalny Kurator Ochrony Przyrody
w Gorzowie Wielkopolskim

Otrzymują:

1. Adresat.
2. aa.

WOJEWÓDZKA STACJA SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA W GORZOWIE WLKP.

66-400 Gorzów Wlkp., ul. Mickiewicza 12
 tel. (95) 722-60-57, fax (95) 722-46-52
 www.wsse.gorzow.pl
 e-mail: wsse@wsse.gorzow.pl
 NIP: 599-10-23-564

LUBUSKI PAŃSTWOWY WOJEWÓDZKI INSPEKTOR SANITARNY W GORZOWIE WLKP.

NZ.9022.47.2015.AL

Gorzów Wlkp., 20 lutego 2015 r.

Regionalna Dyrekcja
 Lasów Państwowych w Zielonej Górze
 ul. K. Wielkiego 24a
 65-950 Zielona Góra

Lubuski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Gorzowie Wlkp. działając na podstawie art. 53 w związku z art. 58 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (jednolity tekst: Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 ze zm.), po rozpatrzeniu wniosku z dnia 15 stycznia 2015 r. znak: ZS.6003.3.2015 Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze, w sprawie uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Bytnica na lata 2017-2026,

uzgadnia

zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Bytnica na lata 2017-2026 pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych:

Prognoza oddziaływania na środowisko powinna spełniać wymogi art. 51 oraz 52 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (jednolity tekst: Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 ze zm.) z uwzględnieniem wpływu planowanych zamierzeń na zdrowie ludzi. Ponadto w zakresie istniejącego stanu środowiska powinna także zawierać informacje dotyczące ewentualnych ujęć wody przeznaczonej do spożycia zlokalizowanych na terenie przedmiotowego Planu z uwzględnieniem obszarów stref ochronnych tych ujęć oraz wpływu realizacji zamierzeń Planu na wody powierzchniowe i gruntowe.

Informacje w niej zawarte powinny pokrywać się z propozycjami przedstawionymi we wniosku z dnia 15 stycznia 2015 r. znak: ZS.6003.3.2015.

NZ a/a

Zapewnienia
 Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego
 Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp.
 mgr inż. Jolanta Musiała
 Zastępca Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego
 Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp.

Przy opracowaniu Prognozy uwzględniono zapisy następujących aktów:**Prawo krajowe:**

- Ustawa z dnia 16 grudnia 2015 r. zmieniająca ustawę o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw [Dz.U. 2015 poz. 2171];
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko [Dz.U. 2008 nr 199 poz. 1227];
- Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. [Dz. U. 2015 nr 0 poz. 1651];
- Ustawa o lasach z dnia 28 września 1991 r. [Dz.U. 2014 nr 0 poz. 1153 z póź. zm.];
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym [Dz.U. 2015 nr 0 poz. 199 z póź. zm.];
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska [Dz.U. 2013 nr 0 poz. 1232 z póź. zm.];
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych [Dz.U. 2015 nr 0 poz. 909 z póź. zm.];
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne [Dz.U. 2015 nr 0 poz. 469 z póź. zm.];
- Ustawa z 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie [Dz.U. 2014 nr 0 poz. 1789 z póź. zm.];
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin [Dz.U. 2014 poz. 1409];
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów [Dz. U. 2014 poz. 1408];
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt [Dz. U. z 2016 r. poz. 2183];
- Rozporządzenie Rady Ministrów z 9 listopada 2010 r. w przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko [Dz.U. 2010 nr 213 poz. 1397 z póź. zm.];
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków [Dz.U. 2011 nr 25 poz. 133 z póź. zm.];
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 listopada 2013 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 [Dz.U. 2013 poz. 1302];
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z 30 kwietnia 2008 r. w sprawie kryteriów oceny występowania szkody w środowisku [Dz.U. 2014 poz. 1789 z póź. zm.];
- Ustawa z dnia 6 lipca 2001 r. o zachowaniu narodowego charakteru strategicznych zasobów naturalnych kraju [Dz. U. z 2003 r. nr 113 poz. 1068 z póź. zm.];

Prawo międzynarodowe:

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa, zwana w skrócie Dyrektywą Ptasią;
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (wraz z późniejszymi zmianami), zwana w skrócie Dyrektywą Siedliskową;
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko;

- Dyrektywa Rady 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzanym środowisku naturalnemu;
- Konwencja z Rio de Janeiro o różnorodności biologicznej przyjęta 5 czerwca 1992 r., ratyfikowana przez Polskę 18 stycznia 1996 r.;
- Konwencja Paryska w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego przyjęta 16 listopada 1972 r. w Paryżu;
- Konwencja Bońska o ochronie gatunków wędrownych dzikich zwierząt, sporządzona 29 czerwca 1979 r. w Bonn; w Polsce weszła w życie w 1995 r.;
- Konwencja Berneńska o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk sporządzona 19 września 1979 r. w Bernie.

Akty prawa miejscowego:

- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 10 stycznia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Pliszki PLH080011 [Dz. U. Woj. Lubuskiego z 2014 r., poz. 184];
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 4 października 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Pliszki PLH080011 [Dz. U. Woj. Lubuskiego z 2016 r., poz. 1985];
- Zarządzenie nr 28/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 9 października 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Dobrusułowskie PLH080037 [Dz. U. Woj. Lubuskiego z 2013 r. poz. 2224];
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 11 kwietnia 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLH080037 „Lasy Dobrusułowskie” [Dz. U. Woj. Lubuskiego z 2016 r., poz. 815];
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 24 lutego 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bytnica PLH080034 [Dz. U. Woj. Lubuskiego z 2015 r., poz. 367];
- Rozporządzenie Nr 4 Wojewody Zielonogórskiego z dnia 15 kwietnia 1996 r. w sprawie utworzenia Gryżyńskiego Parku Krajobrazowego [Dz. U. Woj. Ziel. Z 1996 r. Nr 6, poz. 61 oraz Dz. U. Woj. Lub. z 2004 r. Nr 91, poz. 1356];
- Uchwała Nr XXII/192/12 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 21 marca 2012 r. zmieniająca rozporządzenie w sprawie utworzenia Gryżyńskiego Parku Krajobrazowego.

2.2 ZAWARTOŚĆ I GŁÓWNE CELE PLANU URZĄDZENIA LASU

Zawartość projektu planu określona jest przez Instrukcję Urządzania Lasu (2011) oraz rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzania lasu, uproszczonego planu urządzania lasu [Dz.U. 2012 nr 0 poz. 1302].

Zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami w skład Planu Urządzenia Lasu wchodzi:

- Opis taksacyjny lasów i gruntów przeznaczonych do zalesienia według stanu na 01.01. pierwszego roku obowiązywania sporządzanego projektu Planu Urządzenia, a w nim: dokładna lokalizacja oraz rodzaj użytku gruntowego i jego powierzchnia; opis siedliska leśnego z uwzględnieniem informacji o terenie, glebie, pokrywie gleby i runie leśnym; funkcja lasu i cele gospodarowania: typ drzewostanu oraz wiek dojrzałości rębnej

- drzewostanu; opis drzewostanu wraz z liczbowymi elementami jego charakterystyki; planowane czynności gospodarcze;
- Tabele powierzchni i miąższości drzewostanów według klas wieku oraz: gatunków drzew w drzewostanie, typów siedliskowych lasu, klas bonitacji drzewostanów, funkcji lasów;
 - Zestawienie powierzchni lasów i gruntów przeznaczonych do zalesienia według rodzajów użytków gruntowych z podziałem na województwa, powiaty i gminy;
 - Mapa gospodarcza lasów i gruntów przeznaczonych do zalesienia;
 - Ogólny opis lasów i gruntów urządzanego obiektu z uwzględnieniem położenia geograficznego, analizy dotychczasowej gospodarki leśnej (wraz z oceną tej gospodarki dokonaną przez Dyrektora regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych), opisu stanu lasu i analizy stanu zasobów drzewnych, opisu warunków przyrodniczych i ekonomicznych produkcji leśnej (w ogólnym opisie zamieszcza się również rozdział dotyczący gospodarki przyszłej, w tym m.in. protokoły ustaleń komisji założeń planu, narady techniczno- gospodarczej oraz komisji projektu planu);
 - Zestawienia powierzchni według czynności gospodarczych, zagregowane z opisów taksacyjnych lub wykazów zadań;
 - Program Ochrony Przyrody;
 - Opis celów i zasad trwale zrównoważonej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej wraz z przewidywanymi sposobami ich realizacji oraz wynikającymi stąd zadaniami dotyczącymi:
 - maksymalnej ilości drewna przewidzianej do pozyskania w okresie obowiązywania PUL;
 - pielęgnowania upraw, młodników i drzewostanów średnich klas wieku;
 - zalesień i odnowień;
 - ukierunkowań z zakresu ochrony lasu, w tym ochrony przeciwpożarowej wraz z mapami przeglądowymi;
 - ukierunkowań z zakresu gospodarki łowieckiej wraz z mapą przeglądową;
 - ukierunkowań z zakresu ubocznego użytkowania lasu;
 - potrzeb z zakresu infrastruktury technicznej, szczególnie z zakresu turystyki i rekreacji.

Podstawowym celem Planu Urządzenia Lasu jest umożliwienie prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej (zgodnie z IUL oraz ustawą o lasach), w oparciu o zawarte w nim wskazania i zalecenia. W ramach Planu Urządzenia Lasu projektowane czynności gospodarcze planuje się w taki sposób, aby z jednej strony zapewnić dochód gospodarstwa leśnego bez łamania zasad trwałości lasu i ciągłości użytkowania, z drugiej zaś, aby zapewnić stały wzrost produkcyjnych i pozaprodukcyjnych funkcji lasu przy zwiększaniu jego użyteczności społecznej.

Cele te realizowane są poprzez:

- Przyjmowanie etatów, które pozwolą na zachowanie części spodziewanego przyrostu, a przez to zwiększenie i wzmocnienie zasobów leśnych;
- Planowanie zadań mających na celu osiągnięcie różnorodności gatunkowej, wiekowej i genetycznej, przy wykorzystaniu procesów naturalnych, będzie to zmierzać do poprawy oraz utrzymania zdrowotności lasów;
- Pozyskiwanie optymalnego rozmiaru surowca, zgodnie z możliwościami siedlisk, w celu wzmocnienia ich produktywności;
- Wprowadzanie rodzimych gatunków liściastych;
- Ochronę cennych starodrzewów, pojedynczych drzew, biotopów;

- Szczegółowe rozpoznanie zasięgów: lasów ochronnych, siedlisk przyrodniczych oraz określenie w nich zadań z zakresu zagospodarowania i ochrony;
- Utrzymywanie oraz jeśli zachodzi taka potrzeba — rozszerzanie funkcji ochronnych lasu.

2.3 METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Sporządzając Prognozę Oddziaływania na Środowisko zastosowano metody analizy i oceny.

Sporządzanie Prognozy przebiegało w następujących etapach:

- Zebranie informacji o terenie i danych na temat stanu środowiska. Wykorzystane przy tym zostały:
 - Projekt Planu Urządzenia Lasu;
 - Rejestr form ochrony przyrody oraz dane GIS udostępnione przez RDOŚ w Gorzowie Wielkopolskim;
 - Standardowe Formularze Danych dla obszarów Natura 2000, Plany Zadań Ochronnych oraz projekty Planów Zadań Ochronnych dla obszarów Natura 2000;
 - Inwentaryzacja siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, wykonana przez Nadleśnictwo, zweryfikowana podczas prowadzonych prac terenowych w 2015 i 2016 r.;
 - Opracowania, publikacje naukowe, literatura dotycząca terenów pozostających w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Bytnica.
- Dane zebrane w ramach inwentaryzacji urzędzeniowej porównano w układzie przestrzennym z zaplanowanymi zabiegami gospodarczymi. Analiza została przeprowadzona w postaci:
 - Porównań przestrzennych z zastosowaniem technik GIS — na miejsca występowania gatunków ptaków, siedlisk przyrodniczych, obiektów chronionych, zostały nałożone mapy zaplanowanych zabiegów; zidentyfikowane w ten sposób obszary zostały poddane analizie pod kątem rodzaju zaplanowanego zabiegu i stopnia, w jakim wpływa on na dany gatunek, siedlisko lub obiekty ochronione.
 - Zestawień danych w formie: tabel, wykresów, map.

Na podstawie przeprowadzonych analiz i uzyskanych zestawień, dokonana została ocena poszczególnych parametrów środowiska oraz wpływu PUL na te parametry. W ocenie oddziaływania wykorzystano formę macierzy, w której przyjęto następującą skalę:

Ze względu na bezpośredni wpływ zapisów projektu Planu na środowisko:

+ → pozytywny — realizacja zapisów PUL służy osiągnięciu celów ochrony środowiska, istotnie zwiększając szansę na zachowanie trwałości i ciągłości ekosystemów leśnych;

0 → brak wpływu (neutralny) — nie stwierdzono istotnych oddziaływań na środowisko, pozytywnych jak i negatywnych. Wpływ realizacji zapisów PUL na środowisko jest zatem znikomy i pomijalny;

- → negatywny — skutkiem realizacji zapisów PUL są niemożliwe do uniknięcia koszty środowiskowe, przewyższające w znacznym stopniu potencjalne pozytywne.

Ze względu na szacunkowy czas wpływu zapisów projektu Planu na środowisko:

1 → krótkookresowy — występujący bezpośrednio podczas wykonywania pojedynczych czynności wynikających z zapisów PUL (np. ścinka drzewa);

2 → średniookresowy — obejmujący kompleksowo czas trwania zabiegów wynikających z zapisów PUL (np. wykonanie trzebieży, rębni zupełnej itp.);

3 → długookresowy — mając na uwadze cykliczność wykonywania PUL wraz z analizą środowiskową w odstępach 10-letnich, w Prognozie wpływ długoterminowy odnosi się do całego, 10-letniego okresu obowiązywania przedmiotowego PUL, w niektórych przypadkach uwzględniając również dłuższą perspektywę czasową (obejmując czas trwania zabiegów wynikających z zapisów PUL, których pełna realizacja wykraczać będzie poza 10-lecie obowiązywania PUL, np. rębnia IIIa).

2.4 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PUL

Prognoza Oddziaływania na Środowisko oraz stanowiący jej przedmiot Plan Urządzenia Lasu, muszą być zgodne ze stosownymi aktami prawnymi na szczeblu międzynarodowym i krajowym.

Poza aktami prawa wymienionymi w punkcie 2.1. cele ochrony środowiska na **szczeblu krajowym** są uszczegółowione przez następujące dokumenty krajowe:

Polityka Leśna Państwa

Zgodnie z Polityką Leśną Państwa celem Państwa jest osiągnięcie i utrzymanie wielofunkcyjnej gospodarki leśnej (gospodarka zrównoważona ekonomicznie, proekologiczna). Najważniejsze z działań to: zwiększanie lesistości i zasobów drzewnych, poprawa stanu lasu i jego ochrony w celu polepszenia spełnianych przez nie funkcji, zwiększenie bioróżnorodności na wszystkich poziomach (genetyczny, gatunkowy, ekosystemowy), sporządzenie i wdrożenie programu małej retencji, regulowanie stanu zwierzyny tak, by nie stanowiła zagrożenia w hodowli lasu, zapewnienie ochrony wszystkim lasom, szczególnie ekosystemom najcenniejszym oraz rzadkim.

Cele i działania zawarte w Planie Urządzenia Lasu są spójne z celami Polityki Leśnej Państwa. Realizacja zadań zaprojektowanych w PUL przyczyni się do wypełnienia założeń dokumentu. Ze względu na brak przewidzianych w planie PUL zalesień oraz gruntów przeznaczonych do rekultywacji nie zwiększy się lesistość, w zamian działanie poszczególnych zabiegów gospodarczych wpłynie na poprawę stanu lasu oraz jego ochronę.

Krajowy Program Zwiększania Lesistości

Zakłada powiększenie powierzchni leśnej kraju (cele, zasięgi, sposób) do około 30% w 2020 r. i 33% w 2050 r. Realizacja zadań zaprojektowanych w PUL nie przyczyni się do wypełnienia założeń dokumentu — w najbliższym 10-leciu nie planuje się zalesienia gruntów nieleśnych.

Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016

Zawiera zapisy na temat stanu wyjściowego obszarów leśnych, średniookresowe cele i kierunki działań. Cele planowane są do 2016 r., zakładają użytkowanie zasobów leśnych w racjonalny sposób przez kształtowanie właściwej struktury gatunkowej i wiekowej oraz zachowanie bogactwa biologicznego. Sprowadza się to do rozwijania trwale zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej. Kierunki działań zapisane na lata 2009-2012, to m.in.: realizacja „Krajowego Programu Zwiększania Lesistości”, w tym realizacja zalesień przez podmioty prywatne po dofinansowaniu ze środków Unii Europejskiej, utrzymanie retencji wodnej, powiększanie jej przez przywracanie przesuszonych przez meliorację terenów wodno-błotnych, dostosowanie składów gatunkowych drzewostanów do siedlisk, zwiększenie różnorodności genetycznej i gatunkowej biocenoz leśnych.

Cele i działania zawarte w PUL są spójne z celami Polityki Ekologicznej Państwa. Projektowane wskazania gospodarcze przyczyniają się do racjonalnej gospodarki leśnej, kształtując ich właściwą strukturę gatunkową i wiekową. Realizacja zapisów PUL przyczyni się do wypełnienia założenia omawianego dokumentu.

Krajowa Strategia Ochrony Różnorodności Biologicznej

Utworzenie tego dokumentu jest efektem wdrażania Konwencji z Rio, jego realizację prowadzi się poprzez: branie pod uwagę potrzeb ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej przy zalesianiu gruntów rolnych, zachowanie pełnej zmienności drzew leśnych, opieranie gospodarki leśnej na racjonalnych podstawach przyrodniczych, ochronę i rozważne użytkowanie ekosystemów wodno-błotnych, kształtowanie ekotonów — strefy przejścia na skraju lasu, ochronę obszarów wrażliwych na zmiany sposobu gospodarowania, zwłaszcza w zakresie gospodarki leśnej, umiarkowane użytkowanie i ochrona różnorodności biologicznej w procedurach: urzędzenia, zagospodarowania i ochrony lasu, prowadzenie skutecznej edukacji przyrodniczo-leśnej społeczeństwa.

Cele i działania zawarte w PUL są spójne z celami omawianego dokumentu. Projektowane wskazania gospodarcze zakładają na obszarach objętych PUL trwale zrównoważoną gospodarkę leśną.

Cele ochrony środowiska na **szczeblu międzynarodowym** w odniesieniu do PUL są uszczegółowione przez następujące dokumenty międzynarodowe:

Konwencja o różnorodności biologicznej przyjęta 5 czerwca 1992 r. w Rio de Janeiro, ratyfikowana przez Polskę 18 stycznia 1996 r. Mówi o ochronie światowych zasobów różnorodności biologicznej na trzech poziomach: genetycznym, gatunkowym, ekosystemowym.

Cele i działania zawarte w PUL są spójne z celami omawianej Konwencji. Projektowane wskazania gospodarcze uwzględniają ochronę różnorodności biologicznej na wszystkich poziomach, od genetycznej (w PUL opisano m.in. GDN-y, drzewostany zachowawcze, plantacyjne uprawy nasienne, źródła nasion i inne) po ekosystemową (w PUL obszary cenne zidentyfikowano, szczegółowo opisano i zaplanowano ich monitoring przyrodniczy).

Konwencja Berneńska o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk — utworzona 19 września 1979 r. w Bernie.

Cele i działania zawarte w PUL są spójne z celami omawianej Konwencji. Realizacja zadań zaprojektowanych w PUL przyczyniać będzie się do zapewnienia właściwej ochrony zagrożonych i ginących gatunków oraz ich siedlisk, jak również prowadzenia działań edukacyjnych i rozpowszechniania informacji dotyczących ochrony dzikiej fauny i flory.

Konwencja Bońska o ochronie gatunków wędrownych dzikich zwierząt — sporządzona 23 czerwca 1979 r. w Bonn, w Polsce wprowadzona w 1995 r.; zawiera listę zwierząt wędrownych oraz sposoby ich ochrony.

Cele i działania zawarte w PUL są spójne z celami omawianej Konwencji. Projektowane w PUL zadania uwzględniają konieczność ochrony gatunków oraz w miarę możliwości — odtwarzanie ich siedlisk. Projektując wskazania gospodarcze przeanalizowano również ich możliwy wpływ na potencjalne tworzenie przeszkód w migracji zwierząt (analiza wykazała jednak brak działań, które można by uznać za szkodliwe w tej kwestii).

Konwencja Ramsarska o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego — sporządzona 2 lutego 1971 r. w Ramsarze; porozumienie ma na celu ochronę i utrzymanie w stanie niezmiennym obszarów określanych jako „wodno-błotne”.

Cele i działania zawarte w PUL są spójne z celami omawianej Konwencji. W ramach prac nad projektowanym PUL wyznaczono i opisano wszystkie występujące na terenie Nadleśnictwa Bytnica obszary wodno-błotne. W stosunku do ww. obszarów, w projektowanym PUL zawarto szereg zaleceń ochronnych, które zapewnią będą ciągłość istnienia

i naturalnego charakteru mokradeł, jak i pełnionych przez nie funkcji ekologicznych. Zgodnie z zapisami projektowanego PUL, ochrona ta będzie realizowana zarówno w odniesieniu do całych ekosystemów, jak i pojedynczych ich elementów, takich jak zbiorowiska roślinne czy cenne gatunki fauny i flory.

Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (wraz z późniejszymi zmianami), zwana w skrócie Dyrektywą Siedliskową. Głównym celem Dyrektywy Siedliskowej jest „zachowanie różnorodności biologicznej przy uwzględnieniu wymagań gospodarczych, społecznych, kulturowych i regionalnych obszarów o znaczeniu wspólnotowym”. Aby osiągnąć ten cel należy rozpoznać i wyznaczyć miejsca występowania cennych siedlisk przyrodniczych, a następnie należy zachować lub odtworzyć siedliska przyrodnicze oraz populacje gatunków dzikiej fauny i flory.

Cele i działania zawarte w PUL są spójne z celami Dyrektywy Siedliskowej. Planowane w PUL zalecenia ochronne w stosunku zarówno do siedlisk stanowiących przedmiot ochrony w obszarach Natura 2000: PLH080011 „Dolina Pliszki”, PLH00037 „Lasy Dobrosułowskie”, PLH080028 „Krośnieńska Dolina Odry”, PLH080034 „Bytnica”, PLH080067 „Rynna Gryżyny”, PLH080035 „Dębowe Aleje w Gryżynie i Zawiszach”, PLH080042 „Stara Dąbrowa w Korytach”, jak i pozostałych siedlisk przyrodniczych zinwentaryzowanych na terenie Nadleśnictwa Bytnica sprzyjać będą zachowaniu ich właściwego stanu ochrony.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa, zwana w skrócie Dyrektywą Ptasią. Głównym celem tej Dyrektywy jest „ochrona gatunków dzikiego ptactwa, występujących naturalnie na europejskim terytorium państw członkowskich”, ze szczególnym uwzględnieniem ptaków wędrownych. Cel ten ma być osiągnięty m.in. poprzez eliminację negatywnego działania człowieka, które polega na niszczeniu i zanieczyszczeniu naturalnych siedlisk ptaków oraz na chwytaniu, zabijaniu i handlu ptactwem.

Cele i działania zawarte w PUL są spójne z celami Dyrektywy Ptasiej. Realizacja zapisów PUL przyczynić się będzie do zachowania potencjalnych i obecnych miejsc bytowania i żerowania ptaków z listy gatunków stanowiącej Załącznik do omawianej Dyrektywy, a zwłaszcza w obszarze Natura 2000 PLB080004 „Dolina Środkowej Odry”.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/35WE z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu, zwana „szkodową”.

Cele i działania zawarte w PUL zostały sprecyzowane tak, aby w wyniku ich realizacji nie zachodziło bezpośrednie zagrożenie wystąpienia szkód w środowisku, w szczególności szkód wyrządzonych gatunkom chronionym i siedliskom przyrodniczym. Wszystkie projektowane zadania uwzględniają wymogi ochronne cennych gatunków i siedlisk, natomiast w samym PUL zawarto dodatkowe zapisy o sposobach prowadzenia działań, aby w maksymalnym stopniu ograniczyć ich potencjalny negatywny wpływ na ekosystemy i ich elementy składowe.

2.5 POWIĄZANIA PUL Z INNYMI DOKUMENTAMI, W TYM DOKUMENTAMI, KTÓRE PODDANE ZOSTAŁY STRATEGICZNEJ OCENIE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Wśród dokumentów, z którymi pośrednio powiązany jest Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Bytnica, w tym również Planów i Strategii, dla których opracowane zostały Prognozy Oddziaływania na Środowisko należy wymienić:

- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa lubuskiego;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Bytnica;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Krosno Odrzańskie;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łagów;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skąpe;
- Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czerwieńsk (grudzień 2015);
- Program Ochrony Środowiska dla Województwa Lubuskiego na lata 2012-2015 z perspektywą do 2019 roku;
- Program ochrony środowiska dla powiatu krośnieńskiego na lata 2004–2007 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2008-2011;
- Strategia rozwoju gminy Bytnica na lata 2014-2020;
- Program Ochrony Środowiska dla gminy dla gminy Łagów na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022;
- Program ochrony środowiska wraz z planem gospodarki odpadami dla gminy Skąpe na lata 2004-2011;
- Program ochrony środowiska dla gminy Czerwieńsk na lata 2004-2011.

2.6 METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PUL ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA

W ujęciu ogólnym, ocena skutków realizacji postanowień Planu Urządzenia Lasu powinna być przeprowadzana przede wszystkim w ramach monitoringu takich wskaźników, jak: powierzchnia lasów według rzeczywistych składów gatunkowych i wieku dla siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków w obszarach Natura 2000, wykonanie zadań określonych decyzją Ministra Środowiska w sprawie zatwierdzenia Planu Urządzenia Lasu, wykonanie zleconych zadań z zakresu ochrony przyrody w obszarze Natura 2000 w okresie realizacji Planu.

Monitorowanie skutków realizacji postanowień Planu Urządzenia Lasu powinno być prowadzone w okresie 10-letnim zgodnie z metodyką kontroli kompleksowej przeprowadzanej na podstawie zarządzenia nr 84 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 19 grudnia 2013 r. w sprawie kontroli instytucjonalnej w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe (GI- 090-7-15/13).

Kontrola kompleksowa powinna dotyczyć prawidłowości wykonywania zapisów Planu, obejmować jak najszerszy zakres, między innymi: *analizę cięć zapisanych w PUL, analizę składów gatunkowych zapisanych w PUL w odniesieniu do gatunków drzew wprowadzanych w odnowieniach, kontrolę terminu zabiegów zapisanych w PUL lub Prognozie w odniesieniu do wykonania ich w konkretnym drzewostanie, zmiany powierzchni lasów według pełnionych funkcji i kategorii użytkowania, zestawienia pozyskania drewna w wymiarze powierzchniowym według sposobu zagospodarowania, zestawienie powierzchni lasu pod kątem kategorii zabiegu.*

Ponadto należy również pamiętać, że Nadleśnictwo Bytnica zobowiązane jest realizować wytyczne dyrektora RDLP w Zielonej Górze w sprawie monitoringu wpływu PUL na środowisko, wprowadzone zarządzeniem nr 22 z dnia 10 grudnia 2012 r. W zarządzeniu tym uregulowano w sposób szczegółowy zasady i sposoby prowadzenia monitoringu, z uwzględnieniem możliwości raportowania (w ujęciu rzeczowym, ilościowym i powierzchniowym) zabiegów minimalizujących negatywny wpływ działań gospodarczych na środowisko.

W oparciu o „*Ramowe wytyczne w zakresie monitoringu wpływu realizacji planu urządzenia lasu na środowisko, prowadzonego przez służby LP w RDLP w Zielonej Górze*” monitoringowi w Nadleśnictwie Bytnica, na terenach szczególnie cennych i ustawowo chronionych, podlegać będą działania:

- opisane w PUL w formie wskazań gospodarczych;
- opisane w PUL w formie ogólnej i kierunkowej (np. prace inżynierskie, remontowe, realizacja zadań z ochrony lasu i ochrony ppoż., itp.);
- nieopisane w PUL, wynikające z działań związanych z realizacją zadań ochronnych, hodowlanych, usuwania skutków klęsk żywiołowych, usuwania zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi, itd.;
- wynikające z decyzji administracyjnych;
- inne (np. umowne udostępnianie nieruchomości, lokalizacja inwestycji obcych).

Monitoring prowadzony będzie przez wskazane w „*Ramowych wytycznych...*” służby Nadleśnictwa oraz służby RDLP w Zielonej Górze w ramach sprawowanego nadzoru i kontroli. Wykorzystane zostaną również wyniki kontroli i spostrzeżeń służb Dyrektora Generalnego LP (Inspekcji Lasów Państwowych, Zespołu Ochrony Lasu) oraz jednostek certyfikujących gospodarkę leśną RDLP w Zielonej Górze — w ramach prowadzonych audytów.

Ważnym elementem monitoringu w RDLP w Zielonej Górze są Książki ochrony przyrody, walorów kulturowych i monitoringu. Książki te stanowią kompendium wiedzy o występujących na terenie każdego leśnictwa gatunkach roślin i zwierząt, stosowanych formach ochrony przyrody oraz zinwentaryzowanych elementach dziedzictwa kulturowego. Wiadomości te ulegają również corocznej aktualizacji i są następnie agregowane na poziomie Nadleśnictwa. W ramach realizacji wytycznych w zakresie monitoringu wpływu realizacji Planu na środowisko, prowadzenie tego rodzaju dokumentacji leśnictwa będzie kontynuowane w kolejnej rewizji planu. Zaktualizowane Książki ochrony przyrody, walorów kulturowych i monitoringu zostaną opracowane przez Wykonawcę Planu.

Monitorowanie skutków realizacji postanowień Planu Urządzenia Lasu prowadzone powinno być przez dwie instytucje: w ramach kontroli kompleksowej przez pracowników Wydziału Kontroli RDLP w Zielonej Górze oraz przy kolejnej rewizji Planu Urządzenia Lasu — przez firmę urzędzeniową wykonującą projekt Planu.

2.7 INFORMACJA O MOŻLIWYM, TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU PUL NA ŚRODOWISKO

Biorąc pod uwagę położenie geograficzne obszaru Nadleśnictwa Bytnica, a także charakter i rozmiar działań przewidzianych w Planie Urządzenia Lasu, nie przewiduje się ich transgranicznego wpływu na środowisko.

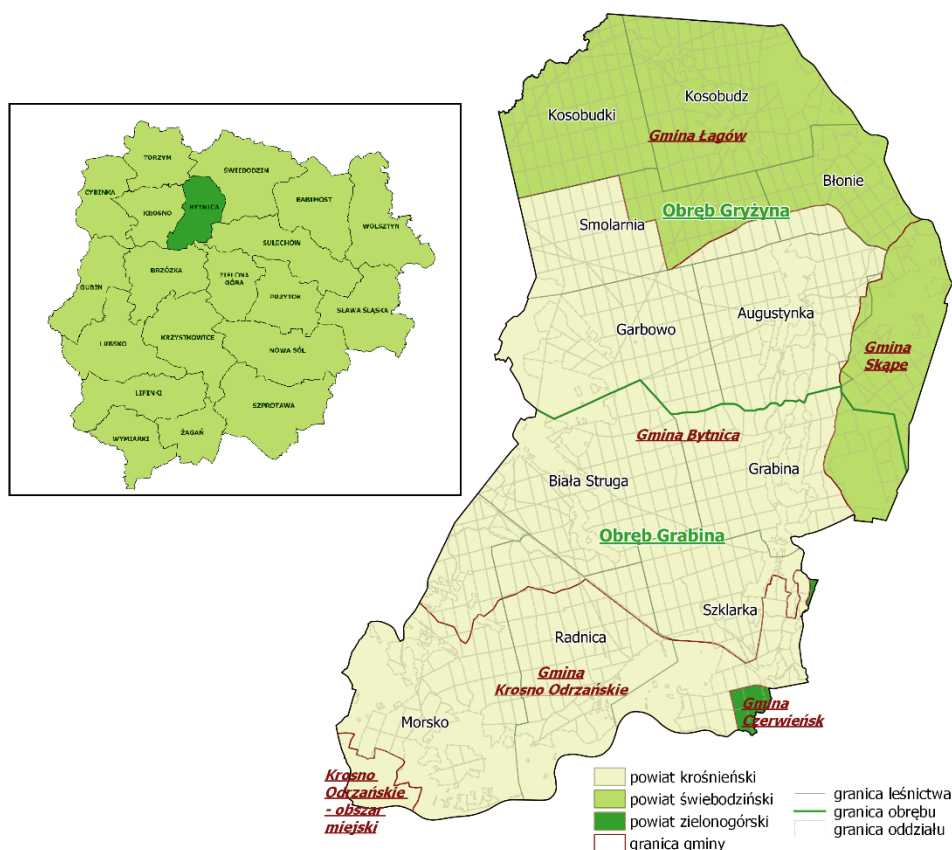
3. OPIS, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA

3.1 OPIS ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA

3.1.1. Informacje ogólne Nadleśnictwa Bytnica

Nadleśnictwo Bytnica jest jednym z 20 nadleśnictw Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze. Od północy Nadleśnictwo graniczy z Nadleśnictwem Torzym oraz Nadleśnictwem Świebodzin, od wschodu — z Nadleśnictwem Sulechów, od południa — z Nadleśnictwem Zielona Góra i Nadleśnictwem Brzózka, od zachodu — z Nadleśnictwem Krosno (Rys. 1). Siedziba Nadleśnictwa Bytnica mieści się w miejscowości Bytnica (Obręb Grabina, wydzielenie 36b).

Nadleśnictwo Bytnica sprawuje nadzór i zarządza gruntami położonymi w zasięgu województwa lubuskiego, powiatów: krośnieńskiego (gmina: Krosno Odrzańskie, Bytnica), świebodzińskiego (gmina: Łagów, Skąpe) oraz zielonogórskiego (gmina Czerwieńsk).

Rys. 1. Położenie Nadleśnictwa Bytnica na tle jednostek RDLP Zielona Góra oraz podziału administracyjnego

Powierzchnia gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica wynosi **19 136,79 ha**, natomiast jego zasięg terytorialny obejmuje **249,40 km²**. Grunty leśne w zarządzie Nadleśnictwa obejmują powierzchnię **18 525,06 ha**, grunty nieleśne — **611,73 ha**.

W oparciu o dane z Powiatowych Ośrodków Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej (stan na 2015 r.), w strukturze użytkowania gruntów w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Bytnica dominują tereny leśne i zadrzewione (78%). Duży udział powierzchniowy wykazują również tereny rolnicze (18%).

Ze względu na pełnioną funkcję, na gruntach Nadleśnictwa wyróżniono lasy gospodarcze oraz lasy ochronne. Zdecydowanie dominują lasy gospodarcze, występując na 81,31% powierzchni leśnej Nadleśnictwa. Łączna powierzchnia lasów ochronnych na terenie Nadleśnictwa wynosi 2 768,07 ha, co stanowi 14,94% powierzchni leśnej Nadleśnictwa. Pozostałe 3,75% powierzchni stanowią grunty związane z gospodarką leśną.

Położenie Nadleśnictwa Bytnica na tle regionalizacji Polski przedstawia się następująco:

Regionalizacja przyrodniczo-leśna

Według regionalizacji przyrodniczo-leśnej (Zielony, Kliczkowska, 2012), Nadleśnictwo Bytnica położone jest w:

Kraina: Wielkopolsko-Pomorska (III)
Mezoregion: Puszczy Rzepińskiej (III.22)

Niewielka, południowo-wschodnia część Nadleśnictwa położona jest w zasięgu Mezoregionu Doliny Środkowej Odry:

Mezoregion: Doliny Środkowej Odry (III.25)

Regionalizacja fizyczno-geograficzna

Według podziału fizyczno-geograficznego Polski (Kondracki, 2009) Nadleśnictwo Bytnica położone jest w zasięgu następujących jednostek:

Obszar: Europa Zachodnia

Podobszar: Pozaalpejska Europa Zachodnia (3)
Prowincja: Niż Środkowoeuropejski (31)
Podprowincja: Pojezierze Południowobałtyckie (315)
Makroregion: Pojezierze Lubuskie (315.4)
Mezoregion: Pojezierze Łagowskie (315.42)
Mezoregion: Równina Torzymska (315.43)
Makroregion: Pradolina Warciańsko-Odrzańska (315.6)
Mezoregion: Dolina Środkowej Odry (315.61)

Regionalizacja geobotaniczna

W ujęciu geobotanicznym opracowanym przez Matuszkiewicza (2008) Nadleśnictwo Bytnica w przeważającej części położone jest w zasięgu podokręgu Bytnicko-Rzepińskiego (B.4a.1.a), należącego do następujących jednostek podziału regionalnego:

Obszar: Europejskie Lasy Liściaste i Mieszane

Prowincja: Środkowoeuropejska
Podprowincja: Środkowoeuropejska Właściwa
Dział: Brandenbursko-Wielkopolski (B)

Kraina: Południowowielkopolsko-Łużycka	(B.4)
Podkraina: Łużycka	(B.4a)
Okręg: Puszczy Rzepińskiej	(B.4a.1)
Podokręg: Bytnicko-Rzepiński	(B.4a.1.a)

Wschodnia część Nadleśnictwa położona jest w zasięgu podokręgu Węgrzyńskiego (B.4a.1.c), należącego do następujących jednostek podziału regionalnego:

Podokręg: Węgrzyński (B.4a.1.c)

Niewielka, południowa część Nadleśnictwa położona jest w zasięgu podokręgu Doliny Odry „Siedlisko k. Nowej Soli — ujście Nisy Łużyckiej (421-542 km)” (B.4a.2.b), należącego do następujących jednostek podziału regionalnego:

Okręg: Kotlin Środkowej Odry (B.4a.2)

Podokręg: Doliny Odry „Siedlisko k. Nowej Soli — ujście Nisy Łużyckiej (421-542 km)”
(B.4a.2.b)

3.1.2. Charakterystyka przyrodnicza Nadleśnictwa Bytnica

Nadleśnictwo Bytnica położone jest pomiędzy 23°20' a 25°01' długości geograficznej wschodniej oraz 47°15' a 49°51' szerokości geograficznej północnej. Przeciętna wysokość obszaru Nadleśnictwa zawiera się w granicach od około 60 do około 80 m n.p.m. Teren obniża się południkowo, z północy ku południu. Najniższe położone tereny występują w południowej części Nadleśnictwa, nad rzeką Odrą, przy ujściu Gryżyńskiego Potoku, gdzie osiągają wysokość bezwzględną równą około 43 m n.p.m. W północnej części Nadleśnictwa najniższym położonym obszarem jest dolina Pliszki, która usytuowana jest na wysokości od 60 do 62 m n.p.m. Najwyższe położone tereny Nadleśnictwa występują w jego północno-wschodniej części, gdzie wysokość dochodzi do 130,7 m n.p.m. Znaczne wysokości występują również w zachodniej części Nadleśnictwa — na wschód od Bytnicy morena czołowa osiąga wysokości do 122,2 m n.p.m., w Leśnictwie Kosobudki najwyższe wzniesienia sięgają 120,7 m n.p.m.

W niektórych miejscach Nadleśnictwa na dynamikę rzeźby terenu wpływają duże różnice wysokości względnych sięgających do 30 metrów na długości kilkuset metrów, np. w bogato urzeźbionym obszarze doliny Gryżyńskiego Potoku i terenów przyległych z wyraźnie zaznaczonymi kemami i ozami.

Pierwotny krajobraz Nadleśnictwa Bytnica powstał ok. 12 000-10 000 lat temu (stadiał poznańskiego zlodowacenia bałtyckiego). Od tego okresu obszar Nadleśnictwa ulegał przeobrażeniom. W cyklu glacialnym ukształtowały się moreny, kemy i ozy, następnie w cyklu peryglacialnym rzeźba uległa dalszemu przeobrażeniu (wykształciły się pola piasków rzeczno- i wodnolodowcowych). W końcowej fazie erozji wietrznej (cykl postglacialny) na omawianym terenie formowały się pola eoliczne.

Gleby obszaru Nadleśnictwa Bytnica są ściśle związane z budową geologiczną terenu, jak również historycznym rozwojem roślinności i gospodarki ludzkiej. Łącznie na gruntach leśnych (zalesionych i niezalesionych) Nadleśnictwa wyróżniono 35 podtypów gleb w ramach 16 typów (Dokumentacja siedliskowa Nadleśnictwa Bytnica dla obrębów: Grabina, Gryżyna. Stan na 01.01.2005 r. Biuro Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej. Oddział w Poznaniu).

Dominującym typem gleb w granicach Nadleśnictwa są gleby rdzawe (RD). Gleby rdzawe występują na łącznej powierzchni 16 151,28 ha, pokrywając 90,58% terytorium Nadleśnictwa. Drugim typem gleb posiadającym największy udział na gruntach Nadleśnictwa Bytnica są gleby

o słabo wykształconym profilu glebowym — arenosole (AR). Ten typ gleb zajmuje łącznie powierzchnię 390,66 ha, co stanowi 2,19% obszaru Nadleśnictwa. Gleby te występują w rozproszeniu na terenie całego Nadleśnictwa Bytnica. Kolejnym typem gleb występującym na terenie Nadleśnictwa Bytnica są gleby bielcowe (B), pokrywające 280,10 ha, co stanowi 1,57% powierzchni Nadleśnictwa. Ostatnim typem gleb, którego udział w powierzchni wyróżnionych gleb Nadleśnictwa przekracza 1%, są gleby torfowe (T), zajmując łącznie powierzchnię 223,08 ha (1,25% powierzchni Nadleśnictwa Bytnica). Pozostałe typy gleb stanowią mniej niż 1% powierzchni Nadleśnictwa.

Rozpatrując podział województwa lubuskiego na obszary o podobnych cechach klimatu (Opracowanie Ekofizjograficzne Woj. Lubuskiego, 2014), obszar w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Bytnica położony jest w zasięgu Obszaru IV (o istotnym udziale topoklimatów form wypukłych) oraz Obszaru V (o przewadze topoklimatów form wklęsłych). Obszar IV, w zasięgu którego leży przeważająca, północna i centralna część Nadleśnictwa, to obszar względnie wilgotny, charakteryzujący się wartościami średniej rocznej minimalnej temperatury oraz średniej rocznej sumy opadów powyżej przeciętnej oraz średniej rocznej maksymalnej temperatury powietrza — poniżej przeciętnej. Z kolei Obszar V, w zasięgu którego leży południowy fragment Nadleśnictwa, to obszar względnie ciepły, charakteryzujący się przede wszystkim średnią temperaturą powietrza półrocza zimowego oraz średnią roczną maksymalną temperaturą — powyżej przeciętnej.

Sieć hydrograficzną na terenie Nadleśnictwa Bytnica tworzy rzeka Odra oraz jej prawobrzeżne dopływy: Biela, Gryżynka, Ołobok i Pliszka. Uzupełnienie sieci stanowią jeziora, stawy, śródlądowe oczka wodne. Na obszarze pozostającym w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Bytnica zbiorniki wodne zlokalizowane są przede wszystkim w dolinach rzek i potoków przepływających przez teren Nadleśnictwa. Występują tu zarówno naturalne, śródlądowe jeziora, jak również sztuczne zbiorniki wodne i stawy hodowlane. Na obszarze Nadleśnictwa wyróżnić można trzy zgrupowania wód stojących. W północnej części Nadleśnictwa zbiorniki wodne zlokalizowane są głównie na terenie Leśnictwa Kosobudz, wzdłuż lewobrzeżnego dopływu rzeki Pliszki — potoku Konotop. Kolejną grupę stanowią zbiorniki wodne związane z rzeką Gryżynką, zlokalizowane we wschodniej części Nadleśnictwa. W grupie tej można wyróżnić zarówno jeziora naturalne, z których największe to jez. Gryżyńskie oraz jez. Jelito, jak również szereg stawów hodowlanych (m.in. Staw Stary, Staw Mały, Staw Barina). Ostatnią grupę jezior stanowi ciąg jezior polodowcowych zlokalizowanych w centralnej i południowo-zachodniej części Nadleśnictwa, w dolinie rzeki Bieli. Występują tu zbiorniki naturalne, w tym największy zbiornik wodny na obszarze Nadleśnictwa — jez. Głębokie oraz stawy hodowlane.

Nadleśnictwo Bytnica położone jest niemal w całości w zasięgu dwóch, częściowo pokrywających się swoim zasięgiem, Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP): *Sandr rzeki Pliszki* — GZWP Nr 148 oraz *Pradolina Warszawa-Berlin (Koło-Odra)* — GZWP Nr 150.

3.1.3. Charakterystyka lasów Nadleśnictwa Bytnica

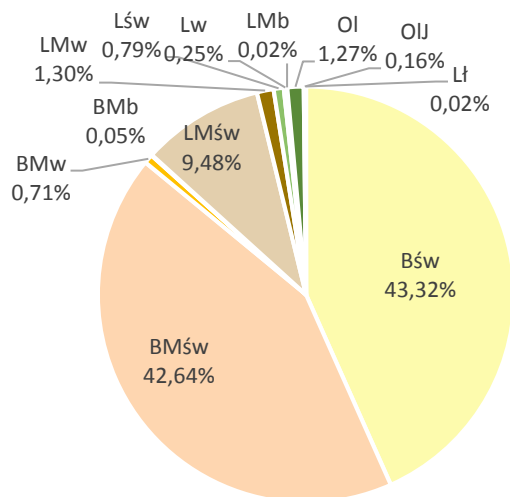
Nadleśnictwo Bytnica charakteryzuje niewielki stopień rozdrobnienia kompleksów leśnych. Na terenie Nadleśnictwa wyróżniono 60 kompleksów leśnych o łącznej powierzchni 18 525,06 ha. Analiza rozdrobnienia uwzględnia także kompleksy leśne sąsiadujących Nadleśnictw.

Największy, zwarty, wielkopowierzchniowy kompleks leśny obejmuje powierzchnię 17 784,99 ha. Pozostałą część lasów Nadleśnictwa stanowi 59 mniejszych kompleksów leśnych, rozdzielonych m.in.: drogami publicznymi, gruntami nieleśnymi (łąki, pola), jak również barierami w postaci terenów miast i wsi. Spośród kompleksów rozdrobnionych, zdecydowana większość obejmuje kompleksy o łącznej powierzchni w przedziale do 5,00 ha.

Na terenie Nadleśnictwa Bytnica wyróżniono 12 typów siedliskowych lasu (Tabela 1), wśród których największy udział powierzchniowy wykazuje siedlisko boru świeżego Bśw (7 725,19 ha, co stanowi 43,32% powierzchni leśnej) oraz siedlisko boru mieszanego świeżego BMśw (7 603,06 ha, co stanowi 42,64% powierzchni leśnej Nadleśnictwa). Stosunkowo dużą powierzchnię zajmuje również typ siedliskowy lasu mieszanego świeżego (1 691,12 ha, co stanowi 9,48% powierzchni leśnej). Pozostałe z wyróżnionych na obszarze Nadleśnictwa siedliskowych typów lasu zajmują łącznie 4,56% powierzchni leśnej.

Tabela 1. Udział TSL

TSL	Pow. [ha]	Udział%
Bśw	7 725,19	43,32
BMśw	7 603,06	42,64
BMw	126,48	0,71
BMb	8,21	0,05
LMśw	1 691,12	9,48
LMw	231,41	1,30
LMb	3,90	0,02
Lśw	140,12	0,79
Lw	44,45	0,25
OI	225,82	1,27
OIJ	28,16	0,16
Lł	3,25	0,02
Razem	17 831,17	100,00

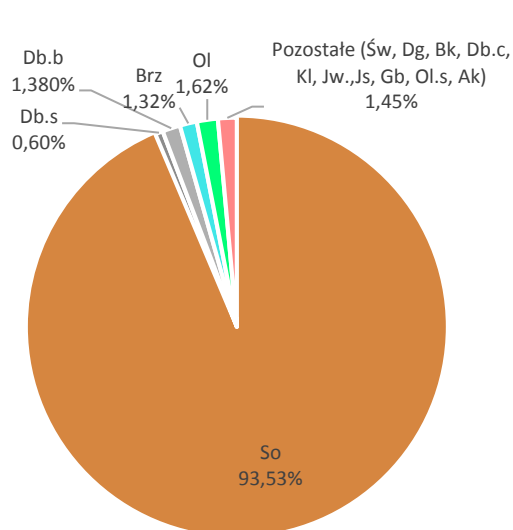
Wykres 1. Udział typów siedliskowych lasu

Nadleśnictwo Bytnica znajduje się w obrębie areałów następujących ważnych dla tworzenia się lasów gatunków drzew: sosny zwyczajnej *Pinus sylvestris*, dębu szypułkowego *Quercus robur* i bezszypułkowego *Quercus petraea*, brzozy brodawkowatej *Betula pendula*, brzozy omszonej *Betula pubescens*, olszy czarnej *Alnus glutinosa*, lipy drobnolistnej *Tilia cordata*, grabu zwyczajnego *Carpinus betulus*, buka zwyczajnego *Fagus sylvatica*, klonu zwyczajnego *Acer platanoides*, klonu jaworu *Acer pseudoplatanus* i jesionu wyniosłego *Fraxinus excelsior*.

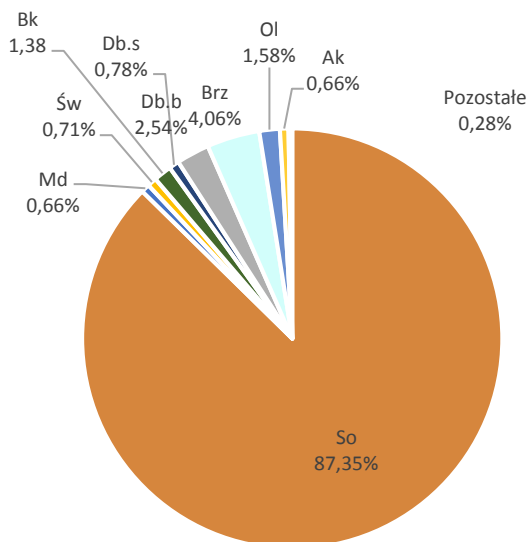
Powyżej zarysowany zestaw gatunków drzewiastych występujących w szerzej lub węższej zarysowanym regionie, w którym położone jest Nadleśnictwo Bytnica, warunkuje charakter zestawu leśnych zbiorowisk oraz różnorodność złożenia drzewostanów.

Jako gatunek panujący w drzewostanach Nadleśnictwa Bytnica sosna *Pinus sylvestris* występuje w większości typów siedliskowych lasu, największe powierzchnie zajmując na siedlisku boru świeżego Bśw (7 452,81 ha) i boru mieszanego świeżego BMśw (7 274,19 ha). Znaczne powierzchnie jako gatunek panujący sosna zajmuje również w przypadku siedliska lasu mieszanego świeżego LMśw (1 251,26 ha). Drugim spośród gatunków panujących tworzących drzewostany Nadleśnictwa Bytnica jest olsza czarna *Alnus glutinosa* (281,19 ha, co stanowi 1,62% powierzchni leśnej). Trzecim spośród panujących gatunków drzew, mających znaczenie w warunkach Nadleśnictwa Bytnica, jest dąb bezszypułkowy *Quercus petraea*. Spośród panujących gatunków drzew tworzących drzewostany Nadleśnictwa Bytnica należy jeszcze wymienić brzozę brodawkowatą *Betula verrucosa*, która tworzy drzewostany na łącznej powierzchni 229,06 ha (co stanowi 1,32% powierzchni leśnej) oraz dęba szypułkowego *Quercus robur*, który tworzy drzewostany na łącznej powierzchni 104,02 ha (0,60% powierzchni leśnej). Pozostałe panujące gatunki drzew tworzące drzewostany Nadleśnictwa Bytnica (świerk pospolity, daglezia zielona, buk pospolity, dąb czerwony, klon zwyczajny, klon jawor, jesion wyniosły, grab zwyczajny, olsza szara, robinia akacjowa) zajmują łącznie 1,45% powierzchni leśnej.

Charakterystyka drzewostanów według gatunków rzeczywistych bardziej szczegółowo obrazuje bogactwo gatunkowe drzewostanów Nadleśnictwa. Podobnie jak w przypadku gatunków panujących, największy udział w drzewostanach Nadleśnictwa, zarówno pod względem zajmowanej powierzchni, jak i wykazywanej miąższości, ma sosna. Gatunek ten występuje we wszystkich typach siedliskowych lasu wyróżnionych na terenie Nadleśnictwa.

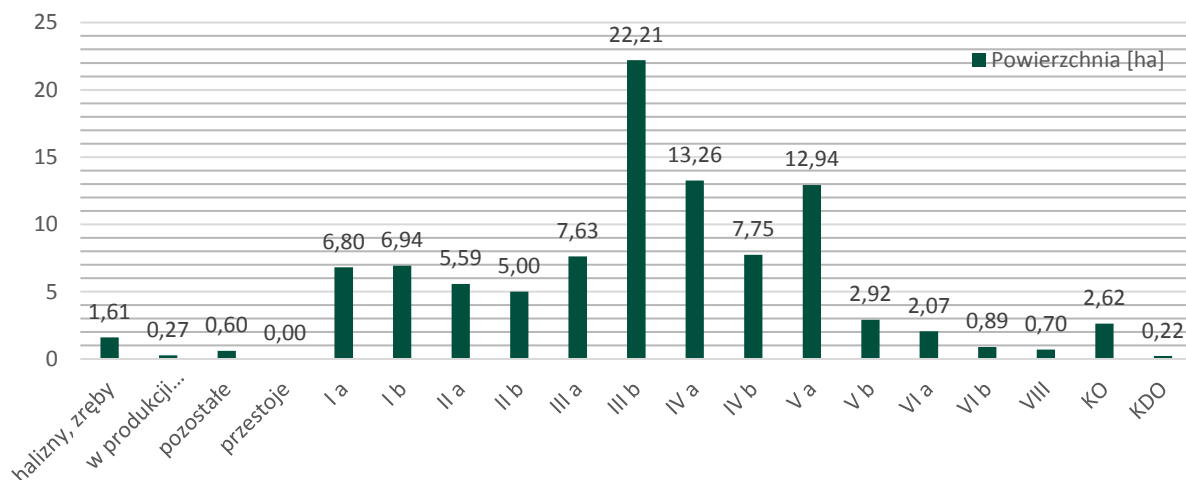
Wykres 2. Udział powierzchniowy gat. panujących

Wykres 3. Udział powierzchniowy gat. rzeczywistych

Do gatunków obcych geograficznie, stwierdzonych na terenie Nadleśnictwa Bytnica należą: robinia akacjowa *Robinia pseudoacacia*, dąb czerwony *Quercus rubra*, dagleź zielona *Pseudotsuga menziesii*, klon jesionolistny *Acer negundo*, sosna czarna *Pinus nigra*, sosna wejmutka *Pinus strobus*, czeremcha amerykańska *Prunus serotina*, kasztanowiec zwyczajny *Aesculus hippocastanum*, śnieguliczka biała *Symphoricarpos albus*.

Średni wiek drzewostanów Nadleśnictwa Bytnica jest równy średniemu wiekowi drzewostanów w Lasach Państwowych i nieco wyższy niż średni wiek drzewostanów w RDLP w Zielonej Górze. Przeciętna zasobność drzewostanów jest wyższa od przeciętnej zasobności w RDLP w Zielonej Górze oraz w całych Lasach Państwowych. Udział siedlisk borowych oraz udział powierzchniowy gatunków iglastych w Nadleśnictwie Bytnica jest większy od udziału siedlisk borowych oraz powierzchni zajmowanej przez gatunki iglaste na terenie całych Lasów Państwowych.

Wykres 4. Udział procentowy drzewostanów w klasach i podklasach wieku

W ujęciu ogólnym na terenie Nadleśnictwa Bytnica dominują drzewostany jednogatunkowe (monokultury), które zajmują 62,04% powierzchni leśnej (10 786,06 ha). Taka dominacja przejawia się w drzewostanach w wieku od 41 do 80 lat. Drzewostany dwugatunkowe zajmują łącznie 23,68% powierzchni leśnej Nadleśnictwa (4 116,64 ha). Drzewostany trzy- i więcej gatunkowe zajmują łącznie 14,27% powierzchni leśnej (2 481,60 ha), dominując w drzewostanach młodych klas wieku (do 40 lat).

Tabela 2. Zestawienie powierzchni drzewostanów według grup wiekowych i bogactwa gatunkowego

Bogactwo gatunkowe Nadleśnictwo Bytnica — ogółem	Powierzchnia [ha]				
	Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
	<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
jednogatunkowe	1 112,80	6 879,21	2 794,05	10 786,06	62,04
dwugatunkowe	1 752,19	1 716,97	647,48	4 116,64	23,68
trzygatunkowe	1 004,68	390,73	331,25	1 726,66	9,93
cztero- i więcej gatunkowe	468,45	175,22	111,27	754,94	4,34

Drzewostany Nadleśnictwa Bytnica wykazują niewielkie zróżnicowanie pod względem budowy pionowej. Widoczna jest wyraźna dominacja drzewostanów jednopiętrowych, które zajmują 97,03% powierzchni leśnej Nadleśnictwa (Tabela 3). Drzewostany w KO i KDO wykazują niewielki udział powierzchniowy (2,89%). Drzewostany dwupiętrowe na terenie Nadleśnictwa Bytnica występują sporadycznie (0,08%). Drzewostany wielopiętrowe i o budowie przerębowej nie występują.

Tabela 3. Zestawienie powierzchni drzewostanów wg grup wiekowych i budowy pionowej

Struktura drzewostanów Nadleśnictwo Bytnica — ogółem	Powierzchnia [ha]				
	Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
	<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
jednopiętrowe	4 337,82	9 069,73	3 460,75	16 868,3	97,03
dwupiętrowe	0,3	0	14,11	14,41	0,08
w KO i KDO	0	92,4	409,19	501,59	2,89

Drzewostany Nadleśnictwa Bytnica pochodzą przede wszystkim z odnowienia sztucznego. Powierzchnia wydzieleń z sadzenia stanowi 98,72% ogólnej powierzchni lasów Nadleśnictwa.

Na terenie Nadleśnictwa nie występują plantacje drzew szybkorosnących.

Tabela 4. Zestawienie powierzchni wg rodzajów i pochodzenia drzewostanów

Struktura drzewostanów Nadleśnictwo Bytnica — ogółem	Powierzchnia [ha]				
	Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
	<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
z panującym gat. obcym	10,42	101,30	53,68	165,40	0,95
plantacje drzew szybkorosnących	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
odroślowe	3,22	18,08	26,79	48,09	0,28
z samosiewu	25,52	79,47	38,75	143,74	0,82
z sadzenia	4 314,59	9 107,90	3 820,41	17 242,90	98,72
brak informacji	0,00	7,33	24,94	32,27	0,18

3.2 FORMY OCHRONY PRZYRODY WYRÓŻNIONE NA TERENIE NADLEŚNICTWA BYTNICA

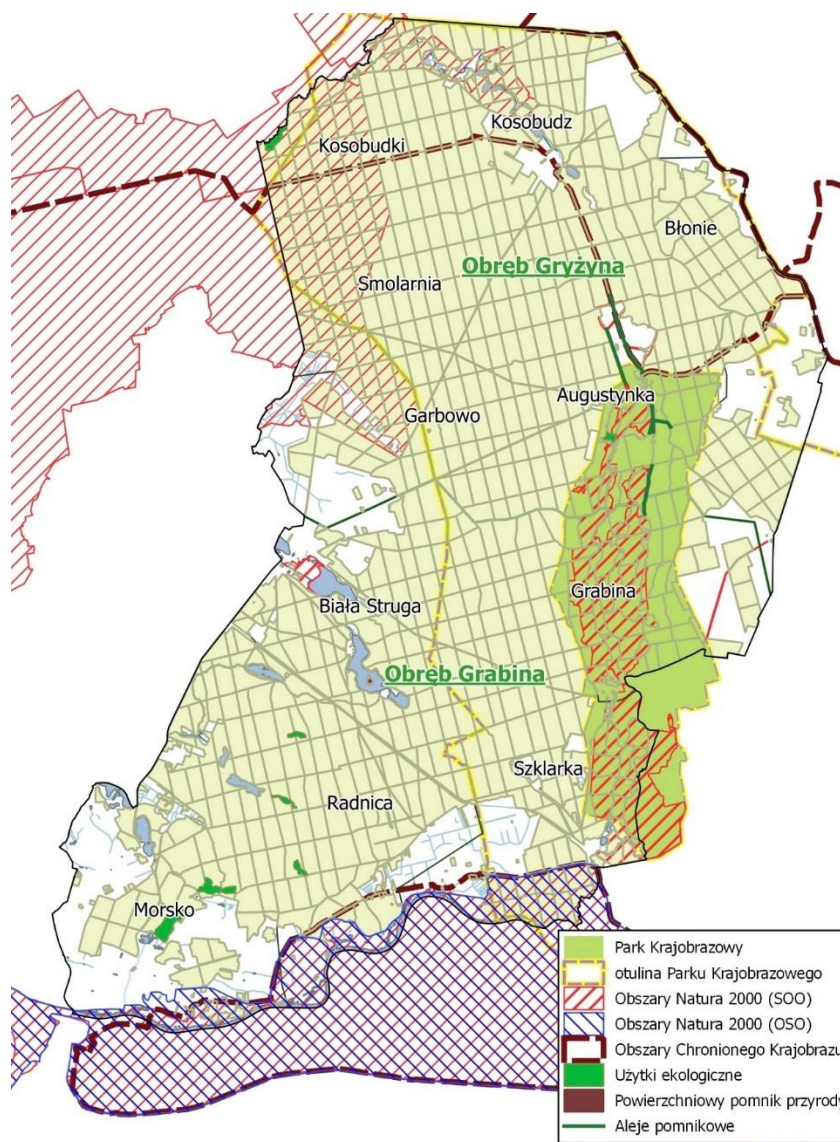
Spośród obszarowych form ochrony przyrody na terenie Nadleśnictwa Bytnica zlokalizowane są: Park krajobrazowy: „Gryżyński Park Krajobrazowy”; Obszary Chronionego Krajobrazu: Obszar Chronionego Krajobrazu „16-Puszcza nad Pliszką”, Obszar Chronionego Krajobrazu „18- Krośnieńska Dolina Odry”; obszary Natura 2000: PLB080004 „Dolina Środkowej Odry”, PLH080011 „Dolina Pliszki”, PLH080028 „Krośnieńska Dolina Odry”, PLH080034 „Bytnica”, PLH080035 „Dębowe Aleje w Gryżynie i Zawiszach”, PLH080037 „Lasy Dobrosułowskie”, PLH080042 „Stara Dąbrowa w Korytach”, PLH080067 „Rynna Gryżyny”; użytki ekologiczne: „Pod Orłem”, „Żurawie”, „Sucha Niemka”, „Olszyny”, „Grabina”, „Gryżyński Wąwóz”, „Kijewo”.

Pomniki przyrody: na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica zlokalizowanych jest 5 pomników przyrody (4 w formie alei dębowych, 1 powierzchniowy — „Czapliniec”).

Siedliska przyrodnicze: 20 typów (23 podtypy).

Ochrona strefowa: 7 stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania, ustanowionych dla gatunków zwierząt objętych ochroną strefową.

Ochrona gatunkowa roślin, grzybów i zwierząt: 5 gatunków grzybów oraz 29 gatunków roślin objętych ochroną gatunkową (ścistą i częściową). 26 taksonów wśród stwierdzonych na terenie Nadleśnictwa Bytnica posiada status gatunków rzadkich w skali obszaru RDLP Zielona Góra, stwierdzono występowanie minimum 182 gatunki zwierząt objętych ochroną gatunkową.

Rys. 2. Obszarowe formy ochrony przyrody na terenie Nadleśnictwa Bytnica

Tabela 5. Zestawienie zbiorcze istniejących form ochrony przyrody w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica

Rodzaj obiektu	Liczba	Powierzchnia [ha]				Udział pow. [%]*
		Ogółem w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa	Ogółem w zarządzie Nadleśnictwa	Grunty leśne	Grunty nieleśne	
Parki Krajobrazowe, w tym:	1					
Park Krajobrazowy	1	2 272,22	1 757,50	1 714,95	42,55	9,18
Otulina Parku	-	12 805,90	11 147,57	10 870,66	276,91	58,25
Obszary Chronionego Krajobrazu	2	5 178,32	4 006,84	3 852,40	154,44	20,94
Obszary Natura 2000, w tym:	8					
Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków	1	870,06	313,88	283,48	30,40	1,64
Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk	7	4 233,58	3 040,26	2 930,01	110,25	15,89
Pomniki przyrody, w tym:	5					
Aleje	4		-	-	-	-
Powierzchniowe pomniki przyrody	1	1,75	1,75	1,75	-	0,01
Użytki ekologiczne	7	62,09	62,09	-	62,09	0,32

Rodzaj obiektu	Liczba	Powierzchnia [ha]				Udział pow. [%]*
		Ogółem w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa	Ogółem w zarządzie Nadleśnictwa	Grunty leśne	Grunty nieleśne	
Strefy ochrony, w tym:	7	399,73	399,73	395,61	4,12	2,09
Strefy ochrony całorocznej		86,43	86,43	84,13	2,30	0,45
Strefy ochrony okresowej		313,30	313,30	311,48	1,82	1,64
Chronione gatunki grzybów	5					
Chronione gatunki roślin	29					
Chronione gatunki zwierząt	182					

3.2.1. Park Krajobrazowy

„Gryżyński Park Krajobrazowy”

Gryżyński Park Krajobrazowy powstał został w 1996 r. na mocy rozporządzenia nr 4 Wojewody Zielonogórskiego z dnia 15 kwietnia 1996 r. [Dz. U. Woj. Ziel. Z 1996 r. Nr 6, poz. 61 oraz Dz. U. Woj. Lub. z 2004 r. Nr 91, poz. 1356]. Powierzchnia Parku w momencie powstania wynosiła 2 755 ha, powierzchnia otuliny – 20 412,5 ha. W dniu 21 marca 2012 r. uchwałą nr XXII/192/12 Sejmik Województwa Lubuskiego powiększył obszar Parku do 3 065,9 ha, jednocześnie zmniejszając powierzchnię otuliny do 7 929,2 ha, tj. do granic zlewni rzeki Gryżynki (Maciantowicz, 2016).

Pod względem administracyjnym obszar Parku znajduje się na terenie czterech gmin: Bytnica, Czerwieńsk, Krosno Odrzańskie i Skąpe. Lasy położone w granicach Parku i otuliny zarządzane są przez Nadleśnictwa: Bytnica, Sulechów i Świebodzin. W granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Bytnica Gryżyński Park Krajobrazowy stanowi powierzchnię 2 272,22 ha, obejmując swoim zasięgiem następujące wydzielenia:

- **Obręb Grabina:** Leśnictwo Grabina: 12a-f; 13a-f; 14a-g; 15a-i; 16a-k; 17a-i; 18a-r; 19a-j; 37a-j; 38a-i; 39a-p; 40a-m; 41a-h; 63a-s; 64a,c,j-l,o,r; 87a-g; 88a-h; 89a-b; 90a-c; 91a-k; 92a-c; 104a-k; 105a-h; 106a-m; 107a-o; 108a; 131a-g; 132a-j; 133a-h; 134a-r; 161a-i; 161Af; 162a-g; 163a-i; 164a-n; 165a-dx; 339i,j; Leśnictwo Szklarka: 166d-h,j,k,o; 223a-p; 224a-r; 225a-o; 226a-i; 227a-r; 254a-j; 255a-k; 278a-i; 279a-f,h; 280a,b; 294a; 295a,b;
- **Obręb Gryżyna:** Leśnictwo Augustynka: 279j-m; 280k-o; 281i-l; 282i-l; 283f-gx; 284j-l; 308c,d,g,i,l,n-s; 309a-l; 310a-p; 311a-ix; 312a-p; 327a-f; 328a-m; 329a-l; 330a-m; 331a-p; 332a-j; 333o; 342a-d,h,i; 343a-i; 344a-k; 345a-l; 346a-m; 347a-h; 348a,b,d,f,g-i; 349i-k; Leśnictwo Błonie: 386d; 387a,c,h,j; 392c-g.

Dla Gryżyńskiego Parku Krajobrazowego została wyznaczona otulina. Powierzchnia otuliny Parku w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa wynosi 12 805,90 ha.

Gryżyński Park Krajobrazowy obejmuje swym zasięgiem południowy fragment sandru Ołoboku wraz z wciętą w jego powierzchnię trójdzielną, glacialną, rynną gryżyńską i towarzyszącym jej zespołem form wypukłych typu: ozy, formy kemowe, wydmy oraz formy wklęsłe eworsyjno- wytopiskowe. Ujściowy odcinek rzeki Gryżynki, rozcinający krawędź wysoczyzny i niżej położona powierzchnia terasy Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej, wychodzą już poza granice Parku. Teren Parku cechuje wielkie bogactwo i różnorodność polodowcowej rzeźby, co mocno kontrastuje z równinnym obszarem sandru Ołoboku, otaczającym Park od północy, wschodu i zachodu, a wchodzącym w otulinę Parku (Maciantowicz, 2016).

W granicach Gryżyńskiego Parku Krajobrazowego i jego otuliny wyznaczone zostały cztery obszary Natura 2000: PLH080067 „Rynna Gryżyny” (Park), PLH080035 „Dębowe Aleje w Gryżynie

i Zawiszach” (Park i otulina), PLH080028 „Krośnieńska Dolina Odry” (otulina Parku) oraz PLB080004 „Dolina Środkowej Odry” (otulina Parku). Teren otuliny Parku obejmuje również dwa Obszary Chronionego Krajobrazu: „16-Puszcza nad Pliszką” oraz „18-Krośnieńska Dolina Odry”. W obszarze Parku znajdują się użytki ekologiczne: „Gryżyński Wąwóz”, „Gryżyńskie Szuwary” oraz „Bagno Żurawinowe”. Dodatkowo w otulinie Parku zlokalizowanych jest 11 użytków ekologicznych: „Bagno Obozowe”, „Bagno Śródławkowe”, „Bagienko przy Wale”, „Dołeczek”, „Trzciny”, „Lisia Górka”, „Moczary przy Wałach”, „Bagna nad Gryżynką”, „Dolina Gryżynki”, „Zarośla”, „Na Krańcu”.

Teren Gryżyńskiego Parku urozmaicają pomniki przyrody: 4 aleje dębów szypułkowych oraz 7 pojedynczych dębów szypułkowych i 1 cis pospolity (Maciantowicz, 2016).

Obszar obejmujący Gryżyński Park Krajobrazowy pokrywa się również z obszarem Natura 2000 PLH080067 „Rynna Gryżyny”. Na terenie wąwozu utworzono użytek ekologiczny „Gryżyński Wąwóz”, aleje dębowe występujące na obszarze Parku stanowią pomniki przyrody oraz obszar Natura 2000 PLH080035 „Dębowe Aleje w Gryżynie i Zawiszach”.

O wysokiej wartości przyrodniczej terenu świadczą zbiorowiska rozwijające się w specyficznych warunkach siedliskowych, takie jak: torfowiska, szuwary nakredowe, źródliska oraz zachowane fragmenty naturalnych lasów łęgowych i olsów. Na terenie Parku stwierdzono występowanie 14 typów siedlisk przyrodniczych objętych ochroną w ramach sieci Natura 2000, w tym dwa (łągi olchowe i bory bagienne) o charakterze priorytetowym (Maciantowicz, 2016).

W 2005 r. opracowana została dokumentacja do planu ochrony Gryżyńskiego Parku Krajobrazowego. Przygotowany projekt planu ochrony, z uwagi na zmianę prawa z zakresu ochrony przyrody, nie został zatwierdzony.

Przez najbardziej atrakcyjne tereny Gryżyńskiego Parku Krajobrazowego poprowadzono kilka szlaków turystycznych pieszych (czarny, niebieski) i rowerowych (czerwony, niebieski) oraz ścieżkę edukacyjną Nadleśnictwa Bytnica „Gryżyńskie Uroczyska”.

3.2.2. Obszary chronionego krajobrazu

OChK „16-Puszcza nad Pliszką”

Podstawa prawna:

Obszar ustanowiony w 2005 r.

Rozporządzenie Nr 3 Wojewody Lubuskiego z dnia 17 lutego 2005 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu [Dz. Urzędowy Woj. Lubuskiego Nr 9 poz. 172, ze zm.; Dz. Urzędowy Woj. Lubuskiego z 2006 r. Nr 54 poz. 1189; Dz. Urzędowy Woj. Lubuskiego z 2008 r. Nr 91 poz. 1373; Dz. Urzędowy Woj. Lubuskiego z 2009 r. Nr 4 poz. 99]; Uchwała Nr LVII/579/2010 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 25 października 2010 r. zmieniająca rozporządzenie w sprawie obszarów chronionego krajobrazu [Dz. Urzędowy Woj. Lubuskiego Nr 113 poz. 1820 z dn. 10.12.2010 r.]; Uchwała Nr XVII/157/11 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 19 grudnia 2011 r. zmieniająca rozporządzenie w sprawie obszarów chronionego krajobrazu [Dz. Urzędowy Woj. Lubuskiego z dnia 13 stycznia 2012 r. poz. 98]; Uchwała Nr XXXIII/352/12 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 19 grudnia 2012 r. zmieniająca rozporządzenie w sprawie obszarów chronionego krajobrazu [Dz. Urzędowy Woj. Lubuskiego z dnia 24 grudnia 2012 r. poz. 2867]; Uchwała Nr XXXIX/457/13 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 2 lipca 2013 r. zmieniająca rozporządzenie w sprawie obszarów chronionego krajobrazu [Dz. Urzędowy Woj. Lubuskiego z dnia 9 lipca 2013 r. poz. 1728]; Uchwała Nr XLV/534/14 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 24 lutego 2014 r. zmieniająca rozporządzenie w sprawie

obszarów chronionego krajobrazu [Dz. Urzędowy Woj. Lubuskiego z dnia 3 marca 2014 r., poz. 564].

Obszar położony jest na terenie gmin: Cybinka (6 359 ha), Bytnica (900 ha), Maszewo (4 200 ha), Skąpe (136 ha), Torzym (12 633 ha) i Łagów (8 016 ha) na łącznej powierzchni 32 244 ha. Powierzchnia gruntów w zarządzie Lasów Państwowych wynosi 24 436,31 ha. Powierzchnia gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica, położonych w zasięgu OChK „16- Puszcza nad Pliszką” wynosi 3 593,99 ha (w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa – 4 253,87 ha).

Celem ochrony w obszarze jest zachowanie wartości przyrodniczych, rekreacyjnych i historycznych Puszczy Lubuskiej. Najcenniejszymi obiektami tego obszaru są siedliska przyrodnicze, użytki ekologiczne, chronione gatunki roślin, zwierząt i grzybów, stanowiska archeologiczne oraz obiekty kulturowe (grodziska, cmentarzyska, średniowieczne osady, kamienne kościoły).

OChK „18-Krośnieńska Dolina Odry”

Podstawa prawna:

Obszar ustanowiony w 2005 r.

Rozporządzenie Nr 14 Wojewody Lubuskiego z dnia 24 lipca 2003 r. w sprawie określenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa lubuskiego [Dz. Urz. Woj. Lubuskiego; Dz. Urz. z dnia 25 lipca 2003 r. Nr 47, poz. 820]; Rozporządzenie Nr 3 Wojewody Lubuskiego z dnia 17 lutego 2005 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu [Dz. Urz. Woj. Lubuskiego; Dz. Urz. z dnia 28 lutego 2005 r. Nr 9, poz. 172]; Rozporządzenie Nr 52 Wojewody Lubuskiego z dnia 20 lipca 2006 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów chronionego krajobrazu [Dz. Urz. Woj. Lubuskiego; Dz. Urz. z dnia 25 lipca 2006 r. Nr 54, poz. 1189]; Rozporządzenie Nr 1/09 Wojewody Lubuskiego z dnia 13 stycznia 2009 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów chronionego krajobrazu [Dz. Urz. Woj. Lubuskiego Dz. Urz. z dnia 23 stycznia 2009 r. Nr 4, poz. 99]; Uchwała Nr LVII/579/2010 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 25 października 2010 r. zmieniająca rozporządzenie w sprawie obszarów chronionego krajobrazu [Dz. Urz. Woj. Lubuskiego Dz. Urz. z dnia 10 grudnia 2010 r. Nr 113, poz. 1820].

OChK „18-Krośnieńska Dolina Odry” obejmuje obszar o powierzchni 13 265 ha. Położony jest w granicach gmin: Czerwieńsk (4 578 ha), Gubin (49 ha), Krosno Odrzańskie (4 225 ha), Sulechów (2 550 ha) i Zielona Góra (1 863 ha). OChK Położony jest w południowej części Nadleśnictwa, gdzie obejmuje niewielką część Obrębu Grabina (Leśnictwa: Szklarka, Radnica, Morsko). W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa położone jest 924,45 ha, co stanowi 6,97% ogólnej powierzchni obszaru.

Cel ochrony stanowią wartości przyrodnicze i historyczne tego obszaru wyróżniające go spośród innych. Występują tutaj łągi nadodrzańskie ciągnące się wzdłuż rzeki, położone w tarasie zalewowym Odry, a także położone na skarpach grądy i ciepłolubne dąbrowy (okolice grodziska Gostchorze).

W stosunkowo niewielkiej odległości od granic Nadleśnictwa znajdują się nw. obszary chronionego krajobrazu:

- OChK „13-Rynna Paklicy i Ołoboku” — graniczy bezpośrednio z zasięgiem Nadleśnictwa koło miejscowości Węgrzynie;
- OChK „Dolina Bobru” — około 5 km na południe od południowej granicy zasięgu Nadleśnictwa;
- OChK „Rynna Pławska” — około 6 km na południe od południowej granicy zasięgu Nadleśnictwa.

3.2.3. Obszary Natura 2000

PLB080004 „Dolina Środkowej Odry”

Obszar Natura 2000 „Dolina Środkowej Odry” jest jedynym obszarem specjalnej ochrony ptaków na terenie Nadleśnictwa Bytnica. Jego powierzchnia wynosi 33 677,79 ha i swoim zasięgiem obejmuje odcinek Odry o długości około 184 km. Początek obszaru znajduje się na 408 kilometrze Odry w okolicy miejscowości Czerna leżącej w gminie Żukowice, w województwie dolnośląskim. Koniec przypada w znajdującej się w gminie Słubice miejscowości Lubusz. Administracyjnie obszar leży w zasięgu dwóch województw: dolnośląskiego i lubuskiego.

W krajobrazie dominują tereny otwarte, niejednokrotnie wykorzystywane jako grunty orne czy też jako tereny przeznaczone pod wypas. Dodatkowym elementem stanowiącym kontrast dla łąk i pastwisk są zachowane w dobrym stanie lasy łęgowe i starorzecza, poprzecinane licznymi kanałami.

Obszar stanowi ważną ostoję gatunków ptaków lęgowych oraz migrujących. Łącznie na terenie występuje regularnie minimum 56 gatunków ptaków, z czego 14 gatunków zgodnie z SDF zostało uznane za przedmioty ochrony obszaru Natura 2000.

Tabela 6. Gatunki wymienione w Zał. II Dyrektywy 92/43/EEWG występujące na terenie OSO „Dolina Środkowej Odry” oraz uznane za przedmiot ochrony na terenie obszaru (SDF 2015-08)

Kod	Nazwa	Ocena obszaru			
		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ocena ogólna
A229	Zimorodek <i>Alcedo atthis</i> populacja wydająca potomstwo	C	B	C	C
A056	Płaskonos zwyczajny <i>Anas clypeata</i> populacja wydająca potomstwo	C	B	C	C
A052	Cyraneczka <i>Anas crecca</i> przelotne	D			
A050	Świstun <i>Anas penelope</i> przelotne	D			
A053	Krzyżówka <i>Anas platyrhynchos</i> przelotne	B	B	C	B
A055	Cyranka <i>Anas querquedula</i> populacja wydająca potomstwo	C	B	C	C
A051	Krakwa <i>Anas strepera</i> populacja wydająca potomstwo	D			
A041	Gęś białoczelna <i>Anser albifrons</i> przelotne	D			
A043	Gęgawa <i>Anser anser</i> przelotne	D			
A039	Gęś zbożowa <i>Anser fabalis</i> populacja zimująca	C	B	C	C
A039	Gęś zbożowa <i>Anser fabalis</i> przelotne	B	B	C	B
A255	Świergotek polny <i>Anthus campestris</i> populacja wydająca potomstwo	D			
A028	Czapla siwa <i>Ardea cinerea</i> populacja wydająca potomstwo	D			
A028	Czapla siwa <i>Ardea cinerea</i> przelotne	D			
A045	Bernikla białolica <i>Branta leucopsis</i> przelotne	D			
A224	Lelek <i>Caprimulgus europaeus</i> populacja wydająca potomstwo	D			
A367	Rzepułuch <i>Carduelis flavirostris</i> przelotne	D			
A139	Mornel <i>Charadrius morinellus</i> przelotne	D			
A196	Rybitwa białowąsa <i>Chlidonias hybridus</i> populacja wydająca potomstwo	C	B	C	B
A198	Rybitwa białoskrzydła <i>Chlidonias leucopterus</i> populacja wydająca potomstwo	B	B	C	A
A197	Rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i> populacja wydająca potomstwo	D			
A031	Bocian biały <i>Ciconia ciconia</i> populacja wydająca potomstwo	D			
A030	Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i> populacja wydająca potomstwo	D			
A081	Błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i> populacja wydająca potomstwo	C	B	C	C

Kod	Nazwa	Ocena obszaru			
		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ocena ogólna
A082	Błotniak zbożowy <i>Circus cyaneus</i> populacja zimująca	D			
A084	Błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i> populacja wydająca potomstwo	D			
A207	Siniak <i>Columba oenas</i> przelotne	D			
A122	Derkacz <i>Crex crex</i> populacja wydająca potomstwo	C	B	C	C
A037	Łabędź czarnodzioby <i>Cygnus columbianus bewickii</i> przelotne	D			
A038	Łabędź krzykliwy <i>Cygnus cygnus</i> przelotne	B	B	C	B
A036	Łabędź niemy <i>Cygnus olor</i> przelotne	D			
A238	Dzięcioł średni <i>Dendrocopos medius</i> populacja osiadła	C	B	C	B
A236	Dzięcioł czarny <i>Dryocopus martius</i> populacja osiadła	D			
A027	Czapla biała <i>Ardea alba</i> populacja zimująca	D			
A027	Czapla biała <i>Ardea alba</i> przelotne	D			
A379	Ortolan <i>Emberiza hortulana</i> populacja wydająca potomstwo	D			
A320	Muchołówka mała <i>Ficedula parva</i> populacja wydająca potomstwo	D			
A153	Bekas kszyc <i>Gallinago gallinago</i> populacja wydająca potomstwo	D			
A154	Dubelt <i>Gallinago media</i> przelotne	D			
A127	Żuraw <i>Grus grus</i> populacja wydająca potomstwo	D			
A127	Żuraw <i>Grus grus</i> przelotne	D			
A075	Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i> populacja wydająca potomstwo	D			
A075	Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i> populacja zimująca	D			
A022	Bączek <i>Ixobrychus minutus</i> populacja wydająca potomstwo	D			
A338	Gąsiorek <i>Lanius collurio</i> populacja wydająca potomstwo	D			
A291	Strumieniówka <i>Locustella fluviatilis</i> populacja wydająca potomstwo	D			
A290	Świerszczak <i>Locustella naevia</i> populacja wydająca potomstwo	D			
A246	Lerka <i>Lullula arborea</i> populacja wydająca potomstwo	D			
A073	Kania czarna <i>Milvus migrans</i> populacja wydająca potomstwo	B	B	C	A
A074	Kania ruda <i>Milvus milvus</i> populacja wydająca potomstwo	B	B	C	A
A160	Kulik wielki <i>Numenius arquata</i> populacja wydająca potomstwo	D			
A094	Rybołów <i>Pandion haliaetus</i> przelotne	D			
A072	Trzmiełojad <i>Pernis apivorus</i> populacja wydająca potomstwo	C	B	C	C
A151	Batalion <i>Philomachus pugnax</i> przelotne	D			
A234	Dzięcioł zielonosiwy <i>Picus canus</i> populacja osiadła	D			
A140	Siewka złota <i>Pluvialis apricaria</i> przelotne	D			
A119	Kropiatka <i>Porzana porzana</i> populacja wydająca potomstwo	D			
A307	Jarzębatka <i>Sylvia nisoria</i> populacja wydająca potomstwo	D			
A048	Ohar <i>Tadorna tadorna</i> przelotne	D			
A166	Łęczak <i>Tringa glareola</i> przelotne	D			
A142	Czajka zwyczajna <i>Vanellus vanellus</i> przelotne	D			

*) pogrubioną czcionką zaznaczono przedmioty ochrony zlokalizowane na gruntach Nadleśnictwa Bytnica

**) gatunki oznaczone w SDF jako D nie są przedmiotem ochrony danego obszaru Natura 2000, a dane ich dotyczące stanowią wartość informacyjną

W zasięgu obszaru Natura 2000 „Dolina Środkowej Odry” zlokalizowane są grunty 3 Leśnictwa Nadleśnictwa Bytnica: Szklarka, Radnica i Morsko. Powierzchnia gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica, położonych w granicach przedmiotowego OSO wynosi 313,88 ha (w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa – 870,06 ha).

Projekt planu ochrony dla obszaru Natura 2000 PLB080004 „Dolina Środkowej Odry” powstał w 2010 r., jednak ze względów proceduralnych nie został zatwierdzony. Obecnie trwają prace planistyczne nad sporządzeniem planu zadań ochronnych. Przewidywany termin ustanowienia planu zadań ochronnych – II kwartał 2017 r.

PLH080011 „Dolina Pliszki”

Obszar Natura 2000 PLH080011 „Dolina Pliszki” został zatwierdzony decyzją Komisji Europejskiej 2009/93/WE jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (decyzja Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny — Dz.U. L 43 z 13/02/2009). Obejmuje powierzchnię 5 033,85 ha.

Obszar Natura 2000 „Dolina Pliszki”, zgodnie z podziałem administracyjnym kraju, położony jest w województwie lubuskim, na terenie powiatów: sulęcińskiego, słubickiego i krośnieńskiego oraz gmin: Torzym, Łągów, Słubice, Cybinka, Maszewo oraz Bytnica.

Ostoja obejmuje małą dolinę rzeczną przebiegającą przez pola sandrowe. Sandr Pliszki oddzielony jest wysokimi krawędziami od wyższych poziomów sandrowych i wzgórz moreny czołowej. Rzeka Pliszka, która zachowała swój naturalny charakter, otoczona jest przez duży kompleks leśny, tworzony głównie przez bory sosnowe. Wzdłuż rzeki wykształciły się płaty nadrzecznych zbiorowisk leśnych, torfowiska i trzęsawiska. Charakterystyczną cechą obszaru jest strefowość mokradeł, która związana jest z reżimem hydrologicznym rzeki oraz oddziaływaniem wód podziemnych i źródliskowych w sąsiedztwie zboczy doliny.

W aktualnym SDF (stan na 2016 r.), jako przedmiot ochrony w obszarze wymienia się 12 typów siedlisk przyrodniczych (spośród których na gruntach Nadleśnictwa Bytnica stwierdzono 5 typów) oraz 11 gatunków wymienionych w załączniku II do Dyrektywy 92/43/EWG. Siedliska przyrodnicze 3160 i 6410 oczekują na akceptację zmiany statusu ochrony w obszarze przez Komisję Europejską (procedowana zmiana dotyczy ustalenia oceny znaczenia obszaru dla ich ochrony na poziomie nieistotnym „D”). Głowacz białopłetwy *Cottus gobio* (kod gatunku 1163) oczekuje na akceptację zmiany statusu ochrony w obszarze przez Komisję Europejską (na ocenę „D”).

Tabela 7. Siedliska przyrodnicze występujące na terenie SOO „Dolina Pliszki” oraz uznane za przedmiot ochrony na terenie obszaru (SDF 2016-09)

Kod	Nazwa	Ocena obszaru**)				
		Pokrycie [ha]	Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ocena ogólna
3150	Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion, Potamion</i>	147,42	A	C	A	B
3160 ²⁾	Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	50,34	B	C	B	C
3260	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (<i>Ranunculion fluitantis</i>)	71,74	A	C	A	B
6410 ²⁾	Zmiennowilgotne łąki trzęslicowe (<i>Molinion</i>)	100,68	B	C	B	B
6430	Ziołorośla górskie (<i>Adenostyilion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	11,77	A	C	A	C
6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	2,95	B	C	B	B
7110 ¹⁾	Torfowisko wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	2,50	D			
7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>)	12,14	A	C	A	C
7220¹⁾	Źródlika wapienne ze zbiorowiskami <i>Cratoneurion commutati</i>	1,82	C	C	B	B
7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	41,77	A	C	A	A
9110	Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagetum</i>)	81,00	A	C	A	A
9190	Kwaśne dąbrowy (<i>Quercetea robori-petraeae</i>)	43,53	C	C	C	C

Kod	Nazwa	Ocena obszaru**)				
		Pokrycie [ha]	Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ocena ogólna
91E0 ¹⁾	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródłkowe	429,59	B	C	B	B

*) pogrubioną czcionką zaznaczono przedmioty ochrony zlokalizowane na gruntach Nadleśnictwa Bytnica

**) siedliska i gatunki oznaczone w SDF jako D nie są przedmiotem ochrony danego obszaru Natura 2000, a dane ich dotyczące stanowią wartość informacyjną

1) siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

2) w trakcie procedury skreślenia z listy przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000

Tabela 8. Gatunki wymienione w Zał. II Dyrektywy Siedliskowej występujące na terenie SOO „Dolina Pliszki” oraz uznane za przedmiot ochrony na terenie obszaru (SDF 2016-09)

Kod	Nazwa	Ocena obszaru**)			
		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ocena ogólna
Rośliny					
1393 ²⁾	Sierpowiec błyszczący <i>Drepanocladus vernicosus</i>	D			
1903 ²⁾	Lipiennik Loesela <i>Liparis loeselii</i>	C	C	B	C
Bezkręgowce					
1083 ²⁾	Jelonek rogacz <i>Lucanus cervus</i>	C	C	A	C
1014 ²⁾	Poczwarówka zwężona <i>Vertigo angustior</i>	B	B	C	B
1016 ²⁾	Poczwarówka jajowata <i>Vertigo moulinsiana</i>	B	C	A	B
Ryby					
1130 ²⁾	Boleń <i>Aspius aspius</i>	D			
1149 ²⁾	Koza <i>Cobitis taenia</i>	C	B	C	B
1163 ²⁾³⁾	Głowacz białopłetwy <i>Cottus gobio</i>	C	B	C	B
1096 ²⁾	Minóg strumieniowy <i>Lampetra planeri</i>	C	B	B	C
1145 ²⁾	Piskorz <i>Misgurnus fossilis</i>	D			
5339 ²⁾	Różanka <i>Rhodeus amarus</i>	D			
Płazy					
1188 ²⁾	Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	D			
1166 ²⁾	Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	D			
Ssaki					
1308 ²⁾	Mopek <i>Barbastella barbastellus</i>	D			
1352 ¹⁾²⁾	Wilk <i>Canis lupus</i>	C	B	B	B
1337 ²⁾	Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	C	B	C	B
1355 ²⁾	Wydra <i>Lutra lutra</i>	C	B	C	B
1324 ²⁾	Nocek duży <i>Myotis myotis</i>	C	B	C	C

*) pogrubioną czcionką zaznaczono przedmioty ochrony zlokalizowane na gruntach Nadleśnictwa Bytnica

**) siedliska i gatunki oznaczone w SDF jako D nie są przedmiotem ochrony danego obszaru Natura 2000, a dane ich dotyczące stanowią wartość informacyjną

1) gatunek o znaczeniu priorytetowym

2) gatunek wymagający ochrony w formie wyznaczenia obszaru Natura 2000

3) w trakcie procedury skreślenia z listy przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000

W zasięgu obszaru Natura 2000 „Dolina Pliszki” zlokalizowane są grunty 2 Leśnictwa Nadleśnictwa Bytnica: Kosobudz i Kosobudki. Powierzchnia gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica, położonych w granicach przedmiotowego SOO wynosi 437,58 ha (w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa — 517,09 ha).

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLH080011 „Dolina Pliszki” zatwierdzony został zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 10 stycznia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000

Dolina Pliszki PLH080011 [Dz. U. Woj. Lubuskiego z 2014 r., poz. 184], następnie zmieniony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 4 października 2016 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Pliszki PLH080011 [Dz. U. Woj. Lubuskiego z 2016 r., poz. 1985].

Planując gospodarkę leśną na terenie Nadleśnictwa Bytnica uwzględniono zapisy zawarte w Planie zadań ochronnych obszaru Natura 2000 „Dolina Pliszki” dotyczące zachowania właściwego stanu ochrony wyróżnionych na gruntach Nadleśnictwa przedmiotów ochrony.

PLH080028 „Krośnieńska Dolina Odry”

Obszar Natura 2000 o powierzchni całkowitej 19 202,47 ha, obejmujący swoim zasięgiem fragment doliny Odry od miejscowości Cigacie do granicy polsko-niemieckiej. Znaczna część obszaru położona jest pomiędzy wałami przeciwpowodziowymi, dlatego też jest regularnie zalewana.

Krajobraz terenu objętego ochroną stanowią fragmenty łągów jesionowo-wiązowych *Ficario-Ulmetum* oraz łągów wierzbowych. Dobrze zachowane starorzecza stanowią idealne siedlisko rozwoju łąk wyczyńcowych i selernicowych.

Ostoja obejmuje końcowy odcinek Bobru uchodzącego do Odry (od jazu zapory w Raduszu Starym do ujścia). Jest to ważne regionalnie tarlisko ryb reofilnych, m. in. Bolenia *Aspius aspius* i minoga rzecznej *Lampetra fluviatilis*.

PLH080028 „Krośnieńska Dolina Odry” jest ważnym obszarem dla zachowania siedlisk i gatunków związanych z doliną wielkiej rzeki. Jest również ważnym korytarzem ekologicznym. Obszar charakteryzuje się silną populacją ksylobiontów: jelonka rogacza *Lucanus cervus*, kozioroga dębosza *Cerambyx cerdo* oraz pachnicy dębowej *Osmoderma eremita*.

Najcenniejszym typem łąk w obszarze są często wzorcowo wykształcone płaty łąk trzęślicowych, reprezentowane głównie przez zespoły *Sanguisorbo-Silaetum* i *Galietum borealis*. We wzajemnej relacji dynamicznej i przestrzennej pozostają z nimi płaty łąk selernicowych. Ważnym elementem roślinności doliny rzeki są zbiorowiska terofitów nadrzecznych, stanowiących siedlisko 3270. Pojawianie się płatów tego typu roślinności jest ściśle związane z poziomem wody, głównie w obrębie koryta normalnego rzeki. Do cenniejszych zespołów reprezentujących siedlisko 3270 należą: *Rumicetum palustris*, *Agrostio-Puicarietum vulgaris*, *Chenopodio-Polygonetum brittingeri* i *Cycero fuscii-Limoselletum*. Wielką osobliwością geobotaniczną obszaru jest również roślinność wodna starorzeczy.

Tabela 9. Siedliska przyrodnicze występujące na terenie SOO „Krośnieńska Dolina Odry” oraz uznane za przedmiot ochrony na terenie obszaru (SDF 2014-04)

Kod	Nazwa	Ocena obszaru**)				
		Pokrycie [ha]	Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ocena ogólna
2330	Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (<i>Corynephorus, Agrostis</i>)	3,84	B	C	B	B
3130	Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z <i>Littorelletea, Isoëto-Nanojuncetea</i>	1,92	B	C	B	B
3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion, Potamion</i>	2,17	A	C	A	A
3270	Zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością <i>Chenopodium rubri Bidention</i>	115,22	A	B	B	A
6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	134,42	A	B	A	A
6430	Ziołorośla górskie (<i>Adenostyilion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	384,05	A	C	A	A
6440	Łąki selernicowe (<i>Cnidion dubii</i>)	67,21	B	C	B	B

Kod	Nazwa	Ocena obszaru**)				
		Pokrycie [ha]	Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ocena ogólna
6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	422,46	A	C	B	A
7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>)	4,42	B	C	B	B
9110	Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagetum</i>)	0,19	D			
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Gallio-Carpinetum</i>, <i>Tilio-Carpinetum</i>)	864,11	B	C	B	B
9190	Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion robori-petraeae</i>)	30,72	B	C	B	B
91E0 ¹⁾	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe	480,06	B	C	B	B
91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	422,46	A	B	A	A
91T0	Sosnowy bór chrobotkowy (<i>Cladonio-Pinetum</i> i chrobotkowa postać <i>Peucedano-Pinetum</i>)	364,85	A	C	B	A

¹⁾ pogrubioną czcionką zaznaczono przedmioty ochrony zlokalizowane na gruntach Nadleśnictwa Bytnica

**)

¹⁾ siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

Tabela 10. Gatunki wymienione w Zał. II Dyrektywy Siedliskowej występujące na terenie SOO „Krośnieńska Dolina Odry” oraz uznane za przedmiot ochrony na terenie obszaru (SDF 2014-04)

Kod	Nazwa	Ocena obszaru**)			
		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ocena ogólna
Bezręgowce					
1037 ²⁾	Trzepla zielona <i>Ophiogomphus cecilia</i>	C	B	C	C
1042 ²⁾	Zalotka większa <i>Leucorrhinia pectoralis</i>	C	B	C	C
1060 ²⁾	Czerwończyk nieparek <i>Lycena dispar</i>	C	B	C	B
1083 ²⁾	Jelonek rogacz <i>Lucanus cervus</i>	C	C	C	C
1084 ¹⁾²⁾	Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i>	C	C	C	C
1088 ²⁾	Kozioróg dębosz <i>Cerambyx cerdo</i>	C	C	C	B
6179 ²⁾	Modraszek nausitous <i>Phengaris nausithous</i>	C	C	B	C
6177 ²⁾	Modraszek telejus <i>Phengaris teleius</i>	C	C	B	C
Ryby					
1096 ²⁾	Minóg strumieniowy <i>Lampetra planeri</i>	C	C	C	C
1099 ²⁾	Minóg rzeczny <i>Lampetra fluviatilis</i>	C	C	B	C
1130 ²⁾	Boleń <i>Aspius aspius</i>	C	C	C	C
1106 ²⁾	Łosoś atlantycki <i>Salmo salar</i>	D			
1145 ²⁾	Piskorz <i>Misgurnus fossilis</i>	C	C	C	C
1149 ²⁾	Koza <i>Cobitis taenia</i>	C	C	C	C
5339 ²⁾	Różanka <i>Rhodeus amarus</i>	C	C	C	C
Płazy					
1166 ²⁾	Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	D			
1188 ²⁾	Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	D			
Gady					
1220 ²⁾	Żółw błotny <i>Emys orbicularis</i>	D			
Ssaki					
1308 ²⁾	Mopek <i>Barbastella barbastellus</i>	D			
1337 ²⁾	Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	B	B	C	B
1355 ²⁾	Wydra <i>Lutra lutra</i>	C	B	C	B

¹⁾ pogrubioną czcionką zaznaczono przedmioty ochrony zlokalizowane na gruntach Nadleśnictwa Bytnica

**1) gatunki oznaczone w SDF jako D nie są przedmiotem ochrony danego obszaru Natura 2000, a dane ich dotyczące stanowią wartość informacyjną

¹⁾ gatunek o znaczeniu priorytetowym

²⁾ gatunek wymagający ochrony w formie wyznaczenia obszaru Natura 2000

W zasięgu obszaru Natura 2000 „Krośnieńska Dolina Odry” zlokalizowane są grunty 3 Leśnictw Nadleśnictwa Bytnica: Szklarka, Radnica i Morsko. Powierzchnia gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica, położonych w granicach przedmiotowego SOO wynosi 308,07 ha (w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa — 776,79 ha).

Obszar Natura 2000 „Krośnieńska Dolina Odry” nie posiada opracowanego Planu Zadań Ochronnych.

PLH080034 „Bytnica”

Obszar PLH080034 „Bytnica” został zaakceptowany decyzją Komisji Europejskiej 2013/741/EU z dnia 7 listopada 2013 rok w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG siódmego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny [Dz. U. UE 21.12.2013; L 350/287]. Obejmuje powierzchnię 33,89 ha. Przedmiotem ochrony jest kolonia rozrodcza nocka dużego *Myotis myotis* znajdująca się na strychu kościoła pod wezwaniem św. Apostołów Piotra i Pawła w Bytnicy. Kościół pochodzi z XVIII w., został wybudowany w stylu barokowym. Strych kościoła jest miejscem bytowania jednej z ważniejszych kolonii rozrodczych nocka dużego w Polsce zachodniej. Do obszaru włączony został również teren lasów i łąk położonych na południowy wschód od kościoła, sięgający do jeziora Bytnickiego.

Nocek duży, największy z nietoperzy występujących w Polsce, jest gatunkiem wpisanym do załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory. Populacja rozrodcza nocka dużego w czasie powołania obszaru określona została na 200-250 osobników. Liczenie nietoperzy, prowadzone w 2014 r. dla dokumentacji planu zadań ochronnych, wykazało populację rozrodczą w liczbie 360 samic. Prawie 40% wzrost liczebności w odniesieniu do ostatnich badań tej kolonii z lat 2007-2008, potwierdza obserwowaną w Polsce tendencję wzrostową tego gatunku. Stan ochrony populacji rozrodczej nocka dużego został oceniony na właściwy (FV) stąd celem działań ochronnych jest utrzymanie tego stanu.

Tabela 11. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/WE oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków występujące na terenie SOO „Bytnica” oraz uznane za przedmiot ochrony na terenie obszaru (SDF 2014-04)

Kod	Nazwa	Ocena obszaru			
		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ocena ogólna
1324 ¹⁾	Nocek duży <i>Myotis myotis</i>	C	B	C	C

¹⁾ gatunek wymagający ochrony w formie wyznaczenia obszaru Natura 2000

W zasięgu obszaru Natura 2000 „Bytnica” zlokalizowane są grunty 1 Leśnictwa Nadleśnictwa Bytnica: Leśnictwa Biała Struga. Powierzchnia gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica, położonych w granicach przedmiotowego SOO wynosi 2,11 ha (w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa — 33,89 ha).

Plan zadań ochronnych zatwierdzony został zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 24 lutego 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bytnica PLH080034 [Dz. U. Woj. Lubuskiego z 2015 r., poz. 367].

PLH080035 „Dębowe Aleje w Gryżynie i Zawiszach”

Obszar Natura 2000 „Dębowe Aleje w Gryżynie i Zawiszach” to specyficzny, rozproszony obszar leżący na północ, wschód i południowy wschód od miejscowości Gryżyna, w powiatach krośnieńskim (gmina Bytnica) i świebodzińskim (gmina Skąpe) oraz Nadleśnictwie Bytnica i w niewielkim fragmencie — Nadleśnictwie Świebodzin. Obejmuje obszar alei o powierzchni 29,71 ha. Obszar łączy się z rozległymi kompleksami Puszczy Rzepińskiej, stanowiąc istotny element sieci korytarzy ekologicznych.

PLH080035 „Dębowe Aleje w Gryżynie i Zawiszach” zatwierdzony został decyzją Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (2011/64/UE).

Obszar obejmuje zabytkowe aleje dębowe w okolicach miejscowości Gryżyna i Zawisze, będące ostoją ksylofagicznych chrząszczy z Listy gatunków bezkręgowców z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG (Dyrektywy Siedliskowej): kozioroga dębosza *Cerambyx cerdo*, jelonka rogacza *Lucanus cervus* oraz pachnicy dębowej *Osmoderma eremita*. Spośród chronionych w obszarze trzech gatunków owadów najliczniej występuje jelonek rogacz. Omawiane stanowisko jest obszarem źródłowym dla rozprzestrzeniania się tego gatunku. Liczne stanowiska jelonka rogacza wskazano także poza ww. obszarem Natura 2000, m.in. w przydrożnej alei drzew prowadzącej do wsi Zawisze.

Tabela 12. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EWG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków (SDF 2014-04)

Kod	Nazwa	Ocena obszaru**)			
		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ocena ogólna
1088 ²⁾	Kozioróg dębosz <i>Cerambyx cerdo</i>	C	C	C	C
1083²⁾	Jelonek rogacz <i>Lucanus cervus</i>	C	A	C	A
1084 ²⁾	Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i>	C	B	C	B

¹⁾ pogrubioną czcionką zaznaczono przedmioty ochrony zlokalizowane na gruntach Nadleśnictwa Bytnica

²⁾ siedliska i gatunki oznaczone w SDF jako D nie są przedmiotem ochrony danego obszaru Natura 2000, a dane ich dotyczące stanowią wartość informacyjną

¹⁾ gatunek o znaczeniu priorytetowym

²⁾ gatunek wymagający ochrony w formie wyznaczenia obszaru Natura 2000

W zasięgu obszaru Natura 2000 „Dębowe Aleje w Gryżynie i Zawiszach” zlokalizowane są grunty 4 Leśnictw Nadleśnictwa Bytnica: Grabina, Smolarnia, Augustynka, Błonie. Powierzchnia gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica, położonych w granicach przedmiotowego SOO wynosi 12,34 ha (w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa — 29,70 ha).

Projekt planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLH080035 „Dębowe Aleje w Gryżynie i Zawiszach” sporządzony został zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 [Dz. U. Nr 34, poz.186 z późn. zm.].

PLH080037 „Lasy Dobrosułowskie”

Obszar Natura 2000 PLH080037 „Lasy Dobrosułowskie” o powierzchni 11 192,86 ha obejmuje fragment Puszczy Rzepińskiej. Tworzą go głównie piaszczyste tereny sandrowe, dość liczne jeziora oraz drzewostany o charakterze monokultur sosnowych. Na niewielkich powierzchniach występują drzewostany siedlisk żyzniejszych: buczyny, dąbrowy, grądy oraz łęgi, stanowiące siedliska przyrodnicze Natura 2000.

Puszcza Rzepińska oraz stanowiące jej część Lasy Dobrosułowskie jest jednym z kilku zwartych kompleksów leśnych położonych w zachodniej i północno-zachodniej części kraju.

Obszar ten stanowi ważne ogniwo łączące subpopulację wilków w Borach Dolnośląskich i lasach na północnym zachodzie i północnym wschodzie Polski. Lasy Dobrosułowskie położone są w obrębie tzw. korytarza zachodniego, łączącego obszary sieci Natura 2000 zachodniej Polski (Jędrzejewski, 2005).

Łącznie na terenie obszaru „Lasy Dobrosułowskie” stwierdzono występowanie 6 typów siedlisk przyrodniczych, wymienionych w załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (siedliska oznaczone w SDF jako D nie są przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000), a także 8 gatunków zwierząt wymienionych w załączniku II powyższej dyrektywy. 4 gatunki dzikiej fauny spełniają kryteria uznania ich za przedmiot ochrony.

Tabela 13. Siedliska przyrodnicze występujące na terenie SOO „Lasy Dobrosułowskie” oraz uznane za przedmiot ochrony na terenie obszaru (SDF 2016-04)

Kod	Nazwa	Ocena obszaru**)				
		Pokrycie [ha]	Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ocena ogólna
4030	Suche wrzosowiska (<i>Calluno-Genistion</i> , <i>Pohlio Callunion</i> , <i>Calluno-Arctostaphylon</i>)	8,91	D			
6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	61,21	D			
9110	Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagetum</i>)	26,97	D			
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galia- Carpinetum</i>, <i>Tilio-Carpinetum</i>)	32,81	D			
9190	Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion robori-petraeae</i>)	37,81	D			
91E0¹⁾	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i>, <i>Populetum albae</i>, <i>Alnion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródłiskowe	19,63	D			

¹⁾ pogrubioną czcionką zaznaczono przedmioty ochrony zlokalizowane na gruntach Nadleśnictwa Bytnica

**¹⁾ siedliska i gatunki oznaczone w SDF jako D nie są przedmiotem ochrony danego obszaru Natura 2000, a dane ich dotyczące stanowią wartość informacyjną

¹⁾ siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

Tabela 14. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/143/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków (SDF 2016-04)

Kod	Nazwa	Ocena obszaru			
		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ocena ogólna
Bezkręgowce					
1088 ²⁾	Kozioróg dębosz <i>Cerambyx cerdo</i>	C	B	B	B
1083²⁾	Jelonek rogacz <i>Lucanus cervus</i>	C	B	C	B
1084 ²⁾	Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i>	C	B	C	C
Ryby					
1149 ²⁾	Koza <i>Cobitis taenia</i>	D			
1145 ²⁾	Piskorz <i>Misgurnus fossilis</i>	D			
Ssaki					
1308 ²⁾	Mopek <i>Barbastella barbastellus</i>	D			
1324 ²⁾	Nocek duży <i>Myotis myotis</i>	C	B	C	B
1352¹⁾²⁾	Wilk <i>Canis lupus</i>	C	B	B	B

¹⁾ pogrubioną czcionką zaznaczono przedmioty ochrony zlokalizowane na gruntach Nadleśnictwa Bytnica

**¹⁾ gatunki oznaczone w SDF jako D nie są przedmiotem ochrony danego obszaru Natura 2000, a dane ich dotyczące stanowią wartość informacyjną

¹⁾ gatunek o znaczeniu priorytetowym

²⁾ gatunek wymagający ochrony w formie wyznaczenia obszaru Natura 2000

W zasięgu obszaru Natura 2000 „Lasy Dobrosułowskie” zlokalizowane są grunty 3 Leśnictw Nadleśnictwa Bytnica: Kosobudki, Smolarnia i Garbowo. Powierzchnia gruntów w zarządzie

Nadleśnictwa Bytnica, położonych w granicach przedmiotowego SOO wynosi 1 496,61 ha (w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa – 1 707,86 ha).

Plan zadań ochronnych ustanowiony został zarządzeniem nr 28/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 9 października 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Dobrusułowskie PLH080037 [Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2013 r. poz. 2224] oraz późniejszym zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 11 kwietnia 2016 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLH080037 „Lasy Dobrusułowskie” [Dz. U. Woj. Lubuskiego z 2016 r., poz. 815].

Planując gospodarkę leśną na terenie Nadleśnictwa Bytnica uwzględniono zapisy zawarte w Planie zadań ochronnych obszaru Natura 2000 „Lasy Dobrusułowskie” dotyczące zachowania właściwego stanu ochrony wyróżnionych na gruntach Nadleśnictwa przedmiotów ochrony.

PLH080042 „Stara Dąbrowa w Korytach”

Obszar PLH080042 „Stara Dąbrowa w Korytach” obejmuje zwarty fragment Puszczy Lubuskiej, zwanej również Puszcza Rzepińską. Puszcza Lubuska stanowi wielki kompleks leśny obejmujący obszar pomiędzy trzema rzekami: Odrą, Wartą i Obrą. Tworzą ją głównie piaszczyste tereny sandrowe z licznymi jeziorami oraz monokulturami sosnowymi. Nieliczne drzewostany o charakterze naturalnym obejmują buczyny, dąbrowy, grądy i łęgi.

Obszar PLH080042 „Stara Dąbrowa w Korytach” obejmuje zwarty fragment Puszczy Lubuskiej, zwanej również Puszcza Rzepińską. Puszcza Lubuska stanowi wielki kompleks leśny obejmujący obszar pomiędzy trzema rzekami: Odrą, Wartą i Obrą. Tworzą ją głównie piaszczyste tereny sandrowe z licznymi jeziorami oraz monokulturami sosnowymi. Nieliczne drzewostany o charakterze naturalnym obejmują buczyny, dąbrowy, grądy i łęgi.

Omawiany obszar chroniony znajduje się w południowej części Puszczy, na południe od miejscowości Koryta (od której bierze swoją nazwę). Od południa graniczy z obszarem Natura 2000 „Dolina Pliszki” i poprzez nią łączy się z obszarem Natura 2000 „Lasy Dobrusułowskie”, stanowiąc istotny element w sieci korytarzy ekologicznych w Polsce zachodniej. Powierzchnia obszaru PLH080042 „Stara Dąbrowa w Korytach” wynosi 1 630,39 ha. O wartości obszaru stanowi przede wszystkim obecność cennych starych drzewostanów dębowych z rzadkimi gatunkami chrząszczy ksylofagicznych (w tym jelonka rogacza *Lucanus cervus*).

Tabela 15. Siedliska przyrodnicze występujące na terenie SOO „Stara Dąbrowa w Korytach” oraz uznane za przedmiot ochrony na terenie obszaru (SDF 2014-04)

Kod	Nazwa siedliska ¹⁾	Ocena obszaru ²⁾				
		Pokrycie [ha]	Stopień reprezent.	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
2330	Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (<i>Corynephorus, Agrostis</i>)	0,16	D			
3150	Starorzeczca i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion, Potamion</i>	0,16	D			
7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria- Caricetea</i>)	0,49	D			
9110	Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagetum</i>)	89,51	B	C	B	B
9130	Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion</i>)	118,53	B	C	B	B
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum</i>)	62,12	A	C	B	B
9190	Kwaśne dąbrowy (<i>Quercetea robori-petraeae</i>)	328,53	A	C	B	B

Kod	Nazwa siedliska ¹⁾	Ocena obszaru ^{**)}				
		Pokrycie [ha]	Stopień reprezent.	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
91E0 ¹⁾	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródłiskowe	1,14	D			

¹⁾ pogrubioną czcionką zaznaczono przedmioty ochrony zlokalizowane na gruntach Nadleśnictwa Bytnica

^{**)} siedliska i gatunki oznaczone w SDF jako D nie są przedmiotem ochrony danego obszaru Natura 2000, a dane ich dotyczące stanowią wartość informacyjną

¹⁾ siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

Tabela 16. Gatunki wymienione w Zał. II Dyrektywy Siedliskowej występujące na terenie SOO „Stara Dąbrowa w Korytach” oraz uznane za przedmiot ochrony na terenie obszaru (SDF 2014-04)

Kod	Nazwa gatunku	Ocena obszaru ^{**)}			
		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
Bezkręgowce					
1083 ²⁾	Jelonek rogacz <i>Lucanus cervus</i>	B	C	B	B
Płazy					
1166 ²⁾	Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	D			
Ssaki					
1352 ¹⁾²⁾	Wilk <i>Canis lupus</i>	C	B	B	B

¹⁾ pogrubioną czcionką zaznaczono przedmioty ochrony zlokalizowane na gruntach Nadleśnictwa Bytnica

^{**)} siedliska i gatunki oznaczone w SDF jako D nie są przedmiotem ochrony danego obszaru Natura 2000, a dane ich dotyczące stanowią wartość informacyjną

¹⁾ gatunek o znaczeniu priorytetowym

²⁾ gatunek wymagający ochrony w formie wyznaczenia obszaru Natura 2000

Powierzchnia PLH080042 „Stara Dąbrowa w Korytach” zgodnie z SDF wynosi 1 630,39 ha. Powierzchnia gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica, położonych w granicach przedmiotowego SOO wynosi 19,96 ha (w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa — 24,07 ha).

Obszar Natura 2000 „Stara Dąbrowa w Korytach” nie posiada opracowanego Planu Zadań Ochronnych.

PLH080067 „Rynna Gryżyny”

Powierzchnia obszaru Natura 2000 PLH080067 „Rynna Gryżyny” wynosi 1 336,84 ha. Administracyjnie cała powierzchnia obszaru znajduje się w województwie lubuskim. Głównym obiektem charakteryzującym obszar jest rynna o przebiegu północ-południe, długości około 12 km i szerokości około 2-3 km, wcięta na głębokość ok. 30 m w otaczające ją osady sandrowe. Skarpy otaczające rynnę cechuje duże nachylenie, dochodzące miejscami do 60 stopni. Na terenie rynny znajdują się liczne źródła oraz wąwozy decydujące o wysokich walorach krajobrazowych tego obszaru.

Obszar „Rynna Gryżyny” obejmuje najcenniejszą, rdzeniową część Gryżyńskiego Parku Krajobrazowego. Najcenniejsze walory skupiają się w wąskim pasie na dnie doliny, charakteryzującym się bogactwem siedlisk przyrodniczych. Siedliska te stanowią miejsce ostoi wielu cennych gatunków. Obszar, poprzez występowanie pojedynczych starych dębów oraz alei dębowych rosnących na zboczach doliny i na wierzchołkach w pobliżu krawędzi doliny, jest jedną ze strategicznych ostoi jelonka rogacza *Lucanus cervus* w województwie lubuskim. Obszar Natura 2000 skupia również ważne stanowiska występowania: poczwarówki zwężonej *Vertigo angustior*, trzepli zielonej *Ophiogomphus cecilia*, pachnicy dębowej *Osmoderma eremita*. Z pozostałych gatunków często występują tutaj: kumak nizinny *Bombina bombina*, żółw błotny *Emys orbicularis* oraz bóbr europejski *Castor fiber*. Miejscowa awifauna składa się z ponad 110 gatunków ptaków.

Tabela 17. Siedliska przyrodnicze występujące na terenie SOO „Rynna Gryżyny” oraz uznane za przedmiot ochrony na terenie obszaru (SDF 2014-04)

Kod	Nazwa siedliska	Ocena obszaru ^{**)}				
		Pokrycie [ha]	Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
3150	Starorzeczca i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	46,79	A	C	A	B
3260	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników <i>Ranunculion fluitantis</i>	13,37	B	C	B	C
6120 ¹⁾	Ciepłolubne śródłądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)	0,13	D			
6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	6,68	D			
7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>)	4,01	B	C	A	B
7210 ¹⁾	Torfowiska nakredowe (<i>Cladietum marisci</i> , <i>Caricetum buxbaumii</i> , <i>Schoenetum nigricantis</i>)	0,40	B	C	B	B
7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	13,50	B	C	B	B
9110	Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagenion</i>)	2,94	D			
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	3,07	D			
9190	Kwaśne dąbrowy (<i>Quercetea robori-petraeae</i>)	15,37	B	C	B	B
91D0 ¹⁾	Bory i lasy bagienne	3,07	B	C	A	B
91E0 ¹⁾	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)	67,11	A	C	A	B

¹⁾ pogrubioną czcionką zaznaczono przedmioty ochrony zlokalizowane na gruntach Nadleśnictwa Bytnica

^{**)} siedliska i gatunki oznaczone w SDF jako D nie są przedmiotem ochrony danego obszaru Natura 2000, a dane ich dotyczące stanowią wartość informacyjną

¹⁾ siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

Tabela 18. Gatunki wymienione w Zał. II Dyrektywy Siedliskowej występujące na terenie SOO „Rynna Gryżyny” oraz uznane za przedmiot ochrony na terenie obszaru (SDF 2014-04)

Kod	Nazwa	Ocena obszaru ^{**)}			
		Populacja	Stan zachowania	Isolacja	Ocena ogólna
Mięczaki					
1014 ²⁾	Poczwarówka zwięziona <i>Vertigo angustior</i>	C	B	C	B
Bezkęgowce					
1037 ²⁾	Trzepla zielona <i>Ophiogomphus cecilia</i>	C	B	C	C
1083 ²⁾	Jelonek rogacz <i>Lucanus cervus</i>	C	A	C	A
1084 ¹⁾²⁾	Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i>	C	B	C	C
Ryby					
1096 ²⁾	Minóg strumieniowy <i>Lampetra planeri</i>	C	B	B	B
1130 ²⁾	Boleń <i>Aspius aspius</i>	D			
1134 ²⁾	Różanka <i>Rhodeus sericeus amarus</i>	C	C	C	C
1145 ²⁾	Piskorz <i>Misgurnus fossilis</i>	D			
1149 ²⁾	Koza <i>Cobitis taenia</i>	C	C	C	C
Płazy					
1166 ²⁾	Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	C	B	C	C
1188 ²⁾	Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	C	A	C	B
Gady					
1220 ²⁾	Żółw błotny <i>Emys orbicularis</i>	C	C	C	C
Ssaki					
1318 ²⁾	Nocek hydrowłósy <i>Myotis dasycneme</i>	C	C	C	C

Kod	Nazwa	Ocena obszaru ^{**})			
		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ocena ogólna
1355 ²⁾	Wydra <i>Lutra lutra</i>	C	B	C	C
1337 ²⁾	Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	C	B	C	B

¹⁾ pogrubioną czcionką zaznaczono przedmioty ochrony zlokalizowane na gruntach Nadleśnictwa Bytnica

^{**}) siedliska i gatunki oznaczone w SDF jako D nie są przedmiotem ochrony danego obszaru Natura 2000, a dane ich dotyczące stanowią wartość informacyjną

¹⁾ gatunek o znaczeniu priorytetowym

²⁾ gatunek wymagający ochrony w formie wyznaczenia obszaru Natura 2000

W zasięgu obszaru Natura 2000 „Rynna Gryżyny” zlokalizowane są grunty 3 Leśnictw Nadleśnictwa Bytnica: Grabina, Szklarka i Augustynka. Powierzchnia gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica, położonych w granicach przedmiotowego SOO wynosi 763,59 ha (w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa — 1 144,18 ha).

Obszar Natura 2000 „Rynna Gryżyny” nie posiada opracowanego Planu Zadań Ochronnych.

W stosunkowo niewielkiej odległości od granic Nadleśnictwa znajdują się nw. obszary Natura 2000:

- PLH080031 „Bory Chrobotkowe koło Brzózki” — około 3 km na południowy zachód od południowej granicy zasięgu Nadleśnictwa);
- PLH080056 „Diabelski Staw koło Radomicka” — około 10 km na zachód od granicy zasięgu Nadleśnictwa);
- PLH080068 „Dolina Dolnego Bobru” — około 5,5 km na południe od południowej granicy zasięgu Nadleśnictwa.

3.2.4. Siedliska przyrodnicze

Na podstawie powszechnej inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory przeprowadzonej w latach 2006-2007 w Lasach Państwowych, a następnie jej weryfikacji podczas prac taksacyjnych przeprowadzonych w latach 2015-2016, na terenie Nadleśnictwa Bytnica stwierdzono 20 typów i 23 podtypy siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie.

Siedliska przyrodnicze występują na łącznej powierzchni **577,99 ha**, w tym: siedliska nieleśne — **104,47 ha** (powierzchniowo — 96,57 ha, punktowo — 7,90 ha), a siedliska leśne — **473,52 ha** (powierzchniowo — 450,20 ha, punktowo — 23,32 ha).

Tabela 19. Siedliska przyrodnicze w Nadleśnictwie Bytnica

Kod i nazwa siedliska	Łączna pow. siedliska [ha]	Stan siedliska /pow. [ha]		
		A	B	C
SIEDLISKA NIELEŚNE				
2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi	0,09		0,09	
3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	8,90		8,90	
3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	1,36		1,36	
4030 Suche wrzosowiska (<i>Calluno-Genistion</i> , <i>Pohlio Callunion</i> , <i>Calluno-Arcrostaphyilion</i>)	3,65		3,65	
6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)	0,10		0,10	
6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	46,58		46,58	
7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	3,73		3,73	
7120 Torfowiska wysokie zdegradowane, zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	0,30		0,10	0,20

Kod i nazwa siedliska	Łączna pow. siedliska [ha]	Stan siedliska /pow. [ha]		
		A	B	C
7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio- Caricetea nigrae</i>)	23,05		15,12	7,93
7220 Źródłiska wapienne ze zbiorowiskami <i>Cratoneurion commutati</i>	0,52		0,52	
7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	16,18		16,18	
RAZEM SIEDLISKA NIELEŚNE	104,47	-	96,34	8,13
SIEDLISKA LEŚNE				
9110 Kwaśne buczyny niżowe (<i>Luzulo-Fagenion</i>)	56,01	5,82	50,19	
9160 Grąd subatlantycki (<i>Stellario-Carpinetum</i>)	0,65		0,65	
9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum</i>)	62,57		59,57	3,00
9190 Kwaśne dąbrowy (<i>Quercetea robori-petraeae</i>)	104,67		99,31	5,36
91D0 Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi Pinetum, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne	1,80	0,51	1,04	0,25
91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe	242,29		191,01	51,28
91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	2,11		2,11	
91I0 Cieplolubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescenti-petraeae</i>)	2,56		0,14	2,42
91T0 Sosnowy bór chrobotkowy (<i>Cladonio-Pinetum</i> i chrobotkowa postać <i>Peucedano- Pinetum</i>)	0,86		0,86	
RAZEM SIEDLISKA LEŚNE	473,52	6,33	404,88	62,31
RAZEM NADLEŚNICTWO BYTNICA	577,99	6,33	501,22	70,44

Spośród nieleśnych siedlisk przyrodniczych, na gruntach Nadleśnictwa Bytnica zlokalizowane są płaty następujących siedlisk:

- **2330 — Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (*Corynephorus, Agrostis*)**

W warunkach Nadleśnictwa Bytnica siedlisko wydm śródlądowych z murawami napiaskowymi wykształciło się fragmentarycznie (w formie punktowej) na jednej powierzchni (0,09 ha) w Leśnictwie Kosobudki. Cechuje stan zachowania B (dobry).

- **3150 — Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion, Potamion***

W Nadleśnictwie Bytnica siedlisko przyrodnicze 3150 występuje na 3 powierzchniach o łącznej powierzchni 8,90 ha. Cechuje stan zachowania B (dobry).

- **3160 — Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne**

W warunkach Nadleśnictwa Bytnica siedlisko przyrodnicze 3160 rozwinęło się na 2 powierzchniach, zajmując łącznie powierzchnię 1,36 ha. Cechuje stan zachowania B (dobry).

- **4030 — Suche wrzosowiska (*Calluno-Genistion, Pohlio-Callunion, Calluno- Arctostaphylion*)**

W Nadleśnictwie Bytnica siedlisko przyrodnicze 4030 występuje na 6 powierzchniach stanowiących poletka łowieckie, o łącznej powierzchni 3,65 ha. Stan zachowania tych powierzchni oceniono na B (dobry).

- **6120 — Ciepłolubne śródłądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*)**

Na gruntach Nadleśnictwa Bytnica siedlisko przyrodnicze 6120 występuje punktowo na 1 stanowisku (Leśnictwo Morsko), na powierzchni 0,10 ha. Stanowisko te oceniono na stan zachowania C (średni lub zdegradowany).

- **6510 — Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)**

W warunkach Nadleśnictwa Bytnica siedlisko przyrodnicze 6510 zinwentaryzowano na łącznej powierzchni 46,58 ha. Cechuje je stan zachowania B (dobry).

- **7110 — Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)**

W warunkach Nadleśnictwa Bytnica siedlisko przyrodnicze 7110 wykształciło się na 2 powierzchniach, zajmując łącznie 3,73 ha. Płaty torfowisk wysokich cechuje stan zachowania B (dobry).

- **7120 — Torfowiska wysokie zdegradowane, zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji**

W warunkach Nadleśnictwa Bytnica siedlisko przyrodnicze 7120 wykształciło się na 2 powierzchniach w Leśnictwie Radnica, na łącznej powierzchni 0,30 ha. Stan zachowania siedliska przyrodniczego oceniono na B (dobry) i C (średni lub zdegradowany).

- **7140 — Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea nigrae*)**

Ten typ torfowiska wykształcił się w Nadleśnictwie Bytnica na 15 powierzchniach stanowiących bagna lub powierzchnie szczególnie chronione, na łącznej powierzchni 23,05 ha. W warunkach omawianego obiektu stan zachowania oceniony został najczęściej jako dobry (B).

- **7220 — Źródlika wapienne ze zbiorowiskami *Cratoneurion commutati***

Na gruntach Nadleśnictwa Bytnica siedlisko przyrodnicze 7220 wykształciło się na 1 stanowisku (Leśnictwo Kosobudki), na powierzchni 0,52 ha. Stan zachowania siedliska oceniono jako dobry (B).

- **7230 — Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak turzycowisk i mechowisk**

W Nadleśnictwie Bytnica omawiane siedlisko przyrodnicze występuje na 12 stanowiskach o łącznej powierzchni 16,18 ha. Stan zachowania siedliska oceniono jako dobry (B).

Spośród leśnych siedlisk przyrodniczych, na gruntach Nadleśnictwa Bytnica zlokalizowane są płaty następujących siedlisk:

- **9110 — Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*)**

Na terenie Nadleśnictwa Bytnica zinwentaryzowano 56,01 ha kwaśnych buczyn niżowych, których stan zachowania oceniono jako doskonały (A) i dobry (B).

- **9160 — Grąd subatlantycki (*Stellario-Carpinetum*)**

W warunkach Nadleśnictwa Bytnica siedlisko przyrodnicze 9160 wykształciło się na jednej powierzchni (0,65 ha) w Leśnictwie Grabina. Stan zachowania oceniono na dobry (B).

- **9170 — Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*)**

W warunkach Nadleśnictwa Bytnica siedlisko przyrodnicze 9170 występuje na łącznej powierzchni 62,57 ha. Stan zachowania grądów środkowoeuropejskich Nadleśnictwa oceniono głównie na dobry (B) lub średni/zdegradowany (C).

- **9190 — Kwaśne dąbrowy (*Quercetea robori-petraeae*)**

W warunkach Nadleśnictwa Bytnica siedlisko kwaśnej dąbrowy wykształciło się na łącznej powierzchni 104,67 ha. Stan zachowania siedliska oceniono najczęściej jako dobry (B).

- **91D0 — Bory i lasy bagienne**

W ramach typu 91D0 na terenie Nadleśnictwa Bytnica występują dwa podtypy:

91D0-2 — Sosnowy bór bagienny (*Vaccinio uliginosi-Pinetum*)

Siedlisko przyrodnicze 91D0-2 w warunkach Nadleśnictwa Bytnica występuje na łącznej powierzchni 0,76 ha, w stanie zachowania doskonałym (A) oraz średnim/zdegradowanym (C).

91D0 — ols torfowcowy *Sphagno squarrosi-Alnetum*

W warunkach Nadleśnictwa Bytnica siedlisko borów i lasów bagiennych, tworzone przez zespół olsu torfowcowego *Sphagno squarrosi-Alnetum*, wykształciło się na jednej powierzchni w Leśnictwie Morsko (1,04 ha). Siedlisku odpowiada typ siedliskowy lasu: las mieszany bagienny LMb. Stan siedliska oceniono jako dobry (B).

- **91E0 — Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe)**

W ramach typu 91E0 na terenie Nadleśnictwa Bytnica występują dwa podtypy:

91E0-3 — Niżowy łęg jesionowo-olszowy (*Fraxino-Alnetum*)

W warunkach Nadleśnictwa Bytnica siedlisko przyrodnicze 91E0-3 wykształciło się na łącznej powierzchni 231,21 ha, najczęściej otrzymując ocenę stanu zachowania dobrą (B).

91E0-4 — Źródliskowe lasy olszowe na niżu

Na gruntach Nadleśnictwa Bytnica siedlisko przyrodnicze 91E0-4 zinwentaryzowane zostało na łącznej powierzchni 11,08 ha. Stan zachowania siedliska oceniono najczęściej jako dobry (B).

- **91F0 — Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*)**

Typ siedliska 91F0 dzieli się na 2 podtypy:

91F0-1 — Łęg wiązowo-jesionowy typowy w strefie okazjonalnych zalewów w dolinach wielkich rzek (*Ficario-Ulmetum typicum*)

W warunkach Nadleśnictwa Bytnica podtyp siedliska przyrodniczego 91F0-1 wykształcił się na madach właściwych, tworząc typ siedliskowy lasu: las łęgowy Lł. Omawiane siedlisko przyrodnicze występuje w Leśnictwie Szklarka, na powierzchni 2,11 ha. Stan zachowania siedliska oceniono jako dobry (B).

91F0-2 — Łęg wiązowo-jesionowy śledziennicowy, pozostający pod wpływem ruchomych wód niepowodujących powierzchniowych zalewów (*Ficario-Ulmetum chrysosplenietosum*)

Dodatkowo w Leśnictwie Morsko, na skarpie stanowiącej pozostałość grodziska, występują niewielkie płaty siedliska 91F0 tworzące podzespół z fiołkiem wonnym *Viola odoratae-Ulmetum*.

- **91I0 — Ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti-petraeae*)**

Typ siedliska 91I0 dzieli się na 3 podtypy:

- **91I0-1 — Świetlista dąbrowa (*Potentillo albae-Quercetum*)**

- **91I0-2 — Podgórska ciepłolubna dąbrowa brekiniowa (*Sorbo torminalis-Quercetum*)**

- **91I0-3 — Kserotermiczna dąbrowa z dębem omszonym (*Quercetum pubescenti-petraeae*)**

W warunkach Nadleśnictwa Bytnica siedlisko 91I0 wykształciło się na łącznej powierzchni 2,56 ha. Trzon siedliska stanowią świetliste dąbrowy (podtyp 91I0-1). Dodatkowo, w sąsiedztwie grodziska Gostchorze (oddziały 333, 334 Leśnictwa Morsko) znajdują się płaty siedliska 91I0 nawiązujące do podtypu dąbrowy kserotermicznej 91I0-3

- **91T0 — Śródładowy bór chrobotkowy**

W obrębie typu siedliska przyrodniczego 91T0 występuje 1 podtyp:

- **91T0-1 — Sosnowy bór chrobotkowy (*Cladonio-Pinetum* i chrobotkowa postać *Peucedano- Pinetum*)**

Na gruntach Nadleśnictwa Bytnica śródładowy bór chrobotkowy zinwentaryzowany został na jednym stanowisku o powierzchni 0,86 ha.

3.2.5. Użytki ekologiczne

- **Użytek ekologiczny „Pod Orłem”**

Utworzony na mocy rozporządzenia nr 5 Wojewody Lubuskiego z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny [Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 44 poz. 554 z 2002 r.]. Celem ochrony jest ochrona ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodnych typów siedlisk. Obszar użytku tworzy siedlisko torfowiska wysokiego z roślinnością torfotwórczą (kod siedliska przyrodniczego 7110). W zasięgu użytku znajduje się strefa całorocznej oraz okresowej ochrony bielika. Obiekt stanowi miejsce występowania rzadkich i chronionych gatunków roślin, takich jak: wełnianka pochwowata *Eriophorum vaginatum*, rosiczka okrągłolistna *Drosera rotundifolia*, rosiczka długolistna *Drosera anglica*, bagno zwyczajne *Ledum palustre* oraz żurawina błotna *Oxycoccus palustris*.

Użytek położony jest na gruntach znajdujących się w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica (Leśnictwo Radnica, wydzielania: 153g, 154i). Powierzchnia użytku wynosi 3,73 ha.

- **Użytek ekologiczny „Żurawie”**

Utworzony na mocy rozporządzenia nr 5 Wojewody Lubuskiego z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny [Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 44 poz. 554 z 2002 r.]. Celem ochrony jest ochrona ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodnych typów siedlisk. Obszarem objęte jest stanowisko rzadkich i chronionych gatunków roślin i zwierząt.

Użytek położony jest na gruntach znajdujących się w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica (Leśnictwo Morsko, wydzielania: 273p, r, 274k, 275k, l). Powierzchnia użytku wynosi 14,78 ha.

- **Użytek ekologiczny „Sucha Niemka”**

Utworzono na mocy rozporządzenia nr 5 Wojewody Lubuskiego z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny [Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 44 poz. 554 z 2002 r.]. Użytek ekologiczny stanowi bagno śródleśne. Celem ochrony jest ochrona ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodnych typów siedlisk. W granicach użytku występuje

siedlisko przyrodnicze 7120 (torfowiska wysokie zdegradowane, zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji).

Użytek położony jest na gruntach znajdujących się w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica (Leśnictwo Radnica, wydzielienia: 211f, 212h). Powierzchnia użytku wynosi 4,16 ha.

- **Użytek ekologiczny „Olszyny”**

Utworzony na mocy rozporządzenia nr 5 Wojewody Lubuskiego z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny [Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 44 poz. 554 z 2002 r.]. Wartość przyrodniczą tego obiektu stanowi bagno śródleśne. Celem ochrony jest ochrona ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodnych typów siedlisk. W zasięgu użytku znajduje się płat siedliska przyrodniczego 7140 (torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea nigrae*) oraz 3160 (naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne).

Użytek położony jest na gruntach znajdujących się w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica (Leśnictwo Radnica, wydzielienie 269i). Powierzchnia użytku wynosi 4,51 ha.

- **Użytek ekologiczny „Grabina”**

Utworzony na mocy rozporządzenia nr 5 Wojewody Lubuskiego z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny [Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 44 poz. 554 z 2002 r.]. Wartość przyrodniczą tego obiektu stanowi system ekosystemów wodno-błotnych i terenów bagiennych (torfowisko). Celem ochrony jest ochrona ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodnych typów siedlisk.

Użytek położony jest na gruntach znajdujących się w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica, w Leśnictwie Morsko (wydzielenia: 292j, 293a). Powierzchnia użytku wynosi 21,46 ha.

- **Użytek ekologiczny „Gryżyński Wąwóz”**

Utworzony na mocy rozporządzenia nr 5 Wojewody Lubuskiego z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny [Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 44 poz. 554 z 2002 r.]. Teren użytku chroni najgłębszy i najpiękniejszy wąwóz terenu Gryżyńskiego Parku Krajobrazowego. Zachodnią i centralną część użytku porasta las bukowy z domieszką sosny i dębu. Wschodnią część natomiast zajmują torfowiska, z występującą na niej olszą czarną. Użytek tworzy siedlisko przyrodnicze: 9110 (grąd subatlantycki *Stellario-Carpinetum*) oraz 91E0 (łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe *Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe), jest również stanowiskiem rzadkich i chronionych gatunków roślin i zwierząt. Celem ochrony jest ochrona ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodnych typów siedlisk. Użytek wchodzi w skład wielkoobszarowych form ochrony przyrody: Gryżyńskiego Parku Krajobrazowego oraz obszaru Natura 2000 PLH080067 „Rynna Gryżyny”.

Użytek położony jest na gruntach znajdujących się w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica (Leśnictwo Augustynka, wydzielienia: 312l, m). Powierzchnia użytku wynosi 3,76 ha.

- **Użytek ekologiczny „Kijewo”**

Utworzony na mocy rozporządzenia nr 5 Wojewody Lubuskiego z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny [Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 44 poz. 554 z 2002 r.]. Wartość przyrodniczą tego obiektu stanowią naturalne lasy bagienne oraz regenerujące się torfowiska. Na użytku wykształciły się siedliska przyrodnicze: 91E0 (łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe *Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe) oraz 7230 (górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk). Użytek stanowi również stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków

roślin i zwierząt. Celem ochrony jest ochrona ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodnych typów siedlisk. Użytek wchodzi w skład wielkoobszarowych form ochrony przyrody: Obszaru Chronionego Krajobrazu „16-Puszcza nad Pliszką” oraz obszaru Natura 2000 PLH080011 „Dolina Pliszki”.

Użytek położony jest na gruntach znajdujących się w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica (Leśnictwo Kosobudki, wydzielienia: 47a, 48a). Powierzchnia użytku wynosi 9,69 ha.

3.2.6. Pomniki przyrody

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica zlokalizowanych jest 5 pomników przyrody: 4 w formie alei dębowych (na potrzeby opracowania oznakowane jako aleje nr: 68 – „Wędkarska”, 69 – „Augustynka”, 71 – „Kosobudzka”, 72 – „Palisada”) oraz 1 pomnik powierzchniowy („Czapliniec”).

Tabela 20. Wykaz istniejących pomników przyrody w ramach Alei nr 72 („Palisada”) w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica (Weryfikacja i aktualizacja informacji przestrzennej i opisowej o pomnikach przyrody i użytkach ekologicznych na terenie Polski, GDOŚ, 2015)

Lp pomnika przyrody	Lp drzewa	Rodzaj pomnika przyrody	Gatunek drzewa	Wydzielenie	Lok.	Wymiary			Data utworzenia	Podstawa prawna
						Obwód	Wysokość	Stan zdrowotny		
72	3	aleja	Dąb szypułkowy	11-240-f	E	261	23	3	1988-09-06	1. Zarządzenie Nr 76/88 Wojewody Zielonogórskiego z dnia 11 sierpnia 1988 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody [Dz. Urz. Woj. Zielonogórskiego nr 13 poz. 199 z 22.08.1988 r.]
72	4		Dąb szypułkowy	11-240-f	E	215	22	3		
72	5		Dąb szypułkowy	11-240-f	E	306	23	3		
72	6		Dąb szypułkowy	11-240-f	E	320	23	3		
72	7		Dąb szypułkowy	11-240-f	E	247	22	3		
72	8		Dąb szypułkowy	11-240-f	E	280	22	3		
72	9		Dąb szypułkowy	11-240-f	E	292	21	3		
72	10		Dąb szypułkowy	11-240-f	E	291	22	3		
72	17		Dąb szypułkowy	11-240-f	E	314	23	3		
72	18		Dąb szypułkowy	11-240-f	E	273	23	3		
72	19		Dąb szypułkowy	11-240-f	E	348	23	3		
72	20		Dąb szypułkowy	11-240-f	E	326	23	0		
72	23		Dąb szypułkowy	11-263-b	E	269	22	0		
72	24		Dąb szypułkowy	11-263-b	E	383	24	3		
72	25		Dąb szypułkowy	11-263-b	E	340	23	1		
72	26		Dąb szypułkowy	11-263-b	E	314	23	3		
72	29		Dąb szypułkowy	11-263-b	E	418	24	3		
72	33		Dąb szypułkowy	11-263-b	E	286	23	3		
72	34		Dąb szypułkowy	11-263-b	E	361	23	3		
72	35		Dąb szypułkowy	11-263-b	E	281	23	3		
72	36		Dąb szypułkowy	11-263-b	E	270	23	3		
72	42		Dąb szypułkowy	11-263-b	E	338	23	3		
72	43		Dąb szypułkowy	11-263-b	E	304	22	3		
72	44		Dąb szypułkowy	11-263-b	E	283	22	3		
72	45		Dąb szypułkowy	11-263-b	E	300	23	3		
72	52		Dąb szypułkowy	11-263-b	E	351	23	2		
72	81		Dąb szypułkowy	11-263-b	E	197	22	3		
72	82		Dąb szypułkowy	11-263-b	E	233	22	3		
72	83		Dąb szypułkowy	11-263-b	E	209	21	3		
72	84		Dąb szypułkowy	11-263-b	E	282	22	3		
72	85		Dąb szypułkowy	11-284-a	E	167	18	3		
72	86		Dąb szypułkowy	11-284-a	E	150	16	3		
72	87		Dąb szypułkowy	11-240-f	E	226	21	3		
72	88		Dąb szypułkowy	11-240-f	E	344	23	3		
72	89		Dąb szypułkowy	11-240-f	E	301	23	3		
72	90		Dąb szypułkowy	11-240-f	E	328	23	3		
72	91		Dąb szypułkowy	11-240-f	E	288	23	3		
72	92		Dąb szypułkowy	11-240-f	E	271	23	3		
72	93		Dąb szypułkowy	11-240-f	E	291	23	3		
72	94		Dąb szypułkowy	11-240-f	E	295	23	3		
72	95		Dąb szypułkowy	11-240-f	E	326	23	3		
72	96		Dąb szypułkowy	11-240-f	E	204	22	3		
72	97	Dąb szypułkowy	11-240-f	E	270	23	3			
72	98	Dąb szypułkowy	11-240-f	E	389	23	3			
72	99	Dąb szypułkowy	11-240-f	E	335	22	0			
72	100	Dąb szypułkowy	11-240-f	E	369	23	3			
72	101	Dąb szypułkowy	11-240-f	E	263	21	3			
72	102	Dąb szypułkowy	11-240-f	E	288	15	1			

Lp pomnika przyrody	Lp drzewa	Rodzaj pomnika przyrody	Gatunek drzewa	Wydzielenie	Lok.	Wymiary			Data utworzenia	Podstawa prawna
						Obwód	Wysokość	Stan zdrowotny		
72	103		Dąb szypułkowy	11-240-f	E	281	21	3		
72	104		Dąb szypułkowy	11-240-f	E	308	23	3		
72	105		Dąb szypułkowy	11-240-f	E	233	21	3		
72	106		Dąb szypułkowy	11-240-f	E	291	20	3		
72	107		Dąb szypułkowy	11-263-b	E	308	23	3		
72	108		Dąb szypułkowy	11-263-b	E	310	22	3		
72	109		Dąb szypułkowy	11-263-b	E	302	23	3		
72	110		Dąb szypułkowy	11-263-b	E	331	23	3		
72	111		Dąb szypułkowy	11-263-b	E	252	21	3		
72	112		Dąb szypułkowy	11-263-b	E	316	23	3		
72	113		Dąb szypułkowy	11-263-b	E	269	23	3		
72	114		Dąb szypułkowy	11-263-b	E	319	23	3		
72	115		Dąb szypułkowy	11-263-b	E	347	23	3		
72	116		Dąb szypułkowy	11-263-b	E	251	21	1		
72	117		Dąb szypułkowy	11-263-b	E	391	23	2		
72	118		Dąb szypułkowy	11-263-b	E	335	23	3		
72	119		Dąb szypułkowy	11-263-b	E	310	23	3		
72	120		Dąb szypułkowy	11-263-b	E	264	23	3		
72	121		Dąb szypułkowy	11-263-b	E	336	22	0		
72	122		Dąb szypułkowy	11-263-b	E	391	24	3		
72	123		Dąb szypułkowy	11-263-b	E	322	24	3		
72	124		Dąb szypułkowy	11-263-b	E	360	24	3		
72	125		Dąb szypułkowy	11-263-b	E	364	24	3		
72	126		Dąb szypułkowy	11-263-b	E	346	24	3		
72	127		Dąb szypułkowy	11-263-b	E	327	23	3		
72	128		Dąb szypułkowy	11-263-b	E	311	23	3		
72	129		Dąb szypułkowy	11-263-b	E	337	23	2		
72	130		Dąb szypułkowy	11-263-b	E	287	23	3		
72	131		Dąb szypułkowy	11-263-b	E	263	23	3		
72	132		Dąb szypułkowy	11-263-b	E	273	23	3		
72	133		Dąb szypułkowy	11-263-b	E	342	22	2		
72	134		Dąb szypułkowy	11-263-b	E	246	20	3		
72	135		Dąb szypułkowy	11-263-b	E	315	22	0		
72	136		Dąb szypułkowy	11-263-b	E	338	21	3		
72	137		Dąb szypułkowy	11-263-b	E	242	22	3		
72	138		Dąb szypułkowy	11-263-b	E	288	21	3		
72	139		Dąb szypułkowy	11-263-b	E	236	20	3		
72	140		Dąb szypułkowy	11-263-b	E	207	20	3		
72	141		Dąb szypułkowy	11-284-a	E	194	19	2		
72	142		Dąb szypułkowy	11-284-a	E	231	16	3		
72	143		Dąb szypułkowy	11-284-a	E	261	17	3		
72	144		Dąb szypułkowy	11-284-a	E	226	16	3		
72	145		Dąb szypułkowy	11-284-a	E	214	16	3		
72	146		Dąb szypułkowy	11-284-a	E	252	14	2		
72	147		Dąb szypułkowy	11-284-a	E	298	15	2		
72	148		Dąb szypułkowy	11-284-a	E	275	15	3		
72	150		Dąb szypułkowy	11-284-a	E	260	21	3		
72	151		Dąb szypułkowy	11-284-g	E	266	22	3		
72	152		Dąb szypułkowy	11-284-g	E	370	23	3		
72	153		Dąb szypułkowy	11-284-g	E	244	22	3		
72	154		Dąb szypułkowy	11-284-g	E	249	20	3		
72	155		Dąb szypułkowy	11-284-g	E	272	21	3		

* Stan zdrowotny pomników przyrody:

0 = drzewo martwe, brak jakichkolwiek oznak czynności życiowych;

1 = zły, drzewo zamierające, żywotność mała;

2 = dostateczny, żywotność dostateczna bez wyraźnych oznak zamierania;

3 = dobry lub bardzo dobry, żywotność dobra lub bardzo dobra.

Tabela 21. Wykaz istniejących pomników przyrody w ramach Alei nr 71 („Kosobudzka”) w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica (Weryfikacja i aktualizacja informacji przestrzennej i opisowej o pomnikach przyrody i użytkach ekologicznych na terenie Polski, GDOŚ, 2015)

Lp pomnika przyrody	Lp drzewa	Rodzaj pomnika przyrody	Gatunek drzewa	Wydzielenie	Lok.	Wymiary			Data utworzenia	Podstawa prawna
						Obwód	Wysokość	Stan zdrowotny		
71	126	aleja	Dąb szypułkowy	13-216-k	W	300	23	3	1988-09-06	1. Zarządzenie Nr 76/88 Wojewody Zielonogórskiego z dnia 11 sierpnia 1988 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody [Dz. Urz. Woj. Zielonogórskiego nr 13 poz. 199 z 22.08.1988 r.] 2. Rozporządzenie Nr 32 Wojewody Lubuskiego z dnia 19 maja 2006 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody [Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 38 poz. 832 z 5.06.2006 r.]
71	127		Dąb szypułkowy	13-216-k	W	197	21	3		
71	128		Dąb szypułkowy	13-216-k	W	347	24	3		
71	129		Dąb szypułkowy	13-216-k	W	279	24	3		
71	130		Dąb szypułkowy	13-216-k	W	327	24	3		
71	137		Dąb szypułkowy	13-216-k	W	295	23	3		
71	138		Dąb szypułkowy	13-216-k	W	313	24	3		
71	139		Dąb szypułkowy	13-216-k	W	237	21	3		
71	140		Dąb szypułkowy	13-216-j	NW	253	23	3		
71	141		Dąb szypułkowy	13-216-j	NW	287	23	2		
71	142		Dąb szypułkowy	13-216-f	S	226	23	3		
71	143		Dąb szypułkowy	13-216-f	S	140	21	3		
71	144		Dąb szypułkowy	13-216-f	S	249	22	3		
71	145		Dąb szypułkowy	13-216-f	S	133	21	3		
71	146		Dąb szypułkowy	13-216-f	S	226	7	3		
71	147		Dąb szypułkowy	13-216-f	S	205	22	2		
71	148		Dąb szypułkowy	13-216-k	W	274	23	3		
71	155		Dąb szypułkowy	10-217-p	E	286	22	3		
71	156		Dąb szypułkowy	10-217-p	E	330	24	3		
71	157		Dąb szypułkowy	10-217-p	E	286	23	3		
71	158		Dąb szypułkowy	10-217-p	E	318	23	3		
71	159		Dąb szypułkowy	10-217-p	E	326	23	3		
71	160		Dąb szypułkowy	10-217-p	E	254	22	3		
71	163		Dąb szypułkowy	10-217-p	E	361	23	3		
71	164		Dąb szypułkowy	10-217-p	E	268	24	3		
71	296		Dąb szypułkowy	11-283-b	S	300	21	3		
71	298		Dąb szypułkowy	11-283-b	S	251	23	3		
71	300		Dąb szypułkowy	11-283-b	S	162	18	3		

* Stan zdrowotny pomników przyrody:

0 = drzewo martwe, brak jakichkolwiek oznak czynności życiowych;

1 = zły, drzewo zamierające, żywotność mała;

2 = dostateczny, żywotność dostateczna bez wyraźnych oznak zamierania;

3 = dobry lub bardzo dobry, żywotność dobra lub bardzo dobra.

Tabela 22. Wykaz istniejących pomników przyrody w ramach Alei nr 69 („Augustynka”) w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica (Weryfikacja i aktualizacja informacji przestrzennej i opisowej o pomnikach przyrody i użytkach ekologicznych na terenie Polski, GDOŚ, 2015)

Lp pomnika przyrody	Lp drzewa	Rodzaj pomnika przyrody	Gatunek drzewa	Wydzielenie	Lok.	Wymiary			Data utworzenia	Podstawa prawna
						Obwód	Wysokość	Stan zdrowotny		
69	29	aleja	Dąb szypułkowy	11-310-m	SW	220	24	3	1983-12-27	1. Decyzja Nr 546 Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody z dnia 27 grudnia 1983 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody [Dz. Urz. WRN w Zielonej Górze Nr 3 z 1984 r. Ogłoszenie Dyrektora Wydziału Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Urzędu Wojewódzkiego w Zielonej Górze z dn. 24 stycznia 1984 r.] 2. Rozporządzenie Nr 50 Wojewody Lubuskiego z dnia
69	30		Dąb szypułkowy	11-310-m	SW	172	24	3		
69	31		Dąb szypułkowy	11-310-m	SW	189	23	3		
69	32		Dąb szypułkowy	11-310-k	SW	173	22	3		
69	33		Dąb szypułkowy	11-310-k	SW	203	24	3		
69	34		Dąb szypułkowy	11-310-k	SW	194	23	3		
69	36		Dąb szypułkowy	11-310-k	SW	225	24	3		
69	37		Dąb szypułkowy	11-310-k	SW	187	23	3		
69	38		Dąb szypułkowy	11-310-k	SW	255	24	0		
69	39		Dąb szypułkowy	11-328-c	NW	174	20	0		
69	84		Dąb szypułkowy	11-311-k	W	285	23	3		
69	85		Dąb szypułkowy	11-311-k	W	442	24	3		
69	86		Dąb szypułkowy	11-311-k	W	322	24	3		
69	90		Dąb szypułkowy	11-311-hx	NW	312	24	3		
69	91		Dąb szypułkowy	11-311-hx	NW	205	24	3		
69	122		Dąb szypułkowy	11-311-r	NE	208	24	3		
69	123		Dąb szypułkowy	11-311-r	NE	282	23	2		
69	124		Dąb szypułkowy	11-330-a	W	266	24	3		
69	125		Dąb szypułkowy	11-311-r	NE	239	24	3		
69	126		Dąb szypułkowy	11-330-a	W	265	24	3		
69	127		Dąb szypułkowy	11-330-a	W	287	24	3		
69	128		Dąb szypułkowy	11-330-a	W	240	20	2		
69	129		Dąb szypułkowy	11-330-a	W	200	24	3		
69	130		Dąb szypułkowy	11-330-a	W	300	24	0		
69	131		Dąb szypułkowy	11-330-a	W	292	25	3		
69	132		Dąb szypułkowy	11-330-a	W	325	25	3		
69	133		Dąb szypułkowy	11-330-a	W	324	20	0		
69	134		Dąb szypułkowy	11-330-a	W	269	24	3		

Lp pomnika przyrody	Lp drzewa	Rodzaj pomnika przyrody	Gatunek drzewa	Wydziałenie	Lok.	Wymiary			Data utworzenia	Podstawa prawna
						Obwód	Wysokość	Stan zdrowotny		
69	135		Dąb szypułkowy	11-330-a	W	242	25	3		19 maja 2006 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody [Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 38 poz. 850 z 5.06.2006 r.] 3. Uchwała Nr IV/23/2015 Rady Gminy Bytnica z dnia 13 marca 2015 r. w sprawie: ustanowienia pomnika przyrody – alei 165 dębów szypułkowych w obrębie ewidencyjnym Gryżyna, Lasy Państwowe Nadleśnictwo Bytnica [Dz. Urz. Woj. Lubuskiego poz. 525 z 16.03.2015 r.]
69	136		Dąb szypułkowy	11-330-a	W	221	24	3		
69	137		Dąb szypułkowy	11-330-a	W	246	24	3		
69	138		Dąb szypułkowy	11-330-a	W	353	25	3		
69	139		Dąb szypułkowy	11-311-s	E	239	24	3		
69	140		Dąb szypułkowy	11-311-s	E	266	25	3		
69	141		Dąb szypułkowy	11-311-s	E	264	25	3		
69	142		Dąb szypułkowy	11-311-s	E	348	24	2		
69	143		Dąb szypułkowy	11-311-s	E	235	23	2		
69	144		Dąb szypułkowy	11-311-s	E	251	24	3		
69	145		Dąb szypułkowy	11-311-s	E	177	5	0		
69	146		Dąb szypułkowy	11-311-s	E	305	24	3		
69	147		Dąb szypułkowy	11-330-a	W	343	24	3		
69	148		Dąb szypułkowy	11-311-s	E	227	24	3		
69	149		Dąb szypułkowy	11-311-s	E	216	24	3		
69	150		Dąb szypułkowy	11-311-s	E	265	23	3		
69	151		Dąb szypułkowy	11-330-a	W	197	23	3		
69	152		Dąb szypułkowy	11-330-a	W	143	15	0		
69	153		Dąb szypułkowy	11-330-a	W	245	24	3		
69	154		Dąb szypułkowy	11-330-a	W	227	25	3		
69	155		Dąb szypułkowy	11-330-a	W	312	25	3		
69	156		Dąb szypułkowy	11-330-a	W	170	24	3		
69	157		Dąb szypułkowy	11-330-a	W	230	12	0		
69	158		Dąb szypułkowy	11-330-a	W	150	23	3		
69	159		Dąb szypułkowy	11-330-a	W	196	25	3		
69	160		Dąb szypułkowy	11-330-a	W	221	24	3		
69	161		Dąb szypułkowy	11-330-a	W	189	23	3		
69	162		Dąb szypułkowy	11-330-a	W	203	23	0		
69	163		Dąb szypułkowy	11-330-a	W	248	24	3		
69	164		Dąb szypułkowy	11-330-a	W	203	23	2		
69	165		Dąb szypułkowy	11-330-a	W	200	25	3		
69	166		Dąb szypułkowy	11-330-a	W	176	24	3		
69	167		Dąb szypułkowy	11-330-a	W	202	25	3		
69	168		Dąb szypułkowy	11-330-a	W	228	25	3		
69	169		Dąb szypułkowy	11-330-a	W	165	24	3		
69	170		Dąb szypułkowy	11-330-a	W	209	24	0		
69	171		Dąb szypułkowy	11-330-a	W	200	24	3		
69	172		Dąb szypułkowy	11-330-a	W	228	25	3		
69	173		Dąb szypułkowy	11-330-a	W	188	23	3		
69	174		Dąb szypułkowy	11-330-a	W	268	24	3		
69	175		Dąb szypułkowy	11-330-a	W	249	24	3		
69	176		Dąb szypułkowy	11-330-a	W	242	24	3		
69	177		Dąb szypułkowy	11-330-a	W	293	24	3		
69	178		Dąb szypułkowy	11-330-a	W	316	24	0		
69	179		Dąb szypułkowy	11-330-a	W	190	23	3		
69	180		Dąb szypułkowy	11-330-a	W	190	24	3		

* Stan zdrowotny pomników przyrody:

0 = drzewo martwe, brak jakichkolwiek oznak czynności życiowych;

1 = zły, drzewo zamierające, żywotność mała;

2 = dostateczny, żywotność dostateczna bez wyraźnych oznak zamierania;

3 = dobry lub bardzo dobry, żywotność dobra lub bardzo dobra.

Tablica 23. Wykaz istniejących pomników przyrody w ramach Alei nr 68 („Wędkarska”) w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica (Weryfikacja i aktualizacja informacji przestrzennej i opisowej o pomnikach przyrody i użytkach ekologicznych na terenie Polski, GDOŚ, 2015)

Lp pomnika przyrody	Lp drzewa	Rodzaj pomnika przyrody	Gatunek drzewa	Wydziałenie	Lok.	Wymiary			Data utworzenia	Podstawa prawna
						Obwód	Wysokość	Stan zdrowotny		
68	1	aleja	Dąb szypułkowy	11-343-c	W	148	21	3	1983-12-27	1. Decyzja Nr 545 Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody z dnia 27 grudnia 1983 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody [Dz. Urz. WRN w Zielonej Górze Nr 3 z 1984 r. Ogłoszenie
68	2		Dąb szypułkowy	11-343-c	W	205	21	3		
68	3		Dąb szypułkowy	11-343-c	W	142	20	3		
68	4		Dąb szypułkowy	11-343-c	W	221	23	3		
68	5		Dąb szypułkowy	11-343-c	W	264	23	3		
68	6		Dąb szypułkowy	11-343-c	W	242	23	3		
68	7		Dąb szypułkowy	11-343-c	W	243	23	3		
68	8		Dąb szypułkowy	11-343-c	W	320	24	3		
68	9		Dąb szypułkowy	11-343-c	W	300	24	2		
68	10		Dąb szypułkowy	11-343-c	W	284	24	3		
68	11		Dąb szypułkowy	11-343-c	W	233	24	3		
68	13		Dąb szypułkowy	11-343-c	W	201	24	3		
68	14		Dąb szypułkowy	11-343-c	W	173	23	3		
68	15		Dąb szypułkowy	11-343-c	W	231	23	3		

Lp pomnika przyrody	Lp drzewa	Rodzaj pomnika przyrody	Gatunek drzewa	Wydzielenie	Lok.	Wymiary			Data utworzenia	Podstawa prawna
						Obwód	Wysokość	Stan zdrowotny		
68	16		Dąb szypułkowy	11-343-c	W	223	24	3		Dyrektora Wydziału Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Urzędu Wojewódzkiego w Zielonej Górze z dn. 24 stycznia 1984 r.] 2. Rozporządzenie Nr 50 Wojewody Lubuskiego z dnia 19 maja 2006 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody [Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 38 poz. 850 z 5.06.2006 r.
68	17		Dąb szypułkowy	11-343-c	W	183	23	3		
68	18		Dąb szypułkowy	11-343-c	W	195	23	3		
68	19		Dąb szypułkowy	11-343-c	W	199	23	3		
68	20		Dąb szypułkowy	11-343-c	W	263	24	3		
68	21		Dąb szypułkowy	11-343-c	W	223	24	3		
68	22		Dąb szypułkowy	11-343-c	W	277	24	3		
68	23		Dąb szypułkowy	11-343-c	W	221	23	3		
68	24		Dąb szypułkowy	11-343-c	W	191	24	3		
68	25		Dąb szypułkowy	11-343-c	W	219	23	3		
68	26		Dąb szypułkowy	11-343-c	W	165	23	3		
68	27		Dąb szypułkowy	11-343-c	W	209	24	3		
68	28		Dąb szypułkowy	11-343-c	W	193	23	3		
68	29		Dąb szypułkowy	11-343-b	W	234	24	3		
68	30		Dąb szypułkowy	11-343-b	W	163	23	3		
68	31		Dąb szypułkowy	11-343-b	W	272	24	3		
68	32		Dąb szypułkowy	11-343-b	W	251	21	2		
68	33		Dąb szypułkowy	11-343-b	W	230	23	3		
68	34		Dąb szypułkowy	11-343-b	W	243	24	3		
68	35		Dąb szypułkowy	11-344-f	E	202	24	3		
68	36		Dąb szypułkowy	11-344-f	E	225	23	3		
68	37		Dąb szypułkowy	11-344-f	E	242	24	3		
68	38		Dąb szypułkowy	11-344-f	E	291	24	3		
68	39		Dąb szypułkowy	11-344-f	E	298	24	3		
68	40		Dąb szypułkowy	11-343-b	W	277	24	3		
68	41		Dąb szypułkowy	11-343-b	W	230	24	3		
68	42		Dąb szypułkowy	11-343-b	W	300	24	3		
68	43		Dąb szypułkowy	11-343-b	W	201	24	3		
68	44		Dąb szypułkowy	11-343-b	W	222	23	3		
68	45		Dąb szypułkowy	11-343-b	W	259	24	3		
68	46		Dąb szypułkowy	11-343-b	W	237	24	3		
68	47		Dąb szypułkowy	11-343-b	W	199	24	3		
68	48		Dąb szypułkowy	11-343-b	W	166	22	3		
68	49		Dąb szypułkowy	11-343-b	W	282	24	3		
68	50		Dąb szypułkowy	11-343-b	W	183	23	3		
68	51		Dąb szypułkowy	11-343-b	W	167	23	3		
68	52		Dąb szypułkowy	01-14 -c	W	244	24	3		
68	53		Dąb szypułkowy	01-14 -c	W	230	24	3		
68	54		Dąb szypułkowy	01-14 -c	W	281	24	3		
68	55		Dąb szypułkowy	01-14 -c	W	274	24	3		
68	56		Dąb szypułkowy	01-14 -c	W	218	24	3		
68	57		Dąb szypułkowy	01-14 -c	W	287	24	3		
68	58		Dąb szypułkowy	01-14 -c	W	223	22	2		
68	59		Dąb szypułkowy	01-14 -c	W	286	23	3		
68	61		Dąb szypułkowy	01-14 -c	W	176	10	1		
68	62		Dąb szypułkowy	01-14 -c	W	334	24	3		
68	63		Dąb szypułkowy	01-14 -c	W	268	24	3		
68	64		Dąb szypułkowy	01-14 -b	W	272	24	3		
68	65		Dąb szypułkowy	01-14 -b	W	256	23	3		
68	67		Dąb szypułkowy	01-14 -b	W	246	23	3		
68	68		Dąb szypułkowy	01-14 -b	W	217	23	3		
68	69		Dąb szypułkowy	01-14 -b	W	248	23	3		
68	70		Dąb szypułkowy	01-14 -b	W	258	24	3		
68	71		Dąb szypułkowy	01-14 -c	W	236	22	3		
68	72		Dąb szypułkowy	01-14 -c	W	186	22	2		
68	73		Dąb szypułkowy	01-14 -c	W	280	24	3		
68	74		Dąb szypułkowy	01-14 -c	W	316	24	2		
68	75		Dąb szypułkowy	01-14 -c	W	241	24	3		
68	76		Dąb szypułkowy	01-14 -c	W	330	24	3		
68	77		Dąb szypułkowy	01-14 -c	W	426	12	1		
68	78		Dąb szypułkowy	01-14 -c	W	287	24	3		
68	79		Dąb szypułkowy	11-344-k	E	290	24	3		
68	80		Dąb szypułkowy	11-344-k	E	278	24	3		
68	81		Dąb szypułkowy	11-344-k	E	290	24	3		
68	82		Dąb szypułkowy	11-344-k	E	271	24	3		
68	83		Dąb szypułkowy	11-344-j	E	258	24	0		
68	85		Dąb szypułkowy	11-344-f	E	283	24	3		
68	86		Dąb szypułkowy	11-344-f	E	216	23	3		
68	87		Dąb szypułkowy	11-344-f	E	266	24	3		
68	88		Dąb szypułkowy	11-344-f	E	255	24	3		
68	89		Dąb szypułkowy	11-344-f	E	282	24	3		
68	90		Dąb szypułkowy	11-344-f	E	250	24	3		
68	91		Dąb szypułkowy	11-344-f	E	165	23	0		

Lp pomnika przyrody	Lp drzewa	Rodzaj pomnika przyrody	Gatunek drzewa	Wydziałenie	Lok.	Wymiary			Data utworzenia	Podstawa prawna
						Obwód	Wysokość	Stan zdrowotny		
68	92		Dąb szypułkowy	11-344-f	E	287	24	3		
68	93		Dąb szypułkowy	11-344-f	E	247	24	3		
68	94		Dąb szypułkowy	11-344-f	E	258	23	3		
68	95		Dąb szypułkowy	11-344-f	E	245	24	3		
68	96		Dąb szypułkowy	11-344-f	E	234	24	3		
68	97		Dąb szypułkowy	11-344-f	E	320	24	3		
68	98		Dąb szypułkowy	11-344-f	E	297	23	3		
68	99		Dąb szypułkowy	11-344-f	E	276	23	3		
68	100		Dąb szypułkowy	11-344-f	E	230	24	3		
68	101		Dąb szypułkowy	11-343-c	W	227	24	3		
68	102		Dąb szypułkowy	11-343-c	W	270	22	2		
68	103		Dąb szypułkowy	11-343-c	W	245	24	3		
68	104		Dąb szypułkowy	11-344-f	E	280	24	3		
68	105		Dąb szypułkowy	11-344-f	E	218	23	3		
68	106		Dąb szypułkowy	11-343-c	W	290	24	3		
68	107		Dąb szypułkowy	11-343-c	W	273	24	3		
68	108		Dąb szypułkowy	11-343-c	W	221	24	3		
68	109		Dąb szypułkowy	11-343-c	W	235	24	3		
68	110		Dąb szypułkowy	11-343-c	W	379	24	2		
68	111		Dąb szypułkowy	11-343-c	W	219	24	3		
68	112		Dąb szypułkowy	11-343-c	W	274	24	2		
68	113		Dąb szypułkowy	11-343-c	W	300	24	3		
68	114		Dąb szypułkowy	11-343-c	W	198	23	0		
68	115		Dąb szypułkowy	11-343-c	W	268	23	3		

* Stan zdrowotny pomników przyrody:

0 = drzewo martwe, brak jakichkolwiek oznak czynności życiowych;

1 = zły, drzewo zamierające, żywotność mała;

2 = dostateczny, żywotność dostateczna bez wyraźnych oznak zamierania;

3 = dobry lub bardzo dobry, żywotność dobra lub bardzo dobra.

Tabela 24. Wykaz istniejących powierzchniowych pomników przyrody w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica (Weryfikacja i aktualizacja informacji przestrzennej i opisowej o pomnikach przyrody i użytkach ekologicznych na terenie Polski, GDOŚ, 2015)

Rodzaj pomnika przyrody	Charakterystyka Pomnika przyrody	Wydziałenie	Powierzchnia [ha]	Podstawa administracyjna
pomnik powierzchniowy	skupienie drzew stanowiących miejsce rozrodu i regularnego przebywania czapli siwej o nazwie „CZAPLINIEC”	14-20-1-03-120 -k -00	1,75 ha	R.W.L Nr 44 z 19 maja 2006. [Dz.U.Woj.Lub. Nr 38 poz. 844 z dn. 5.06.2006 r.]

Dodatkowo, w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa znajdują się drzewa tworzące ciąg alei pomnikowych drzew omówionych wyżej, jak również 2 pomniki przyrody tworzone przez pojedyncze drzewa:

- Dąb szypułkowy (drzewo martwe) w zasięgu terytorialnym Leśnictwa Kosobudz. Ustanowiony: 1. Decyzją Nr 53/70 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w sprawie uznania za pomniki przyrody. 2: Rozporządzeniem Nr 29 Wojewody Lubuskiego z dnia 19 maja 2006 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody. Pomnik przyrody zlokalizowany jest przy ul. Wiejskiej;
- Dąb szypułkowy w zasięgu terytorialnym Leśnictwa Morsko. Ustanowiony: 1: Zarządzeniem Nr 105/86 Wojewody Zielonogórskiego z dnia 10 listopada 1986 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody. 2: Rozporządzeniem Nr 47 Wojewody Lubuskiego z dnia 19 maja 2006 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody. Pomnik przyrody zlokalizowany jest przy ul. Parkowej 1.

3.2.7. Ochrona gatunkowa

Chronione gatunki roślin i grzybów

Aktualnie obowiązującymi rozporządzeniami, określającymi listy gatunków roślin i grzybów objętych ochroną ścisłą oraz częściową są: rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin [Dz.U. 2014 nr 0 poz. 1409] oraz rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów [Dz.U. 2014 nr 0 poz. 1408].

Sporządzając listę gatunków roślin i grzybów chronionych w Nadleśnictwie Bytnica, opierano się na terenowych pracach urzędzeniowych, a także informacjach pozyskanych od administracji i pracowników terenowych Nadleśnictwa Bytnica oraz dostępnych danych literaturowych.

Na terenie Nadleśnictwa Bytnica stwierdzono występowanie 5 gatunków grzybów oraz 29 gatunków roślin objętych ochroną gatunkową (ścisłą i częściową). 26 taksonów wśród stwierdzonych na terenie Nadleśnictwa Bytnica posiada status gatunków rzadkich w skali obszaru RDLP Zielona Góra.

Na gruntach Nadleśnictwa Bytnica wyróżniono nw. chronione gatunki roślin i grzybów:

- **Gatunki objęte ochroną ścisłą:**

Rośliny:

Goździk siny *Dianthus gratianopolitanus**
Nasięźrzał pospolity *Ophioglossum vulgatum**
Rosiczka okrągłolistna *Drosera rotundifolia**
Rosiczka długolistna *Drosera anglica**

*gatunek rzadki w RDLP Zielona Góra

- **Gatunki objęte ochroną częściową:**

Grzyby:

Chrobotek leśny *Cladonia arbuscula*
Chrobotek reniferowy *Cladonia rangiferina*
Chrobotek najeżony *Cladonia portentosa*
Ozorek dębowy *Fistulina hepatica*
Płucnica islandzka *Cetraria islandica**

*gatunek rzadki w RDLP Zielona Góra

Rośliny:

Bagno zwyczajne *Ledum palustre**
Bielistka siwa *Leucobryum glaucum*
Brodawkowiec czysty *Pseudoscleropodium purum*
Cis pospolity *Taxus baccata**
Drabik drzewkowy *Climacium dendroides**
Gajnik lśniący *Hylocomium splendens*
Gruszczyca zielonawa *Pyrola chlorantha**
Grzybienie białe *Nymphaea alba**
Kocanki piaskowe *Helichrysum arenarium*
Kukułka (rodzaj) *Dactylorhiza* sp.*
Listera jajowata *Listera ovata**
Modrzewnica zwyczajna *Andromeda polifolia**
Pióropusznik strusi *Matteucia struthiopteris**

Płonnik pospolity *Polytrichum commune*
Pomocnik baldaszkowy *Chimaphila umbellata**
Rokietnik pospolity *Pleurozium schreberi*
Storczykowate *Orchidaceae**
Śnieżyczka przebiśnieg *Galanthus nivalis**
Torfowiec (rodzaj) *Sphagnum* sp.
Widlicz spłaszczony *Diphasiastrum complanatum**
Widłak goździsty *Lycopodium clavatum**
Widłak jałowcowaty *Lycopodium annotinum**
Widłóżąb błotny *Dicranum bonjeanii*
Widłóżąb kędzierzawy *Dicranum polysetum*
Widłóżąb miotłowy *Dicranum scoparium*

*gatunek rzadki w RDLP Zielona Góra

- **Gatunki rzadkie** (gatunki rzadkie, które objęte są ochroną gatunkową, zostały wyróżnione powyżej):

Rośliny:

Czermień błotna *Calla palustris*
Pierwiosnek lekarski *Primula veris*
Przylaszczka pospolita *Hepatica nobilis*
Skrzyp olbrzymi *Equisetum telmateia*
Wełnianka pochwowata *Eriophorum vaginatum*
Żurawina błotna *Oxycoccus palustris*

Chronione gatunki zwierząt

Aktualnie obowiązujące rozporządzenie, określające listę gatunków chronionych zwierząt stanowi: rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt [Dz. U. z 2016 r. poz. 2183].

Sporządzając listę gatunków zwierząt chronionych w Nadleśnictwie Bytnica, opierano się na terenowych pracach urzędzeniowych (Taxus UL, 2015/2016), danych pozyskanych z RDOŚ w Gorzowie Wielkopolskim, a także informacjach pozyskanych od administracji i pracowników terenowych Nadleśnictwa Bytnica oraz dostępnych danych literaturowych.

Na gruntach Nadleśnictwa Bytnica stwierdzono łącznie występowanie 182 gatunki zwierząt objętych ochroną: 3 gatunków bezkręgowców, 1 gatunek ślimaka, 1 gatunek płaża, 174 gatunki ptaków oraz 3 gatunki ssaków. Z ciekawszych gatunków zwierząt chronionych, zaobserwowanych na gruntach Nadleśnictwa Bytnica lub w jego zasięgu terytorialnym występują m.in.: bielik *Haliaeetus albicilla*, wilk *Canis lupus*, bóbr europejski *Castor fiber*, kumak nizinny *Bombina bombina*, zimorodek *Alcedo atthis*, dzięcioł średni *Dendrocopos medius*, jelonek rogacz *Lucanus cervus*, pachnica dębowa *Osmoderma eremita*.

Na terenie Nadleśnictwa, poza wyżej wymienionymi gatunkami objętymi ochroną, występują również inni przedstawiciele różnych grup systematycznych zwierząt. Trzon fauny Nadleśnictwa tworzą gatunki środkowoeuropejskie o dużej amplitudzie ekologicznej, m.in.: jelenie, sarny, dziki, zające, lisy, borsuki, kuny leśne. Obszar Nadleśnictwa charakteryzuje się dużym bogactwem gatunkowym przedstawicieli awifauny lęgowej, składający się ze 181 gatunków.

Na terenie Nadleśnictwa Bytnica wyznaczono 7 stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania, ustanowionych dla gatunków zwierząt objętych ochroną strefową: 6 dla bielika *Haliaeetus albicilla* i 1 dla kani rudej *Milvus milvus*.

- **Strefa ochrony bielika *Haliaeetus albicilla***

Strefy ochrony bielika zlokalizowane są na terenie Leśnictw: Grabina, Szklarka, Radnica, Morsko, Kosobudki. Łączna powierzchnia strefy całorocznej (według nowego PUL) wynosi **86,43 ha**, strefy okresowej — **313,30 ha**.

- **Strefa ochrony kani rudej *Milvus milvus***

Strefa ochrony kani rudej zlokalizowana jest na terenie Leśnictwa Grabina. Łączna powierzchnia strefy całorocznej (według nowego PUL) wynosi **21,57 ha**, strefy okresowej — **15,25 ha**.

3.2.8. Projektowane oraz proponowane formy ochrony przyrody

Projektowane formy ochrony przyrody

- **Projektowany rezerwat przyrody „Mechowisko Kosobudki”**

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 30 marca 2005 r. w sprawie rodzajów, typów i podtypów rezerwatów przyrody [Dz. U. Nr 60, poz. 533], projektowany rezerwat przyrody „Mechowisko Kosobudki” jest rezerwatem torfowiskowym (T).

Ze względu na dominujący przedmiot ochrony projektowany rezerwat przyrody „Mechowisko Kosobudki” należy do typu rezerwatu: fitocenotyczny (Pfi) oraz podtypu rezerwatu: zbiorowisk nieleśnych (zn).

Ze względu na dominujący typ ekosystemu projektowany rezerwat przyrody „Mechowisko Kosobudki” należy do typu rezerwatu: torfowiskowy (T) oraz podtypu rezerwatu: torfowisk niskich (tn) (Stańko i in., 2014).

Przedmiotem ochrony projektowanego rezerwatu przyrody jest kompleks naturalnych torfowisk niskich, łąk i lasów bagiennych położonych w dolinie rzecznej o krajobrazie sandrowym.

Proponowane formy ochrony przyrody

Wśród proponowanych form ochrony przyrody zawartych w Monografii przyrodniczej Gryżyńskiego Parku Krajobrazowego (Maciantowicz, 2016), mających swoją lokalizację na terenie Nadleśnictwa Bytnica należy wymienić:

- rezerwat przyrody „Źródlika Gryżynki” — obejmowałby dno oraz zbocza zachodniej odnogi Rynny Gryżyny o długości ok. 2,7 km (oddziały leśne 312, 331, 332, 346 i 347 w Obrębie Gryżyna oraz 17 i 18 w Obrębie Grabina). Zbocza Rynny Gryżyny urozmaicone są rozcięciami erozyjnymi, a dno rynny progami kemowymi. Obszar proponowanego rezerwatu pokrywają cenne siedliska przyrodnicze, m.in. łągi źródliskowe. Powierzchnia proponowanego rezerwatu przyrody wynosi 102 ha;
- 3 użytki ekologiczne: „Jezioro Augustynka”, „Torfowisko nad Kałkiem”, „Jezioro Jatnik”;
- 2 powierzchniowe pomniki przyrody: „Cisy w Augustynce”, „Goździk siny w Grabinie”;
- powiększenie na południu (o powierzchnię ok. 800 ha) Gryżyńskiego Parku Krajobrazowego (do Odry, tak, aby cała zlewnia znalazła się w granicach Parku).

3.3 ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA

Zagrożenie środowiska przyrodniczego wynika ze stałego, równoczesnego oddziaływania wielu czynników powodujących w nim niekorzystne zjawiska i zmiany. Negatywnie oddziałujące czynniki, określane, jako stresowe, można sklasyfikować uwzględniając ich:

Pochodzenie: abiotyczne, biotyczne, antropogeniczne;

Charakter oddziaływania: fizjologiczne, mechaniczne, chemiczne;

Długotrwałość oddziaływania: okresowe, ciągłe;

Rolę, jaką odgrywają w procesie degradacji: predysponujące, inicjujące, współuczestniczące.

Oddziaływanie czynników stresowych na środowisko przyrodnicze ma charakter złożony. Jednoczesne działanie wielu czynników stresowych znacznie osłabia odporność biologiczną ekosystemów, powodując jednoczesny wzrost podatności danego ekosystemu na procesy destrukcyjne. W konsekwencji, długotrwałe złożone oddziaływanie czynników stresowych na ekosystemy przy ich ograniczonej odporności, w krańcowych przypadkach doprowadzić może do zamierania całych drzewostanów.

Na terenie Nadleśnictwa Bytnica, skutki oddziaływania czynników stresowych stanowią wypadkową stopnia ich nasilenia oraz odporności poszczególnych ekosystemów.

3.3.1. Stan i zagrożenia powietrza atmosferycznego

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Bytnica brak jest zakładów uciążliwych dla środowiska. Najbliższym dużym zakładem przemysłowym, stanowiącym jeden z głównych emitatorów zanieczyszczeń powietrza w województwie lubuskim, jest „HOMANIT Krosno Odrzańskie Sp. z o.o”. Zakład HOMANIT, zlokalizowany w odległości ok. 10 km od południowej granicy Nadleśnictwa, posiada jednak ważne pozwolenie na emisję zanieczyszczeń do środowiska.

Główne źródło emisji gazów i pyłów do powietrza atmosferycznego stanowią skupiska zabudowy wielorodzinnej oraz niewielkich i średnich zakładów przemysłowych, zlokalizowanych w południowej części Nadleśnictwa w okolicach Krosna Odrzańskiego. Obiekty te stanowią źródła tzw. emisji niskiej, związanej z emisją substancji szkodliwych pochodzących z ogrzewania węglowego budynków. Źródło emisji zanieczyszczeń na terenie Nadleśnictwa stanowi także transport, głównie samochodowy.

Zgodnie z treścią aktów prawnych: Prawo ochrony środowiska [Dz.U. z 2001 r. nr 62 poz. 627 z póź. zm.], rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu [Dz.U. z 2012 r. poz. 1031] oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza [Dz.U.2012, poz. 914], właściwy terytorialnie Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska opracowuje oceny roczne jakości powietrza w danym województwie (w tym przypadku: lubuskim). Ocenę przeprowadza się w odniesieniu do stref z uwzględnieniem kryteriów wyróżnionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ochronę roślin.

Nadleśnictwo Bytnica położone jest w całości w zasięgu strefy lubuskiej.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Bytnica znajduje się stacja pomiarowa monitoringu jakości powietrza funkcjonujących w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Stacja znajduje się na terenie szkółki leśnej „Smolary Bytnickie” (kod stacji — LuSmolBytnic, kod międzynarodowy — PL0211A). Stacja prowadzi pomiary następujących wskaźników powietrza:

- Pomiary automatyczne: tlenek azotu (NO), tlenki azotu (NO_x), dwutlenek azotu (NO₂), ozon (O₃) oraz dwutlenek siarki (SO₂);
- Pomiary manulane: formaldehyd (HCHO).

Dodatkowo stacja prowadzi pomiar meteorologiczny następujących wskaźników: ciśnienie atmosferyczne, wilgotność względna, opad atmosferyczny, kierunek wiatru, temperatura, a także promieniowanie globalne i prędkość wiatru.

Wyniki pomiarów automatycznych jakości powietrza są przekazywane bezpośrednio ze stacji pomiarowej oraz poddawane okresowej weryfikacji.

Kryterium ochrony zdrowia ludzi

Badania imisji zanieczyszczeń powietrza przeprowadzone w 2015 r. na terenie województwa lubuskiego pod kątem ochrony zdrowia wykazały, iż stężenia dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, benzenu, tlenku węgla, pyłu zawieszonego PM_{2,5}, pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz zawartych w pyłe zawieszonym PM₁₀: ołowiu, arsenu, kadmu, niklu — nie przekraczają obowiązujących stężeń dopuszczalnych. Na tej podstawie strefę lubuską, dla ww. kryteriów zaliczono do klasy A.

Na terenie strefy lubuskiej przekroczony został poziom docelowy określony na benzo(a)piranu w pyłe zawieszonym PM₁₀. Na tej podstawie strefę lubuską, dla ww. kryteriów oceny, zaliczono do klasy C (wymagającej opracowania programów ochrony powietrza). Pod kątem zawartości ozonu strefę lubuską, obejmującą obszar Nadleśnictwa, zaliczono do klasy A — stężenie ozonu nie przekracza poziomów docelowych i poziomów celów długoterminowych.

Kryterium ochrony roślin

Parametry oceniane pod kątem ochrony roślin stanowią: tlenki azotu NO_x, dwutlenek siarki SO₂ oraz ozon O₃. Dopuszczalne poziomy ww. substancji w powietrzu atmosferycznym wynoszą odpowiednio: tlenki azotu NO_x — 30 µg/m³, dwutlenek siarki SO₂ — 20 µg/m³. Poziom docelowy dla ozonu O₃ (AOT40) w powietrzu w okresie wegetacyjnym (1V-31VII) wynosi 18000 µg/m³xh, poziom celu długoterminowego wynosi 6000 µg/m³xh (WIOŚ, 2016).

Nadleśnictwo Bytnica położone jest w całości w zasięgu strefy lubuskiej. Wyniki badania jakości powietrza pod kątem ochrony roślin na terenie ww. strefy, przeprowadzonego w 2015 r. przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze wykazały, iż stężenia NO_x i SO₂ nie przekraczają obowiązujących stężeń dopuszczalnych. Na tej podstawie strefę lubuską w obu przypadkach zaliczono do klasy A.

Wyniki do oceny jakości powietrza ze stacji monitoringowej w Smolarach Bytnickich w 2015 r. przedstawia Tabela 25 i 26.

Tabela 25. Zestawienie wyników pomiarów stężeń SO₂ (WIOŚ Zielona Góra, 2016)

Stacja pomiarowa	Kod stacji	Okres uśredniania wyników	Liczba pomiarów 1h w ciągu roku	S (pora zimowa) [µg/m ³]	Sa [µg/m ³]
Smolary Bytnickie	LuSmolBytnic	1h/pora zimowa (1 X - 31 III)	8 345	1	1

Tabela 26. Zestawienie wyników pomiarów stężeń NO_x (WIOŚ Zielona Góra, 2016)

Stacja pomiarowa	Kod stacji	Okres uśredniania wyników	Liczba pomiarów 1h w ciągu roku	Sa [µg/m ³]
Smolary Bytnickie	LuSmolBytnic	1h	8 176	7

Pomiary ozonu, wykonane w 2015 r. wskazują, że stężenie docelowe określone dla ozonu ze względu na ochronę roślin nie zostało przekroczone. Na tej podstawie strefę lubuską zaliczono do klasy A. Przekroczony został natomiast poziom celu długoterminowego, określony dla ozonu ze względu na ochronę roślin w oparciu o wynik modelowania.

Tabela 27. Zestawienie wyników pomiarów ozonu (WIOŚ Zielona Góra, 2016)

Stacja pomiarowa	Kod stacji	Okres uśredniania wyników	Liczba pomiarów 1h w ciągu okresu wegetacyjnego	AOT40 z 2015 r. [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	Średnia AOT40 z ostatnich 5 lat [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]
Smolary Bytnickie	LuSmolBytnic	1h (w okresie od 1V-31X)	1 070	17 370	13 046

3.3.2. Stan i zagrożenia wód powierzchniowych i gruntowych

• Wody powierzchniowe

W granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Bytnica, istotnym źródłem potencjalnych zanieczyszczeń wód są drogi o zwiększonym natężeniu ruchu – wody występujące w pobliżu szlaków komunikacyjnych mogą zwierać zwiększone ilości związków ołowiu, tlenków azotu, węglowodorów. Szkodliwe substancje występujące w powietrzu atmosferycznym przedostają się także do środowiska gruntowo-wodnego wraz z opadami atmosferycznymi.

Potencjalne źródło zanieczyszczeń wód stanowić mogą oczyszczalnie ścieków. W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Bytnica oraz bliskim sąsiedztwie jego granic funkcjonują dwie oczyszczalnie ścieków: w Bytnicy oraz w Krośnie Odrzańskim. Pomimo szeregu działań modernizacyjnych, jakie w ostatnich latach zostały przeprowadzone na terenie ww. obiektów, wciąż istnieje potencjalne ryzyko zanieczyszczenia cieków wodnych będących głównymi odbiornikami ww. obiektów w wyniku zrzutu niewystarczająco oczyszczonych ścieków.

W ramach monitoringu jakości wód, prowadzonego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze, realizowane są badania i ocena stanu wód powierzchniowych (rzek, jezior) oraz wód podziemnych. Podstawą do prowadzenia badań jest sieć punktów pomiarowo-kontrolnych monitoringu jednolitych części wód (JCW) (powierzchniowych, podziemnych) (WIOŚ, 2015).

W ostatnich latach ww. monitoringiem objęte zostały wszystkie większe ciek przepływające przez teren Nadleśnictwa, tj. Odra, Pliszka, Biela i Gryżynka. Wyniki monitoringu przedstawiały się następująco:

Odra — (JCWP PLRW6000211739; pp-k Odra-m. Połębko) potencjał ekologiczny wód określono jako słaby. Wskaźniki biologiczne w IV klasie, hydromorfologiczne w I klasie, fizykochemiczne w II klasie, stan chemiczny poniżej dobrego (przekroczone stężenia średnioroczne), rzeka nie spełnia wymagań dla obszarów chronionych, jej ogólny stan (w tym także stan w monitoringu obszarów chronionych) określono jako zły (WIOŚ, 2015).

Pliszka — (JCWP PLRW60002417699; pp-k Pliszka-m.Urad) potencjał ekologiczny wód określono jako umiarkowany. Wskaźniki biologiczne w III klasie, hydromorfologiczne w I klasie, fizykochemiczne w II klasie, stan chemiczny dobry, rzeka nie spełnia wymagań dla obszarów chronionych, jej ogólny stan (w tym także stan w monitoringu obszarów chronionych) określono jako zły (WIOŚ, 2015).

Biela — (JCWP PLRW60001717239; pp-k Biela-odpływ jez. Głębokiego k. Bytnicy) stan ekologiczny wód określono jako umiarkowany. Wskaźniki biologiczne w II klasie, hydromorfologiczne w I klasie, fizykochemiczne poniżej stanu dobrego, rzeka nie podlega na wskazanym odcinku ocenie w ramach monitoringu obszarów chronionych, jej ogólny stan określono jako zły. Następny monitorowany odcinek rzeki Bieli w granicach Nadleśnictwa obejmuje fragment od jeziora Głębokiego do ujścia do Odry (JCWP PLRW6000191729; pp-k Biela-ujście do Odry). Na odcinku tym stan ekologiczny wód również oceniono jako umiarkowany. Wskaźniki biologiczne w III klasie, hydromorfologiczne w I klasie, fizykochemiczne w II klasie, rzeka na omawianym

odcinku nie spełnia wymagań dla obszarów chronionych, jej ogólny stan (w tym także stan w monitoringu obszarów chronionych) określono jako zły (WIOŚ, 2015).

Gryżynka — (JCWP PLRW60001715929; pp-k Gryżynka-ujście do Odry) stan ekologiczny wód określono jako słaby. Wskaźniki biologiczne w IV klasie, hydromorfologiczne w I klasie, fizykochemiczne w II klasie, stan chemiczny poniżej dobrego (przekroczone stężenia średnioroczne), rzeka nie spełnia wymagań dla obszarów chronionych, jej ogólny stan (w tym także stan w monitoringu obszarów chronionych) określono jako zły (WIOŚ, 2015).

Ocena jakości jezior na terenie Nadleśnictwa Bytnica:

Spośród jezior na terenie Nadleśnictwa, w ostatnich latach ww. monitoringiem objęto jedynie dwa: jezioro Bytnickie i jezioro Głębokie. Wyniki monitoringu w przypadku obu jezior były takie same: stan ekologiczny słaby, stan chemiczny poniżej dobrego, stan jednolitych części wód jeziornych zły (WIOŚ, 2015). Dla pozostałych jezior z terenu Nadleśnictwa Bytnica nie prowadzono w ostatnich latach monitoringu jakości wód jeziornych.

- **Wody gruntowe i podziemne**

Zgodnie z obowiązującym od 2016 r. podziałem Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd podział na lata 2016-2021), Nadleśnictwo Bytnica położone jest niemal w całości w zasięgu JCWPd nr 68 (do 2015 r. JCWPd nr 66). Niewielki, północny fragment Nadleśnictwa - Leśnictwo Kosobudz, północna część Leśnictwa: Kosobudki i Błonie, leży w zasięgu JCWPd nr 58 (do 2015 r. JCWPd nr 59) (www.pgi.gov.pl).

W 2015 r. badania jakości wód podziemnych na terenie województwa lubuskiego prowadzono w 10 punktach, żaden z nich nie był jednak zlokalizowany w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Bytnica. Najbliższy punkt w granicach całego powiatu krośnieńskiego, na którym prowadzone były badania znajdował się w miejscowości Gronów w gminie Dąbie. Na podstawie pomiarów z punktu nr 1737, wody podziemne zakwalifikowano do IV klasy jakości (WIOŚ, 2015).

Na części obszaru Nadleśnictwa Bytnica potencjalne zagrożenie dla utrzymania dobrego stanu wód (oraz pośrednio — ekosystemów z nimi związanych) stanowić może się proces stopniowego obniżania się poziomu zalegania wody gruntowej, którego przyczynę stanowi przede wszystkim znaczny deficyt opadów atmosferycznych, wzrost temperatur, szczególnie w okresie letnim oraz prowadzone prace z zakresu melioracji wodnych. Efektem wahań poziomu wód gruntowych może być stopniowe osuszanie zatorfionych obniżień terenowych, oczek wodnych, siedlisk wilgotnych i bagien, często z unikatową roślinnością chronioną na śródleśnych mokradłach. Proces ten powodować może również zjawisko osłabiania odporności drzewostanów, zwiększając ich podatność na ataki szkodników pierwotnych, patogenów grzybowych i chorób łańcuchowych.

3.3.3. Stan i zagrożenia gleb

Jedno z największych zagrożeń dla zachowania dobrego stanu gleb oraz w konsekwencji — dobrego stanu zdrowotnego drzewostanów, stanowią nielegalne wysypiska śmieci. Proceder ten stanowi niebezpieczeństwo zarówno dla gleb, jak i dla wód gruntowych — niewłaściwa ekranizacja podłoża na terenie tzw. „dzikich wysypisk śmieci” powodować może zanieczyszczenie gleby różnego rodzaju związkami chemicznymi, w tym także toksycznymi oraz ich przenikanie do warstw wodonośnych. Do najbardziej narażonych na zanieczyszczenia należą pobocza leśnych odcinków dróg lokalnych i krajowych oraz okolice parkingów leśnych.

Istotne zagrożenie dla gleb występujących przede wszystkim w granicy pasa drogowego stanowi również transport komunikacyjny. Pojazdy spalinowe stanowią główne źródło akumulowanego

w glebie ołowiu i kadmu. Degradację gleby przyspieszają także środki chemiczne stosowane do likwidacji skutków zimy, m.in.: NaCl, CaCl₂.

3.3.4. Zagrożenia ekosystemów leśnych

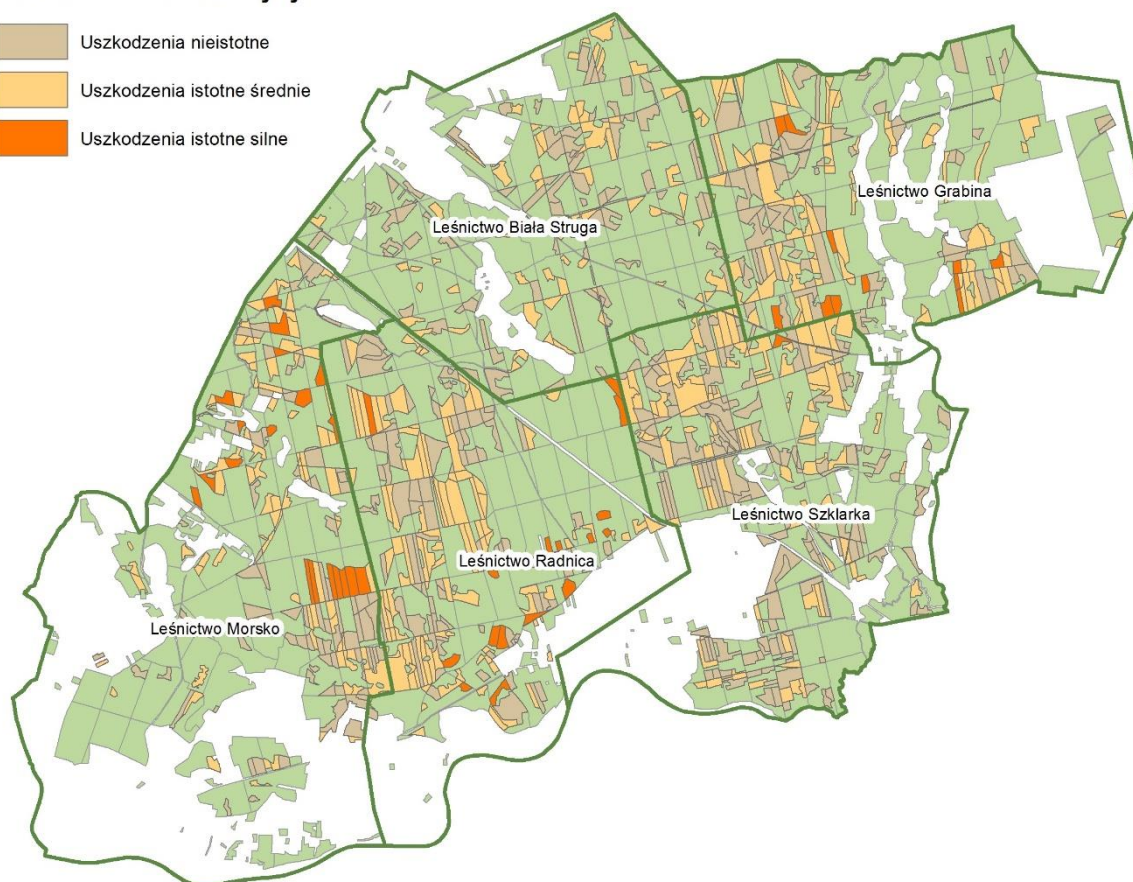
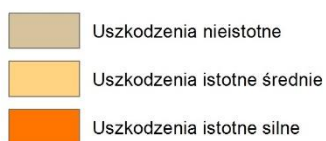
Zagrożenia biotyczne

Zagrożenia biotyczne to przede wszystkim szkody powodowane przez owady leśne, zwierzynę łowną, gryzonie oraz patogeniczne grzyby, powodujące choroby lub zamieranie drzew. Inwentaryzacja uszkodzeń drzewostanów, prowadzona w ramach prac urzędniowych, jako główną przyczynę uszkodzeń wykazała:

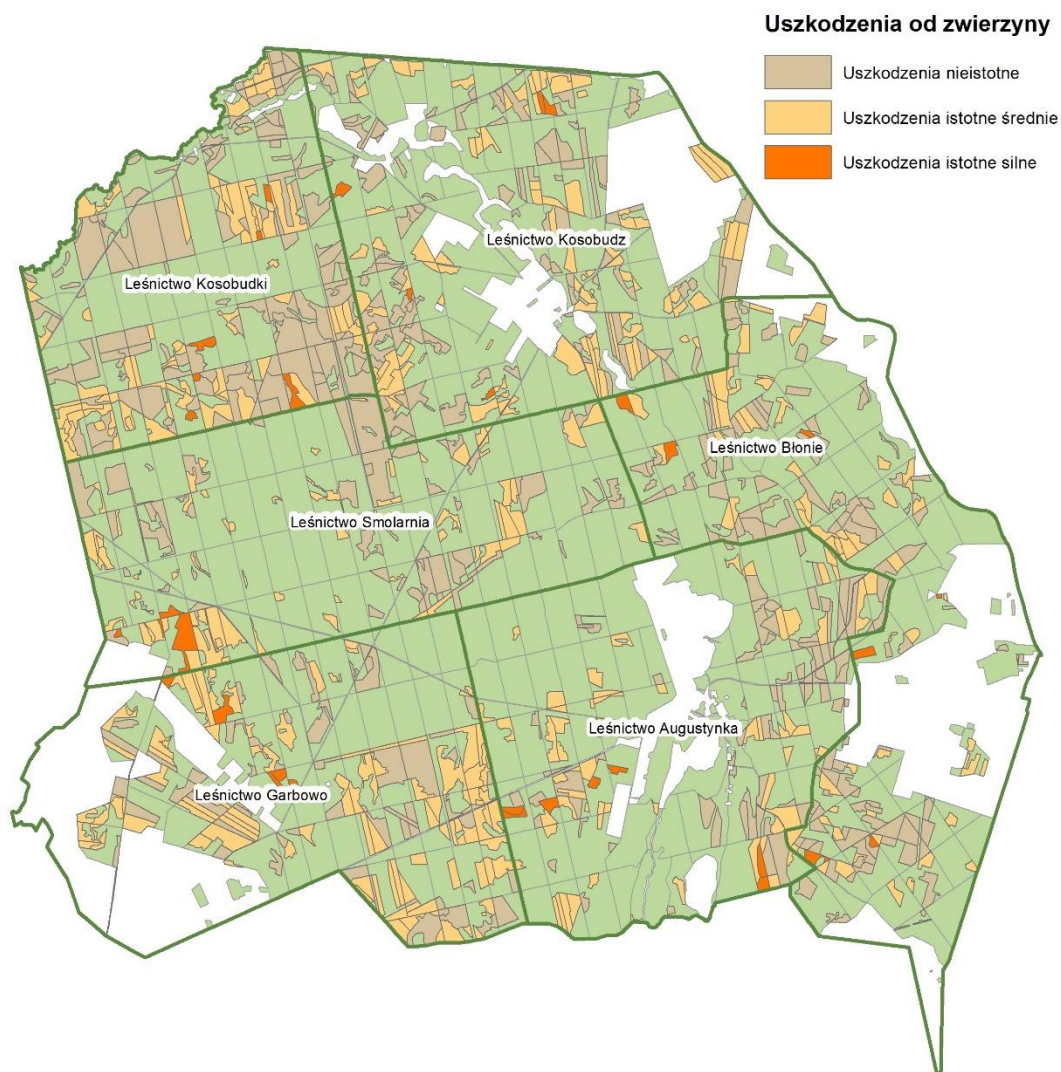
- **Zwierzęta**

Obszary leśne Nadleśnictwa Bytnica stanowią miejsce przebywania dużej populacji zwierząt łownych, m.in.: jelenia i sarny. Jest to nierozdzielnie związane z powstawaniem szkód w drzewostanach. Uszkodzenia od zwierzyny inwentaryzowano na łącznej powierzchni 5 649,04 ha (71,23% wszystkich uszkodzeń powodowanych przez czynniki biotyczne). Szkody powodowane przez ssaki obejmują zgrzyzanie młodego pokolenia, głównie gatunków drzew liściastych (jelenie, sarny), spałowanie (szczególnie sosna — jelenie), rogowanie oraz wylegiwanie i wydeptywanie upraw. Uszkodzenia drzew na tym etapie rozwoju mogą powodować obniżenie jakości hodowlanej upraw i młodników.

Uszkodzenia od zwierzyny

Rys. 3. Natężenie uszkodzeń przez zwierzynę w Obrębie Grabina

Rys. 4. Natężenie uszkodzeń przez zwierzynę w Obrębie Gryżyna

Spośród najbardziej narażonych gatunków największe uszkodzenia występują w drzewostanach sosnowych — 95,78% oraz w uprawach dębowych — 1,75% i młodnikach brzoźowych — 0,84%.

Ponad połowa uszkodzeń od zwierzyny w ubiegłym okresie gospodarczym kształtowała się na poziomie gospodarczo znośnym. Większość zinwentaryzowanych uszkodzeń stanowiły szkody do 20%.

W celu ochrony najbardziej wrażliwych na szkody od zwierzyny fragmentów drzewostanu (tj. nowozakładanych upraw), Nadleśnictwo Bytnica stosowało gradzenie upraw na 100% odnawianych powierzchni oraz Metodę Sobańskiego. Połączenie 100% gradzeń I a klasy wieku i rozgradzanie powierzchni po kilkunastu latach przynosi efekt w postaci niskiego procentu uszkodzeń od zwierzyny w I a klasie wieku drzewostanów.

Na terenie Nadleśnictwa zdarzają się również szkody powodowane przez bobry. Skupiają się one w drzewostanach położonych wokół cieków wodnych. Powierzchnie takie zazwyczaj są wyłączone z użytkowania, dlatego też szkody tego rodzaju nie mają większego znaczenia gospodarczego. Podtopienia będące wynikiem ubocznej działalności bobrów w Nadleśnictwie Bytnica mają marginalny charakter.

• Patogeniczne grzyby

Największe zagrożenie od patogenicznych grzybów na terenie Nadleśnictwa Bytnica występuje w drzewostanach na gruntach porolnych, są one bowiem bardziej podatne na wystąpienie w nich chorób grzybowych, m.in.: huby korzeni, opieńkowej zgnilizny korzeni.

W wyniku przeprowadzonych prac urzędniowych uszkodzenia od patogenicznych grzybów zainwentaryzowano na łącznej powierzchni 2 244,96 ha. W skali Nadleśnictwa szkody od grzybów patogenicznych, ze względu na ponad 88% udział uszkodzeń nieistotnych, nie mają znaczenia gospodarczego. Uszkodzenia istotne średnie (21%-50%) występują na powierzchni 263,91 ha. Uszkodzenia istotne silne nie występują.

Najczęściej inwentaryzowanym patogenem grzybowym była huba korzeni powodowana przez grzyby z rodzaju *Heterobasidion* (najczęstszy patogen — korzeniowiec wieloletni *Heterobasidion annosum*) — 1 141,61 ha oraz huba sosny (sprawca: *Phellinus pini*) — 1 013,61 ha. Największe zagrożenie drzewostanów na grzyby patogeniczne występuje na gruntach porolnych, które w Nadleśnictwie Bytnica zajmują łącznie 2 523,38 ha. Drzewostany założone na gruntach porolnych są najbardziej podatne na wystąpienie w nich chorób grzybowych, głównie huby korzeni powodowanej przez grzyby z rodzaju *Heterobasidion* oraz opieńkowej zgnilizny korzeni powodowanej przez grzyby z rodzaju *Armillaria* sp.

Na terenie Nadleśnictwa stwierdzono również występowanie uszkodzeń drzewostanów powodowanych przez: hubę brzozy (sprawca: *Piptoporus betulinus*), hubę pospolitą (sprawca: *Fomes fomentarius*), zamieranie dębu (sprawca: *Ceratocystis* spp., a także zamieranie jesionu (sprawca: *Chalara fraxinea*) i zamieranie wierzchołków pędów sosny (sprawca: *Sphaeropsis sapinea*).

• Owady

Szkodniki korzeni

Na terenie Nadleśnictwa Bytnica występuje zagrożenie ze strony szkodników korzeni (pędraki chrabąszczy, m.in.: chrabąszcza majowego *Melolontha melolontha*, chrabąszcza kasztanowca *Melolontha hippocastani*, guniaka czerwczyka *Amphimallon solstitiale*). Szkodniki korzeni drzew i krzewów leśnych stanowią największe zagrożenie w szkółkach i uprawach leśnych.

Szkodniki upraw

W ostatnich latach na terenie Nadleśnictwa Bytnica nie występowały szkody w uprawach powodowane m.in. przez: szeliniaka sosnowca *Hylobius abietis*, sieciecha niegłębka *Philopodon plagiatus*, smolika znaczonego *Pissodes notatus*, choinka szarego *Brachyderes incanus*.

Szkodniki pierwotne

Z uwagi na duży udział drzewostanów z panującą sosną (93,53%), zagrożenie ze strony szkodników pierwotnych na terenie Nadleśnictwa jest znaczne, jednak stopniowo maleje przy trwającej przebudowie składu gatunkowego drzewostanów na zgodny z typem drzewostanu (przyrodniczym typem lasu).

Decyzją nr 30 Dyrektora RDLP w Zielonej Górze z dnia 27.06.2007 r. (zn. spr. ZZ-O-7200-18/07) w sprawie uznania niektórych drzewostanów za pierwotne ogniska gradacyjne, na obszarze

Nadleśnictwa Bytnica jako pierwotne ognisko gradacyjne został wyznaczony obszar „Smolarnia” o łącznej powierzchni 4 051,90 ha¹.

Największe szkody wśród foliofagów w warunkach Nadleśnictwa Bytnica powodują: barczatka sosnowka *Dendrolimus pini* i brudnica mniszka *Lymantria monacha*. Ze szkodników pierwotnych na terenie Nadleśnictwa występują ponadto: poproch cetyniak *Bupalus piniarius*, boreczniki sosnowe i owady z rodziny przyszczarkowatych *Cecidomyiidae*.

Szkodniki wtórne

Na terenie Nadleśnictwa Bytnica znaczenie gospodarcze mają następujące szkodniki wtórne: kornik drukarz *Ips typographus*, przypląszczek granatek *Phaenops cyanea*, smolik drągowinowiec *Pissodes piniphilus* oraz smolik sosnowiec *Pissodes pini*.

Największy stopień uszkodzeń drzewostanów odnotowano w przypadku smolika sosnowca — 20,12 ha. Powierzchnia uszkodzenia drzewostanów przez kornika drukarza wynika ze stosunkowo niewielkiej powierzchni drzewostanów świerkowych w warunkach Nadleśnictwa Bytnica. Najmniejsza powierzchnia uszkodzonych drzewostanów została zinwentaryzowana w przypadku sprawców: przypląszczka granatka i smolika drągowinowca (odpowiednio: 3,45 ha, 1,78 ha). Jedynie niewielka powierzchnia uszkodzeń od kornika drukarza powoduje uszkodzenia istotne, pozostałe zinwentaryzowane szkody określa się jako nieistotne.

W ostatnich latach można również zauważyć występowanie kornika ostrozębnego *Ips acuminatus*, groźnego szkodnika wtórnego sosny, żerdzianek *Monochamus* sp. oraz opiętków *Agrilus* sp.

Zagrożenia abiotyczne

Zagrożenia abiotyczne wynikają przede wszystkim z położenia geograficznego danego obszaru. Związane są one z występowaniem anomalii pogodowych (wyrażających się w naszej szerokości geograficznej występowaniem ekstremalnych temperatur, opadów i wiatrów), okresowym obniżeniem poziomu zalegania wód gruntowych m.in. w następstwie długotrwałych okresów suszy, późnymi wiosennymi i wczesnymi jesiennymi przymrozkami.

Pośród czynników abiotycznych zagrażających utrzymaniu właściwego stanu ekosystemów leśnych występujących na terenie Nadleśnictwa Bytnica należy wymienić:

- **Gwałtowne wiatry i krótkotrwałe wiatry o charakterze huraganowym** — w okresie zimowym na terenie Nadleśnictwa Bytnica występują wiatry o charakterze huraganowym. Stanowią one szczególne zagrożenie dla drzewostanów przerzedzonych, bardzo często powodując w nich szkody w postaci wiatrołomów i wiatrowałów. Odzwierciedleniem szkód jakie napotyka Nadleśnictwo w wyniku szkodliwego działania wiatru jest ilość złomów i wywrotów pozyskana w ostatnim okresie gospodarczym:
 - 2007 r. — huragan Cyryl; około 14,5 tys. m³;
 - 2015 r. — huragan Feliks; około 30 tys. m³.
- **Przymrozki** — istotnym zagrożeniem dla upraw zlokalizowanych na terenach otwartych oraz w silnie przerzedzonych drzewostanach są późne przymrozki wiosenne (od końca kwietnia do połowy maja) oraz wczesne przymrozki jesienne (od końca września do początku października). Przymrozki zagrażają również produkcji szkółkarskiej. Negatywnym skutkiem oddziaływania ujemnych temperatur są także

¹ Powierzchnia pierwotnych ognisk gradacyjnych wynika z sumy powierzchni oddziałów, w których określono stopnie zagrożenia od szkodników pierwotnych sosny.

fałszywe twardziele w drzewostanach starszych klas wieku. Prowadzi to do osłabienia kondycji drzew oraz obniżenia ich jakości technicznej;

- **Zakłócenia gospodarki wodnej** — istotnym zagrożeniem, powodującym osłabienie naturalnej odporności drzewostanów są okresowe wahania poziomu wód gruntowych powodujące okresowe podtapianie drzewostanów lub zamieranie sadzonek z powodu suszy.

Potencjalnie zagrożenie uszkodzenia drzewostanów stanowić może również:

- **Okiść śniegowa** — występuje podczas długotrwałych opadów mokrego śniegu. Szkody od okiści mają charakter uszkodzeń mechanicznych — łamanie gałęzi, wierzchołków, przyginanie, a nawet wywracanie drzew. Uszkodzenia od okiści śniegowej mają w Nadleśnictwie Bytnica charakter marginalny;
- **Zmrozowiska** — są to najczęściej niewielkie, bezodpływowe zagłębienia terenu, w których gromadzi się zimne powietrze. Utrudniony przepływ powietrza sprzyja powstawaniu przymrozków, stanowiących szczególne zagrożenie dla młodego pokolenia drzewostanu. Długo utrzymująca się niska temperatura powietrza i gleby na zmrozowisku powodują zaburzenia bilansu wodnego roślin, opóźniają ich wzrost i rozwój;
- **Powodzie** — czynnik o charakterze kłęskowym. Powodzie wpływają negatywnie na stan sanitarny, powodując zamieranie drzew w drzewostanach. Powodują jednak ograniczenie szkodliwych gatunków owadów zimujących w glebie (oddziaływanie pozytywne).

W wyniku prac urzędniowych uszkodzenia od czynników abiotycznych zainwentaryzowano na łącznej powierzchni 234,61 ha. Są to głównie uszkodzenia nieistotne, mieszczące się w przedziale do 20%.

Zagrożenie pożarowe

Pod pojęciem „zagrożenie pożarowe lasu” rozumie się zespół warunków umożliwiających powstanie pożaru lasu. Na zagrożenie pożarowe lasu wpływ mają m.in. czynniki takie jak: możliwość pojawienia się zarzewia ognia, zależna głównie od stopnia penetracji lasów przez ludzi; rodzaj i ilość materiałów palnych występujących w lesie — czynnik zależny od wieku i składu gatunkowego drzewostanów, wykonywanych w lesie zabiegów gospodarczych oraz od pory roku; warunki atmosferyczne decydujące o wilgotności materiałów palnych znajdujących się w lesie.

Zgodnie z § 2.1 dotyczącym ustalenia kategorii zagrożenia pożarowego w rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów, lasy Nadleśnictwa Bytnica zostały zaliczone do **I kategorii zagrożenia pożarowego**, wskazującej na duże zagrożenie.

W latach 2006-2015 na terenie lasów, nad którymi nadzór sprawuje Nadleśnictwo Bytnica wystąpiły 53 pożary pokrywy gleby. Największy pożar lasu odnotowany w ostatnim dziesięcioleciu miał miejsce w marcu 2012 r., podczas którego ogień objął swym zasięgiem obszar o powierzchni 3,90 ha poletka łowieckiego i drzewostanu w IB i IIA klasie wieku w Leśnictwie Radnica. Z powodu tego zdarzenia 2012 r. w minionym dziesięcioleciu odznacza się największą sumaryczną powierzchnią spaloną 4,14 ha oraz najwyższą średnią powierzchnią spaloną wielkości 0,83 ha. Najwięcej pożarów lasów miało miejsce w 2006 r., w którym powstało 13 pożarów o łącznej powierzchni 1,63 ha.

Zagrożenia związane z bezpośrednią działalnością człowieka

Bezpośrednia, negatywna działalność człowieka stanowi istotny problem i realne zagrożenie dla ekosystemów leśnych. Zagrożenia związane z bezpośrednią działalnością człowieka w lasach to przede wszystkim:

- wydeptywanie upraw leśnych i runa leśnego, masowy i plądrowniczy sposób zbierania grzybów oraz pozyskiwanie owoców runa leśnego za pomocą niedozwolonych narzędzi i sposobów, prowadzące m.in. do: ograniczenia różnorodności gatunkowej runa, problemów z naturalnym i sztucznym odnowieniem lasu oraz negatywnych zmian w strukturze ściółki leśnej i gleby;
- zbiór grzybów i owoców na terenach chronionych (użytki ekologiczne oraz strefy ochronne wokół miejsc gniazdowania chronionych gatunków ptaków), prowadzący m.in. do niszczenia stanowisk gatunków rzadkich i chronionych;
- nagminne nieprzestrzeganie zakazu wjazdu pojazdów na tereny leśne oraz nieprzestrzeganie zasad prawidłowego zachowania się w lesie;
- wywożenie śmieci do lasu;
- wandalizm, m.in. niszczenie infrastruktury turystycznej, edukacyjnej, obiektów służących ochronie lasu;
- przenoszenie z lasu do przydomowych ogrodów i oczek wodnych prawnie chronionych gatunków roślin;
- nieuprawnione korzystanie z otwartego ognia na terenach leśnych;
- kradzieże drewna, choinek, sadzonek leśnych, siatki grodeniowej, nielegalne pozyskiwanie stroiszu;
- kłusownictwo leśne;
- wzniecanie pożarów (umyślne, względnie przypadkowe);
- dokarmianie zwierzyny: wykładanie dużych ilości karmy powoduje, że zwierzyna leśna częściej i chętniej przebywa w obrębie osiedli ludzkich, powodując szkody oraz stwarzając zagrożenie dla ich mieszkańców;
- wyprowadzanie psów bez smyczy — pomimo zakazu puszczania psów luzem w lesie, wielu mieszkańców oraz turystów nie stosuje się do powyższego zakazu, co powodować może niepokoje i płoszenie zwierzyny.

3.3.5. Zagrożenia związane z przebiegiem szlaków komunikacyjnych

Przez teren Nadleśnictwa Bytnica przebiega jedna droga o znaczeniu krajowym (droga nr 29). Główną sieć drogową uzupełnia droga wojewódzka nr 276 (przebieg SE-SW). Poza ww., na terenie Nadleśnictwa występuje także sieć połączeń drogowych o znaczeniu powiatowym oraz lokalnym. W skład sieci szlaków komunikacyjnych wchodzi także dwie międzynarodowe linie kolejowe: nr 3 i 273, biegnące równolegle do siebie. Charakteryzują się wzmożonym ruchem kolejowym pociągów pasażerskich i towarowych.

Obecność sieci dróg publicznych oraz linii kolejowych w pobliżu lasów Nadleśnictwa determinuje szereg potencjalnych zagrożeń. Przydrożne strefy lasów szczególnie narażone są na zanieczyszczenia komunikacyjne (tlenki i dwutlenki siarki i azotu, dwutlenek ołowiu i węglowodory obecne w spalinach samochodowych), zanieczyszczenia gleb, jak i bezpośrednie szkodnictwo leśne. Wzmożony ruch samochodowy zwiększa również zagrożenie pożarowe na terenach leśnych. Zagrożenie pożarowe wynika przede wszystkim z możliwości zaprószenia ognia przez wadliwie pracujące pojazdy mechaniczne, kolizje drogowe jak i brak rozważań pasażerów, przejawiający się wyrzucaniem niedopałków. Ponadto, obecność dróg o dużym nasileniu ruchu w obrębie kompleksów leśnych stanowi poważne utrudnienie w migracji zwierząt.

W nawiązaniu do powyższego, największe potencjalne zagrożenie na terenie Nadleśnictwa Bytnica występuje przede wszystkim w jego południowej części i związane jest z obecnością na tym terenie drogi wojewódzkiej nr 276. Ponadto, zagrożenie stanowią również linie kolejowe (nr 273 na południu i nr 3 na północy), przecinające kompleksy leśne Nadleśnictwa.

Bezpośrednio z obecnością ww. dróg i linii kolejowych związany jest klimat akustyczny. Największe znaczenie na omawianym terenie ma hałas komunikacyjny, którego poziom związany jest m.in. z natężeniem ruchu oraz udziałem transportu ciężkiego. Największe zagrożenie hałasem na terenie Nadleśnictwa występuje przede wszystkim w południowej części, w obrębie drogi krajowej nr 29 i drogi wojewódzkiej nr 276. Dodatkowo, hałasem komunikacyjnym obciążone są również tereny w pobliżu linii kolejowych: nr 273 na południu i nr 3 na północy Nadleśnictwa.

3.3.6. Zagrożenia związane z budową ferm norek oraz drobiu

Potencjalnym zagrożeniem dla środowiska przyrodniczego są przedsięwzięcia budowy ferm norki amerykańskiej oraz ferm drobiu. Taka inwestycja pn. „Budowa fermy norek o całkowitej obsadzie 750 DJP, na działkach o numerach ewidencyjnych 465/2 i 465/3 w Radnicy” planowana jest w odległości ok. 1 km od Gryżyńskiego Parku Krajobrazowego i jego otuliny.

W bezpośrednim sąsiedztwie planowanej hodowli, na terenie Gryżyńskiego Parku Krajobrazowego znajdują się specjalne obszary ochrony siedlisk Natura 2000: PLH080035 „Dębowe Aleje w Gryżynie i Zawiszach” oraz PLH080067 „Rynna Gryżyny”. W sąsiedztwie planowanej inwestycji znajduje się również obszar specjalnej ochrony ptaków: PLB080004 „Dolina Środkowej Odry” oraz specjalny obszar ochrony siedlisk PLH080028 „Krośnieńska Dolina Odry”.

Budowa fermy norki amerykańskiej będzie niosła ze sobą szereg potencjalnych zagrożeń dla środowiska przyrodniczego. Stosowane technologie budowy ferm powodują możliwość przedostawania się odchodów norek do gleby, a następnie również do głębszych warstw stanowiących zbiornik podziemny „Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 150 Pradolina Warszawa-Berlin”. Przedostawanie się odchodów do gleby będzie skutkowało potencjalnym pogorszeniem stanu lasu, szczególnie znajdujących się w pobliżu siedlisk przyrodniczych, w tym priorytetowych łęgów oraz pogorszenia stanu zdrowotnego lasów gospodarczych. Negatywny wpływ planowanej inwestycji będzie dotyczył również wód powierzchniowych. Norka amerykańska, jako gatunek inwazyjny, ma także ogromny negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze, znacznie zmniejszając lokalną zoocenozę.

3.4 OKREŚLENIE PŁASZCZYZN MOŻLIWYCH KOLIZJI POMIĘDZY CELAMI OCHRONY PRZYRODY A PLANOWANĄ GOSPODARKĄ LEŚNĄ

Przedmiotowy Plan Urządzenia Lasu powstał przede wszystkim ze względu na potrzeby ekologiczne środowiska leśnego. Zapisy umieszczone w PUL mają zapewnić racjonalną gospodarkę leśną i formułowane są w sposób mający zapewnić zminimalizowanie kolizji pomiędzy ochroną przyrody a gospodarką w lasach. Niemniej jednak, podczas prowadzenia prac nad projektem Planu, główny problem z punktu widzenia ochrony przyrody stanowiło wypracowanie kompromisu pomiędzy potrzebą zapewnienia możliwości użytkowania rębego, a koniecznością pełnienia przez lasy funkcji ekologicznych.

Na terenie Nadleśnictwa Bytnica potencjalna kolizja między koniecznością ochrony a eksploatacją lasu wynikającą z odpowiedniego wieku rębności występowała przede wszystkim w wydzieleniach zlokalizowanych w zasięgu obszarowych form ochrony przyrody, głównie obszarów Natura 2000.

W celu ochrony bioróżnorodności oraz konieczności pogodzenia funkcji produkcyjnych lasu z ekologicznymi, w najcenniejszych pod względem przyrodniczym wydzieleniach, obejmujących:

siedliska przyrodnicze, siedliska gatunków stanowiących przedmiot ochrony w obszarach Natura 2000 oraz miejscach, w których zlokalizowane są stanowiska cennych gatunków roślin oraz zwierząt, w tym również gatunków z Załączników Dyrektyw: Siedliskowej i Ptasiej, w miarę możliwości zrezygnowano z użytkowania rębego, natomiast w miejscach, gdzie było to niemożliwe — nakazano pozostawienie kęp starodrzewu na zrębach. Potencjalne kolizje wynikające z prowadzenia działań w wydzieleniach, w których zinwentaryzowano cenne gatunki roślin i zwierząt zminimalizowane zostały poprzez zapisy Planu nakazujące m.in. wykonywanie zabiegów poza okresem wegetacyjnym, czy jak ma to miejsce w przypadku ptaków — dostosowanie okresu pozyskania drewna do terminów najmniejszego zagrożenia lęgów ptaków. Ponadto, zapisy PUL wskazują również na konieczność pozostawienia nieużytkowanych fragmentów cennych przyrodniczo drzewostanów czy też pozostawiania w drzewostanie martwego drewna, co stanowić może dobre rozwiązanie niwelujące potencjalną kolizję pomiędzy celami ochrony przyrody a planowaną gospodarką leśną.

Problem dla ochrony przyrody, w szczególności w odniesieniu do wydzieli pozostających w granicach obszarowych form przyrody, takich jak obszary Natura 2000, stanowić może również planowanie użytkowania naruszającego strukturę wiekową czy gatunkową danego drzewostanu. W przypadku wydzieli objętych opracowaniem PUL problem ten jednak nie występuje, gdyż projektowane zalecenia nie naruszają struktury drzewostanów.

3.5 POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PUL

Obecny stopień przekształcenia środowiska naturalnego przez człowieka, zanieczyszczenie środowiska powoduje konieczność prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej, która przede wszystkim nastawiona jest na zapewnienie ciągłości istnienia lasów oraz maksymalizację ich stabilności. Projekt Planu Urządzenia Lasu sporządzany jest zgodnie z ustawą o lasach, uwzględniając przy tym wytyczne związane ze zrównoważoną gospodarką leśną.

Potencjalne odstępianie od przeprowadzenia zabiegów zaplanowanych w PUL może być zagrożeniem dla trwałości lasów, powodując zły stan sanitarny lasów, zesterzenie się drzewostanów i całkowity ich rozpad, co z kolei doprowadzić może do nieodwracalnych zmian w biotopie. Odstępianie od działań gospodarczych będzie zatem skutkowało przekształcaniem drzewostanów, co w konsekwencji doprowadzić może do zaniku właściwych siedlisku zbiorowisk roślinnych, pociągając za sobą stopniowe zanikanie na danym terenie chronionych gatunków roślin czy zwierząt.

Podsumowując, brak realizacji zapisów projektu Planu spowodować może:

- utratę kontroli nad stanem sanitarnym i zdrowotnym lasu;
- zagrożenie trwałości lasu w przypadku zbyt dużego, niekontrolowanego pozyskania drewna, nie popartego szacunkami inwentaryzacyjnymi zapasu i przyrostu spodziewanego;
- zubożenie siedlisk oraz ich niekorzystne przekształcenie;
- pogorszenie możliwości rozwoju młodego pokolenia.

4. ANALIZA ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PUL NA ELEMENTY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

4.1 ODDZIAŁYWANIE NA RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ

Różnorodność biologiczna jest szczególną wartością całej żywej przyrody. Można ją określić jako różnorodność form życia wraz z całą ich zmiennością na poziomie zarówno mikroskopowym, jak i makroskopowym. Według definicji przyjętej oficjalnie przez Konwencję o różnorodności biologicznej różnorodność gatunkowa oznacza zróżnicowanie wszystkich żywych organizmów występujących na Ziemi m.in. w ekosystemach lądowych, morskich czy słodkowodnych, jak też w zespołach ekologicznych, których organizmy te są częścią. I chociaż wymieranie gatunków jest procesem naturalnym, do którego dochodzi na skutek nieustannych zmian zachodzących w środowisku, obecnie człowiek tak szybko i na tak wielką skalę przekształca przyrodę, że wymieranie gatunków przybiera niepokojące tempo.

Mając na uwadze definicję bioróżnorodności, oddziaływanie powinno rozpatrywać się na czterech poziomach: genetycznym, gatunkowym, ekosystemowym oraz krajobrazowym. W celu właściwej ochrony różnorodności biologicznej w lasach Nadleśnictwa należy przede wszystkim sumiennie przestrzegać zawartych w projektowanym planie zaleceń. Wpłyne to korzystnie na zachowanie obecnego stanu siedlisk, minimalizując stopień ich przekształcania oraz wymierania stanowiących o bioróżnorodności gatunków.

Dla zachowania różnorodności na poziomie genetycznym:

- należy pozyskiwać nasiona z populacji i osobników o wysokich walorach genetycznych (GDN, bloki upraw pochodnych, źródła nasion, plantacyjne uprawy nasienne, drzewostany i uprawy zachowawcze);
- chronić populacje cennych, rzadkich, zagrożonych gatunków roślin i zwierząt.

Dla zachowania różnorodności na poziomie gatunkowym:

- dążyć do stosowania właściwych składów odnowieniowych upraw oraz optymalnych typów drzewostanów, zarówno w drzewostanach gospodarczych jak i w użytkowanych płatach siedlisk przyrodniczych;
- zwracać uwagę na skład gatunkowy warstw drzew, podszytów oraz runa, a zwłaszcza usuwać gatunki obcego pochodzenia.

Dla zachowania różnorodności na poziomie ekosystemowym:

- jak najszerszej wykorzystywać zmienność w ramach mikrosiedlisk, wprowadzając na te niewielkie powierzchnie właściwe im gatunki;
- dążyć do jak najliczniejszej obecności drzew starych i grubych oraz starodrzewu;
- preferować obecność martwego, rozkładającego się drewna w ekosystemach leśnych;
- stopniowo poprawiać stosunki wodne.

Dla zachowania różnorodności na poziomie krajobrazowym:

- zachowywać ekosystemy nieleśne w lasach, w uzasadnionych przypadkach nie dopuszczając do naturalnej sukcesji zbiorowisk leśnych na tych terenach;
- nie zalesiać śródleśnych łąk, bagien i nieużytków;
- preferować procesy naturalnej sukcesji.

Dodatkowo, oprócz ww., w projekcie PUL znajdują się także wskazania i zalecenia odnoszące się do cięć pielęgnacyjnych, jak również zabiegów mających na celu stworzenie optymalnych

warunków wzrostu młodemu pokoleniu drzew. Analizując zabiegi pielęgnacyjne można zauważyć szereg pozytywnych z punktu widzenia ochrony bioróżnorodności zaleceń.

Przede wszystkim zaleca się pozostawianie na powierzchniach kęp starodrzewu czy drzew gorszych jakościowo. Proponuje się również pozostawianie drzew o nietypowych cechach jako rezerwuar genów. Dzięki temu, przy prowadzeniu zabiegów nie powoduje się ubytku alleli w puli genów „niekorzystnych”.

Przyjęte założenia prowadzenia gospodarki leśnej na zasadach trwale zrównoważonej gospodarki leśnej zawarte w Planie Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Bytnica zakładają ochronę i wzmocnienie bioróżnorodności ekosystemów leśnych poprzez planowanie wzrostu udziału rodzimych gatunków, zróżnicowanie struktury gatunkowej w obrębie drzewostanu, ochronę cennych starodrzewów, a także pojedynczych drzew oraz biotopów.

Oddziaływanie projektu PUL na różnorodność biologiczną określono jako pozytywne.

4.2 ODDZIAŁYWANIE NA LUDZI

Trwale zrównoważona gospodarka leśna oraz udostępnianie lasu umożliwi społeczeństwu rekreację, wypoczynek oraz edukację przyrodniczą, zapewniając jednocześnie możliwość pozyskania surowca drzewnego oraz innych surowców w procesie ubocznego użytkowania lasu.

Realizacja zapisów PUL zarówno w krótko- jak i długookresowym wymiarze przyniesie pozytywne skutki zarówno w wymiarze ekonomicznym, jak i społecznym, zatem oddziaływanie na ludzi będzie również pozytywne.

4.3 ODDZIAŁYWANIE NA ROŚLINY I ZWIERZĘTA

Rośliny, w szczególności gatunki chronione

Na terenie Nadleśnictwa Bytnica stwierdzono występowanie 5 gatunków grzybów oraz 29 gatunków roślin objętych ochroną gatunkową (ścisłą i częściową). 26 taksonów wśród stwierdzonych na terenie Nadleśnictwa Bytnica posiada status gatunków rzadkich w skali obszaru RDLP Zielona Góra.

W celu minimalizacji potencjalnie negatywnego, krótkotrwałego oddziaływania cięć odnowieniowych i pielęgnacyjnych na chronione gatunki roślin, oprócz stosowania się do zapisów wynikających z rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów [Dz.U. z 2014 r. poz. 1408] oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin [Dz.U. z 2014 r. poz. 1409], w przedmiotowym PUL (Program Ochrony Przyrody) zapisano, aby w ochronie poszczególnych stanowisk roślin na terenie Nadleśnictwa Bytnica, planując gospodarkę leśną uwzględniać poniższe zasady:

- zabezpieczać ostoje i stanowiska gatunków przed zagrożeniami zewnętrznymi;
- wykonywać zabiegi ochronne utrzymujące właściwy stan siedliska gatunków, w szczególności: utrzymywać lub odtwarzać właściwe dla gatunku stosunki wodne i świetlne;
- prowadzić monitoring stanowisk, ostoi i populacji gatunków;
- prowadzić edukację w zakresie rozpoznawania gatunków chronionych i sposobów ich ochrony;
- promować technologię prac związanych z prowadzeniem racjonalnej gospodarki leśnej umożliwiającą zachowanie ostoi i stanowisk gatunków chronionych;
- nie zmieniać charakteru miejsca występowania stanowisk cennych roślin;

- pozostawiać fragmenty drzewostanów ze stanowiskami cennych roślin;
- zachować warunki wodne w ekosystemach podmokłych;
- zabezpieczać stanowiska przed przypadkowym zniszczeniem.

W oparciu o ww. zapisane w projekcie PUL zasady stwierdzono, że planowana na terenie Nadleśnictwa Bytnica gospodarka leśna nie stwarza zagrożenia dla pojedynczych osobników, jak i całych płatów roślin, w szczególności gatunków chronionych. Proponowane w PUL zasady ochrony dostatecznie minimalizować będą ryzyko potencjalnego niszczenia cennych stanowisk roślin, stąd oddziaływanie PUL na rośliny, w szczególności wyróżnione gatunki chronione, oceniono jako neutralne.

Ponadto zasięg działań przewidzianych w PUL i ich realizacja nie mają rozległego charakteru, odnoszą się jedynie do konkretnych wydzieleń. Wszelkie zabiegi zapisane w PUL nie wpływają na działania prowadzone na terenach sąsiadujących lub pozostających w nieznaczonej odległości, a tym samym na znajdujące się na tych terenach rośliny, w szczególności potencjalne rośliny chronione. Projektowane działania i zabiegi nie będą zatem generowały potencjalnie negatywnych skutków ich realizacji w odniesieniu do roślin, w tym także gatunków chronionych, zlokalizowanych w sąsiedztwie gruntów leśnych objętych opracowaniem.

Tabela 28. Wpływ zaplanowanych wskazań gospodarczych na zinwentaryzowane na gruntach Nadleśnictwa Bytnica chronione oraz rzadkie gatunki roślin i grzybów

Gatunek	Status	Lokalizacja	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania*	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu planowanych zabiegów	Przewidywane oddziaływanie		
					Krótko-terminowe	Średnio-terminowe	Długo-terminowe
Bagno zwyczajne <i>Ledum palustre</i>	OC	04-223-j; 05-153-g,h; 05-154-i; 05-176-a,c	BRAK WSK: 05-153-h; 05-176-a	-	0	0	0
Cis pospolity <i>Taxus baccata</i>	OC	11-282-k; 11-283-i,z,ax,bx; 11-311-a,b,l,m,o,p	BRAK WSK: 11-283-ax; 11-311-b; AGROT: 11-282-k, 11-283-i, 11-311-o; CW: 11-282-k, 11-283-i; TW: 11-311-p; TP: 11-283-z, 11-311-a, 11-311-l, 11-311-m, 11-311-o; IIIAU: 11-283-i; IIIB: 11-282-k; ODN-LUK: 11-311-o; ODN-ZŁOŻ: 11-282-k, 11-283-i	Wyłączenie gatunku z użytkowania. Pozostawianie górnego piętra drzew w celu ochrony	0	0	0
Czermień błotna <i>Calla palustris</i>	RZ	04-278-a	BRAK WSK: 04-278-a	-	0	0	0
Drabik drzewkowaty <i>Climacium dendroides</i>	OC	08-23-a,b,d,f; 08-25-a,b; 08-47-a08-48-a,b	BRAK WSK: 08-23-a,d; 08-25-a,b; 08-48-b; TP: 08-23-f	-	0	0	0
Goździk siny <i>Dianthus ratianopolitanus</i>	OŚ	01-37-h; 01-89-a	BRAK WSK: 01-89-a; TP: 01-37-h	Wykonanie cięć poza okresem wegetacji	0	0	0
Gruszyca zielonawa <i>Pyrola chlorantha</i>	OC	11-281-k	TP: 11-281-k	Wyznaczenie płatu nieobjętego użytkowaniem i przebiegiem szlaków zrywkowych	0	0	0
Grzybień białe <i>Nymphaea alba</i>	OC	04-295-b; 05-288-g; 11-345-h	BRAK WSK: 04-295-b, 11-345-h	-	0	0	0
Kocanki piaskowe <i>Helichrysum arenarium</i>	OC	03-59-g; 07-59-g; 08-15-g	CP: 03-59-g; TW: 07-59-g	Wyznaczenie płatu nieobjętego użytkowaniem i przebiegiem szlaków zrywkowych	0	0	0
Kukułka <i>Dactylorhiza sp.</i>	OC	03-74-h	-	-	0	0	0
Listera jajowata <i>Listera ovata</i>	OC	11-311-ax; 11-345-c	-	-	0	0	0

Gatunek	Status	Lokalizacja	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania*	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu planowanych zabiegów	Przewidywane oddziaływanie		
					Krótko-terminowe	Średnio-terminowe	Długo-terminowe
Modrzewnica zwyczajna <i>Andromeda polifolia</i>	OC	08-25-a	BRAK WSK: 08-25-a	-	0	0	0
Nasięźrzytał pospolity <i>Ophioglossum vulgatum</i>	OŚ	11-311-ax; 11-344-f; 11-345-c	BRAK WSK: 11-344-f	-	0	0	0
Ozorek dębowy <i>Fistulina hepatica</i>	OC	11-263-b; 11-311-j,k	BRAK WSK: 11-263-b	-	0	0	0
Pierwiosnek lekarski <i>Primula veris</i>	RZ	11-344-f	BRAK WSK: 11-344-f	-	0	0	0
Pióropusznik strusi <i>Matteucia struthiopteris</i>	OC	11-283-dx; 11-331-d; 11-344-g	BRAK WSK: 11-344-g	-	0	0	0
Płonnik pospolity <i>Polytrichum commune</i>	OC	05-175-m; 06-289-j; 10-225-k	TP: 10-225-k	Wykonanie cięć poza okresem wegetacji	0	0	0
Płucnica islandzka <i>Cetraria islandica</i>	OC	04-280-a; 04-281-f,g; 04-297-d,f	BRAK WSK: 04-297-d; TP: 04-280-a; 04-281-f,g; 04-297-f	-	0	0	0
Pomocnik baldaszkowy <i>Chimaphila umbellata</i>	OC	01-165-b; 11-268-c; 11-281-f,k; 11-282-i; 11-283-k	TP: 01-165-b; 11-268-c; 11-281-f,k; 11-282-i; 11-283-k	Wyznaczenie płatu nieobjętego użytkowaniem i przebiegiem szlaków zrywkowych	0	0	0
Przylaszczka pospolita <i>Hepatica nobilis</i>	RZ	11-283-bx	-	-	0	0	0
Rosiczka długolistna <i>Drosera anglica</i>	OŚ	05-153-g	-	-	0	0	0
Rosiczka okrągłolistna <i>Drosera rotundifolia</i>	OŚ	05-153-g; 05-288-g; 08-25-b	BRAK WSK: 08-25-b	-	0	0	0
Skrzyp olbrzymi <i>Equisetum telmateia</i>	RZ	06-333-l	BRAK WSK: 06-333-l	-	0	0	0
Storczykowate <i>Orchidaceae</i>	OC	11-311-ax	-	-	0	0	0
Śnieżyczka przebiśnieg <i>Galanthus nivalis</i>	OC	04-259-f; 04-282-b; 06-333-g; 11-283-bx; 11-331-d	BRAK WSK: 04-259-f; 06-333-g; CW: 04-282-b; CP: 04-282-b; PIEL: 04-282-b	-	0	0	0
Wełnianka pochwowata <i>Eriophorum vaginatum</i>	RZ	04-223-j; 05-153-g,h; 05-154-i; 05-176-a,c; 06-289-j	BRAK WSK: 05-153-h; 05-176-a	-	0	0	0
Widlicz spleśzczony <i>Lycopodium complanatum</i>	OC	11-279-b; 11-282-a,c,i; 11-328-c; 12-294-d; 12-326-k; 13-397-i	AGROT: 12-294-d; 12-326-k; CW: 11-282-a; CP: 11-282-a; 11-328-c; TP: 11-279-b; 11-282-c,i; 13-397-i; IB: 12-326-k; ODN ZRB: 12-294-d; 12-326-k; PIEL: 11-282-a	Pozostawianie kęp starodrzewu z widłakiem	0	0	0
Widłak goździsty <i>Lycopodium clavatum</i>	OC	01-23-j; 01-40-g; 03-3-l; 03-4-g; 03-117-c; 04-223-h; 06-85-b; 10-162-a,b; 10-186-c; 10-201-h; 11-281-b,l; 11-282-a-c,i; 12-272-a; 12-296-g; 12-323-c; 12-325-r; 12-326-k	AGROT: 03-3-l; 03-117-c; 10-162-b; 11-281-b; 12-325-r; 12-326-k; CW: 01-23-j; 06-85-b; 10-162-b; 11-281-b; 11-282-a,b; CP: 04-223-h; 10-162-a,b; 11-281-b; 11-282-a; TW: 01-40-g; TP: 03-4-g; 03-117-c; 10-186-c; 10-201-h; 11-281-l; 11-282-c,i; 12-272-a; 12-296-g; 12-323-c; IB: 03-3-l; 03-117-c; 12-325-r; 12-326-k; IIB: 10-162-b; IIIBU: 11-281-b; ODN-ZŁOŻ: 10-162-b; 11-281-b; ODN-ZRB: 03-3-l; 03-117-c; 12-325-r; 12-326-k; PIEL: 06-85-b; 10-162-b; 11-282-a,b	Pozostawianie kęp starodrzewu z widłakiem	0	0	0
Widłak jałowcowaty <i>Lycopodium annotinum</i>	OC	05-123-z; 05-212-i	BRAK WSK: 05-212-i; CW: 05-123-z	Pozostawianie kęp starodrzewu z widłakiem	0	0	0

Gatunek	Status	Lokalizacja	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania*	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu planowanych zabiegów	Przewidywane oddziaływanie		
					Krótko-terminowe	Średnio-terminowe	Długo-terminowe
Widłoząb błotny <i>Dicranum bonjeanii</i>	OC	08-23-a,b,f; 08-25-a 08-48-b	BRAK WSK: 08-23-a; 08-25-a; 08-48-b; TP: 08-23-f	Wykonanie zabiegów poza okresem wegetacji,	0	0	0
Żurawina błotna <i>Oxycoccus palustris</i>	RZ	04-223-j; 05-153-g; 05-154-i; 05-176-a,c; 13-373-l	BRAK WSK: 05-176-a	-	0	0	0

*Zabiegi projektowane są tylko w wydzieleniach leśnych, dla wydziałów nieleśnych nie planuje się żadnych zabiegów

Objaśnienie skrótów: OS — ochrona ścisła OC — ochrona częściowa RZ — gatunek rzadki, **Symbole** wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony: + (plus) → wpływ dodatni; 0 (zero) → wpływ obojętny; - (minus) → wpływ ujemny; brak → gdy brak danej czynności w Planie

Zwierzęta, w szczególności gatunki chronione

Zgodnie z zapisami projektowanego PUL, ochrona fauny związanej z ekosystemami leśnymi na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Bytnica powinna opierać się o zasady i przepisy zamieszczone zarówno w dyrektywach UE jak i krajowych regulacjach prawnych.

W celu minimalizacji potencjalnie negatywnego wpływu realizacji zapisów PUL na chronione gatunki zwierząt, oprócz stosowania się do zapisów wynikających m.in. z ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, ustawy Prawo łowieckie oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt, w przedmiotowym PUL (Program Ochrony Przyrody), w prowadzeniu na omawianym obszarze gospodarki leśnej uwzględnia się poniższe zasady:

- zgłaszać występowanie gatunków ptaków wymagających ochrony strefowej;
- dostosować okres pozyskania drewna do terminów najmniejszego zagrożenia lęgów ptaków;
- chronić drzewa dziuplaste;
- pozostawiać martwe drewno;
- uwzględniać gatunki biocenotyczne w planowanych składach gatunkowych;
- preferować naturalne metody ochrony lasu.

W oparciu o ww., zapisane w projekcie PUL zasady, stwierdzono, że planowana na terenie Nadleśnictwa Bytnica gospodarka leśna nie stwarza zagrożenia dla miejsc bytowania i żerowania, a tym samym populacji występujących tu zwierząt, w szczególności gatunków chronionych. Należy wspomnieć, że na terenie Nadleśnictwa wyznaczono fragmenty ekosystemów (starodrzew, ekosystemy wodno-błotne), na których nie prowadzi się działań z zakresu gospodarki leśnej, dzięki czemu tereny te niejednokrotnie pełnią funkcję ostoi zwierząt, w tym również gatunków chronionych.

Proponowane w PUL zasady ochrony dostatecznie minimalizować będą ryzyko wystąpienia zagrożeń, stąd oddziaływanie PUL na zwierzęta, w szczególności wyróżnione gatunki chronione, oraz potencjalne, migrujące gatunki chronione, oceniono jako neutralne, pod warunkiem jednak stosowania się do zaleceń mających na celu ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków planowanych zabiegów.

Zasięg działań przewidzianych w PUL i ich realizacja nie mają charakteru rozległego i dalekosiężnego. Wszelkie zabiegi zapisane w PUL dotyczą jedynie wydziałów objętych opracowaniem, nie wpływają na działania prowadzone na terenach sąsiadujących lub pozostających w nieznacznej odległości, a tym samym na znajdujące się na tych terenach zwierzęta, w szczególności potencjalne zwierzęta chronione. Projektowane działania i zabiegi

nie będą zatem generowały potencjalnie negatywnych skutków ich realizacji w odniesieniu do zwierząt, w tym także gatunków chronionych.

Tabela 29. Wpływ zaplanowanych wskazań gospodarczych na obserwowane na gruntach Nadleśnictwa Bytnica chronione gatunki zwierząt

Gatunek	Status	Lokalizacja	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania*	Proponowane sposoby ograniczenia negatywnego wpływu	Przewidywane oddziaływanie		
					Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe
BEZKRĘGOWCE							
Trzepla zielona <i>Ophiogomphus cecilia</i>	OŚ	06-333-k	BRAK WSK: 06-333-k	-	0	0	0
Jelonek rogacz <i>Lucanus cervus</i>	OC	01-134-m; 01-135-a,d; 01-337-k; 01-340-a; 04-166-o; 07-115-l; 08-75-i; 08-101-g; 08-103-b; 10-201-o; 11-240-f; 11-261-b; 11-262-b,c; 11-263-b; 11-283-b; 11-284-a; 11-310-k,m; 11-311-b,c,i,k,l,o-s,hx; 11-329-a-c; 11-330-a,c; 11-343-b,c; 11-344-f,j,k; 13-361-c	BRAK WSK: 01-337-k; 01-340-a; 08-101-g; 10-201-o; 11-261-b; 11-262-c; 11-263-b; 11-284-a; 11-311-b,c,r; 11-344-f,k; AGROT: 11-240-f; 11-311-o; CP: 01-134-m; TW: 11-311-p; TP: 01-135-a,d; 08-75-i; 08-103-b; 11-240-f; 11-262-b; 11-283-b; 11-310-k,m; 11-311-l,o,s; 11-329-a-c; 11-330-a,c; 11-343-b,c; 13-361-c; IIA: 01-134-m; ODN-IIP: 11-240-f; ODN-LUK: 11-311-o;	Pozostawianie starodrzewu oraz drzew martwych i obumierających. Utrzymywanie istniejących ostoi ksylobiontów. Odsłanianie podszytów ocieniających pnie zasiedlonych dębów	0	0	0
Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i>	OŚ	04-315-m; 11-240-f	BRAK WSK: 04-315-m; TP: 11-240-f	Pozostawianie starodrzewu oraz drzew martwych i obumierających. Utrzymywanie istniejących ostoi ksylobiontów. Odsłanianie podszytów ocieniających pnie zasiedlonych dębów	0	0	0
Poczwarówka zwężona <i>Vertigo angustior</i>	OŚ	08-23-b,c; 08-24-b; 11-311-ax	-	-	0	0	0
KRĘGOWCE							
Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	OŚ	01-63-k; 01-91-a	BRAK WSK: 01-63-k; 01-91-a	-	0	0	0
Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i>	OŚ	Leśnictwo Grabina Leśnictwo Szklarka Leśnictwo Radnica Leśnictwo Morsko Leśnictwo Kosobudki	BRAK WSK	-	0	0	0
Czapla siwa <i>Ardea cinerea</i>	OC	03-120-k	BRAK WSK: 03-120-k	-	0	0	0
Dzięcioł średni <i>Dendrocopos medius</i>	OŚ	06-334-i	TP: 06-334-i	Wykonanie prac (w pobliżu gniazd) poza okresem lęgowym (okres lęgowy: koniec kwietnia — połowa maja)	0	0	0
Rybotów <i>Pandion haliaetus</i>	OŚ	Leśnictwo Radnica Leśnictwo Smolarnia	CP: Leśnictwo Radnica, Leśnictwo Smolarnia	Monitoring zasiedlenia przed rozpoczęciem prac Ustalenie stref ochrony wokół gniazd	0	0	0
Zimorodek <i>Alcedo atthis</i>	OŚ	06-333-j	TP: 06-333-j	Wykonanie prac (w pobliżu gniazd)	0	0	0

Gatunek	Status	Lokalizacja	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania*	Proponowane sposoby ograniczenia negatywnego wpływu	Przewidywane oddziaływanie		
					Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe
				poza okresem lęgowym			
Żuraw <i>Grus grus</i>	OŚ	01-15-g; 01-91-a; 07-141-c; 08-48-a; 11-310-l; 12-298-d; 13-358-c	BRAK WSK: 01-91-a; 12-298-d; TW: 13-358-c; TP: 01-15-g; 07-141-c;	Wykonanie prac (w pobliżu gniazd) poza okresem lęgowym (01.04-15.07)	0	0	0
Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	OC	01-16-f,g; 01-39-i; 01-63-k; 04-224-l,m; 04-227-m; 04-295-d; 04-306-d; 05-318-l; 06-84-a,d,f; 06-130-i,k,m; 07-88-g; 08-14-b; 08-23-a; 08-25-d; 11-283-dx; 11-331-b,h; 11-332-h; 11-345-f; 11-346-f	BRAK WSK: 01-16-g; 01-63-k; 04-227-m; 04-295-d; 06-130-m; 08-14-b; 08-23-a; 11-331-b,h; 11-345-f; 11-346-f; AGROT: 07-88-g; CW: 06-84-d; CP: 04-224-m; 06-84-f; TW: 05-318-l; 06-84-a; TP: 01-16-f; 01-39-i; 04-224-l; 06-130-i,k; 08-25-d; IIIA: 07-88-g; ODN ZŁOŻ: 07-88-g	Pozostawianie nadbrzeźnych zadrzewień i zakrzewień	0	0	0
Wilk <i>Canis lupus</i>	OŚ	Nadleśnictwo Bytnica	-	-	0	0	0
Wydra <i>Lutra lutra</i>	OC	01-90-a; 04-295-f; 07-33-h; 11-345-c	BRAK WSK: 01-90-a; 04-295-f; 07-33-h	-	0	0	0

Objaśnienie skrótów: OŚ — ochrona ścisła OCz — ochrona częściowa Symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) → wpływ dodatni; 0 (zero) → wpływ obojętny; - (minus) → wpływ ujemny; brak → gdy brak danej czynności w Planie

* Zabiegi projektowane są tylko w wydzieleniach leśnych, dla wydziałów nieleśnych nie planuje się żadnych zabiegów

STREFY OCHRONY NA TERENIE NADLEŚNICTWA BYTNICA

Na terenie Nadleśnictwa Bytnica wyznaczono 7 stref dla gatunków wymagających ustalenia stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego ich przebywania.

Tabela 30. Zestawienie stref ochronnych na terenie Nadleśnictwa Bytnica

Lp.	Gatunek	Leśnictwo	Strefa ochrony		Decyzja
			Ścisła	Okresowa	
1.	Bielik <i>Haliaetus albicilla</i>	Grabina	21,57	15,25	Decyzja z dnia 18 kwietnia 2012 r. zn. spr. RDOŚ-WPN-I.6442.7-2.2012.KA
2.	Kania ruda <i>Milvus milvus</i>	Grabina	21,57	15,25	Decyzja z dnia 19 lipca 2006 r. zn. spr. RDOŚ-RŚ.III.W.Piw.6631-2/117/06
3.	Bielik <i>Haliaetus albicilla</i>	Szklarka	12,71	48,33	Decyzja z dnia 7 maja 2004 r. zn. spr. RDOŚ-RŚ.V.W.Tel.6631A-71/04
4.	Bielik <i>Haliaetus albicilla</i>	Szklarka	17,73	57,00	Decyzja z dnia 8 grudnia 2005 r. zn. spr. RDOŚ-RŚ.V.W.Tel.6631-2-263/05
5.	Bielik <i>Haliaetus albicilla</i>	Radnica	10,11	69,31	Decyzja z dnia 19 lutego 2007 r. zn. spr. RDOŚ-ŚR.III.D.lwa.6631-2/36/2007
6.	Bielik <i>Haliaetus albicilla</i>	Radnica/Morsko	8,71	70,98	Decyzja z dnia 16 marca 2012 r. zn. spr. RDOŚ-WPN-I.6442.4.2012.KA
7.	Bielik <i>Haliaetus albicilla</i>	Kosobudki	15,60	52,43	Decyzja z dnia 18 kwietnia 2012 r. zn. spr. RDOŚ-WPN-I.6442.9-1.2012.KA

Cała powierzchnia ścisłej strefy ochronnej jest wyłączona z jakiegokolwiek formy użytkowania. Prace gospodarcze na obszarze strefy okresowej są wykonywane w terminach regulowanych przez decyzje powołujące strefy ochrony. Wszystkie zabiegi gospodarcze, w tym usuwanie złomów i wywrotów z terenów położonych przy drogach wymagają uzyskania pozwolenia od RDOŚ w Gorzowie Wielkopolskim.

Oddziaływanie PUL na przyrodę i stan zachowania ekosystemów stanowiących cel ochrony na terenie ww. stref ochronnych oceniono jako neutralne.

4.4 ODDZIAŁYWANIE NA WODĘ

Drzewostany w sąsiedztwie wód spełniają ważną rolę retencyjną, dlatego też należy bardzo wnikliwie rozpatrywać ewentualność wystąpienia ubocznych skutków działalności prowadzącej do zmiany stosunków wodnych (odwodnienia) w przypadku eksploatacji torfu, wykonywania głębokich wykopów oraz stosowania chemicznych środków ochrony lasu.

Przed wszystkim należy zdać sobie sprawę, iż warunkami skutecznej ochrony wód i ekosystemów zdeterminowanych przez wodę na terenie Nadleśnictwa Bytnica jest realizacja ochrony zasobów wodnych — obecność wody w krajobrazie jest niezbędnym warunkiem funkcjonowania ekosystemów wodno-błotnych, cieków i zbiorników wodnych. Osuszenie oznacza ich nieuchronną degradację.

Wśród metod proponowanych w projektowanym PUL, odnotowano m.in. następujące działania:

- zachowanie wszystkich istniejących, antropogenicznych struktur zatrzymujących wodę, tj. zastawek, podpiętrzeń, młynówek, zbiorników małej retencji;
- realizacja działań zabezpieczających właściwe stosunki wodne mokradel;
- zachowanie i podwyższanie udziału lasów w krajobrazie;
- ochronę czystości wód — przedsięwzięcia te wchodzić bardziej w zakres ochrony środowiska niż ochrony przyrody, muszą one być podejmowane w całej zlewni i wymagają współpracy wszystkich zainteresowanych jednostek administracji państwowej i samorządowej.

Realizacja zapisów projektowanego PUL oddziałuje pozytywnie na wodę i ekosystemy wodne. Zabezpiecza je nie tylko przed niekorzystną degradacją stosunków wodnych, lecz również poprzez pielęgnację lasów wodochronnych, zapewnia swoistą ciągłość w ochronie ekosystemów wodno-błotnych, cieków i zbiorników wodnych.

4.5 ODDZIAŁYWANIE NA POWIETRZE

Działania zapisane w projektowanym Planie będą wpływać pozytywnie na powietrze. Realizowanie gospodarki leśnej, poprzez sadzenie konkretnych gatunków drzew (m.in. Metoda Sobańskiego) oraz sukcesywne zwiększanie się masy drzewnej, będzie powodowało wzrost pochłaniania atmosferycznego dwutlenku węgla CO₂ i jego sekwestracji, czyli trwałego wiązania m.in. w biomasie i glebie. W końcowej ocenie skutki realizacji zadań wynikających z PUL w odniesieniu do powietrza będą miały charakter pozytywny.

4.6 ODDZIAŁYWANIE NA POWIERZCHNIĘ ZIEMI

Rozpatrując wpływ projektowanego Planu w ujęciu krótkoterminowym zauważa się negatywny wpływ na powierzchnię ziemi, w szczególności na pokrywą gleby. Związane jest to z pracami wykonywanymi przy pozyskiwaniu drewna oraz przygotowaniem powierzchni do odnowienia. W celu zmniejszenia rozmiaru szkód w środowisku przyrodniczym w przedmiotowym PUL zamieszczono wskazania obejmujące m.in. stosowanie technologii przyjaznych dla wszystkich składników ekosystemu leśnego.

W odniesieniu do pokrywy glebowej można osiągnąć to poprzez:

- umiejętne zaprojektowanie i wykorzystywanie szlaków zrywkowych;
- unikanie i ograniczanie zniszczeń runa i ściółki leśnej m.in. poprzez wykonywanie zrywki w okresie zimowym przy pokrywie śnieżnej lub przy użyciu odpowiednich urządzeń zabezpieczających;
- zwracanie szczególnej uwagi na kontrolowane obalanie drzew w pobliżu stanowisk występowania gatunków chronionych, rzadkich i cennych podczas realizacji użytkowania przedrębne;
- porządkowanie powierzchni pozrębowych przy użyciu rozdrabniaczy mechanicznych;
- stosowanie przy pracach leśnych (pozyskanie i wywóz drewna, hodowla i ochrona lasu, szkółkarstwo) maszyn i urządzeń napędzanych przez silniki spalinowe z katalizatorami;
- unikanie głębokiej orki.

Przy zastosowaniu odpowiednich technik pozyskania i transportu drewna, w perspektywie długoterminowej, realizacja zapisów PUL będzie miała pozytywny wpływ na utrzymanie pokrywy roślinnej, co z kolei sprzyjać będzie zachowaniu naturalnej pokrywy glebowej, zabezpieczając ją przed erozją.

4.7 ODDZIAŁYWANIE NA KRAJOBRAZ

Zapisy projektowanego PUL stwarzają możliwość korzystnego wpływu na krajobraz poprzez kształtowanie strefy przejściowej między lasem a terenem otwartym — tzw. ekotonu. W projekcie przedmiotowego PUL (Program Ochrony Przyrody) znalazły się zapisy dotyczące zasad kształtowania i utrzymywania już istniejących stref ekotonowych. W przypadku już istniejących zewnętrznych stref ekotonowych, w projekcie PUL zapisano, by ich utrzymanie miało charakter ciągły, a sposób gospodarowania zgodny był z ogólnie przyjętymi zasadami trwale zrównoważonej gospodarki leśnej. W przypadku drzewostanów złożonych z gatunków liściastych, występujących na obrzeżu lub wewnątrz większych kompleksów złożonych z gatunków iglastych, na szerokości około 30 m wskazano, aby zrezygnować z ich odnawiania przy pomocy zrębów zupełnych.

Zabiegi zapisane w projekcie Planu mające istotny wpływ na kształtowanie krajobrazu to również użytkowanie lasu i odnawianie. Działalność rębna powoduje przeobrażenia, które krótkotrwale mogą oddziaływać negatywnie. Bardzo ważny jest zatem dobór odpowiednich technik gospodarowania w drzewostanie. Najlepsze wydają się być rębnie stopniowe, gdyż jedynie ten sposób gospodarowania umożliwia zachowanie trwałości i niezmienności postaci lasu w krajobrazie, jednak stosowanie wyłącznie tej rębni w drzewostanach Nadleśnictwa Bytnica jest niemożliwe ze względu na charakter lasów. Należy w tym miejscu podkreślić, że powierzchnie, na których planowane są cięcia zupełne podlegać będą odnowieniu, tym sam w ujęciu długoterminowym ich wpływ na utrzymanie obecnego krajobrazu nie będzie miał charakteru negatywnego.

W zakresie ochrony krajobrazu wskazane jest również dążenie do zachowania i ochrony przed zmianami przyrodniczego krajobrazu ukształtowanego w procesie historycznym m.in. wraz z tradycyjnymi formami zabudowy i zagospodarowania. Założenia i wytyczne projektowanego Planu spełniają powyższe warunki.

W oparciu o ww. proponowane zasady oraz spełnione warunki ochrony krajobrazu, rozpatrywane skutki realizacji PUL będą miały charakter neutralny.

4.8 ODDZIAŁYWANIE NA KLIMAT

Realizacja zadań zawartych w PUL nie powoduje zmian klimatu. Zabiegi przeprowadzane w lasach potencjalnie mogą wpływać jedynie na krótkoterminową zmianę mikroklimatu lokalnego. Oddziaływanie PUL na klimat można określić jako nieznaczące i niezauważalne, stąd w końcowej ocenie skutki realizacji zadań wynikających z PUL w odniesieniu do klimatu będą miały charakter neutralny.

4.9 ODDZIAŁYWANIE NA ZASOBY NATURALNE

PUL wyznacza ramy do prowadzenia gospodarki na zasadach zachowania i powiększania zasobów drzewnych oraz trwałości lasu. Zapisane są w nim etaty użytkowania wyliczone na podstawie algorytmów matematycznych. Etaty użytkowania są wielkościami, które pozwalają wnioskować, czy zasoby drzewne nie zostaną zmniejszone oraz czy będą zachowane wszelkie możliwe funkcje lasów.

Zgodnie z Instrukcją Urządzenia Lasu, pożądany stan zasobów drzewnych odzwierciedla obliczony etat według pożądanego kierunku rozwoju i stanu zasobów drzewnych, którego realizacja zapewnia utrzymanie przeciętnego wieku drzewostanów na obecnym poziomie.

Na terenie Nadleśnictwa Bytnica ilość drewna do pozyskania w wyniku użytkowania rębego została dostosowana optymalnie do potrzeb hodowlanych i stanu sanitarnego lasu. Etat użytkowania rębego uwzględnia potrzeby hodowlane oraz regulację czasowo-przestrzenną w ostępach. Proponowany powierzchniowy etat użytków rębnych wynosi: dla cięć — 2 083,07² ha oraz dla powierzchni przewidzianej do odnowienia — 1 585,77 ha. Miąższość (brutto) grubizny użytków rębnych wynosi 642 286 m³. Proponowany etat użytkowania przedrębego uwzględnia przewidywane potrzeby pielęgnacyjne drzewostanów Nadleśnictwa Bytnica. Proponowany powierzchniowy etat użytków przedrębnych wynosi 11 921,96 ha. Miąższość (brutto) grubizny użytków przedrębnych wynosi 640 806 m³. Łączny powierzchniowy etat użytków głównych w Nadleśnictwie Bytnica wynosi 14 005,03 ha (powierzchnia manipulacyjna cięć) oraz 1 585,77 ha (powierzchnia do odnowienia).

Miąższość grubizny brutto przewidzianej do pozyskania w bieżącym 10-leciu wynosi 1 283 092 m³, stanowiąc około 69,77% przyjętego w tym okresie przyrostu użytecznego i około 96,83% spodziewanego tabelarycznego przyrostu bieżącego.

Na koniec okresu gospodarczego (tj. na 31.12.2026 r.), przy pełnej realizacji zadań gospodarczych, należy się spodziewać wzrostu miąższości Nadleśnictwa o 52 572 m³ brutto. Powierzchnia leśna w Nadleśnictwie, ze względu na brak gruntów przeznaczonych do zalesienia nie ulegnie zmianie.

Mając na uwadze powyższe oceniono, iż planowane działanie w aspekcie długoterminowym gwarantować będzie zachowanie ciągłości trwania lasów Nadleśnictwa Bytnica. Skutki realizacji zapisów PUL w odniesieniu do zasobów naturalnych będą więc pozytywne.

² Powierzchnia etatu użytkowania rębego w Nadleśnictwie Bytnica wraz z powierzchnią nie zaliczoną na poczet etatu miąższościowego

4.10 ODDZIAŁYWANIE NA ZABYTKI I DOBRA KULTURY MATERIALNEJ

Na gruntach pozostających w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica zlokalizowany jest jeden obiekt archeologiczny wpisany do rejestru zabytków. Obiekt wpisany do rejestru zabytków archeologicznych pod numerem 15 decyzją WKZ z dn. 03.03.1966 r. (zaktualizowany zawiadomieniem WKZ L-12/C z dn. 10.09.2003 r.). Zgodnie z wpisem do rejestru, obejmuje teren stanowiska archeologicznego nr 1 (AZP 59-11/4), w granicach działek: 19/4, 333/2L, 480/1, 480/19. Na gruntach pozostających w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica grodzisko zlokalizowane jest w Obrębie Leśnym Grabina, Leśnictwie Morsko, oddz. 333h, i, l, m, n.

W oparciu o dane z Archeologicznego Zdjęcia Polski (AZP), na gruntach Nadleśnictwa Bytnica zlokalizowane są 24 znane stanowiska archeologiczne.

Na gruntach pozostających w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica zlokalizowane są dwa zabytki nieruchome: park dworski w Grabinie (nr rej.: 3235 z 6.11.1990) oraz park dworski wraz z zabytkowym mauzoleum w Gryżynie (nr rej.: 3219 z 3.09.1984).

Na terenie Nadleśnictwa Bytnica występuje szereg drobnych zabytków kultury i techniki nie wpisanych do rejestru zabytków Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, stanowiących jednak cenne świadectwo historii omawianego terenu. Są to m.in. systemy wodne (ruiny dawnych młynów wodnych), zabytkowe nawierzchnie dróg, pozostałości śródleśnych osad oraz ruiny bunkrów i obeliski.

Mając na uwadze zarówno już poznane, jak i przyszłe znaleziska na terenie Nadleśnictwa, w przedmiotowym projekcie PUL zawarto zalecenia, pomagające zapewnić właściwą ochronę stanowiskom archeologicznym. Ponadto, zgodnie z zapisami PUL nie planuje użytkowania czy usuwania tych obiektów. W przypadku znalezienia na powierzchni ziemi przedmiotów historycznych (np. fragmentów ceramiki, kości), proponuje się, aby znalezisko zgłosić do Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Zielonej Górze.

W stosunku do pozostałych obiektów kultury materialnej, zlokalizowanych na gruntach Nadleśnictwa, realizacja zapisów PUL nie będzie stanowić bezpośredniego zagrożenia dla ich zachowania na omawianym terenie w przyszłości. W przedmiotowym projekcie PUL zawarto zapisy o zachowaniu szczególnej ostrożności podczas prowadzenia prac z zakresu gospodarki leśnej w drzewostanach sąsiadujących z przedmiotowymi obiektami.

Realizacja zapisów PUL nie wpływa bezpośrednio lub pośrednio na zabytki i dobra kultury zlokalizowane w sąsiedztwie drzewostanów objętych opracowaniem. Ponadto, zapisy PUL nie odnoszą się zarówno bezpośrednio, jak i pośrednio do zabytków architektury ustanowionych w znacznej odległości od terenu objętego opracowaniem PUL. Czynności wynikające z założeń PUL nie obejmują także działań w zabytkowych parkach. Mając na uwadze powyższe przesłanki, skutki realizacji zaplanowanych wskazań gospodarczych na zabytki i dobra kultury materialnej będą miały charakter neutralny.

4.11 ZESTAWIENIE ZBIORCZE WPŁYWU PROJEKTU PUL NA ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

Tabela 31. Przewidywane oddziaływanie projektu Planu Urządzenia Lasu na środowisko

Lp.	Elementy środowiska	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie na elementy środowiska					Łączna ocena planowanych czynności i zadań gospodarczych
		Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie częściowe, stopniowe i przebudowa	Rębnie zupełne	
1.	Różnorodność biologiczna	-	+3	+3	+3	0	+3
2.	Ludzie	-	0	+1	0	0	+1
3.	Zwierzęta	-	+2	0	-1	-1	0
4.	Rośliny	-	0	0	0	0	0
5.	Woda	-	+1	0	0	0	+1
6.	Powietrze	-	+3	0	+3	0	+3
7.	Powierzchnia ziemi	-	+1	+1	-1	-1	+1
8.	Krajobraz	-	+1	0	0	-1	0
9.	Klimat	-	0	0	0	0	0
10.	Zasoby naturalne	-	+3	+2	-1	-1	+3
11.	Zabytki i dobra materialne	-	0	0	0	0	0

Objaśnienie skrótów: +3 → pozytywny wpływ długookresowy, +2 → pozytywny wpływ średniookresowy, +1 → pozytywny wpływ krótkookresowy, 0 → brak wpływu, -1 → negatywny wpływ krótkookresowy, -2 → negatywny wpływ średniookresowy, -3 → negatywny wpływ długookresowy

5. ANALIZA ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PUL NA ISTNIEJĄCE FORMY OCHRONY PRZYRODY

5.1 ODDZIAŁYWANIE PUL NA PARKI KRAJOBRAZOWE

5.1.1. „Gryżyński Park Krajobrazowy”

Gryżyński Park Krajobrazowy obejmuje swym zasięgiem południowy fragment sandru Ołoboku wraz z wciętą w jego powierzchnię trójdzielną, glacialną, rynną gryżyńską i towarzyszącym jej zespołem form wypukłych typu: ozy, formy kemowe, wydmy oraz formy wklęsłe eworsyjno- wytopiskowe. Ujściowy odcinek rzeki Gryżynki, rozcinający krawędź wysoczyzny i niżej położona powierzchnia terasy Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej, wychodzą już poza granice Parku. Teren Parku cechuje wielkie bogactwo i różnorodność polodowcowej rzeźby, co mocno kontrastuje

z równinnym obszarem sandru Ołoboku, otaczającym Park od północy, wschodu i zachodu, a wchodzącym w otulinę Parku (Maciantowicz, 2016).

Na terenach leśnych wchodzących w skład „Gryżyńskiego Parku Krajobrazowego” do realizacji na najbliższe 10-lecie obowiązywania PUL nie planuje się działań gospodarczych mogących znacząco zakłócić obecny stan ekosystemów obszaru.

Projektowane odnowienia umożliwiają już na pierwszym etapie wzrostu drzewostanu kontrolę właściwego, docelowego na danym siedlisku składu drzewostanu. Przyjęte w PUL docelowe składy gatunkowe są zgodne z zapisami protokołu KZP, będącymi efektem szczegółowych analiz i uzgodnień, z uwzględnieniem lokalnych warunków geologicznych i przyrodniczych.

Cięcia pielęgnacyjne planowane w młodszych drzewostanach (CW, CP, CP-P) obejmują m.in.: usuwanie zbędnych domieszek, które zagłuszają drzewka należące do gatunków głównych lub pożądanych domieszkowych, usuwanie drzewek wadliwych, chorych, obumierających, obumarłych. Cięcia w późniejszych fazach rozwojowych drzewostanu (TW, TP) umożliwiają eliminację z siedliska gatunków niepożądanych oraz gatunków geograficznie obcych, sprzyjają również kształtowaniu właściwej struktury drzewostanu.

Planowane rębnie zupełne i złożone uzasadnione są odpowiednim wiekiem rębności drzewostanu, a przyjęty etat jest zgodny z zapisami Instrukcji Urządzania Lasu.

Tabela 32. Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach Gryżyńskiego Parku Krajobrazowego

Planowane zabiegi gospodarcze – razem [ha]**												
Odnowienia	Czyszczenia			Trzebieże		AGROT	DRZEW	PIEL	PRZEST****	Rębnie zupełne*	Rębnie złożone**	Brak Zabiegów***
	CW	CP	CP-P	TW	TP							
116,52	28,04	109,21	5,70	136,20	849,56	106,97	0,81	9,54	2	41,24	83,49	371,65

*przy rębniach zupełnych, w wydz. na danej pow. zaplanowano pozyskanie 95% zapasu

**w przypadku rębni złożonych, w wydz. na danej pow. zaplanowano pozyskanie od 30% do maksymalnie 95% (w pojedynczych wypadkach dot. rębni złożonych uprzążających)

*** zabiegi gospodarcze projektowane są tylko w wydzieleniach leśnych, powierzchnia wydzieleń nieleśnych nie wchodzi w skład ww. zestawienia

****w przypadku zabiegu usunięcia przestojów podana liczba określa liczbę wydzieleń dla których zaplanowano zabieg

Rozpatrując zmiany struktury wiekowej drzewostanów w zasięgu Gryżyńskiego Parku Krajobrazowego zauważyć można wzrost udziału drzewostanów starszych klas wieku. Największy udział powierzchniowy pod koniec obowiązywania projektowanego Planu wykazywać będą drzewostany w IIIb i IVa klasie wieku. Wzrośnie również udział starszych klas wieku.

Wykres 5. Porównanie udziału procentowego powierzchni drzewostanów na początku i końcu obowiązywania PUL wg klas wieku na terenie Gryżyńskiego Parku Krajobrazowego

Mając na uwadze charakter planowanych zabiegów można stwierdzić, że projektowane na omawianym terenie działania nie wpłyną znacząco negatywnie na cele ochrony Parku Krajobrazowego. Realizacja zapisów PUL przyczynić się będzie do zachowania właściwego stanu sanitarnego lasu oraz zachowania ciągłości trwania lasów na terenie Gryżyńskiego Parku Krajobrazowego w przyszłości.

Wpływ realizacji zapisów PUL na ochronę oraz ogólną przyrodę Parku Krajobrazowego oceniono jako neutralne.

5.2 ODDZIAŁYWANIE PUL NA OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

5.2.1. OChK „16-Puszcza nad Pliszką”

Celem ochrony w obszarze jest zachowanie wartości przyrodniczych, rekreacyjnych i historycznych Puszczy Lubuskiej. Najcenniejszymi obiektami tego obszaru są siedliska przyrodnicze, użytki ekologiczne, chronione gatunki roślin, zwierząt i grzybów, stanowiska archeologiczne oraz obiekty kulturowe (grodziska, cmentarzyska, średniowieczne osady, kamienne kościoły). Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica OChK „16-Puszcza nad Pliszką” obejmuje powierzchnię 3 593,99 ha.

W celu ochrony zróżnicowanych ekosystemów na terenie OChK, w zakresie ochrony ekosystemów, akt powołujący zaleca m.in.: utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych, wspieranie procesów sukcesji naturalnej oraz inicjowanie i utrwalanie naturalnego odnowienia o składzie i strukturze odpowiadającej siedlisku, pozostawianie drzew o charakterze pomnikowym, przestojów, drzew dziuplastych aż do ich naturalnego rozkładu, zachowanie i utrzymanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących i śródpolnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk, wrzosowisk oraz muraw napiaskowych, stopniowe usuwanie gatunków obcego pochodzenia oraz ochronę stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów.

Na terenach leśnych wchodzących w skład OChK „16-Puszcza nad Pliszką” do realizacji na najbliższe 10-lecie obowiązywania PUL nie planuje się działań gospodarczych mogących znacząco zakłócić obecny stan ekosystemów obszaru.

Projektowane odnowienia umożliwiają już na pierwszym etapie wzrostu drzewostanu kontrolę właściwego, docelowego na danym siedlisku składu drzewostanu. Przyjęte w PUL docelowe składy

gatunkowe są zgodne z zapisami protokołu KZP, będącymi efektem szczegółowych analiz i uzgodnień, z uwzględnieniem lokalnych warunków geologicznych i przyrodniczych.

Cięcia pielęgnacyjne planowane w młodszych drzewostanach (CW, CP, CP-P) obejmują m.in.: usuwanie zbędnych domieszek, które zagłuszają drzewka należące do gatunków głównych lub pożądanych domieszkowych, usuwanie drzewek wadliwych, chorych, obumierających, obumarłych. Cięcia w późniejszych fazach rozwojowych drzewostanu (TW, TP) umożliwiają eliminację z siedliska gatunków niepożądanych oraz gatunków geograficznie obcych, sprzyjają również kształtowaniu właściwej struktury drzewostanu.

Planowane rębnie zupełne i złożone, uzasadnione są odpowiednim wiekiem rębności drzewostanu, a przyjęty etat jest zgodny z zapisami Instrukcji Urządzania Lasu.

Tabela 33. Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach OChK „16-Puszcza nad Pliszką”

Planowane zabiegi gospodarcze — razem [ha]**														
Odnowienia	Czyszczenia			Trzebieże		AGROT	DRZEWE	PIEL	PODSZ	PRZEST****	Rębnie zupełne*	Rębnie złożone**	Brak zabiegów	
	CW	CP	CP-P	TW	TP									
487,08	199,97	295,52	46,16	308,37	1 916,16	386,97	1,59	88,70	1,72	1	242,26	174,20	114,03	

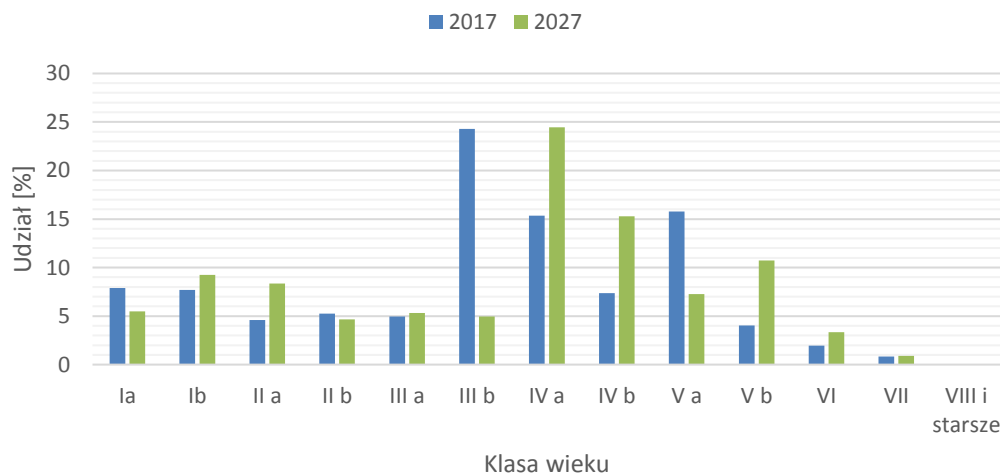
*przy rębniach zupełnych, w wydz. na danej pow. zaplanowano pozyskanie 95% zapasu

**w przypadku rębni złożonych, w wydz. na danej pow. zaplanowano pozyskanie od 30% do maksymalnie 95% (w pojedynczych wypadkach dot. rębni złożonych uprzątających)

*** zabiegi gospodarcze projektowane są tylko w wydzieleniach leśnych, powierzchnia wydzieleń nieleśnych nie wchodzi w skład ww. zestawienia

****w przypadku zabiegu usunięcia przestojów podana liczba określa liczbę wydzieleń dla których zaplanowano zabieg

Rozpatrując zmiany struktury wiekowej drzewostanów w zasięgu OChK „16-Puszcza nad Pliszką” zauważyć można wzrost udziału drzewostanów starszych klas wieku. Największy udział powierzchniowy pod koniec obowiązywania projektowanego Planu wykazywać będą drzewostany w IV a i IV b klasie wieku. Wzrośnie również udział starszych klas wieku.

Wykres 6. Porównanie udziału procentowego powierzchni drzewostanów na początku i końcu obowiązywania PUL wg klas wieku na terenie OChK „16-Puszcza nad Pliszką”

Mając na uwadze charakter planowanych zabiegów można stwierdzić, że projektowane na omawianym terenie działania nie wpłyną znacząco negatywnie na cele ochrony OChK. Realizacja zapisów PUL przyczyniać się będzie do zachowania właściwego stanu sanitarnego lasu oraz zachowania ciągłości trwania lasów na terenie OChK „16-Puszcza nad Pliszką” w przyszłości.

5.2.2. OChK „18-Krośnieńska Dolina Odry”

Cel ochrony stanowią wartości przyrodnicze i historyczne tego obszaru wyróżniające go spośród innych. Występują tutaj łągi nadodrzańskie ciągnące się wzdłuż rzeki, położone w tarasie zalewowym Odry, a także położone na skarpach grądy i ciepłolubne dąbrowy (okolice grodziska Gostchorze). Dodatkowo występują tutaj rzadkie i chronione gatunki bezkręgowców takie jak: jelonek rogacz, pachnica dębowa. Dolina Odry stwarza idealne miejsce dla bytowania awifauny. Do gatunków tam występujących należą: bielik, kania ruda, kania czarna, błotniak stawowy, derkacz, rybołów, lelek, łabędź krzykliwy, trzmiełojad oraz dzięcioł zielonoszary. Spośród ssaków można spotkać wydrę oraz bobra europejskiego.

OChK położony jest w południowej części Nadleśnictwa, gdzie obejmuje niewielką część Obrębu Grabina (Leśnictwa: Szklarka, Radnica, Morsko). W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa położone jest 924,45 ha.

W celu ochrony zróżnicowanych ekosystemów na terenie OChK, w zakresie ochrony ekosystemów, akt powołujący zaleca m.in.: utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych, wspieranie procesów sukcesji naturalnej oraz inicjowanie i utrwalanie naturalnego odnowienia o składzie i strukturze odpowiadającej siedlisku, pozostawianie drzew o charakterze pomnikowym, przestojów, drzew dziuplastych aż do ich naturalnego rozkładu, zachowanie i utrzymanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących i śródpolnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk, wrzosowisk oraz muraw napiaskowych, stopniowe usuwanie gatunków obcego pochodzenia oraz ochronę stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów.

Na terenach leśnych wchodzących w skład OChK „18-Krośnieńska Dolina Odry” do realizacji na najbliższe 10-lecie obowiązywania PUL nie planuje się działań gospodarczych mogących znacząco zakłócić obecny stan ekosystemów obszaru.

Projektowane odnowienia umożliwiają już na pierwszym etapie wzrostu drzewostanu kontrolę właściwego, docelowego na danym siedlisku składu drzewostanu. Przyjęte w PUL docelowe składy gatunkowe są zgodne z zapisami protokołu KZP, będącymi efektem szczegółowych analiz i uzgodnień, z uwzględnieniem lokalnych warunków geologicznych i przyrodniczych.

Cięcia pielęgnacyjne planowane w młodszych drzewostanach (CW, CP, CP-P) obejmują m.in.: usuwanie zbędnych domieszek, które zagłuszają drzewka należące do gatunków głównych lub pożądaných domieszkowych, usuwanie drzewek wadliwych, chorych, obumierających, obumarłych. Cięcia w późniejszych fazach rozwojowych drzewostanu (TW, TP) umożliwiają eliminację z siedliska gatunków niepożądanych oraz gatunków geograficznie obcych, sprzyjają również kształtowaniu właściwej struktury drzewostanu.

Planowane rębnie zupełne i złożone, uzasadnione są odpowiednim wiekiem rębności drzewostanu, a przyjęty etat jest zgodny z zapisami Instrukcji Urządzenia Lasu.

Tabela 34. Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach OChK „18-Krośnieńska Dolina Odry”

Planowane zabiegi gospodarcze — razem [ha]**											
Odnowienia	Czyszczenia			Trzebieże		AGROT	PIEL	POPR	Rębnie zupełne*	Rębnie złożone**	Brak zabiegów
	CW	CP	CP-P	TW	TP						
37,09	13,55	34,65	11,78	54,01	149,56	37,26	6,17	0,17	26,02	8,00	72,10

*przy rębniach zupełnych, w wydz. na danej pow. zaplanowano pozyskanie 95% zapasu

**w przypadku rębni złożonych, w wydz. na danej pow. zaplanowano pozyskanie od 30% do maksymalnie 95% (w pojedynczych wypadkach dot. rębni złożonych uprzętających)

*** zabiegi gospodarcze projektowane są tylko w wydzieleniach leśnych, powierzchnia wydzieleni nieleśnych nie wchodzi w skład ww. zestawienia

Rozpatrując zmiany struktury wiekowej drzewostanów w zasięgu OChK „18-Krośnieńska Dolina Odry”, zauważyć można wzrost udziału drzewostanów starszych klas wieku. Największy udział powierzchniowy pod koniec obowiązywania projektowanego Planu wykazywać będą drzewostany w IVa oraz IIa klasie wieku.

Wykres 7. Porównanie udziału procentowego powierzchni drzewostanów na początku i końcu obowiązywania PUL wg klas wieku na terenie OChK „18-Krośnieńska Dolina Odry”

Mając na uwadze charakter planowanych zabiegów można stwierdzić, że projektowane na omawianym terenie działania nie wpłyną znacząco negatywnie na cele ochrony OChK. Realizacja zapisów PUL przyczyniać się będzie do zachowania właściwego stanu sanitarnego lasu oraz zachowania ciągłości trwania lasów na terenie OChK „18-Krośnieńska Dolina Odry” w przyszłości.

5.3 ODDZIAŁYWANIE PUL NA OBSZARY NATURA 2000

Na terenie Nadleśnictwa Bytnica zlokalizowanych jest osiem obszarów wyróżnionych w ramach europejskiej sieci Natura 2000: obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO): PLB080004 „Dolina Środkowej Odry”; specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO): PLH080011 „Dolina Pliszki”, PLH080028 „Krośnieńska Dolina Odry”, PLH080034 „Bytnica”, PLH080035 „Dębowe Aleje w Gryżynie i Zawiszach”, PLH080037 „Lasy Dobrosułowskie”, PLH080042 „Stara Dąbrowa w Korytach”, PLH080067 „Rynna Gryżyny”.

Dla gruntów będących w zarządzie Nadleśnictwa w granicach obszarów Natura 2000: PLH080011 „Dolina Pliszki”, PLH080034 „Bytnica” oraz PLH080037 „Lasy Dobrosułowskie” istnieją zatwierdzone plany zadań ochronnych. Konieczność sporządzania PZO dla obszarów Natura 2000 wynika bezpośrednio z art. 28 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

W przedmiotowych dokumentach zawarto wykaz istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 oraz działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania.

Dla obszarów Natura 2000: PLH080011 „Dolina Pliszki”, PLH080034 „Bytnica” oraz PLH080037 „Lasy Dobrosułowskie” zadania ochronne zapisane w Planach Zadań Ochronnych dla tych obszarów zaimplementowano do Projektu PUL.

Dla pozostałych obszarów Natura 2000: PLB080004 „Dolina Środkowej Odry”, PLH080028 „Krośnieńska Dolina Odry”, PLH080035 „Dębowe Aleje w Gryżynie i Zawiszach”, PLH080042 „Stara Dąbrowa w Korytach” oraz PLH080067 „Rynna Gryżyny”, dla których brak jest zatwierdzonych planów zadań ochronnych, projekt PUL nie zawiera zadań ochronnych zgodnych z zakresem opisanym w art.28. ust. 10 ustawy o ochronie przyrody. Działania ochronne w tych obszarach ujęte zostały w Programie Ochrony Przyrody zgodnie z zasadami przyjętymi w RDLP Zielona Góra, które m.in. uwzględniają podstawowe wymagania dotyczące zachowania właściwego stanu ochrony wyróżnionych na gruntach Nadleśnictwa przedmiotów ochrony.

5.3.1. OSO PLB080004 „Dolina Środkowej Odry”

Obszar stanowi ważną ostoję gatunków ptaków lęgowych oraz migrujących. Łącznie na terenie występuje regularnie minimum 56 gatunków ptaków, z czego 14 gatunków zgodnie z SDF zostało uznane za przedmioty ochrony obszaru Natura 2000.

Obszar objęto ochroną w 2007 roku zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 05.09.2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie OSO Natura 2000. Nadzór nad obszarem stanowi RDOŚ w Gorzowie Wielkopolskim.

W krajobrazie dominują tereny otwarte, niejednokrotnie wykorzystywane jako grunty orne czy też jako tereny przeznaczone pod wypas. Dodatkowym elementem stanowiącym kontrast dla łąk i pastwisk są zachowane w dobrym stanie lasy łęgowe i starorzecza, poprzecinane licznymi kanałami.

Powierzchnia gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica, położonych w granicach przedmiotowego OSO wynosi 313,88 ha (w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa — 870,06 ha).

Projekt planu ochrony dla obszaru Natura 2000 PLB080004 „Dolina Środkowej Odry” jest w trakcie sporządzania.

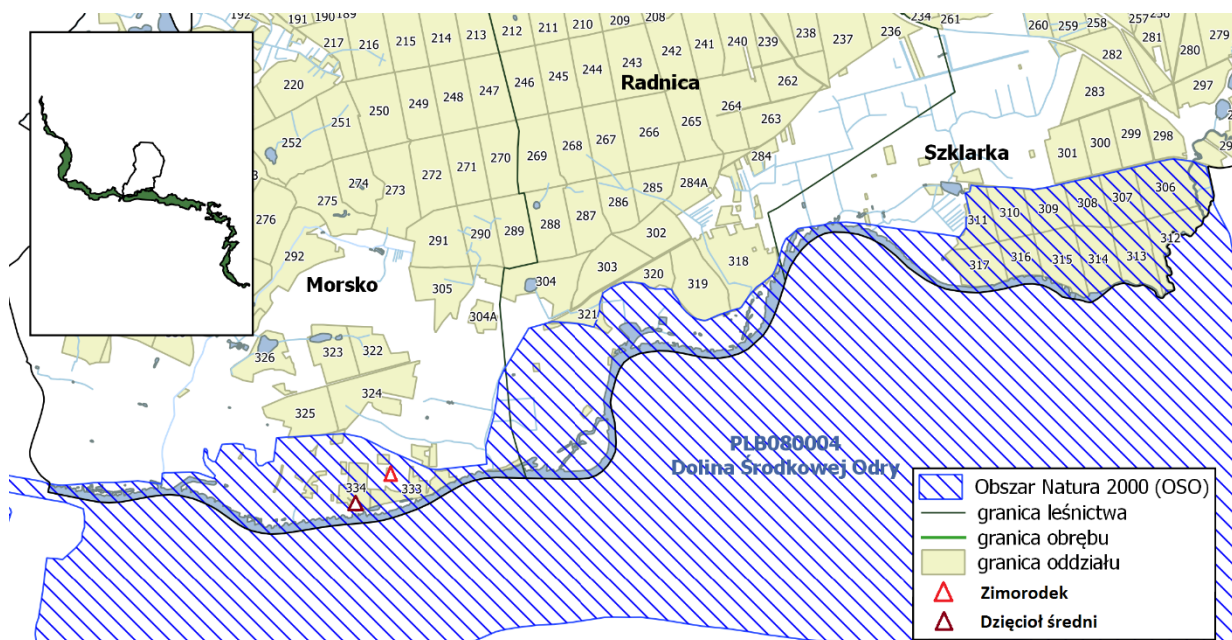
Tabela 35. Zestawienie przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 PLB080004 „Dolina Środkowej Odry” występujących w zasięgu Nadleśnictwa Bytnica

Lp.	Gatunek	Lokalizacja	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania*	Identyfikacja zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony przedm. ochrony
1.	A229 Zimorodek <i>Alcedo atthis</i>	06-333j	TP: 06-333j	Zagrożenia istniejące: - sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji Zagrożenia potencjalne: - wandalizm; - zmiany stosunków wodnych; - zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie
2.	A238 Dzięcioł średni <i>Dendrocopos medius</i>	06-334i	CW, PIEL, TP: 06-334i	Zagrożenia istniejące: brak Zagrożenia potencjalne: - wycinka lasu

* — zabiegi projektowane są tylko w wydzieleniach leśnych, dla wydzieleni nieleśnych nie planuje się żadnych zabiegów

Przewidywane oddziaływanie PUL na przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000

Spośród 14 gatunków aktualnie uznawanych za przedmiot ochrony w Obszarze (wg SDF 2015-08), na gruntach Nadleśnictwa Bytnica stwierdzono występowanie dwóch gatunków ptaków: zimorodka oraz dzięcioła średniego.

Rys. 5. Przedmioty ochrony w OSO stwierdzone na gruntach Nadleśnictwa Bytnica

Projekt planu ochrony dla obszaru Natura 2000 PLH080004 „Dolina Środkowej Odry” został sporządzony zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 [Dz. U. Nr 34, poz. 186 z późn. zm.].

Poniżej przedstawiono ogólną ocenę oddziaływania PUL na potencjalne miejsce występowania, a tym samym pośrednio na populacje wszystkich gatunków stanowiących przedmiot ochrony w Obszarze oraz zalecenia, mające na celu zachowanie w stanie niezmienionym potencjalnych miejsc występowania ptaków na terenie OSO.

Zimorodek zwyczajny *Alcedo althhis* (A229)

Gatunek ten jest ściśle związany z wodą. Zasiedla zadrzewione odcinki linii brzegowej czystych rzek, strumieni, jezior i stawów rybnych. Do budowy gniazd wymaga urwistych brzegów o podłożu piaszkowym lub piaskowo-gliniastym. Do głównych zagrożeń należy zanikanie siedlisk lęgowych w wyniku zmian reżimu hydrologicznego rzek oraz odlesianie brzegów rzek.

Pojektowany PUL przewiduje zabieg TP dla wydzielenia, gdzie stwierdzono występowanie przedmiotu ochrony. Zabieg ten ma charakter sanitarny i nie wpłynie negatywnie na przedmiot ochrony.

Projekt planu ochrony jako podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony podaje utrzymanie istniejącego reżimu wodnego. W Planie Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Bytnica nie znajdują się zapisy mogące spowodować negatywne oddziaływanie ww. dokumentu na gatunek stanowiący przedmiot ochrony oraz jego siedlisko.

Oddziaływanie PUL na istniejące i potencjalne miejsca występowania zimorodka oceniono jako neutralne.

Dzięcioł średni *Dendrocopos medius* (A238)

Dzięcioł średni zamieszkuje stare lasy liściaste z dominującym udziałem dębów. Optymalnymi siedliskami są grądy, świetliste i acydofilne dąbrowy oraz nadrzeczne lasy łęgowe. Dzięcioł średni jest gatunkiem osiadłym. W zachodniej Polsce sezon lęgowy obejmuje okres od końca kwietnia

do początku czerwca. Podstawowym zagrożeniem dla populacji dzięcioła średniego są prace leśne, szczególnie związane z wykonywaniem zaplanowanych zrębów zupełnych lub usuwaniem na dużą skalę obumierających drzew, np. w wyniku gradacji opiętków, zwłaszcza opiętka dwuplamkowego *Agrilus biguttatus*.

Projekt planu ochrony jako podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony podaje niepominiejszenie udziału procentowego starodrzewu, oraz zaleca pozostawianie w cięciach rębnych drzew w formie grup lub kęp przeznaczonych do naturalnego rozkładu.

Pojektowany PUL przewiduje zabiegi hodowlane dla wydzielenia, gdzie stwierdzono występowanie przemiotu ochrony. Zabiegi te mają charakter sanitarny i nie wpłyną negatywnie na przemiot ochrony.

W Planie Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Bytnica nie znajdują się zapisy mogące spowodować negatywne oddziaływanie ww. dokumentu na gatunek stanowiący przedmiot ochrony oraz jego siedlisko.

Oddziaływanie PUL na istniejące i potencjalne miejsca występowania dzięcioła średniego oceniono jako neutralne.

Zasoby martwego drewna, a zwłaszcza drzew dziuplastych oraz drzew zamierających i martwych w zasięgu obszaru Natura 2000 na koniec okresu gospodarczego ulegną zwiększeniu ze względu na dużą powierzchnię drzewostanów, dla których nie zaplanowano zabiegów gospodarczych (64,43 ha). Zwiększenie potencjalnych miejsc bytowania gatunków będących przemiotem ochrony wpłynie korzystnie na właściwy stan ochrony przedmiotów ochrony w zasięgu obszaru.

Planowane na terenie Nadleśnictwa działania w zakresie infrastruktury turystycznej oraz rekreacyjnym nie będą miały negatywnego wpływu na występujące oraz potencjalne przedmioty ochrony.

Tabela 36. Macierz oddziaływania na przemioty ochrony obszaru OSO znajdujące się w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Bytnica

Lp.	Gatunek	Kryteria	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie na elementy środowiska					Łączna ocena planowanych czynności i zadań gospodarczych
			Zalesienia	Odnawianie	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne	
1	A229 Zimorodek <i>Alcedo atthis</i>	Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska	brak	brak	0	brak	brak	0
		Struktura drzewostanów i funkcja	brak	brak	0	brak	brak	
		Stan ochrony typowych gatunków	brak	brak	0	brak	brak	
2	A238 Dzięcioł średni <i>Dendrocopos medius</i>	Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska	brak	brak	0	brak	brak	0
		Struktura drzewostanów i funkcja	brak	brak	0	brak	brak	
		Stan ochrony typowych gatunków	brak	brak	0	brak	brak	

Przewidywane oddziaływanie PUL na ekosystemy leśne w obszarze Natura 2000

Na terenach leśnych wchodzących w skład Obszaru Natura 2000 PLB080004 „Dolina Środkowej Odry” do realizacji na najbliższe 10-lecie obowiązywania PUL nie planuje się działań gospodarczych mogących wpłynąć negatywnie na występujące tam gatunki wymienione w Zał. II Dyrektywy 92/43/EWG występujące na terenie OSO „Dolina Środkowej Odry” oraz uznane za przedmiot ochrony na terenie obszaru (SDF 2015).

Tabela 37. Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach PLB080004 „Dolina Środkowej Odry”

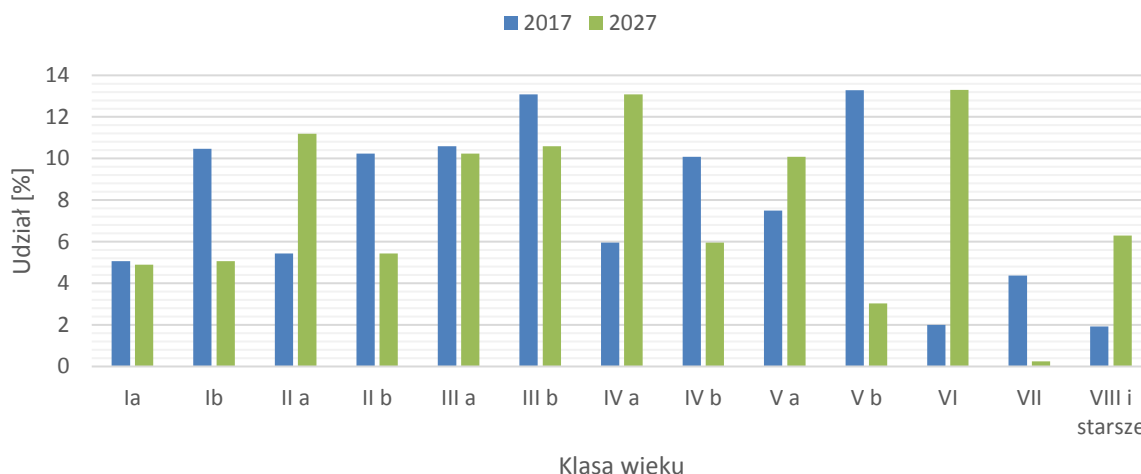
Planowane zabiegi gospodarcze — razem [ha]**											
Odnowienia	Czyszczenia			Trzebieże		AGROT	PIEL	POPR	Rębnie zupełne*	Rębnie złożone**	Brak zabiegów
	CW	CP	CP-P	TW	TP						
29,73	8,69	26,07	7,82	40,66	99,13	29,90	4,89	0,17	23,42	3,52	64,43

*przy rębniach zupełnych, w wydz. na danej pow. zaplanowano pozyskanie 95% zapasu

**w przypadku rębni złożonych, w wydz. na danej pow. zaplanowano pozyskanie od 30% do maksymalnie 95% (w pojedynczych wypadkach dot. rębni złożonych uprzętających)

*** zabiegi gospodarcze projektowane są tylko w wydzieleniach leśnych, powierzchnia wydziałów nieleśnych nie wchodzi w skład ww. zestawienia

Rozpatrując zmiany struktury wiekowej drzewostanów, będących potencjalnym siedliskiem dla występowania gatunków ptaków w zasięgu obszaru Natura 2000 PLB080004 „Dolina Środkowej Odry”, zauważyć można wzrost udziału drzewostanów starszych klas wieku. Największy udział powierzchniowy pod koniec obowiązywania projektowanego Planu wykazywać będą drzewostany w IVa oraz VI klasie wieku.

Wykres 8. Porównanie udziału procentowego powierzchni drzewostanów na początku i końcu obowiązywania PUL wg klas wieku na terenie Obszaru Natura 2000 PLB080004 „Dolina Środkowej Odry”

Potencjalne oddziaływanie PUL na pozostałe gatunki stanowiące przedmioty ochrony obszaru OSO oceniono jako neutralne.

5.3.2. SOO PLH080011 „Dolina Pliszki”

Ostoja obejmuje małą dolinę rzeczną przebiegającą przez pola sandrowe. Sandr Pliszki oddzielony jest wysokimi krawędziami od wyższych poziomów sandrowych i wzgórz moreny czołowej. Rzeka Pliszka, która zachowała swój naturalny charakter, otoczona jest przez duży kompleks leśny, tworzony głównie przez bory sosnowe. Wzdłuż rzeki wykształciły się płaty nadrzecznych zbiorowisk leśnych, torfowiska i trzęsawiska. Charakterystyczną cechą obszaru jest strefowość mokradeł, która związana jest z reżimem hydrologicznym rzeki oraz oddziaływaniem wód podziemnych i źródłiskowych w sąsiedztwie zboczy doliny.

Występuje tutaj duże bogactwo flory oraz fauny, w tym rzadkiego w skali kraju chrząszcza, jelonka rogacza *Lucanus cervus*. W obszarze występuje również kolonia rozrodcza nocka dużego *Myotis myotis* w podziemnej części budynku dawnej fabryki celulozy w miejscowości Koziczyn. W Polsce jest to jedna z trzech znanych kolonii, gdzie nietoperze przystępują do rozrodu w warunkach podziemnych.

W aktualnym SDF (stan na 2016 r.), jako przedmiot ochrony w obszarze wymienia się 12 typów siedlisk przyrodniczych (spośród których na gruntach Nadleśnictwa Bytnica stwierdzono 5 typów) oraz 11 gatunków wymienionych w załączniku II do Dyrektywy 92/43/EWG. Siedliska przyrodnicze 3160 i 6410 oczekują na akceptację zmiany statusu ochrony w obszarze przez Komisję Europejską (procedowana zmiana dotyczy ustalenia oceny znaczenia obszaru dla ich ochrony na poziomie nieistotnym „D”). Głowacz białopłetwy *Cottus gobio* (kod gatunku 1163) oczekuje na akceptację zmiany statusu ochrony w obszarze przez Komisję Europejską (na ocenę „D”).

W zasięgu obszaru Natura 2000 „Dolina Pliszki” zlokalizowane są grunty 2 Leśnictw Nadleśnictwa Bytnica: Kosobudz i Kosobudki. Powierzchnia gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica, położonych w granicach przedmiotowego SOO wynosi 437,58 ha (w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa — 517,09 ha).

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLH080011 „Dolina Pliszki” został sporządzony zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 [Dz. U. Nr 34, poz. 186 z późn. zm.].

Zatwierdzony został zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 10 stycznia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Pliszki PLH080011 [Dz. U. Woj. Lubuskiego z 2014 r., poz. 184], następnie zmieniony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 4 października 2016 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Pliszki PLH080011 [Dz. U. Woj. Lubuskiego z 2016 r., poz. 1985].

Tabela 38. Tabela zbiorcza obszaru Natura 2000 wg przedmiotów ochrony oraz planowanych zabiegów gospodarczych

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony	Planowane zabiegi gospodarcze [ha]*						
			Odnowienia	piel. d-stanów	rodzaj rębni				
1. SPECJALNY OBSZAR OCHRONY SIEDLISK (SOO lub OZW) — siedliska przyrodnicze według SDF									
1.	3150 Starorzeczca i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion, Potamion</i>	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica							
2.	3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników <i>Ranunculion fluitantis</i>	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica							
3.	6430 Ziołorośla górskie (<i>Adenostyilion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica							
4.	6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie <i>Arrhenatherion</i>	07-61-i; 07-88-f; 08-13-k; 08-20-b; 08-21-b; 08-22-b	-	-	-	-	-	-	-
5.	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>)	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica							
6.	7220 Źródlika wapienne ze zbiorowiskami <i>Cratoneurion commutati</i>	08-25-b	-	-	-	-	-	-	-
7.	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	08-14-k; 08-23-b,c; 08-24-b; 08-25-c; 08-47-a; 08-48-a	-	-	-	-	-	-	-
8.	9110 Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagetum</i>)	08-15-m	-	-	-	-	-	-	-
9.	9190 Kwaśne dąbrowy (<i>Quercetea roboripetraeae</i>)	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica							
10.	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe	07-8-i; 07-12-i,k,l; 08-13-k; 08-14-k; 07-16-c; 08-22-c; 08-23-a,c; 08-24-a,b; 08-25-b,c; 07-32-i,j; 08-46-d; 08-47-a; 08-48-a,b	-	-	-	-	-	-	-

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony	Planowane zabiegi gospodarcze [ha]*							
			Odnowienia	piel. d-stanów	rodzaj rębni					
					I	II	III	IV	V	R-M
11.	3160 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włośniczników <i>Ranunculus fluitantis</i>	Informacja wątpliwa, siedlisko prawdopodobnie nie występuje w obszarze								
12.	6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	Informacja wątpliwa, siedlisko prawdopodobnie nie występuje w obszarze								
2. SPECJALNY OBSZAR OCHRONY SIEDLISK (SOO lub OZW) – gatunki roślin i zwierząt (z wyjątkiem ptaków) oraz ich siedliska według SDF										
1.	Lipiennik Loesela <i>Liparis loeselii</i>	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica								
2.	1014 Poczwarówka zwężona <i>Vertigo angustior</i>	08-23-b,c; 08-24-b	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	1016 Poczwarówka jajowata <i>Vertigo moulinsiana</i>	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica								
4.	1096 Minóg strumieniowy <i>Lampetra planeri</i>	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica								
5.	1149 Koza <i>Cobitis taenia</i>	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica								
6.	1083 Jelonek rogacz <i>Lucanus cervus</i>	08-75-i	-	TP: 08-75-i	-	-	-	-	-	-
7.	1163 Głowacz białopłetwy <i>Cottus gobio</i>	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica								
8.	1324 Nocek duży <i>Myotis myotis</i>	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica								
9.	1337 Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	08-23-a; 08-25-d	-	TP: 08-25-d	-	-	-	-	-	-
10.	1352 Wilk <i>Canis lupus</i>	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica								
11.	1355 Wydra <i>Lutra lutra</i>	07-33-h	-	-	-	-	-	-	-	-

* zabiegi gospodarcze projektowane są tylko w wydzieleniach leśnych, powierzchnia wydziałów nieleśnych nie wchodzi w skład ww. zestawienia

Przewidywane oddziaływanie PUL na przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000

Siedliska nieleśne, stanowiące przedmiot ochrony w obszarze, stanowią płaty z reguły niepodlegające zakresowi opracowania PUL. Niemniej, dla części z nieleśnych siedlisk przyrodniczych istnieją potencjalne zagrożenia związane z działaniami z zakresu gospodarki leśnej również w bezpośrednim sąsiedztwie płatów siedlisk.

Na gruntach Nadleśnictwa Bytnica w zasięgu obszaru zinwentaryzowano następujące siedliska nieleśne: 6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie *Arrhenatherion*, 7220 Źródłiska wapienne ze zbiorowiskami *Cratoneurion commutati* oraz 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk.

W projektowanym PUL, dla ww. siedlisk nieleśnych zamieszczono informację o podstawowych wymaganiach dotyczących zachowania pożądanego stanu ochrony siedlisk, wskazano potencjalne zagrożenia, jakie dla ww. siedlisk stwarzać może gospodarka leśna oraz zamieszczono propozycje minimalizacji potencjalnych zagrożeń wynikających z prowadzenia działań z zakresu gospodarki leśnej w bezpośrednim sąsiedztwie siedlisk. W przedmiotowym PUL, dla siedlisk przyrodniczych:

- 6510, podstawowym wymaganiem dotyczącym zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony jest utrzymanie ekstensywnego użytkowania kośno-pastwiskowego, z wykluczeniem odwadniania, przeorywania, nawożenia i podsiewania. Potencjalne zagrożenia negatywnego oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony może stanowić zalesianie płatów siedliska; PZO jako zadania ochronne na siedlisku 6510, za których wykonanie odpowiedzialne jest Nadleśnictwo Bytnica, wskazuje: „Działanie obligatoryjne: Zachowanie siedliska przyrodniczego stanowiącego przedmiot ochrony obszaru, poprzez ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe we wskazanych obszarach wdrażania Działanie fakultatywne: Użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu rolnośrodowiskowego w ramach obowiązującego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, ukierunkowanego na ochronę siedliska 6510 nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie”;
- 7220, podstawowym wymaganiem dotyczącym zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony jest utrzymanie reżimu wodnego i ewentualna renaturalizacja

warunków wodnych. Potencjalne zagrożenia negatywnego oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony może stanowić zalesianie, usuwanie drzew i krzewów w bezpośrednim sąsiedztwie płatów siedliska przyrodniczego. PZO zaleca aby: „w wydzieleniach sąsiadujących z misą źródłiskową (lub krawędzi torfowiska, w którym znajduje się źródło lub krawędzi osadów, wapiennych) wskazane jest pozostawienie na obrzeżu siedliska pasa ekotonowego o szerokości 30- 60 m, w którym nie będzie się prowadziło użytkowania rębnią zupełną.” Dla siedliska 7220 nie określono szczegółowych zadań obligatoryjnych lub fakultatywnych prowadzonych przez właścicieli gruntów w ramach jego granic;

- 7230, podstawowym wymaganiam dotyczącym zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony jest utrzymanie reżimu wodnego i ewentualna renaturalizacja warunków wodnych. Potencjalne zagrożenia negatywnego oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony może stanowić zalesianie, usuwanie drzew i krzewów w bezpośrednim sąsiedztwie płatów siedliska przyrodniczego. PZO zaleca aby: „w wydzieleniach sąsiadujących z misą źródłiskową (lub krawędzi torfowiska, w którym znajduje się źródło lub krawędzi osadów, wapiennych) wskazane jest pozostawienie na obrzeżu siedliska pasa ekotonowego o szerokości 30-60 m, w którym nie będzie się prowadziło użytkowania rębnią zupełną.” Dla płatów siedliska w granicach Nadleśnictwa (Leśnictwo Kosobudki, wydzielenia: 24b, 25c, 48a, 47a³) zaplanowano usunięcie pojedynczych nalotów drzew i krzewów oraz ich skupień z powierzchni siedliska przyrodniczego wraz z usunięciem ściętej biomasy poza powierzchnię torfowisk w ramach działań mających na celu czynną ochronę siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk.

Realizacja zapisów projektowanego PUL będzie miała zatem korzystny wpływ na właściwy stan utrzymania i ochrony nieleśnych siedlisk przyrodniczych.

Spośród leśnych siedlisk przyrodniczych, na gruntach Nadleśnictwa Bytnica, w zasięgu obszaru, zinventaryzowano następujące: 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*) oraz 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródłiskowe.

W projektowanym PUL, dla ww. siedlisk leśnych zamieszczono informację o podstawowych wymaganiach dotyczących zachowania pożądanego stanu ochrony siedlisk, wskazano potencjalne zagrożenia, jakie dla ww. siedlisk stwarzać może gospodarka leśna oraz zamieszczono propozycje minimalizacji potencjalnych zagrożeń wynikających z użytkowania drzewostanów stanowiących dane siedlisko przyrodnicze.

Zgodnie z zapisami PUL, z użytkowania rębnego wyłączono całkowicie wszystkie płaty siedliska 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*) oraz 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródłiskowe znajdujące się w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Bytnica.

W przedmiotowym PUL, dla ww. siedlisk przyrodniczych zamieszczono ponadto zestawienie zadań ochronnych dla każdego spośród zinventaryzowanych na terenie Nadleśnictwa siedlisk, na podstawie zatwierdzonego Planu Zadań Ochronnych.

³ Miejsce realizacji działań ochronnych wg PZO i odpowiadające im adresy leśne wg PUL (aktualne adresy leśne wg PUL podano w nawiasach)

Siedlisko przyrodnicze 7230: 08-23k (przejęte przez Nadleśnictwo Torzym), 08-23l (przejęte przez Nadleśnictwo Torzym), 08-24g (08-24b), 08-25c (08-25c), 08-48a (08-48a), 08-47a (08-47a)

Dla wydzieleń na których występują płaty siedliska 9110 w granicach Nadleśnictwa Bytnica nie zaplanowano żadnych czynności gospodarczych, mogących wpływać negatywnie na kondycję siedliska.

W przypadku siedliska 91E0 PZO jako zadania ochronne związane z gospodarką leśną, za których wykonanie odpowiedzialne jest Nadleśnictwo Bytnica, wskazuje: „Wyłączyć z użytkowania rębne płaty siedliska przyrodniczego (z wyjątkiem pozyskania związanego z realizacją potrzeb zbioru nasion z drzewostanów nasiennych) we wskazanym obszarze wdrażania: Miejsce realizacji: 07-8i, 07-12k, 07-12l, 07-16c, 07-32i, 07-32j, 08-22c, 08-23a, 08-24a, 08-25a, 08-25b, 08-46d, 08-47a, 08-48a, 08-48b⁴.

Dla wydzieleń, na których występują płaty siedliska 91E0 w granicach Nadleśnictwa Bytnica nie zaplanowano żadnych czynności gospodarczych, mogących wpływać negatywnie na kondycję siedliska.

Realizacja zapisów projektowanego PUL będzie miała zatem korzystny wpływ na właściwy stan utrzymania i ochrony leśnych siedlisk przyrodniczych.

Mając na uwadze zalecenia ochronne zawarte w PUL, realizacja zapisów przedmiotowego dokumentu będzie miała korzystny wpływ na właściwy stan utrzymania i ochrony leśnych siedlisk przyrodniczych.

Tabela 39. Macierz oddziaływania na siedliska stanowiące przedmiot ochrony w obszarze znajdujące się w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Bytnica

Lp.	Nazwa siedliska	Kryteria zachowania stanu ochrony siedlisk	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych					Łączna ocena oddziaływania PUL na siedliska przyrodnicze
			Zalesienia	Odnawianie	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie pełne	
1	6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie <i>Arrhenatherion</i>	Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska	brak	brak	brak	brak	brak	0
		Struktura drzewostanów i funkcja	brak	brak	brak	brak	brak	
		Stan ochrony typowych gatunków	brak	brak	brak	brak	brak	
2	7220 Źródlika wapienne ze zbiorowiskami <i>Cratoneurion commutati</i>	Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska	brak	brak	brak	brak	brak	0
		Struktura drzewostanów i funkcja	brak	brak	brak	brak	brak	
		Stan ochrony typowych gatunków	brak	brak	brak	brak	brak	
3	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska	brak	brak	brak	brak	brak	0
		Struktura drzewostanów i funkcja	brak	brak	brak	brak	brak	
		Stan ochrony typowych gatunków	brak	brak	brak	brak	brak	
4	9110 Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagetum</i>)	Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska	brak	brak	brak	brak	brak	0
		Struktura drzewostanów i funkcja	brak	brak	brak	brak	brak	
		Stan ochrony typowych gatunków	brak	brak	brak	brak	brak	

⁴ Miejsce realizacji działań ochronnych wg PZO i odpowiadające im adresy leśne wg PUL (aktualne adresy leśne wg PUL podano w nawiasach)

Siedlisko przyrodnicze 91E0: 07-8i (07-8i), 07-12k (07-12k), 07-12l (07-12l), 07-16c (07-16c), 07-32i (07-32i), 07-32j (07-32j), 08-21c (przejęte przez Nadleśnictwo Torzym), 08-22a (przejęte przez Nadleśnictwo Torzym), 08-22l (08-22c), 08-23g (przejęte przez Nadleśnictwo Torzym), 08-23j (przejęte przez Nadleśnictwo Torzym), 08-23k (przejęte przez Nadleśnictwo Torzym), 08-23l (przejęte przez Nadleśnictwo Torzym), 08-23m (08-23a), 08-24c (przejęte przez Nadleśnictwo Torzym), 08-24d (08-24a), 08-25a (08-25a), 08-25b (08-25b), 08-46d (08-46d), 08-47a (08-47a), 08-48a (08-48a), 08-48b (08-48b).

Lp.	Nazwa siedliska	Kryteria zachowania stanu ochrony siedlisk	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych					Łączna ocena oddziaływania PUL na siedliska przyrodnicze
			Zalesienia	Odnawianie	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne	
5	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum alba-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródłiskowe	Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska	brak	brak	brak	brak	brak	0
		Struktura drzewostanów i funkcja	brak	brak	brak	brak	brak	
		Stan ochrony typowych gatunków	brak	brak	brak	brak	brak	

Na terenie SOO, na gruntach Nadleśnictwa Bytnica występują również gatunki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Należą do nich: 1014 poczwarówka zwężona, *Vertigo angustior*, 1083 jelonek rogacz *Lucanus cervus*, 1337 bóbr europejski *Castor fiber* oraz 1355 wydra *Lutra lutra*.

W wydziałeniach, w których występują poczwarówka zwężona oraz wydra nie planuje się zabiegów gospodarczych w PUL.

Dla wydzielenia, w którym występuje jelonek rogacz *Lucanus cervus* na terenie Leśnictwa Kosobudki zaplanowano zabieg hodowlany trzebieży późnej.

PZO jako potencjalne zagrożenie negatywnego oddziaływania zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony podaje usuwanie martwych i obumierających drzew. Jako zalecenia dotyczące unikania możliwości zagrożeń podaje, aby: „Utrzymywać starodrzewy oraz pozostawiać drzewa martwe i obumierające, zawłaszczając drzewa dziuplaste”.

Zabieg hodowlany nie wpłynie negatywnie na populację przedmiotu ochrony w granicach zasięgu Nadleśnictwa Bytnica. Służy on poprawie stanu sanitarnego oraz kondycji drzewostanu. Pracownicy Nadleśnictwa Bytnica dołożą wszelkich starań, aby zabezpieczyć stanowisko występowania przed możliwością uszkodzenia w trakcie prowadzenia prac pozyskaniowych. Wszelkie informacje na temat stanowiska przedmiotu ochrony, jego form ochrony oraz potencjalnych zagrożeń ze strony prowadzonej gospodarki leśnej zostaną przekazane w formie Książki ochrony i monitoringu dla właściwego leśnictwa.

Dla wydzielenia, w którym występuje bóbr europejski *Castor fiber* na terenie Leśnictwa Kosobudki zaplanowano zabieg hodowlany trzebieży późnej.

PZO jako podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony wskazuje: „Ograniczenie regulacji rzek i strumieni; przeciwdziałanie degradacji siedlisk w wyniku zanieczyszczeń wód”. Jako potencjalne zagrożenie negatywnego oddziaływania zabiegów gospodarczych podaje: „Usuwanie zadrzewień i zakrzewień wzdłuż brzegów rzek i strumieni (w miejscach występowania gatunku)”. Dodatkowo zaleca: „Pozostawianie nadbrzeżnych zadrzewień i zakrzewień”

Zabieg hodowlany nie wpłynie negatywnie na populację przedmiotu ochrony w granicach zasięgu Nadleśnictwa Bytnica. Służy on poprawie stanu sanitarnego oraz kondycji drzewostanu. Pracownicy Nadleśnictwa Bytnica dołożą wszelkich starań, aby zabezpieczyć stanowisko występowania przed możliwością uszkodzenia w trakcie prowadzenia prac pozyskaniowych. Wszelkie informacje na temat stanowiska przedmiotu ochrony, jego form ochrony oraz potencjalnych zagrożeń ze strony prowadzonej gospodarki leśnej zostaną przekazane w formie Książki ochrony i monitoringu dla właściwego leśnictwa.

Tabela 40. Macierz przewidywanego wpływu PUL na gatunki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG, stanowiące przedmiot ochrony w obszarze, występujące w granicach Nadleśnictwa Bytnica

L.p.	Nazwa gatunku	Kryteria zachowania stanu ochrony gatunków	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie na zachowanie stanu ochrony gatunków					Łączna ocena oddziaływania Planu Urządzenia Lasu na stan ochrony gatunków
			Zalesienia	Odnawianie	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne	
1.	1014 Poczwarówka zwężona <i>Vertigo angustior</i>	Liczebność populacji	brak	brak	brak	brak	brak	0
		Naturalny zasięg	brak	brak	brak	brak	brak	0
		Powierzchnia siedlisk	brak	brak	brak	brak	brak	0
2.	1083 Jelonek rogacz <i>Lucanus cervus</i>	Liczebność populacji	brak	brak	0	brak	brak	0
		Naturalny zasięg	brak	brak	0	brak	brak	0
		Powierzchnia siedlisk	brak	brak	0	brak	brak	0
3.	1337 Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	Liczebność populacji	brak	brak	0	brak	brak	0
		Naturalny zasięg	brak	brak	0	brak	brak	0
		Powierzchnia siedlisk	brak	brak	0	brak	brak	0
4.	1355 Wydra <i>Lutra lutra</i>	Liczebność populacji	brak	brak	brak	brak	brak	0
		Naturalny zasięg	brak	brak	brak	brak	brak	0
		Powierzchnia siedlisk	brak	brak	brak	brak	brak	0

W odniesieniu siedlisk przyrodniczych oraz miejsc występowania gatunków roślin i zwierząt stanowiących przedmiot ochrony w obszarze, które zinwentaryzowano w znacznej odległości od wydzieleń należy mieć na uwadze, iż zasięg działań przewidzianych w PUL i ich realizacja nie mają charakteru rozległego i dalekosiężnego. Realizacja zapisów PUL nie stanowi zatem bezpośredniego zagrożenia dla utrzymania ww. siedlisk czy populacji we właściwym stanie ochrony na terenie obszaru. Stopień intensywności zaplanowanych w PUL zabiegów gospodarczych nie będzie generować znaczących, negatywnych zmian stopnia uwilgotnienia, struktury drzewostanów czy też warunków świetlnych w nich panujących. Z tego względu, wpływ realizacji zapisów PUL na pozostałe siedliska i gatunki, stanowiące przedmiot ochrony w obszarze uznano za znikomy i pomijalny.

Przewidywane oddziaływanie PUL na ekosystemy leśne w obszarze Natura 2000

Na gruntach leśnych w zasięgu obszaru, do realizacji w ciągu 10-lecia obowiązywania PUL nie planuje się działań gospodarczych mogących znacząco zakłócić obecny stan ekosystemów obszaru.

Wytyczne do planowanych na tym terenie działań oparte są o model trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, ich realizacja wpływać będzie zatem potencjalnie pozytywnie na obecny stan lasów. Zgodnie z modelem trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, planując zabiegi w PUL uwzględnia się również pełnione przez lasy funkcje ekologiczne.

Na terenach objętych opracowaniem PUL przyjęty docelowy zestaw gatunków dla danego typu siedliskowego lasu stanowi kompromis pomiędzy składami optymalnymi ze środowiskowego punktu widzenia a potrzebami gospodarczymi. Przyjęte w Planach Urządzenia Lasu docelowe składy gatunkowe są zgodne z zapisami protokołu KZP, będącymi efektem szczegółowych analiz i uzgodnień, z uwzględnieniem lokalnych warunków geologicznych i przyrodniczych.

Tabela 41. Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach SOO PLH080011 „Dolina Pliszki”

Planowane zabiegi gospodarcze — razem [ha]**										
Odnowienia	Czyszczenia		Trzebieże		AGROT	DRZEW	PIEL	Rębnie zupełne*	Rębnie złożone**	Brak zabiegów
	CW	CP	TW	TP						
44,45	23,96	33,45	28,68	205,43	40,28	0,46	14,20	26,22	19,69	52,97

*przy rębniach zupełnych, w wydz. na danej pow. zaplanowano pozyskanie 95% zapasu

**w przypadku rębni złożonych, w wydz. na danej pow. zaplanowano pozyskanie od 30% do maksymalnie 95% (w pojedynczych wypadkach dot. rębni złożonych uprzętających)

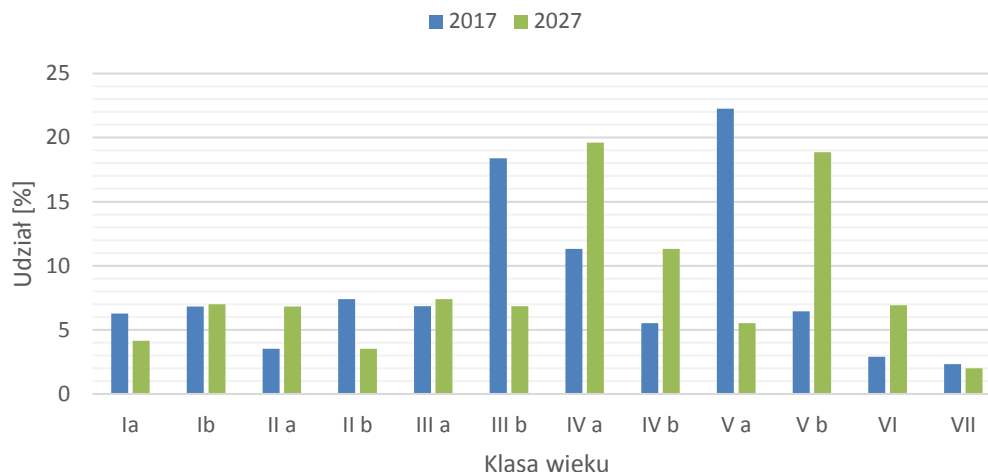
*** zabiegi gospodarcze projektowane są tylko w wydzieleniach leśnych, powierzchnia wydzieleni nieleśnych nie wchodzi w skład ww. zestawienia

Celem czyszczeń jest przede wszystkim uzyskanie pożądanego, zgodnego z siedliskiem składu gatunkowego już na etapie uprawy. Działania prowadzone w ramach czyszczeń obejmują m.in.: usuwanie zbędnych domieszek, które zagłuszają drzewka należące do gatunków głównych lub pożądaných domieszkowych, usuwanie drzewek wadliwych, chorych, obumierających, obumarłych. Brak ingerencji człowieka lub zbyt późna reakcja mogą doprowadzić do zupełnego zniekształcenia przyjętego składu gatunkowego.

Trzebieże wczesne mają na celu wybór i popieranie rozwoju drzew najlepszej jakości z górnej warstwy drzewostanu (tzw. drzew dorodnych), z uwzględnieniem biogrup. W ramach realizacji zapisów PUL, cel ten uzyskuje się poprzez usuwanie z drzewostanu drzew bezpośrednio zagrażających prawidłowemu rozwojowi drzew dorodnych, oraz drzew o złym stanie sanitarnym — chorych, wadliwych czy opanowanych przez szkodniki. Intensywność zabiegu na tym etapie pielęgnacji wynosi ok. 7-10% zapasu. Działania prowadzone w ramach trzebieży późnych, mają na celu utrzymanie naturalnej bioróżnorodności biologicznej w drzewostanach, intensyfikacji procesów glebowych przez zwiększenie doływu światła do dolnych warstw drzewostanu oraz utrzymanie środowiskowej roli lasu poprzez m.in. pozostawianie w drzewostanie martwego drewna czy drzew dziuplastych. Istotnym zadaniem planowanych trzebieży, w szczególności w starszych drzewostanach jest prowadzenie szeregu cięć przygotowujących drzewostan do odnowienia naturalnego. Intensywność prowadzonych cięć uzależniona jest od rodzaju drzewostanu, nie przekracza jednak zazwyczaj 20% zapasu.

Trzebieże przekształceniowe mają za zadanie przygotować drzewostany do inicjowania odnowienia naturalnego lub wprowadzenia odnowienia sztucznego, a także wspomagają eliminację gatunków niezgodnych z warunkami siedliskowymi. Trzebieże przekształceniowe mają zastosowanie przy przebudowie częściowej drzewostanów w celu dostosowania do zgodności z typem drzewostanu (przyrodniczym typem lasu).

Planowane rębnie złożone uzasadnione są odpowiednim wiekiem rębności drzewostanu, a przyjęty etat jest zgodny z Instrukcją Urządzenia Lasu.

Wykres 9. Porównanie udziału procentowego powierzchni drzewostanów na początku i końcu obowiązywania PUL wg klas wieku na terenie SOO „Dolina Pliszki”

Rozpatrując zmiany struktury wiekowej drzewostanów w zasięgu obszaru zauważyć można wzrost udziału drzewostanów starszych klas wieku. Największy udział powierzchniowy pod koniec obowiązywania projektowanego Planu wykazywać będą drzewostany w IVa oraz Vb klasie wieku.

Mając na uwadze charakter planowanych zabiegów można stwierdzić, że projektowane na omawianym terenie działania nie wpłyną znacząco negatywnie zarówno na obecny, jak i przyszły stan ekosystemów leśnych na terenie obszaru.

5.3.3. SOO PLH080028 „Krośnieńska Dolina Odry”

Krajobraz terenu objętego ochroną stanowią fragmenty łągowych lasów dębowo-wiązowo-jesionowych *Ficario-Ulmetum* oraz łągów wierzbowych. Dobrze zachowane starorzecza stanowią idealne siedlisko rozwoju łąk wyczyńcowych i selernicowych.

Ostoją obejmuje końcowy odcinek Bobru uchodzącego do Odry (od jazu zapory w Raduszczyku Starym do ujścia). Jest to ważne regionalnie tarlisko ryb reofilnych, m. in. bolenia *Aspius aspius* i minoga rzeczna *Lampetra fluviatilis*. Najcenniejszym typem łąk w obszarze są często wzorcowo wykształcone płaty łąk trzęślicowych, reprezentowane głównie przez zespoły *Sanguisorbo-Silaetum* i *Galiatum borealis*. We wzajemnej relacji dynamicznej i przestrzennej pozostają z nimi płaty łąk selernicowych. Ważnym elementem roślinności doliny rzeki są zbiorowiska terofitów nadrzecznych, stanowiących siedlisko 3270. Pojawianie się płatów tego typu roślinności jest ściśle związane z poziomem wody, głównie w obrębie koryta normalnego rzeki. Do cenniejszych zespołów reprezentujących siedlisko 3270 należą: *Rumicetum palustris*, *Agrostio-Puicarietum vulgaris*, *Chenopodio-Polygonetum brittingeri* i *Cycero fuscii-Limoselletum*. Wielką osobliwością geobotaniczną obszaru jest również roślinność wodna starorzeczy.

W zasięgu obszaru Natura 2000 „Krośnieńska Dolina Odry” zlokalizowane są grunty 3 Leśnictwa Nadleśnictwa Bytnica: Szklarka, Radnica i Morsko. Powierzchnia gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica, położonych w granicach przedmiotowego SOO wynosi 308,07 ha (w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa — 776,79 ha).

Obszar Natura 2000 „Krośnieńska Dolina Odry” nie posiada opracowanego Planu Zadań Ochronnych.

Na terenie obszaru stwierdzono występowanie 14 typów siedlisk przyrodniczych z Zał. I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, stanowiących przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 „Krośnieńska Dolina Odry”.

Tabela 42. Tabela zbiorcza obszaru Natura 2000 wg przedmiotów ochrony oraz planowanych zabiegów gospodarczych

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony	Planowane zabiegi gospodarcze [ha]*						
			odnowienia	piel. d- stanów	rodzaj rębni				
					I	II	III	IV	V
1. SPECJALNY OBSZAR OCHRONY SIEDLISK (SOO lub OZW) — siedliska przyrodnicze według SDF									
1.	2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (<i>Corynephorus, Agrostis</i>)	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica							
2.	3130 Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z <i>Littorelletea, Isoëto-Nanojuncetea</i>	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica							
3.	3150 Starorzeczca i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion, Potamion</i>	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica							
4.	3270 Zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością <i>Chenopodium rubri Bidention</i>	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica							
5.	6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica							
6.	6430 Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica							
7.	6440 Łąki selernicowe (<i>Cnidion dubii</i>)	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica							
8.	6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica							
9.	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>)	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica							
10.	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum</i>)	05-321-k; 06-333-d,k,l,n,o; 06-334-f,g,j,m	ODN LUK: 06-333-d	-	-	-	-	-	-
11.	9190 Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion robori-petraeae</i>)	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica							
12.	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe	06-333-l	-	-	-	-	-	-	-
13.	91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario- Ulmetum</i>)	04-313-j	-	-	-	-	-	-	
14.	91T0 Sosnowy bór chrobotkowy (<i>Cladonio-Pinetum</i> i chrobotkowa postać <i>Peucedano- Pinetum</i>)	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica							
2. SPECJALNY OBSZAR OCHRONY SIEDLISK (SOO lub OZW) — gatunki roślin i zwierząt (z wyjątkiem ptaków) oraz ich siedliska według SDF									
1.	1037 Trzepla zielona <i>Ophiogomphus cecilia</i>	06-333-k	-	-	-	-	-	-	
2.	1042 Zalotka większa <i>Leucorrhinia pectoralis</i>	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica							
3.	1060 Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica							
4.	1083 Jelonek rogacz <i>Lucanus cervus</i>	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica							
5.	1084 Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i>	04-315-m	-	-	-	-	-	-	
6.	1088 Kozioróg dębosz <i>Cerambyx cerdo</i>	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica							
7.	6179 Modraszek nausitous <i>Phengaris nausithous</i>	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica							
8.	6177 Modraszek telejus <i>Phengaris teleius</i>	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica							

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony	Planowane zabiegi gospodarcze [ha]*							
			odnowienia	piel. d- stanów	rodzaj rębni					
					I	II	III	IV	V	R-M
9.	1096 Minóg strumieniowy <i>Lampetra planeri</i>	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica								
10.	1099 Minóg rzeczny <i>Lampetra fluviatilis</i>	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica								
11.	1130 Boleń <i>Aspius aspius</i>	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica								
12.	1145 Piskorz <i>Misgurnus fossilis</i>	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica								
13.	1149 Koza <i>Cobitis taenia</i>	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica								
14.	5339 Różanka <i>Rhodeus amarus</i>	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica								
15.	1337 Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	04-306-d	-	-	-	-	-	-	-	-
16.	1355 Wydra <i>Lutra lutra</i>	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica								

* zabiegi gospodarcze projektowane są tylko w wydzieleniach leśnych, powierzchnia wydziałów nieleśnych nie wchodzi w skład ww. zestawienia

Przewidywane oddziaływanie PUL na przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000

Na gruntach Nadleśnictwa Bytnica nie zinwentaryzowano siedlisk nieleśnych.

Spośród leśnych siedlisk przyrodniczych, na gruntach Nadleśnictwa Bytnica, w zasięgu obszaru, zinwentaryzowano następujące: 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*), 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródłiskowe oraz 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*).

Zgodnie z zapisami PUL, z użytkowania rębego całkowicie wyłączono siedliska 91E0 oraz 91F0. W siedlisku 9170 zaplanowano jedynie zabiegi AGROT oraz ODN LUK na powierzchni 0,12 ha.

Mając na uwadze zalecenia ochronne zawarte w PUL, realizacja zapisów przedmiotowego dokumentu będzie miała korzystny wpływ na właściwy stan utrzymania i ochrony leśnych siedlisk przyrodniczych.

Tabela 43. Macierz oddziaływania na siedliska stanowiące przedmiot ochrony w obszarze, występujące w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Bytnica

L.p	Nazwa siedliska	Kryteria zachowania stanu ochrony siedlisk	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych					Łączna ocena oddziaływania PUL na siedliska przyrodnicze
			Zalecenia	Odnawianie	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne	
1.	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska	brak	+1	brak	brak	brak	+1
		Struktura drzewostanów i funkcja	brak	0	brak	brak	brak	
		Stan ochrony typowych gatunków	brak	0	brak	brak	brak	
2.	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródłiskowe	Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska	brak	brak	brak	brak	brak	0
		Struktura drzewostanów i funkcja	brak	brak	brak	brak	brak	
		Stan ochrony typowych gatunków	brak	brak	brak	brak	brak	
3.	91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska	brak	brak	brak	brak	brak	0
		Struktura drzewostanów i funkcja	brak	brak	brak	brak	brak	

L.p.	Nazwa siedliska	Kryteria zachowania stanu ochrony siedlisk	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych					Łączna ocena oddziaływań a PUL na siedliska przyrodnicze
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne	
		Stan ochrony typowych gatunków	brak	brak	brak	brak	brak	

Na terenie SOO, na gruntach Nadleśnictwa Bytnica występują również gatunki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Należą do nich: 1037 trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia*, 10841 pachnica dębowa *Osmoderma eremita* oraz 1337 bóbr europejski *Castor fiber*.

W wydzieleniach, w których zinwentaryzowano ww. gatunki nie planuje się żadnych działań z zakresu gospodarki leśnej.

Tabela 44. Macierz przewidywanego wpływu PUL na gatunki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG, stanowiące przedmiot ochrony w obszarze

L.p.	Nazwa gatunku	Kryteria zachowania stanu ochrony gatunków	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie na zachowanie stanu ochrony gatunków					Łączna ocena oddziaływań Planu Urządzenia Lasu na stan ochrony gatunków
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne	
1.	1037 Trzepla zielona <i>Ophiogomphus cecilia</i>	Liczebność populacji	brak	brak	brak	brak	brak	0
		Naturalny zasięg	brak	brak	brak	brak	brak	0
		Powierzchnia siedlisk	brak	brak	brak	brak	brak	0
2.	10841 Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i>	Liczebność populacji	brak	brak	brak	brak	brak	0
		Naturalny zasięg	brak	brak	brak	brak	brak	0
		Powierzchnia siedlisk	brak	brak	brak	brak	brak	0
3.	1337 Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	Liczebność populacji	brak	brak	brak	brak	brak	0
		Naturalny zasięg	brak	brak	brak	brak	brak	0
		Powierzchnia siedlisk	brak	brak	brak	brak	brak	0

W odniesieniu siedlisk przyrodniczych oraz miejsc występowania gatunków roślin i zwierząt stanowiących przedmiot ochrony w obszarze, które zinwentaryzowano w znacznej odległości od wydzieleń należy mieć na uwadze, iż zasięg działań przewidzianych w PUL i ich realizacja nie mają charakteru rozległego i dalekosiężnego. Realizacja zapisów PUL nie stanowi zatem bezpośredniego zagrożenia dla utrzymania ww. siedlisk czy populacji we właściwym stanie ochrony na terenie obszaru. Stopień intensywności zaplanowanych w PUL zabiegów gospodarczych nie będzie generować znaczących, negatywnych zmian stopnia uwilgotnienia, struktury drzewostanów czy też warunków świetlnych w nich panujących. Z tego względu, wpływ realizacji zapisów PUL na pozostałe siedliska i gatunki, stanowiące przedmiot ochrony w obszarze uznano za znikomy i pomijalny.

Przewidywane oddziaływanie PUL na ekosystemy leśne w obszarze Natura 2000

Na gruntach leśnych w zasięgu obszaru, do realizacji w ciągu 10-lecia obowiązywania PUL nie planuje się działań gospodarczych mogących znacząco zakłócić obecny stan ekosystemów obszaru.

Wytyczne do planowanych na tym terenie działań oparte są o model trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, ich realizacja wpływać będzie zatem potencjalnie pozytywnie na obecny stan lasów. Zgodnie z modelem trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, planując zabiegi w PUL uwzględnia się również pełnione przez lasy funkcje ekologiczne.

Na terenach objętych opracowaniem PUL przyjęty docelowy zestaw gatunków dla danego typu siedliskowego lasu stanowi kompromis pomiędzy składami optymalnymi ze środowiskowego punktu widzenia a potrzebami gospodarczymi. Przyjęte w Planach Urządzenia Lasu docelowe składy gatunkowe są zgodne z zapisami protokołu KZP, będącymi efektem szczegółowych analiz i uzgodnień, z uwzględnieniem lokalnych warunków geologicznych i przyrodniczych.

Tabela 45. Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach SOO PLH080028 „Krośnieńska Dolina Odry”

Planowane zabiegi gospodarcze — razem [ha]**											
Odnowienia	Czyszczenia			Trzebieże		AGROT	PIEL	POPR	Rębnie zupełne*	Rębnie złożone**	Brak zabiegów
	CW	CP	CP-P	TW	TP						
29,73	8,69	25,85	7,82	40,66	94,42	29,90	4,89	0,17	23,42	3,52	63,15

*przy rębniach zupełnych, w wydz. na danej pow. zaplanowano pozyskanie 95% zapasu

**w przypadku rębni złożonych, w wydz. na danej pow. zaplanowano pozyskanie od 30% do maksymalnie 95% (w pojedynczych wypadkach dot. rębni złożonych uprzętających)

*** zabiegi gospodarcze projektowane są tylko w wydzieleniach leśnych, powierzchnia wydzialeń nieleśnych nie wchodzi w skład ww. zestawienia

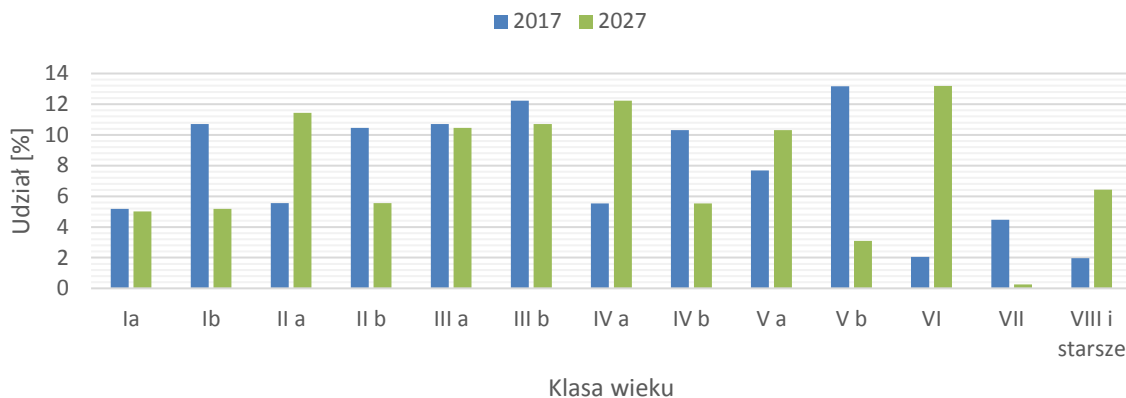
Celem czyszczeń jest przede wszystkim uzyskanie pożądanego, zgodnego z siedliskiem składu gatunkowego już na etapie uprawy. Działania prowadzone w ramach czyszczeń obejmują m.in.: usuwanie zbędnych domieszek, które zagłuszają drzewka należące do gatunków głównych lub poświadanych domieszkowych, usuwanie drzewek wadliwych, chorych, obumierających, obumarłych. Brak ingerencji człowieka lub zbyt późna reakcja mogą doprowadzić do zupełnego zniekształcenia przyjętego składu gatunkowego.

Trzebieże wczesne mają na celu wybór i popieranie rozwoju drzew najlepszej jakości z górnej warstwy drzewostanu (tzw. drzew dorodnych), z uwzględnieniem biogrup. W ramach realizacji zapisów PUL, cel ten uzyskuje się poprzez usuwanie z drzewostanu drzew bezpośrednio zagrażających prawidłowemu rozwojowi drzew dorodnych, oraz drzew o złym stanie sanitarnym — chorych, wadliwych czy opanowanych przez szkodniki. Intensywność zabiegu na tym etapie pielęgnacji wynosi ok. 7-10% zapasu. Działania prowadzone w ramach trzebieży późnych, mają na celu utrzymanie naturalnej bioróżnorodności biologicznej w drzewostanach, intensyfikacji procesów glebowych przez zwiększenie dopływu światła do dolnych warstw drzewostanu, oraz utrzymanie środowiskowej roli lasu poprzez m.in. pozostawianie w drzewostanie martwego drewna czy drzew dziuplastych. Istotnym zadaniem planowanych trzebieży, w szczególności w starszych drzewostanach jest prowadzenie szeregu cięć przygotowujących drzewostan do odnowienia naturalnego. Intensywność prowadzonych cięć uzależniona jest od rodzaju drzewostanu, nie przekracza jednak zazwyczaj 20% zapasu.

Trzebieże przekształceniowe mają za zadanie przygotować drzewostany do inicjowania odnowienia naturalnego lub wprowadzenia odnowienia sztucznego, a także wspomagają eliminację gatunków niezgodnych z warunkami siedliskowymi. Trzebieże przekształceniowe mają zastosowanie przy przebudowie częściowej drzewostanów w celu dostosowania do zgodności z typem drzewostanu (przyrodniczym typem lasu).

Planowane rębnie złożone uzasadnione są odpowiednim wiekiem rębności drzewostanu, a przyjęty etat jest zgodny z Instrukcją Urządzania Lasu.

Rozpatrując zmiany struktury wiekowej drzewostanów w zasięgu obszaru zauważyć można wzrost udziału drzewostanów starszych klas wieku. Niemal równy udział rozkłada się pomiędzy II a, III a, III b, IV a, V a oraz VI klasą wieku.

Wykres 10. Porównanie udziału procentowego powierzchni drzewostanów na początku i końcu obowiązywania PUL wg klas wieku na terenie SOO „Krośnieńska Dolina Odry”

Mając na uwadze charakter planowanych zabiegów można stwierdzić, że projektowane na omawianym terenie działania nie wpłyną znacząco negatywnie zarówno na obecny, jak i przyszły stan ekosystemów leśnych na terenie obszaru.

5.3.4. SOO PLH080034 „Bytnica”

Obszar PLH080034 „Bytnica” został zaakceptowany decyzją Komisji Europejskiej 2013/741/EU z dnia 7 listopada 2013 rok w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG siódmego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny [Dz. U. UE 21.12.2013; L 350/287]. Obejmuje powierzchnię 33,89 ha. Przedmiotem ochrony jest kolonia rozrodcza nocka dużego *Myotis myotis* znajdująca się na strychu kościoła pod wezwaniem św. Apostołów Piotra i Pawła w Bytnicy. Kościół pochodzi z XVIII w., został wybudowany w stylu barokowym. Strych kościoła jest miejscem bytowania jednej z ważniejszych kolonii rozrodczych nocka dużego w Polsce zachodniej. Do obszaru włączony został również teren lasów i łąk położonych na południowy wschód od kościoła, sięgający do jeziora Bytnickiego.

W zasięgu obszaru Natura 2000 „Bytnica” zlokalizowane są grunty 1 Leśnictwa Nadleśnictwa Bytnica: Leśnictwa Biała Struga. Powierzchnia gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica, położonych w granicach przedmiotowego SOO wynosi 2,11 ha (w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa – 33,89 ha).

Plan zadań ochronnych zatwierdzony został zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 24 lutego 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bytnica PLH080034 [Dz. U. Woj. Lubuskiego z 2015 r., poz. 367]. Działania ochronne obejmują miejsce bytowania i rozrodu nocka dużego, jakim jest strych kościoła pod wezwaniem św. Apostołów Piotra i Pawła w Bytnicy. Działania ochronne polegają na okresowym usuwaniu guana nietoperzy oraz ewentualnej wymianie zniszczonej folii bądź innego materiału zabezpieczającego drewniane elementy strychu kościoła, jak również ocenie stanu ochrony w oparciu o założenia metodyczne w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Za wykonanie działań ochronnych odpowiedzialna jest Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim.

Obszar leśny włączony do obszaru Natura 2000 obejmuje grunty będące w zarządzie Nadleśnictwa. Są to 3 wydzielania w Leśnictwie Biała Struga z drzewostanem tworzącym siedlisko przyrodnicze 91E0-3 (niżowy łąg jesionowo-olszowy *Fraxino-Alnetum*). Prowadząc gospodarkę leśną na tym terenie należy podejmować działania mające na celu występowanie powierzchni

dogodnych dla nietoperzy, poprzez pozostawianie drzew dziuplastych i rozwieszenie skrzynek lęgowych, szczególnie w większych kompleksach drzewostanów młodszych klas wieku (40-80 lat).

Tabela 46. Tabela zbiorcza obszaru Natura 2000 wg przedmiotów ochrony oraz planowanych zabiegów gospodarczych

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony	Planowane zabiegi gospodarcze [ha]*											
			zale sienia	odno wienia	piel. d-stanów	rodzaj rębni								
I								II	III	IV	V	R-M		
2. SPECJALNY OBSZAR OCHRONY SIEDLISK (SOO lub OZW) — gatunki roślin i zwierząt (z wyjątkiem ptaków) oraz ich siedliska według SDF														
1	1324 Nocek duży <i>Myotis myotis</i>	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica												

* zabiegi gospodarcze projektowane są tylko w wydzieleniach leśnych, powierzchnia wydziałów nieleśnych nie wchodzi w skład ww. zestawienia

Przewidywane oddziaływanie PUL na przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000

Wydzielenia przynależące do obszaru Natura 2000 zostały wyłączone z użytkowania.

W odniesieniu do potencjalnych miejsc występowania gatunku stanowiącego przedmiot ochrony w obszarze, który zinwentaryzowano w znacznej odległości od wydziałów należy mieć na uwadze, iż zasięg działań przewidzianych w PUL i ich realizacja nie mają charakteru rozległego i dalekosiężnego. Realizacja zapisów PUL nie stanowi zatem bezpośredniego zagrożenia dla utrzymania ww. populacji we właściwym stanie ochrony na terenie obszaru. Stopień intensywności zaplanowanych w PUL zabiegów gospodarczych nie będzie generować znaczących, negatywnych zmian stopnia uwilgotnienia, struktury drzewostanów czy też warunków świetlnych w nich panujących. Z tego względu, wpływ realizacji zapisów PUL na gatunek, stanowiący przedmiot ochrony w obszarze uznano za znikomy i pomijalny.

Mając na uwadze brak planowanych zabiegów można stwierdzić, że zaprojektowane na omawianym terenie działania nie wpłyną znacząco negatywnie zarówno na obecny jak i przyszły stan populacji przedmiotu ochrony

5.3.5. SOO PLH080035 „Dębowe Aleje w Gryżynie i Zawiszach”

Obszar Natura 2000 „Dębowe Aleje w Gryżynie i Zawiszach” to specyficzny, rozproszony obszar leżący na północ, wschód i południowy wschód od miejscowości Gryżyna, w powiatach krośnieńskim (gmina Bytnica) i świebodzińskim (gmina Skąpe) oraz Nadleśnictwie Bytnica i w niewielkim fragmencie — Nadleśnictwie Świebodzin. Obejmuje obszar alei o powierzchni 29,71 ha. Obszar łączy się z rozległymi kompleksami Puszczy Rzepińskiej, stanowiąc istotny element sieci korytarzy ekologicznych.

PLH080035 „Dębowe Aleje w Gryżynie i Zawiszach” zatwierdzony został decyzją Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (2011/64/UE).

Obszar obejmuje zabytkowe aleje dębowe w okolicach miejscowości Gryżyna i Zawisze, będące ostoją ksylofagicznych chrząszczy z Listy gatunków bezkręgowców z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG (Dyrektywy Siedliskowej): kozioroga dębosza *Cerambyx cerdo*, jelonka rogacza *Lucanus cervus* oraz pachnicy dębowej *Osmoderma eremita*. Spośród chronionych w obszarze trzech gatunków owadów najliczniej występuje jelonek rogacz. Omawiane stanowisko jest obszarem źródłowym dla rozprzestrzeniania się tego gatunku. Liczne stanowiska jelonka rogacza wskazano także poza ww. obszarem Natura 2000, m.in. w przydrożnej alei drzew prowadzącej do wsi Zawisze.

W zasięgu obszaru Natura 2000 „Dębowe Aleje w Gryżynie i Zawiszach” zlokalizowane są grunty 4 Leśnictw Nadleśnictwa Bytnica: Grabina, Smolarnia, Augustynka, Błonie. Powierzchnia gruntów

w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica, położonych w granicach przedmiotowego SOO wynosi 12,34 ha (w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa — 29,70 ha).

Projekt planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLH080035 „Dębowe Aleje w Gryźynie i Zawiszach” sporządzony został zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz.186 z późn. zm.).

Tabela 47. Tabela zbiorcza obszaru Natura 2000 wg przedmiotów ochrony oraz planowanych zabiegów gospodarczych

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony	Planowane zabiegi gospodarcze [ha]*							
			odnowienia	piel. d-stanów	rodzaj rębni					
					I	II	III	IV	V	R-M
2. SPECJALNY OBSZAR OCHRONY SIEDLISK (SOO lub OZW) — gatunki roślin i zwierząt (z wyjątkiem ptaków) oraz ich siedliska według SDF										
1.	1088 Kozioróg dębosz <i>Cerambyx cerdo</i>	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica								
2.	1083 Jelonek rogacz <i>Lucanus cervus</i>	11-240-f; 11-261-b; 11-262-b,c; 11-263-b; 11-283-b; 11-284-a	ODN IIP: 11-240-f	TP: 11-240-f; 11-262-b; 11-283-b	-	-	-	-	-	-
3.	1084 Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i>	11-240-f	ODN IIP: 11-240-f	TP: 11-240-f	-	-	-	-	-	-

* zabiegi gospodarcze projektowane są tylko w wydzieleniach leśnych, powierzchnia wydziałów nieleśnych nie wchodzi w skład ww. zestawienia

Na terenie SOO, na gruntach Nadleśnictwa Bytnica występują gatunki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Należą do nich: 1083 jelonek rogacz *Lucanus cervus* oraz 1084 pachnica dębowa *Osmoderma eremita*.

Dla niektórych wydziałów, w zasięgu których zlokalizowane są przedmioty ochrony planowane są zabiegi trzebieży późnych oraz odnowienie II piętra, związanego z przebudową drzewostanów. Zabiegi te zaplanowane są w strefie otulinowej alei. Skraj drzewostanu zostanie pozostawiony bez zabiegu, aby nie doprowadzić do uszkodzenia alei i pomników przyrody.

PZO jako potencjalne zagrożenie negatywnego oddziaływania zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony podaje usuwanie martwych i obumierających drzew. Jako zalecenia dotyczące unikania możliwości zagrożeń podaje, aby: „Utrzymywać starodrzewy oraz pozostawiać drzewa martwe i obumierające, zawłaszcza drzewa dziuplaste”. Dodatkowo w PZO znajdują się działania związane z ochroną czynną przewidziane dla obszaru Nadleśnictwa takie jak: „Usuwanie krzewów (20 kęp) czeremchy amerykańskiej (uwaga: należy pozostawiać głogi) poprzez co najmniej 3-krotny zabieg polegający na wycięciu kilkuletnich osobników i wyrwaniu 1-2 letnich, w 2 i 8 roku obowiązywania PZO. Przerzedzenie obsiewających się spontanicznie dębów (tak, by nie tworzyły zwartej ściany drzew) poprzez usunięcie 20 młodych drzew, w 2 roku obowiązywania PZO” — dla Alei zlokalizowanych w Zawiszu oraz „Przycinanie gałęzi martwych dębów (dotyczy wyłącznie drzew pozbawionych kory) w celu poprawy ich statyki i zmniejszenia niebezpieczeństwa wywrócenia wraz z karpą korzeniową. W okresie obowiązywania PZO działanie dotyczyć będzie ok. 15 drzew, na bieżąco w trakcie obowiązywania PZO” — dla Alei w Zawiszu i Gryźynie. Na całym obszarze objętym PZO wprowadzono zalecenie, aby „Wykroty, wiatrołomy i martwe drzewa powinny pozostawiać w obszarze do naturalnego rozkładu. W przypadku przewrócenia na okoliczne działki (np. pola uprawne), drzewa należy przemieścić tak, by nie stanowiły przeszkody w pracach polowych, na bieżąco w czasie obowiązywania PZO”.

Zabiegi hodowlane nie wpłyną negatywnie na populację przedmiotu ochrony w granicach zasięgu Nadleśnictwa Bytnica. Służą one poprawie stanu sanitarnego oraz kondycji drzewostanu. Pracownicy Nadleśnictwa Bytnica dołożą wszelkich starań, aby zabezpieczyć stanowisko występowania przed możliwością uszkodzenia w trakcie prowadzenia prac pozyskaniowych.

Wszelkie informacje na temat stanowiska przedmiotu ochrony, jego form ochrony oraz potencjalnych zagrożeń ze strony prowadzonej gospodarki leśnej zostaną przekazane w formie Książki ochrony i monitoringu dla właściwego leśnictwa.

Tabela 48. Macierz przewidywanego wpływu PUL na gatunki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG, stanowiące przedmiot ochrony w obszarze

L.p.	Nazwa gatunku	Kryteria zachowania stanu ochrony gatunków	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie na zachowanie stanu ochrony gatunków					Łączna ocena oddziaływania Planu Urządzenia Lasu na stan ochrony gatunków
			Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne	
1.	1083 Jelonek rogacz <i>Lucanus cervus</i>	Liczebność populacji	brak	0	0	brak	brak	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	brak	brak	0
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	brak	brak	0
2.	1084 Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i>	Liczebność populacji	brak	0	0	brak	brak	0
		Naturalny zasięg	brak	0	0	brak	brak	0
		Powierzchnia siedlisk	brak	0	0	brak	brak	0

W odniesieniu siedlisk przyrodniczych oraz miejsc występowania gatunków roślin i zwierząt stanowiących przedmiot ochrony w obszarze, które zinwentaryzowano w znacznej odległości od wydzielen należy mieć na uwadze, iż zasięg działań przewidzianych w PUL i ich realizacja nie mają charakteru rozległego i dalekosiężnego. Realizacja zapisów PUL nie stanowi zatem bezpośredniego zagrożenia dla utrzymania ww. siedlisk czy populacji we właściwym stanie ochrony na terenie obszaru. Stopień intensywności zaplanowanych w PUL zabiegów gospodarczych nie będzie generować znaczących, negatywnych zmian stopnia uwilgotnienia, struktury drzewostanów czy też warunków świetlnych w nich panujących. Z tego względu, wpływ realizacji zapisów PUL na pozostałe siedliska i gatunki, stanowiące przedmiot ochrony w obszarze uznano za znikomy i pomijalny.

Przewidywane oddziaływanie PUL na ekosystemy leśne w obszarze Natura 2000

Na gruntach leśnych w zasięgu obszaru, do realizacji w ciągu 10-lecia obowiązywania PUL nie planuje się działań gospodarczych mogących znacząco zakłócić obecny stan ekosystemów obszaru.

Wytyczne do planowanych na tym terenie działań oparte są o model trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, ich realizacja wpływać będzie zatem potencjalnie pozytywnie na obecny stan lasów. Zgodnie z modelem trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, planując zabiegi w PUL uwzględnia się również pełnione przez lasy funkcje ekologiczne.

Na terenach objętych opracowaniem PUL przyjęty docelowy zestaw gatunków dla danego typu siedliskowego lasu stanowi kompromis pomiędzy składami optymalnymi ze środowiskowego punktu widzenia a potrzebami gospodarczymi. Przyjęte w Planach Urządzenia Lasu docelowe składy gatunkowe są zgodne z zapisami protokołu KZP, będącymi efektem szczegółowych analiz i uzgodnień, z uwzględnieniem lokalnych warunków geologicznych i przyrodniczych.

Tabela 49. Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach SOO PLH080035 „Dębowe Aleje w Gryżynie i Zawiszach”

Planowane zabiegi gospodarcze — razem [ha]*												
Odnowienia	Czyszczenia			Trzebieże		AGROT	DRZEW	PIEL	PRZEST	Rębnie zupełne	Rębnie złożone	Brak zabiegów
	CW	CP	CP-P	TW	TP							
1,00	-	-	-	-	4,70	1,00	-	-	-	-	-	5,98

* zabiegi gospodarcze projektowane są tylko w wydzieleniach leśnych, powierzchnia wydzieleni nieleśnych nie wchodzi w skład ww. zestawienia

Działania prowadzone w ramach trzebieży późnych, mają na celu utrzymanie naturalnej bioróżnorodności biologicznej w drzewostanach, intensyfikacji procesów glebowych przez zwiększenie dopływu światła do dolnych warstw drzewostanu, oraz utrzymanie środowiskowej roli lasu poprzez m.in. pozostawianie w drzewostanie martwego drewna czy drzew dziuplastych. Istotnym zadaniem planowanych trzebieży, w szczególności w starszych drzewostanach jest prowadzenie szeregu cięć przygotowujących drzewostan do odnowienia naturalnego. Intensywność prowadzonych cięć uzależniona jest od rodzaju drzewostanu, nie przekracza jednak zazwyczaj 20% zapasu.

Trzebieże przekształceniowe mają za zadanie przygotować drzewostany do inicjowania odnowienia naturalnego lub wprowadzenia odnowienia sztucznego, a także wspomagają eliminację gatunków niezgodnych z warunkami siedliskowymi. Trzebieże przekształceniowe mają zastosowanie przy przebudowie częściowej drzewostanów w celu dostosowania do zgodności z typem drzewostanu (przyrodniczym typem lasu).

Mając na uwadze charakter planowanych zabiegów można stwierdzić, że projektowane na omawianym terenie działania nie wpłyną znacząco negatywnie zarówno na obecny, jak i przyszły stan ekosystemów leśnych na terenie obszaru.

5.3.6. SOO PLH080037 „Lasy Dobrosułowskie”

Puszcza Rzepińska oraz stanowiące jej część Lasy Dobrosułowskie jest jednym z kilku zwartych kompleksów leśnych położonych w zachodniej i północno-zachodniej części kraju. Obszar ten stanowi ważne ogniwo łączące subpopulację wilków w Borach Dolnośląskich i lasach na północnym zachodzie i północnym wschodzie Polski. Lasy Dobrosułowskie położone są w obrębie tzw. korytarza zachodniego, łączącego obszary sieci Natura 2000 zachodniej Polski (Jędrzejewski, 2005).

Obszar PLH080037 „Lasy Dobrosułowskie” jest szczególnie ważnym obszarem dla ochrony populacji wilka *Canis lupus* oraz ksylobiontycznych i dendrofilnych chrząszczy — kozioroga dębosza *Cerambyx cedro*, jelonka rogacza *Lucanus cervus* oraz pachnicy dębowej *Osmoderma eremita*. Obszar charakteryzuje się słabym zaludnieniem, co sprzyja bytowaniu na tym terenie wilka i jelenia. Teren łąk Dobrosułowskich, obejmujący cenny przyrodniczo obszar położony w obrębie obszaru Natura 2000 PLH080037 „Lasy Dobrosułowskie”, stanowi ponadprzeciętny matecznik jelenia.

W zasięgu obszaru Natura 2000 „Lasy Dobrosułowskie” zlokalizowane są grunty 3 Leśnictw Nadleśnictwa Bytnica: Kosobudki, Smolarnia i Garbowo. Powierzchnia gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica, położonych w granicach przedmiotowego SOO wynosi 1 496,61 ha (w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa — 1 707,86 ha).

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLH080037 „Lasy Dobrosułowskie” został sporządzony zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r.

w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 [Dz. U. Nr 34, poz. 186 z późn. zm.].

Plan zadań ochronnych ustanowiony został zarządzeniem nr 28/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 9 października 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Dobrusułowskie PLH080037 [Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2013 r. poz. 2224], oraz późniejszym zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 11 kwietnia 2016 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLH080037 „Lasy Dobrusułowskie” [Dz. U. Woj. Lubuskiego z 2016 r., poz. 815].

Łącznie na terenie obszaru „Lasy Dobrusułowskie” stwierdzono występowanie 6 typów siedlisk przyrodniczych, wymienionych w załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, z których w granicach Nadleśnictwa występuje cztery. Siedliska występujące na terenie przedmiotowego obszaru oznaczone są w SDF z oceną „D”, z tego też względu nie są przedmiotem ochrony w obszarze. W związku z powyższym nie ujęto ich w poniższych zestawieniach.

Tabela 50. Tabela zbiorcza obszaru Natura 2000 wg przedmiotów ochrony oraz planowanych zabiegów gospodarczych

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony	Planowane zabiegi gospodarcze [ha]*							
			odnowienia	piel. d-stanów	rodzaj rębni					
					I	II	III	IV	V	R-M
2. SPECJALNY OBSZAR OCHRONY SIEDLISK (SOO lub OZW) – gatunki roślin i zwierząt (z wyjątkiem ptaków) oraz ich siedliska według SDF										
1.	1088 Kozióróg dębosz <i>Cerambyx cerdo</i>	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica								
2.	1083 Jelonek rogacz <i>Lucanus cervus</i>	08-101-g; 08-103-b	-	TP: 08-103-b	-	-	-	-	-	-
3.	1084 Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i>	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica								
4.	1324 Nocek duży <i>Myotis myotis</i>	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica								
5.	1352 Wilk <i>Canis lupus</i>	10-234-g	-	-	-	-	-	-	-	-

* zabiegi gospodarcze projektowane są tylko w wydzieleniach leśnych, powierzchnia wydzieleni nieleśnych nie wchodzi w skład ww. zestawienia

Przewidywane oddziaływanie PUL na przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000

Na gruntach Nadleśnictwa Bytnica w zasięgu obszaru nie zinwentaryzowano siedlisk nieleśnych.

Spośród leśnych siedlisk przyrodniczych, na gruntach Nadleśnictwa Bytnica, w zasięgu obszaru, zinwentaryzowano następujące: 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*), 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*), 9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*) oraz 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe.

Zgodnie z zapisami PUL, z użytkowania rębego wyłączono całkowicie wszystkie płaty siedliska 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe znajdujące się w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Bytnica.

Dla płatów siedlisk 9110, 9170 oraz 9190 zgodnie z zapisami PUL, w przypadku powierzchni, na których zinwentaryzowano siedliska przyrodnicze, planuje się głównie zabiegi pielęgnacyjne, takie jak czyszczenia i trzebieże. W płatach użytkowanych rębnie, odstąpiono od rębni zupełnych, na rzecz rębni złożonych. Natomiast składy gatunkowe odnowień zostały dobrane w optymalny sposób na podstawie przyrodniczych typów drzewostanów w każdym z siedlisk przyjętych podczas KZP.

Realizacja zapisów projektowanego PUL będzie miała zatem korzystny wpływ na właściwy stan utrzymania i ochrony leśnych siedlisk przyrodniczych.

Mając na uwadze zalecenia ochronne zawarte w PUL, realizacja zapisów przedmiotowego dokumentu będzie miała korzystny wpływ na właściwy stan utrzymania i ochrony leśnych siedlisk przyrodniczych.

Na terenie SOO, na gruntach Nadleśnictwa Bytnica występują 2 gatunki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG: 1083 jelonek rogacz *Lucanus cervus* oraz 1352 wilk *Canis lupus*.

W wydzieleniu, w którym występuje wilk *Canis lupus*, nie planuje się prowadzenia zabiegów hodowlanych.

Dla wydzielenia, w którym występuje jelonek rogacz *Lucanus cervus* na terenie Leśnictwa Kosobudki zaplanowano zabieg hodowlany trzebieży późnej.

PZO jako potencjalne zagrożenie negatywnego oddziaływania zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony podaje usuwanie martwych i obumierających drzew. Jako zalecenia dotyczące unikania możliwości zagrożeń podaje, aby: „Utrzymywać starodrzewy oraz pozostawiać drzewa martwe i obumierające, zwłaszcza drzewa dziuplaste”.

Celem działań ochronnych jest natomiast: *„Poprawa obecnego stanu alei dębowych zasiedlanych przez jelonka rogacza, pachnicę dębową i kozioroga dębosza poprzez: — wycinkę podsztytu porastającego obszar pod dębami we wszystkich zasiedlonych alejach, — pozostawienie obumierających i martwych drzew zasiedlonych przez owady, — wykonanie nowych nasadzeń drzew w pobliżu obecnie już zasiedlonych przez owady alei”*.

Działanie ochronne przewidziane w PZO polegają na: *„Usunięciu podrostu drzew i krzewów ocieniających stare dęby tworzące aleje, wraz z zapewnieniem wywieżenia pozyskanej biomasy poza obszar wdrażania działania ochronnego. W przypadku konieczności usunięcia dębów tworzących aleje, ze względu na zapewnienie bezpieczeństwa użytkownikom dróg, należy pozostawiać kłody, gałęzie oraz karpinę drzew w miejscu wycinki lub w jego sąsiedztwie. W przypadku konieczności usunięcia dębów tworzących aleje, ze względu na zapewnienie bezpieczeństwa użytkownikom dróg, należy wykonać w ich miejsce nasadzenia nowych drzew rekompensujących powstałe luki. Wykonanie nowych nasadzeń dębowo-lipowych tworzących aleje w pobliżu zasiedlonych przez owady ciągów drzew, w celu zapewnienia trwałości siedlisk gatunków w obszarze. Długość nowoprojektowanych alei powinna przynajmniej odpowiadać długości zasiedlonych alei”*. Wytyczne PZO odnoszą się do zasiedlonej części alei dębowych.

Zabieg hodowlany nie wpłynie negatywnie na populację przedmiotu ochrony w granicach zasięgu Nadleśnictwa Bytnica. Służy on poprawie stanu sanitarnego oraz kondycji drzewostanu. Pracownicy Nadleśnictwa Bytnica dołożą wszelkich starań, aby zabezpieczyć stanowisko występowania przed możliwością uszkodzenia w trakcie prowadzenia prac pozyskaniowych. Wszelkie informacje na temat stanowiska przedmiotu ochrony, jego form ochrony oraz potencjalnych zagrożeń ze strony prowadzonej gospodarki leśnej zostaną przekazane w formie Książki ochrony i monitoringu dla właściwego leśnictwa.

Tabela 51. Macierz przewidywanego wpływu PUL na gatunki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG, stanowiące przedmiot ochrony w obszarze, w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Bytnica

L.p.	Nazwa gatunku	Kryteria zachowania stanu ochrony gatunków	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie na zachowanie stanu ochrony gatunków					Łączna ocena oddziaływania Planu Urządzenia Lasu na stan ochrony gatunków
			Zalesienia	Odnawianie	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne	
1	1083 Jelonek rogacz <i>Lucanus cervus</i>	Liczebność populacji	brak	brak	0	brak	brak	0
		Naturalny zasięg	brak	brak	0	brak	brak	0
		Powierzchnia siedlisk	brak	brak	0	brak	brak	0
2	1352 Wilk <i>Canis lupus</i>	Liczebność populacji	brak	brak	brak	brak	brak	0
		Naturalny zasięg	brak	brak	brak	brak	brak	0
		Powierzchnia siedlisk	brak	brak	brak	brak	brak	0

W odniesieniu siedlisk przyrodniczych oraz miejsc występowania gatunków roślin i zwierząt stanowiących przedmiot ochrony w obszarze, które zinwentaryzowano w znacznej odległości od wydzieleń należy mieć na uwadze, iż zasięg działań przewidzianych w PUL i ich realizacja nie mają charakteru rozległego i dalekosiężnego. Realizacja zapisów PUL nie stanowi zatem bezpośredniego zagrożenia dla utrzymania ww. siedlisk czy populacji we właściwym stanie ochrony na terenie obszaru. Stopień intensywności zaplanowanych w PUL zabiegów gospodarczych nie będzie generować znaczących, negatywnych zmian stopnia uwilgotnienia, struktury drzewostanów czy też warunków świetlnych w nich panujących. Z tego względu, wpływ realizacji zapisów PUL na pozostałe siedliska i gatunki, stanowiące przedmiot ochrony w obszarze uznano za znikomy i pomijalny.

Przewidywane oddziaływanie PUL na ekosystemy leśne w obszarze Natura 2000

Na gruntach leśnych w zasięgu obszaru, do realizacji w ciągu 10-lecia obowiązywania PUL nie planuje się działań gospodarczych mogących znacząco zakłócić obecny stan ekosystemów obszaru.

Wytyczne do planowanych na tym terenie działań oparte są o model trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, ich realizacja wpływać będzie zatem potencjalnie pozytywnie na obecny stan lasów. Zgodnie z modelem trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, planując zabiegi w PUL uwzględnia się również pełnione przez lasy funkcje ekologiczne.

Na terenach objętych opracowaniem PUL przyjęty docelowy zestaw gatunków dla danego typu siedliskowego lasu stanowi kompromis pomiędzy składami optymalnymi ze środowiskowego punktu widzenia a potrzebami gospodarczymi. Przyjęte w Planach Urządzenia Lasu docelowe składy gatunkowe są zgodne z zapisami protokołu KZP, będącymi efektem szczegółowych analiz i uzgodnień, z uwzględnieniem lokalnych warunków geologicznych i przyrodniczych.

Tabela 52. Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach SOO PLH080037 „Lasy Dobrosułowskie”

Planowane zabiegi gospodarcze — razem [ha]**												
Odnawienia	Czyszczenia			Trzebieże		AGROT	DRZEW	PIEL	PRZEST****	Rębnie zupełne*	Rębnie złożone**	Brak zabiegów
	CW	CP	CP-P	TW	TP							
177,69	62,88	83,54	11,95	49,42	862,68	169,46	0,11	36,31	1	97,00	123,20	160,36

*przy rębniach zupełnych, w wydz. na danej pow. zaplanowano pozyskanie 95% zapasu

**w przypadku rębni złożonych, w wydz. na danej pow. zaplanowano pozyskanie od 30% do maksymalnie 95% (w pojedynczych wypadkach dot. rębni złożonych uprzętających)

*** zabiegi gospodarcze projektowane są tylko w wydzieniach leśnych, powierzchnia wydzieleń nieleśnych nie wchodzi w skład ww. zestawienia

****w przypadku zabiegu usunięcia przestojów podana liczba określa liczbę wydzieleń dla których zaplanowano zabieg

Celem czyszczeń jest przede wszystkim uzyskanie pożądanego, zgodnego z siedliskiem składu gatunkowego już na etapie uprawy. Działania prowadzone w ramach czyszczeń obejmują m.in.: usuwanie zbędnych domieszek, które zagłuszają drzewka należące do gatunków głównych lub pożądaných domieszkowych, usuwanie drzewek wadliwych, chorych, obumierających, obumarłych. Brak ingerencji człowieka lub zbyt późna reakcja mogą doprowadzić do zupełnego zniekształcenia przyjętego składu gatunkowego.

Trzebieże wczesne mają na celu wybór i popieranie rozwoju drzew najlepszej jakości z górnej warstwy drzewostanu (tzw. drzew dorodnych), z uwzględnieniem biogrup. W ramach realizacji zapisów PUL, cel ten uzyskuje się poprzez usuwanie z drzewostanu drzew bezpośrednio zagrażających prawidłowemu rozwojowi drzew dorodnych, oraz drzew o złym stanie sanitarnym – chorych, wadliwych czy opanowanych przez szkodniki. Intensywność zabiegu na tym etapie pielęgnacji wynosi ok. 7-10% zapasu. Działania prowadzone w ramach trzebieży późnych, mają na celu utrzymanie naturalnej bioróżnorodności biologicznej w drzewostanach, intensyfikacji procesów glebowych przez zwiększenie doływu światła do dolnych warstw drzewostanu oraz utrzymanie środowiskowej roli lasu poprzez m.in. pozostawianie w drzewostanie martwego drewna czy drzew dziuplastych. Istotnym zadaniem planowanych trzebieży, w szczególności w starszych drzewostanach jest prowadzenie szeregu cięć przygotowujących drzewostan do odnowienia naturalnego. Intensywność prowadzonych cięć uzależniona jest od rodzaju drzewostanu, nie przekracza jednak zazwyczaj 20% zapasu.

Trzebieże przekształceniowe mają za zadanie przygotować drzewostany do inicjowania odnowienia naturalnego lub wprowadzenia odnowienia sztucznego, a także wspomagają eliminację gatunków niezgodnych z warunkami siedliskowymi. Trzebieże przekształceniowe mają zastosowanie przy przebudowie częściowej drzewostanów w celu dostosowania do zgodności z typem drzewostanu (przyrodniczym typem lasu).

Planowane rębnie złożone uzasadnione są odpowiednim wiekiem rębności drzewostanu, a przyjęty etat jest zgodny z Instrukcją Urządzania Lasu.

Wykres 11. Porównanie udziału procentowego powierzchni drzewostanów na początku i końcu obowiązywania PUL wg klas wieku na terenie SOO „Lasy Dobrosułowskie”

Rozpatrując zmiany struktury wiekowej drzewostanów w zasięgu obszaru, zauważyć można wzrost udziału drzewostanów starszych klas wieku. Największy udział powierzchniowy pod koniec obowiązywania projektowanego Planu wykazywać będą drzewostany IVa, IVb oraz Vb klasy wieku.

Mając na uwadze charakter planowanych zabiegów można stwierdzić, że projektowane na omawianym terenie działania nie wpłyną znacząco negatywnie zarówno na obecny, jak i przyszły stan ekosystemów leśnych na terenie obszaru.

5.3.7. SOO PLH080042 „Stara Dąbrowa w Korytach”

Obszar PLH080042 „Stara Dąbrowa w Korytach” obejmuje zwarty fragment Puszczy Lubuskiej, zwanej również Puszczą Rzepińską. Puszcza Lubuska stanowi wielki kompleks leśny obejmujący obszar pomiędzy trzema rzekami: Odrą, Wartą i Obrą. Tworzą ją głównie piaszczyste tereny sandrowe z licznymi jeziorami oraz monokulturami sosnowymi. Nieliczne drzewostany o charakterze naturalnym obejmują buczyny, dąbrowy, grądy i łągi.

Powierzchnia PLH080042 „Stara Dąbrowa w Korytach” zgodnie z SDF wynosi 1 630,39 ha. Powierzchnia gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica, położonych w granicach przedmiotowego SOO wynosi 19,96 ha (w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa – 24,07 ha).

Obszar Natura 2000 „Stara Dąbrowa w Korytach” nie posiada opracowanego Planu Zadań Ochronnych.

Na terenie obszaru stwierdzono występowanie 4 typów siedlisk przyrodniczych z Zał. I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, stanowiących przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 „Stara Dąbrowa w Korytach” (SDF, 2014). Wśród nich na gruntach Nadleśnictwa Bytnica zinwentaryzowano siedlisko kwaśnej buczyny 9110.

Tabela 53. Tabela zbiorcza obszaru Natura 2000 wg przedmiotów ochrony oraz planowanych zabiegów gospodarczych

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony	Planowane zabiegi gospodarcze [ha]*							
			odnowienia	piel. d-stanów	rodzaj rębni					
					I	II	III	IV	V	R-M
1. SPECJALNY OBSZAR OCHRONY SIEDLISK (SOO lub OZW) – siedliska przyrodnicze według SDF										
1.	9110 Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagetum</i>)	08-14-b; 08-15-k	-	-	-	-	-	-	-	-
2.	9130 Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Gallio odorati-Fagenion</i>)	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica								
3.	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Gallio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica								
4.	9190 Kwaśne dąbrowy (<i>Quercetea robori-petraeae</i>)	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica								
2. SPECJALNY OBSZAR OCHRONY SIEDLISK (SOO lub OZW) – gatunki roślin i zwierząt (z wyjątkiem ptaków) oraz ich siedliska według SDF										
1.	1083 Jelonek rogacz <i>Lucanus cervus</i>	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica								
2.	1352 Wilk <i>Canis lupus</i>	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica								

* zabiegi gospodarcze projektowane są tylko w wydzieleniach leśnych, powierzchnia wydzielei nieleśnych nie wchodzi w skład ww. zestawienia

Przewidywane oddziaływanie PUL na przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000

Spośród leśnych siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000, na gruntach Nadleśnictwa Bytnica zinwentaryzowano siedlisko 9110 (Kwaśne buczyny *Luzulo-Fagetum*).

Zgodnie z zapisami PUL, wszystkie siedliska leśne 9110 wyłączone są z użytkowania rębego oraz innych zabiegów hodowlanych.

Mając na uwadze zalecenia ochronne zawarte w PUL, realizacja zapisów przedmiotowego dokumentu będzie miała korzystny wpływ na właściwy stan utrzymania i ochrony leśnych siedlisk przyrodniczych.

Tabela 54. Macierz oddziaływania na siedliska stanowiące przedmiot ochrony w obszarze, występujące w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Bytnica

L.p	Nazwa siedliska	Kryteria zachowania stanu ochrony siedlisk	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych					Łączna ocena oddziaływania PUL na siedliska przyrodnicze
			Zalesienia	Odnawianie	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne	
1.	9110 Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagenion</i>)	Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska	brak	brak	brak	brak	brak	0
		Struktura drzewostanów i funkcja	brak	brak	brak	brak	brak	
		Stan ochrony typowych gatunków	brak	brak	brak	brak	brak	

Na terenie SOO, na gruntach Nadleśnictwa Bytnica nie występują gatunki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG.

W odniesieniu siedlisk przyrodniczych oraz miejsc występowania gatunków roślin i zwierząt stanowiących przedmiot ochrony w obszarze, które zinwentaryzowano w znacznej odległości od wydzieleń należy mieć na uwadze, iż zasięg działań przewidzianych w PUL i ich realizacja nie mają charakteru rozległego i dalekosiężnego. Realizacja zapisów PUL nie stanowi zatem bezpośredniego zagrożenia dla utrzymania ww. siedlisk czy populacji we właściwym stanie ochrony na terenie obszaru. Stopień intensywności zaplanowanych w PUL zabiegów gospodarczych nie będzie generować znaczących, negatywnych zmian stopnia uwilgotnienia, struktury drzewostanów czy też warunków świetlnych w nich panujących. Z tego względu, wpływ realizacji zapisów PUL na pozostałe siedliska i gatunki, stanowiące przedmiot ochrony w obszarze uznano za znikomy i pomijalny.

Przewidywane oddziaływanie PUL na ekosystemy leśne w obszarze Natura 2000

Na gruntach leśnych w zasięgu obszaru, do realizacji w ciągu 10-lecia obowiązywania PUL nie planuje się działań gospodarczych mogących znacząco zakłócić obecny stan ekosystemów obszaru.

Wytyczne do planowanych na tym terenie działań oparte są o model trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, ich realizacja wpływać będzie zatem potencjalnie pozytywnie na obecny stan lasów. Zgodnie z modelem trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, planując zabiegi w PUL uwzględnia się również pełnione przez lasy funkcje ekologiczne.

Na terenach objętych opracowaniem PUL przyjęty docelowy zestaw gatunków dla danego typu siedliskowego lasu stanowi kompromis pomiędzy składami optymalnymi ze środowiskowego punktu widzenia a potrzebami gospodarczymi. Przyjęte w Planach Urządzenia Lasu docelowe składy gatunkowe są zgodne z zapisami protokołu KZP, będącymi efektem szczegółowych analiz i uzgodnień, z uwzględnieniem lokalnych warunków geologicznych i przyrodniczych.

Tabela 55. Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach SOO PLH080042 „Stara Dąbrowa w Korytach”

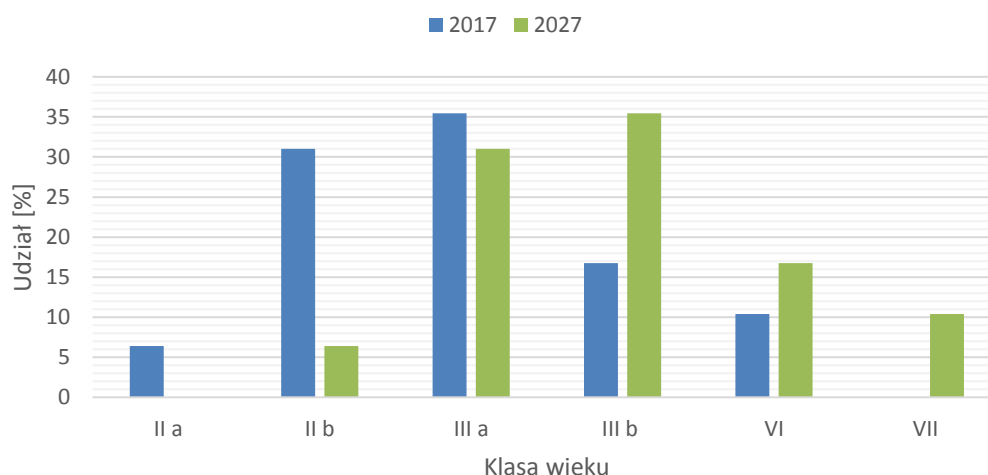
Planowane zabiegi gospodarcze — razem [ha]*												
Odnowienia	Czyszczenia			Trzebieże		AGROT	DRZEW	PIEL	PRZEST	Rębnie zupełne	Rębnie złożone	Brak zabiegów
	CW	CP	CP-P	TW	TP							
-	-	-	-	6,83	6,47	-	0,04	-	-	-	-	4,96

* zabiegi gospodarcze projektowane są tylko w wydzieleniach leśnych, powierzchnia wydzieleni nieleśnych nie wchodzi w skład ww. zestawienia

Trzebieże wczesne mają na celu wybór i popieranie rozwoju drzew najlepszej jakości z górnej warstwy drzewostanu (tzw. drzew dorodnych), z uwzględnieniem biogrup. W ramach realizacji zapisów PUL, cel ten uzyskuje się poprzez usuwanie z drzewostanu drzew bezpośrednio zagrażających prawidłowemu rozwojowi drzew dorodnych, oraz drzew o złym stanie sanitarnym — chorych, wadliwych czy opanowanych przez szkodniki. Intensywność zabiegu na tym etapie pielęgnacji wynosi ok. 7-10% zapasu. Działania prowadzone w ramach trzebieży późnych, mają na celu utrzymanie naturalnej bioróżnorodności biologicznej w drzewostanach, intensyfikacji procesów glebowych przez zwiększenie dopływu światła do dolnych warstw drzewostanu, oraz utrzymanie środowiskowej roli lasu poprzez m.in. pozostawianie w drzewostanie martwego drewna czy drzew dziuplastych. Istotnym zadaniem planowanych trzebieży, w szczególności w starszych drzewostanach jest prowadzenie szeregu cięć przygotowujących drzewostan do odnowienia naturalnego. Intensywność prowadzonych cięć uzależniona jest od rodzaju drzewostanu, nie przekracza jednak zazwyczaj 20% zapasu.

Trzebieże przekształceniowe mają za zadanie przygotować drzewostany do inicjowania odnowienia naturalnego lub wprowadzenia odnowienia sztucznego, a także wspomagają eliminację gatunków niezgodnych z warunkami siedliskowymi. Trzebieże przekształceniowe mają zastosowanie przy przebudowie częściowej drzewostanów w celu dostosowania do zgodności z typem drzewostanu (przyrodniczym typem lasu).

Rozpatrując zmiany struktury wiekowej drzewostanów w zasięgu obszaru zauważyć można wzrost udziału drzewostanów starszych klas wieku, ze względu na całkowite odstąpienie od użytkowania rębego. Największy udział powierzchniowy pod koniec obowiązywania projektowanego Planu wykazywać będą drzewostany w III b klasie wieku.

Wykres 12. Porównanie udziału procentowego powierzchni drzewostanów na początku i końcu obowiązywania PUL wg klas wieku na terenie SOO „Stara Dąbrowa w Korytach”

Mając na uwadze charakter planowanych zabiegów można stwierdzić, że projektowane na omawianym terenie działania nie wpłyną znacząco negatywnie zarówno na obecny, jak i przyszły stan ekosystemów leśnych na terenie obszaru.

5.3.8. SOO PLH080067 „Rynna Gryżyny”

Obszar „Rynna Gryżyny” obejmuje najcenniejszą, rdzeniową część Gryżyńskiego Parku Krajobrazowego. Najcenniejsze walory skupiają się w wąskim pasie na dnie doliny, charakteryzującym się bogactwem siedlisk przyrodniczych. Siedliska te stanowią miejsce ostoi wieku cennych gatunków. Obszar, poprzez występowanie pojedynczych starych dębów oraz alei dębowych rosnących na zboczach doliny i na wierzcholinie w pobliżu krawędzi doliny, jest jedną ze strategicznych ostoi jelonka rogacza *Lucanus cervus* w województwie lubuskim. Obszar Natura 2000 skupia również ważne stanowiska występowania: poczwarówki zwężonej *Vertigo angustior*, trzepli zielonej *Ophiogomphus cecilia*, pachnicy dębowej *Osmoderma eremita*. Z pozostałych gatunków często występują tutaj: kumak nizinny *Bombina bombina*, żółw błotny *Emys orbicularis* oraz bóbr europejski *Castor fiber*. Miejscowa awifauna składa się z ponad 110 gatunków ptaków.

Obszar Natura 2000 „Rynna Gryżyny” nie posiada opracowanego Planu Zadań Ochronnych.

W zasięgu obszaru Natura 2000 „Rynna Gryżyny” zlokalizowane są grunty 3 Leśnictw Nadleśnictwa Bytnica: Grabina, Szklarka i Augustynka. Powierzchnia gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica, położonych w granicach przedmiotowego SOO wynosi 763,59 ha (w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa – 1 144,18 ha).

Na terenie obszaru stwierdzono występowanie 8 typów siedlisk przyrodniczych z Zał. I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, stanowiących przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 „Rynna Gryżyny”.

Tabela 56. Tabela zbiorcza obszaru Natura 2000 wg przedmiotów ochrony oraz planowanych zabiegów gospodarczych

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony	Planowane zabiegi gospodarcze [ha]*							
			odnowienia	piel. d-stanów	rodzaj rębni					
					I	II	III	IV	V	R-M
1. SPECJALNY OBSZAR OCHRONY SIEDLISK (SOO lub OZW) – siedliska przyrodnicze według SDF										
1.	3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica								
2.	3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników <i>Ranunculon fluitantis</i>	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica								
3.	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria- Caricetea</i>)	04-223-b,j	-	-	-	-	-	-	-	-
4.	7210 Torfowiska nakredowe (<i>Cladietum marisci</i> , <i>Caricetum buxbaumii</i> , <i>Schoenetum nigricantis</i>)	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica								
5.	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	01-17-a; 01-18-l; 04-254-d; 11-345-c	-	-	-	-	-	-	-	-
6.	9190 Kwaśne dąbrowy (<i>Quercetea robori-petraeae</i>)	04-254-c; 04-255-g; 04-278-f; 04-294-s; 11-311-c,y; 11-331-n; 11-332-a	-	-	-	-	-	-	-	-
7.	91D0 Bory i lasy bagienne	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica								
8.	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> ,	01-16-h; 01-17-a,f01-18-g; 01-41-a; 01-63-b,k; 01-91-a;	-	TP: 01-105-d (siedlisko występujące	-	-	-	-	-	-

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony	Planowane zabiegi gospodarcze [ha]*							
			odnowienia	piel. d-stanów	rodzaj rębni					
					I	II	III	IV	V	R-M
	<i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>), olsy źródłiskowe	01-105-d; 01-107-a,i,l; 01-134-i; 01-164-c; 01-165-g; 04-223-p; 04-226-b; 04-227-b,o; 04-254-f-h; 04-255-a,c,i; 04-278-a,c; 04-279-a; 04-294-r; 04-296-b; 11-283-w,fx; 11-311-d,t; 11-312-l; 11-331-i; 11-344-f,g,i,k; 11-345-h; 11-346-a,b,f,k		punktowo w wydzieleniu)						
2. SPECJALNY OBSZAR OCHRONY SIEDLISK (SOO lub OZW) – gatunki roślin i zwierząt (z wyjątkiem ptaków) oraz ich siedliska według SDF										
1.	1014 Poczwarówka zwężona <i>Vertigo angustior</i>	11-311-ax	-	-	-	-	-	-	-	-
2.	1037 Trzepla zielona <i>Ophiogomphus cecilia</i>	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica								
3.	1083 Jelonek rogacz <i>Lucanus cervus</i>	11-311-c,l,r,s; 11-344-f,j,k	-	TP: 11-311-l,s	-	-	-	-	-	-
4.	1084 Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i>	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica								
5.	1096 Minóg strumieniowy <i>Lampetra planeri</i>	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica								
6.	1134 Różanka <i>Rhodeus sericeus amarus</i>	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica								
7.	1149 Koza <i>Cobitis taenia</i>	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica								
8.	1166 Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica								
9.	1188 Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	01-63-k; 01-91-a	-	-	-	-	-	-	-	-
10.	1220 Żółw błotny <i>Emys orbicularis</i>	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica								
11.	1318 Nocek tydkowłosy <i>Myotis dasycneme</i>	Lokalizacja nie obejmuje gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica								
12.	1355 Wydra <i>Lutra lutra</i>	01-90-a; 04-295-f; 11-345-c	-	-	-	-	-	-	-	-
13.	1337 Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	01-16-f,g; 01-39-i; 01-63-k; 04-224-l,m; 04-227-m; 04-295-d; 11-283-dx; 11-332-h; 11-345-f; 11-346-f	-	CP: 04-224-m; TP: 01-16-f; 01-39-i; 04-224-l	-	-	-	-	-	-

* zabiegi gospodarcze projektowane są tylko w wydzieleniach leśnych, powierzchnia wydzieliń nieleśnych nie wchodzi w skład ww. zestawienia

Przewidywane oddziaływanie PUL na przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000

Siedliska nieleśne, stanowiące przedmiot ochrony w obszarze, stanowią płaty z reguły niepodlegające zakresowi opracowania PUL. Niemniej, dla części z nieleśnych siedlisk przyrodniczych istnieją potencjalne zagrożenia związane z działaniami z zakresu gospodarki leśnej również w bezpośrednim sąsiedztwie płatów siedlisk.

Spośród nieleśnych siedlisk przyrodniczych, na gruntach Nadleśnictwa Bytnica, w zasięgu obszaru, zinwentaryzowano następujące: 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*) oraz 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk. Wszystkie siedliska nieleśne posiadają informację o zakazie ich zalesiania.

Dla obszarów występowania siedlisk nieleśnych nie stosuje się zabiegów gospodarczych. Dodatkowo zapisy PUL przewidują zakaz stosowania zrębów zupełnych w bezpośrednim

sąsiedztwie siedlisk, oraz innych zabiegów mogących negatywnie wpłynąć na mikroklimat oraz stosunki wodne obszaru.

Realizacja zapisów projektowanego PUL będzie miała zatem korzystny wpływ na właściwy stan utrzymania i ochrony nieleśnych siedlisk przyrodniczych.

Spośród leśnych siedlisk przyrodniczych, na gruntach Nadleśnictwa Bytnica, w zasięgu obszaru, zinwentaryzowano następujące: 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*), 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*), 9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercetea robori-petraeae*) oraz 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*), olsy źródliskowe.

Zgodnie z zapisami PUL, wszystkie siedliska leśne są wyłączone z użytkowania rębego oraz innych zabiegów. Jedynym zabiegiem przewidzianym w PUL jest trzebież późna dla wydzielenia, w którym punktowo występuje siedlisko 91E0 (obszar siedliska zostanie wyłączony z zabiegu).

Mając na uwadze zalecenia ochronne zawarte w PUL, realizacja zapisów przedmiotowego dokumentu będzie miała korzystny wpływ na właściwy stan utrzymania i ochrony leśnych siedlisk przyrodniczych.

Tabela 57. Macierz oddziaływania na siedliska stanowiące przedmiot ochrony w obszarze, występujące w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Bytnica

L.p	Nazwa siedliska	Kryteria zachowania stanu ochrony siedlisk	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych					Łączna ocena oddziaływania PUL na siedliska przyrodnicze
			Zale-sienia	Oдно-wie-nia	Pielę-gno-wanie drzewo-stanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne	
1.	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>)	Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska	brak	brak	brak	brak	brak	0
		Struktura drzewostanów i funkcja	brak	brak	brak	brak	brak	
		Stan ochrony typowych gatunków	brak	brak	brak	brak	brak	
2.	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska	brak	brak	brak	brak	brak	0
		Struktura drzewostanów i funkcja	brak	brak	brak	brak	brak	
		Stan ochrony typowych gatunków	brak	brak	brak	brak	brak	
3.	9110 Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagenion</i>)	Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska	brak	brak	brak	brak	brak	0
		Struktura drzewostanów i funkcja	brak	brak	brak	brak	brak	
		Stan ochrony typowych gatunków	brak	brak	brak	brak	brak	
4.	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska	brak	brak	brak	brak	brak	0
		Struktura drzewostanów i funkcja	brak	brak	brak	brak	brak	
		Stan ochrony typowych gatunków	brak	brak	brak	brak	brak	
5.	9190 Kwaśne dąbrowy (<i>Quercetea robori-petraeae</i>)	Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska	brak	brak	brak	brak	brak	0
		Struktura drzewostanów i funkcja	brak	brak	brak	brak	brak	
		Stan ochrony typowych gatunków	brak	brak	brak	brak	brak	
6.	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>), olsy źródliskowe	Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska	brak	brak	0	brak	brak	0
		Struktura drzewostanów i funkcja	brak	brak	0	brak	brak	
		Stan ochrony typowych gatunków	brak	brak	0	brak	brak	

Na terenie SOO, na gruntach Nadleśnictwa Bytnica występują również gatunki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Należą do nich: 1014 poczwarówka zwężona *Vertigo angustior*, 1083 jelonek rogacz *Lucanus cervus*, 1188 kumak nizinny *Bombina bombina*, 1355 wydra *Lutra lutra* oraz 1337 bóbr europejski *Castor fiber*.

W wydzieleniach, w których występuje poczwarówka zwężona, kumak nizinny oraz wydra nie planuje się żadnych zabiegów hodowlanych.

Dla wydzieleń, w których występują jelonek rogacz oraz bóbr europejski zaplanowano zabiegi hodowlane.

Zabiegi hodowlane nie wpłyną negatywnie na populację przedmiotu ochrony w granicach zasięgu Nadleśnictwa Bytnica. Służą one poprawie stanu sanitarnego oraz kondycji drzewostanu. Pracownicy Nadleśnictwa Bytnica dołożą wszelkich starań, aby zabezpieczyć stanowisko występowania przed możliwością uszkodzenia w trakcie prowadzenia prac pozyskaniowych. Wszelkie informacje na temat stanowiska przedmiotu ochrony, jego form ochrony oraz potencjalnych zagrożeń ze strony prowadzonej gospodarki leśnej zostaną przekazane w formie Książki ochrony i monitoringu dla właściwego leśnictwa.

Tabela 58. Macierz przewidywanego wpływu PUL na gatunki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG, stanowiące przedmiot ochrony w obszarze

L.p.	Nazwa gatunku	Kryteria zachowania stanu ochrony gatunków	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie na zachowanie stanu ochrony gatunków					Łączna ocena oddziaływania Planu Urządzenia Lasu na stan ochrony gatunków
			Zalesienia	Odnawianie	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie częściowe i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne	
1.	1014 Poczwarówka zwężona <i>Vertigo angustior</i>	Liczebność populacji	brak	brak	brak	brak	brak	0
		Naturalny zasięg	brak	brak	brak	brak	brak	0
		Powierzchnia siedlisk	brak	brak	brak	brak	brak	0
2.	1083 Jelonek rogacz <i>Lucanus cervus</i>	Liczebność populacji	brak	brak	0	brak	brak	0
		Naturalny zasięg	brak	brak	0	brak	brak	0
		Powierzchnia siedlisk	brak	brak	0	brak	brak	0
3.	1188 Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	Liczebność populacji	brak	brak	brak	brak	brak	0
		Naturalny zasięg	brak	brak	brak	brak	brak	0
		Powierzchnia siedlisk	brak	brak	brak	brak	brak	0
4.	1355 Wydra <i>Lutra lutra</i>	Liczebność populacji	brak	brak	brak	brak	brak	0
		Naturalny zasięg	brak	brak	brak	brak	brak	0
		Powierzchnia siedlisk	brak	brak	brak	brak	brak	0
5.	1337 Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	Liczebność populacji	brak	brak	0	brak	brak	0
		Naturalny zasięg	brak	brak	0	brak	brak	0
		Powierzchnia siedlisk	brak	brak	0	brak	brak	0

W odniesieniu siedlisk przyrodniczych oraz miejsc występowania gatunków roślin i zwierząt stanowiących przedmiot ochrony w obszarze, które zinwentaryzowano w znacznej odległości od wydzieleń należy mieć na uwadze, iż zasięg działań przewidzianych w PUL i ich realizacja nie mają charakteru rozległego i dalekosiężnego. Realizacja zapisów PUL nie stanowi zatem bezpośredniego zagrożenia dla utrzymania ww. siedlisk czy populacji we właściwym stanie ochrony na terenie obszaru. Stopień intensywności zaplanowanych w PUL zabiegów gospodarczych nie będzie generować znaczących, negatywnych zmian stopnia uwilgotnienia, struktury drzewostanów czy też warunków świetlnych w nich panujących. Z tego względu, wpływ realizacji zapisów PUL na pozostałe siedliska i gatunki, stanowiące przedmiot ochrony w obszarze uznano za znikomy i pomijalny.

Przewidywane oddziaływanie PUL na ekosystemy leśne w obszarze Natura 2000

Na gruntach leśnych w zasięgu obszaru, do realizacji w ciągu 10-lecia obowiązywania PUL nie planuje się działań gospodarczych mogących znacząco zakłócić obecny stan ekosystemów obszaru.

Wytyczne do planowanych na tym terenie działań oparte są o model trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, ich realizacja wpływać będzie zatem potencjalnie pozytywnie na obecny stan lasów. Zgodnie z modelem trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, planując zabiegi w PUL uwzględnia się również pełnione przez lasy funkcje ekologiczne.

Na terenach objętych opracowaniem PUL przyjęty docelowy zestaw gatunków dla danego typu siedliskowego lasu stanowi kompromis pomiędzy składami optymalnymi ze środowiskowego punktu widzenia a potrzebami gospodarczymi. Przyjęte w Planach Urządzenia Lasu docelowe składy gatunkowe są zgodne z zapisami protokołu KZP, będącymi efektem szczegółowych analiz i uzgodnień, z uwzględnieniem lokalnych warunków geologicznych i przyrodniczych.

Tabela 59. Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach SOO PLH080067 „Rynna Gryżyny”

Planowane zabiegi gospodarcze — razem [ha]**												
Odnowienia	Czyszczenia			Trzebieże		AGROT	DRZEW	PIEL	PRZEST****	Rębnie zupełne*	Rębnie złożone**	Brak zabiegów
	CW	CP	CP-P	TW	TP							
38,83	9,05	41,21	2,04	22,25	278,89	36,33	0,37	3,05	1	12,83	32,94	320,29

*przy rębniach zupełnych, w wydz. na danej pow. zaplanowano pozyskanie 95% zapasu

**w przypadku rębni złożonych, w wydz. na danej pow. zaplanowano pozyskanie od 30% do maksymalnie 95% (w pojedynczych wypadkach dot. rębni złożonych uprzątających)

*** zabiegi gospodarcze projektowane są tylko w wydzieleniach leśnych, powierzchnia wydzieleń nieleśnych nie wchodzi w skład ww. zestawienia

****w przypadku zabiegu usunięcia przestojów podana liczba określa liczbę wydzieleń, dla których zaplanowano zabieg

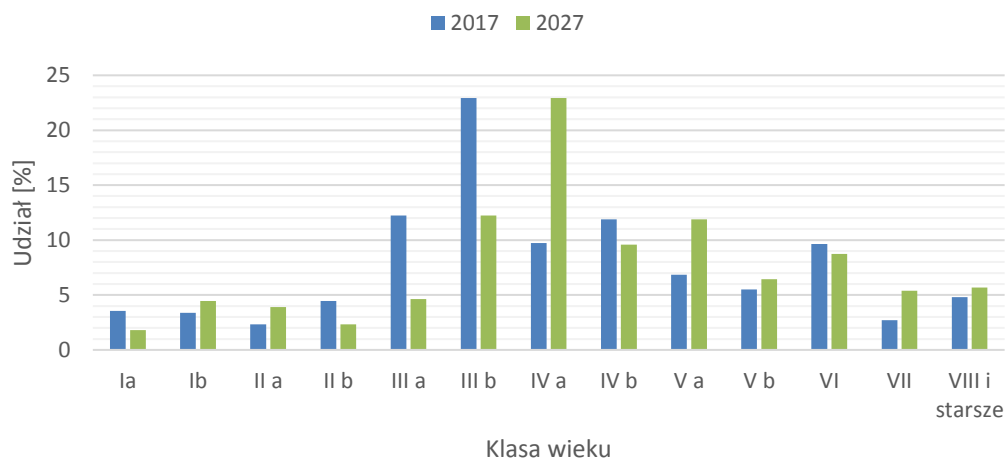
Celem czyszczeń jest przede wszystkim uzyskanie pożądanego, zgodnego z siedliskiem składu gatunkowego już na etapie uprawy. Działania prowadzone w ramach czyszczeń obejmują m.in.: usuwanie zbędnych domieszek, które zagłuszają drzewka należące do gatunków głównych lub pożądaných domieszkowych, usuwanie drzewek wadliwych, chorych, obumierających, obumarłych. Brak ingerencji człowieka lub zbyt późna reakcja mogą doprowadzić do zupełnego zniekształcenia przyjętego składu gatunkowego.

Trzebieże wczesne mają na celu wybór i popieranie rozwoju drzew najlepszej jakości z górnej warstwy drzewostanu (tzw. drzew dorodnych), z uwzględnieniem biogrup. W ramach realizacji zapisów PUL, cel ten uzyskuje się poprzez usuwanie z drzewostanu drzew bezpośrednio zagrażających prawidłowemu rozwojowi drzew dorodnych, oraz drzew o złym stanie sanitarnym — chorych, wadliwych czy opanowanych przez szkodniki. Intensywność zabiegu na tym etapie pielęgnacji wynosi ok. 7-10% zapasu. Działania prowadzone w ramach trzebieży późnych, mają na celu utrzymanie naturalnej bioróżnorodności biologicznej w drzewostanach, intensyfikacji procesów glebowych przez zwiększenie dopływu światła do dolnych warstw drzewostanu oraz utrzymanie środowiskowej roli lasu poprzez m.in. pozostawianie w drzewostanie martwego drewna czy drzew dziuplastych. Istotnym zadaniem planowanych trzebieży, w szczególności w starszych drzewostanach jest prowadzenie szeregu cięć przygotowujących drzewostan do odnowienia naturalnego. Intensywność prowadzonych cięć uzależniona jest od rodzaju drzewostanu, nie przekracza jednak zazwyczaj 20% zapasu.

Trzebieże przekształceniowe mają za zadanie przygotować drzewostany do inicjowania odnowienia naturalnego lub wprowadzenia odnowienia sztucznego, a także wspomagają eliminację gatunków niezgodnych z warunkami siedliskowymi. Trzebieże przekształceniowe

mają zastosowanie przy przebudowie częściowej drzewostanów w celu dostosowania do zgodności z typem drzewostanu (przyrodniczym typem lasu).

Planowane rębnie złożone uzasadnione są odpowiednim wiekiem rębności drzewostanu, a przyjęty etat jest zgodny z Instrukcją Urządzania Lasu.

Wykres 13. Porównanie udziału procentowego powierzchni drzewostanów na początku i końcu obowiązywania PUL wg klas wieku na terenie SOO „Rynna Gryżyny”

Rozpatrując zmiany struktury wiekowej drzewostanów w zasięgu obszaru zauważyć można wzrost udziału drzewostanów starszych klas wieku. Największy udział powierzchniowy pod koniec obowiązywania projektowanego Planu wykazywać będą drzewostany w IVa klasie wieku.

Mając na uwadze charakter planowanych zabiegów można stwierdzić, że projektowane na omawianym terenie działania nie wpłyną znacząco negatywnie zarówno na obecny, jak i przyszły stan ekosystemów leśnych na terenie obszaru.

5.4 INTEGRALNOŚĆ OBSZARÓW NATURA 2000

Integralność obszaru to stan gwarantujący zrównoważone trwanie populacji tych gatunków i siedlisk przyrodniczych, dla ochrony których zaprojektowano lub wyznaczono obszar Natura 2000. Obszar Natura 2000 pozostanie integralny, kiedy będzie realizował właściwy sobie potencjał zgodny z celami ochrony obszaru, zachowa zdolność regeneracji i odnawiania w dynamicznych warunkach, a także będzie wymagał jedynie minimalnego wsparcia z zewnątrz.

W PUL nie zaplanowano zabiegów mogących naruszyć integralność obszarów Natura 2000. Realizacja zapisów PUL nie wpłynie negatywnie na siedliska, rośliny i zwierzęta występujące na obszarach Natura 2000, nie zaburzy również spójności czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków i siedlisk przyrodniczych, dla ochrony których zaprojektowano obszary Natura 2000.

5.5 ODDZIAŁYWANIE PUL NA POZOSTAŁE OBSZAROWE FORMY OCHRONY

Otulina Gryżyńskiego Parku Krajobrazowego

W granicach Nadleśnictwa Bytnica otulina Gryżyńskiego Parku Krajobrazowego obejmuje tereny Leśnictw: Grabina, Biała Struga, Szklarka, Kosobudz, Kosobudki, Smolarnia, Augustynka, Garbowo oraz Błonie. Powierzchnia otuliny na gruntach Nadleśnictwa wynosi 11 147,57 ha, natomiast powierzchnia otuliny w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa wynosi 12 805,90 ha.

Wyznaczona otulina Gryżyńskiego Parku Krajobrazowego ma za zadanie przeciwdziałać szkodliwym oddziaływaniom czynników zewnętrznych na przyrodę Parku.

Wytyczne do planowanych w PUL działań oparte są o model trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, ich realizacja nie wpłynie zatem znacząco negatywnie na obecny stan ekosystemów w otulinie, nie będzie również zagrażać celom ochrony wyznaczonym dla GPK.

Użytki ekologiczne

- **Użytek ekologiczny „Pod Orłem”**

Użytek położony jest na gruntach znajdujących się w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica (Leśnictwo Radnica, wydzielania: 153g, 154i), obejmuje powierzchnię 3,73 ha.

- **Użytek ekologiczny „Żurawie”**

Użytek położony jest na gruntach znajdujących się w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica (Leśnictwo Morsko, wydzielania: 273p, r, 274k, 275k, l), obejmuje powierzchnię 14,78 ha.

- **Użytek ekologiczny „Sucha Niemka”**

Użytek położony jest na gruntach znajdujących się w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica (Leśnictwo Radnica, wydzielania: 211f, 212h, obejmuje powierzchnię 4,16 ha.

- **Użytek ekologiczny „Olszyny”**

Użytek położony jest na gruntach znajdujących się w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica (Leśnictwo Radnica, wydzielanie 269i), obejmuje powierzchnię 4,51 ha.

- **Użytek ekologiczny „Grabina”**

Użytek położony jest na gruntach znajdujących się w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica, w Leśnictwie Morsko (wydzielania: 292j, 293a), obejmuje powierzchnię 21,46 ha.

- **Użytek ekologiczny „Gryżyński Wąwóz”**

Użytek położony jest na gruntach znajdujących się w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica (Leśnictwo Augustynka, wydzielania: 312l, m), obejmuje powierzchnię 3,76 ha.

- **Użytek ekologiczny „Kijewo”**

Użytek położony jest na gruntach znajdujących się w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica (Leśnictwo Kosobudki, wydzielania: 47a, 48a), obejmuje powierzchnię 9,69 ha.

Zapisy projektowanego PUL nie przewidują prowadzenia działań gospodarczych w ww. wydzieleniach tworzących użytki ekologiczne. Oddziaływanie PUL na przyrodę i stan zachowania ekosystemów stanowiących cel ochrony na terenie ww. użytków oceniono jako neutralne.

5.6 ODDZIAŁYWANIE PUL NA SIEDLISKA PRZYRODNICZE

Na podstawie powszechnej inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory przeprowadzonej w latach 2006-2007 w Lasach Państwowych, a następnie jej weryfikacji podczas prac taksacyjnych przeprowadzonych w latach 2015-2016, na terenie Nadleśnictwa Bytnica stwierdzono 20 typów siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie.

Tabela 60. Zestawienie siedlisk przyrodniczych wraz z zabiegami

Kod i nazwa siedliska	Łączna pow. siedliska* [ha]	Planowane zabiegi gospodarcze w drzewostanach [ha]*											
		Agrot	Piel.	Popr.	Odnowienia	Czyszczenia		Trzebieże		Rębnie złożone	Rębnie zupełne	Przestoje	Brak wskazań
						CP	CW	TP	TW				
Siedliska nieleśne													
2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi	0,09												0,09
3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	8,90												8,90
3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	1,36												1,36
4030 Suche wrzosowiska (<i>Calluno-Genistion</i> , <i>Pohlio Callunion</i> , <i>Calluno-Arctostaphylon</i>)	3,65												3,65
6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)	0,10												0,10
6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	46,59												46,59
7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	3,73												3,73
7120 Torfowiska wysokie zdegradowane, zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	0,30												0,30
7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea nigrae</i>)	23,05												23,05
7220 Źródlika wapienne ze zbiorowiskami <i>Cratoneurion commutati</i>	0,52												0,52
7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	16,18												16,18
RAZEM NIELEŚNE	104,47												104,47
Siedliska leśne													
9110 Kwaśne buczyny niżowe (<i>Luzulo-Fagenion</i>)	56,01	2,61	0,35	-	1,77	3,42	0,35	12,33	-	3,53	-	-	32,83
9160 Grąd subatlantycki (<i>Stellario-Carpinetum</i>)	0,65												0,65
9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	62,57	0,83	1,13		0,83	4,87	2,76			2,37			50,71
9190 Kwaśne dąbrowy (<i>Quercetea robori-petraeae</i>)	104,67	1,43	-	-	1,43	2,85	1,32	62,00	-	5,31	-		37,36
91D0 Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi Pinetum</i> , <i>Pino mugo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne	1,80	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,04
91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródlikowe	242,29		0,10			1,25	0,38	0,35					228,04
91F0 Łęggowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario- Ulmetum</i>)	2,11												2,11

Kod i nazwa siedliska	łączna pow. siedliska* [ha]	Planowane zabiegi gospodarcze w drzewostanach [ha]*											
		Agrot	Piel.	Popr.	Odnowienia	Czyszczenia		Trzebieże		Rębnie złożone	Rębnie zupełne	Przestoje	Brak wskazań
						CP	CW	TP	TW				
Siedliska nieleśne													
91I0 Ciepielubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescenti-petraeae</i>)	2,56											2,56	
91T0 Sosnowy bór chrobotkowy (<i>Cladonio-Pinetum</i> i chrobotkowa postać <i>Peucedano-Pinetum</i>)	0,86											0,86	
RAZEM LEŚNE	473,52	4,87	1,58	-	4,03	12,39	4,81	74,68	-	11,21	-	356,16	

*powierzchnia siedlisk przyrodniczych to powierzchnia rzeczywista, uwzględniająca m.in. punktowe występowanie płatu siedliska w danym wydzieleniu

W oparciu o dane zestawione w powyższej tabeli można stwierdzić, że zarówno na siedliskach nieleśnych (przedmiotowy PUL nie zawiera wskazań gospodarczych dla terenów nieleśnych), jak i na siedliskach leśnych, nie planuje się działań mogących znacząco negatywnie wpłynąć na stan zachowania chronionych płatów siedlisk na terenie Nadleśnictwa Bytnica. Dodatkowo 75,22% powierzchni leśnych siedlisk przyrodniczych pozostawiono bez wskazań gospodarczych.

Zapisy projektowanego PUL nie przewidują prowadzenia rębni zupełnych w bezpośrednim sąsiedztwie nieleśnych siedlisk, mogących wpłynąć negatywnie na stosunki wodne obszaru (zwłaszcza jeżeli chodzi o siedliska torfowisk wysokich i przejściowych oraz siedliska bezpośrednio związane z trofizmem obszaru).

Projekt PUL nie przewiduje rębni złożonych IIIA na obszarach siedlisk przyrodniczych. Jedyną formą rębni złożonych są rębnie częściowe, które nie wywierają niekorzystnego wpływu na siedlisko.

Planowana gospodarka prowadzona będzie zgodnie z zaleceniami i wskazaniami ochronnymi dla poszczególnych siedlisk zawartymi w Programie Ochrony Przyrody, a jej wymiar powierzchniowy (jak i miąższościowy) nie spowoduje utraty siedlisk przyrodniczych. Na powierzchniach obejmujących siedliska przyrodnicze nie zaplanowano użytkowania rębnią zupełną. Z użytkowania rębniego wykluczono również wrażliwe na zmiany poziomu wód gruntowych siedliska przyrodnicze 91D0 i 91E0, jak również siedliska występujące na bardzo małych, reprezentatywnych w skali Nadleśnictwa powiechniach, takie jak: 9160, 91F0, 91I0 oraz 91T0.

5.7 ODDZIAŁYWANIE PUL NA POMNIKI PRZYRODY

W celu zapewnienia ochrony drzewom stanowiącym pomniki przyrody ożywionej, akty powołujące niniejszą formę ochrony zawierają następujące zakazy: niszczenia, uszkodzenia lub przekształcenia drzew, uszkodzenia i niszczenia gleby wokół drzew, a także umieszczania tablic, napisów i innych znaków nie związanych z ochroną pomnika przyrody.

W ramach projektowanego PUL zaplanowano ochronę zarówno pomników przyrody, jak i pozostałych cennych, starych drzew. W odniesieniu do skupisk starych drzew już na etapie projektowania gospodarki leśnej zapewniona jest ich ochrona poprzez pozostawianie kęp starodrzewów na powierzchniach zaplanowanych do intensywnych cięć odnowieniowych. W starodrzewach wyłączonych z użytkowania, w projektowanym PUL zapisano, aby działania z zakresu gospodarki leśnej ograniczać jedynie do cięć sanitarnych i porządkowych w przypadku wystąpienia zagrożenia dla zdrowia lub życia ludzi.

Ponadto, mając na uwadze art. 40 pkt. 2 ustawy o ochronie przyrody: „Na terenach niezabudowanych, jeżeli nie stanowi to zagrożenia dla ludzi lub mienia, drzewa stanowiące pomniki przyrody podlegają ochronie aż do ich samoistnego, całkowitego rozpadu” wskazano, aby z chwilą stwierdzenia symptomów chorobowych lub istotnych uszkodzeń pomnika przyrody powiadomić Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, celem podjęcia niezbędnych działań ochronnych.

Wpływ realizacji zapisów PUL na pomniki przyrody oceniono jako pozytywny.

6. DZIAŁANIA OGRANICZAJĄCE POTENCJALNIE NEGATYWNY WPŁYW PLANU NA ŚRODOWISKO

Zapisy zawarte w Planie Urządzenia Lasu nie są zamierzeniami inwestycyjnymi, nie ingerują znacząco negatywnie w sposób wykorzystania terenu, przekształcenia go. Zadania dotyczące potrzeb infrastruktury technicznej mają charakter kierunkowych wytycznych. Plan Urządzenia Lasu nie zawiera również zapisów, których realizacja mogłaby mieć znacząco negatywny wpływ na cele ochrony obszarów Natura 2000, pozostałych form ochrony przyrody czy elementów środowiska.

Tabela 61. Zestawienie propozycji minimalizacji potencjalnych negatywnych oddziaływań wynikających z zapisów Planu Urządzenia Lasu

Obszar negatywnego wpływu	Możliwe negatywne oddziaływanie	Zapisy w projekcie Planu ograniczające negatywne oddziaływanie
Stanowiska chronionych gatunków roślin leśnych	- zniszczenie stanowiska przy prowadzeniu prac leśnych, istotne w przypadku gatunków występujących na pojedynczych stanowiskach w obrębie lasów Nadleśnictwa - zniszczenie siedliska danego gatunku w trakcie cięć odnowieniowych	- ochrona przed zniszczeniem znanych stanowisk - pozostawianie stref ochronnych nieużytkowanych rębnie wokół stanowisk pewnych gatunków - wykonywanie zabiegów w okresie zimowym (w przypadku gatunków, które tego wymagają)
Stanowiska chronionych gatunków roślin nieleśnych	- zaniechanie działań ochronnych - zmiana stosunków wodnych na obszarze graniczącym z niszą występowania gatunku	- zapisy o czynnej ochronie, na przykład — koszenie łąk - zakaz prowadzenia rębni zupełnych w bezpośrednim sąsiedztwie siedlisk nieleśnych (nakaz pozostawiania ekotonu hamującego negatywne oddziaływanie)
Zachowanie odpowiednich siedlisk dla gatunków ptaków drapieżnych	- coraz mniejsza liczba starych drzew	- zapis o pozostawianiu pojedynczych starszych drzew, fragmentów starodrzewu, fragmentów lasu nieobjętych gospodarowaniem - wyznaczanie ekosystemów referencyjnych
Pozostałe gatunki ptaków leśnych	- zanik miejsc lęgowych	- pozostawianie odpowiedniej ilości starych drzew, w tym gatunków o miękkim drewnie - wywieszanie budek lęgowych oraz konserwacja istniejących - wyznaczanie ostoi ksylobiontów
Różnorodność biologiczna	- zmniejszenie różnorodności na poziomie genetycznym	- pozostawianie drzew nietypowych (kształt, cechy wzrostowe) - popieranie odnowienia naturalnego - wyznaczanie nowych gospodarczych drzewostanów nasiennych
	- zmniejszenie różnorodności na poziomie gatunkowym	- ochrona przed zniszczeniem znanych stanowisk roślin chronionych - ochrona siedlisk roślin chronionych
	- zmniejszenie różnorodności na poziomie krajobrazowym	- czynna ochrona niektórych siedlisk - zakaz odwadniania torfowisk - wprowadzanie gatunków zgodnych z siedliskiem - niezalesianie nieleśnych siedlisk - kształtowanie granicy rolno-leśnej
Powierzchnia ziemi	- zniekształcenie pokrywy gleby przy pracach z użyciem ciężkiego sprzętu	- pozyskiwanie drewna w okresie zimowym (jeżeli nie jest to sprzeczne z warunkami ekonomicznymi) - wykorzystywanie istniejących szlaków zrywkowych - stosowanie pługów mało inwazyjnych
Krajobraz	- niewłaściwe kształtowanie środowiska leśnego prowadzące do zniekształcenia fizjonomii krajobrazu	- pozostawianie nieużytkowanego rębnie pasa drzewostanu na granicy lasu z terenem otwartym - kształtowanie strefy ekotonowej i granicy polno-leśnej
Zasoby naturalne⁵	-	-
Siedliska przyrodnicze	- nieodpowiedni skład gatunkowy upraw	- dostosowanie składu gatunkowego uprawy oraz TD do możliwości siedliska, w ramach siedlisk wymienionych z I Załączniku DS. - projektowanie składu zgodnego z naturalnym składem gatunkowym na danym siedlisku

⁵ Mając na uwadze proces sporządzania PUL, w odniesieniu do zasobów naturalnych nie przewiduje się potencjalnych znacząco negatywnych oddziaływań. W PUL ilość drewna do pozyskania w wyniku użytkowania rębego została dostosowana optymalnie do potrzeb hodowlanych i stanu sanitarnego lasu. Planowany rozmiar użytkowania nie wpłynie negatywnie na stan zasobów naturalnych oraz ich trwałość.

Obszar negatywnego wpływu	Możliwe negatywne oddziaływanie	Zapisy w projekcie Planu ograniczające negatywne oddziaływanie
	- prowadzenie użytkowania w sposób nieodpowiedni i na zbyt dużej powierzchni	- planowanie cięć i zabiegów pielęgnacyjnych z uwzględnieniem trwałości lasów (podział na ostępy, nawrót cięć); dostosowanie rębni (rodzaj, forma) do potrzeb konkretnego drzewostanu i siedliska

Zrealizowane zgodnie z Planem Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Bytnica zadania nie spowodują znaczącego, negatywnego wpływu na środowisko oraz obszary Natura 2000.

7. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ZADAŃ UJĘTYCH W PROJEKTOWANYM PUL

Tworzenie Planu opiera się na analizie i wyborze wariantów alternatywnych tak, by w efekcie otrzymać zapisy, których realizacja zapewni wypełnienie złożonych celów Planu z jednoczesną minimalizacją ich negatywnych skutków.

Zadania zawarte w Planie sprecyzowane zostały tak, aby oparta o nie wielofunkcyjna i trwale zrównoważona gospodarka leśna przynosiła pozytywne efekty. Działalność kształtująca i wykorzystująca lasy ma przebiegać w taki sposób i w takim tempie, by zachować ich bogactwo, różnorodność biologiczną, żywotność, potencjał regeneracyjny, wysoką produktywność, przy jednoczesnym wypełnianiu wszystkich funkcji ochronnych, gospodarczych i społecznych na poziomach: lokalnym, narodowym i globalnym

Alternatywne warianty w Planie rozpatruje się w zależności od:

- możliwości lokalizacji zabiegów w terenie;
- technicznego sposobu wykonania zabiegów;
- umieszczenia zabiegów w czasie.

Wariantowanie w sporządzaniu Planu zaczyna się na etapie definiowania wytycznych do wykonania prac urzędniowych. Sprowadza się to do wyboru dla ustalonych typów lasu: sposobu zagospodarowania, składu gatunkowego uprawy, gospodarczego typu drzewostanu. Wybory dokonywane są podczas KZP.

Następny etap to ustalanie rozmiaru cięć. Przebiega w kilku etapach, a ostateczna wersja ma uwzględnić w optymalny sposób wymogi różnych grup społecznych, jak również środowiska, gospodarczych funkcji lasu i celów Planu.

Umieszczenie zabiegów w czasie ma ograniczone znaczenie, w Planie nie ma zapisów na temat terminów wykonania poszczególnych zabiegów (czy w ramach 10-lecia czy pory roku). Wykonawca zapisów Planu, czyli Nadleśnictwo Bytnica, decyduje o terminach zabiegów oraz technicznym sposobie ich wykonania, biorąc pod uwagę wytyczne Planu oraz wiedzę o terenie.

W POP zinwentaryzowane zostały obiekty przyrodniczo i kulturowo cenne zlokalizowane na terenie Nadleśnictwa Bytnica. W przedmiotowym dokumencie zamieszczone są zalecenia odnośnie grup wydzieleń, dla których stwierdzono potrzebę ochrony (np. wodochronność) oraz wydzieleń na terenie, których występują formy ochrony przyrody.

Po przeprowadzeniu NTG następuje przekazanie projektu Planu Urządzenia Lasu wraz z Prognozą Oddziaływania na Środowisko do Regionalnego Dyrektora Ochrona Środowiska oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z wnioskiem o wydanie opinii.

Fakultatywnie, po uzyskaniu opinii oraz uwag i wniosków, dyrektor rdLP zwołuje — poprzez ogłoszenie w prasie lokalnej i BIP — Komisję Projektu Planu (KPP), podczas której poddawany jest ocenie społecznej gotowy projekt Planu.

8. SPIS TABEL, RYSUNKÓW I WYKRESÓW

TABELE

Tabela 1. Udział TSL.....	31
Tabela 2. Zestawienie powierzchni drzewostanów według grup wiekowych i bogactwa gatunkowego	33
Tabela 3. Zestawienie powierzchni drzewostanów wg grup wiekowych i budowy pionowej.....	33
Tabela 4. Zestawienie powierzchni wg rodzajów i pochodzenia drzewostanów	34
Tabela 5. Zestawienie zbiorcze istniejących form ochrony przyrody w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica	35
Tabela 6. Gatunki wymienione w Zał. II Dyrektywy 92I43IEWG występujące na terenie OSO „Dolina Środkowej Odry” oraz uznane za przedmiot ochrony na terenie obszaru (SDF 2015-08)	39
Tabela 7. Siedliska przyrodnicze występujące na terenie SOO „Dolina Pliszki” oraz uznane za przedmiot ochrony na terenie obszaru (SDF 2016-09).....	41
Tabela 8. Gatunki wymienione w Zał. II Dyrektywy Siedliskowej występujące na terenie SOO „Dolina Pliszki” oraz uznane za przedmiot ochrony na terenie obszaru (SDF 2016-09)	42
Tabela 9. Siedliska przyrodnicze występujące na terenie SOO „Krośnieńska Dolina Odry” oraz uznane za przedmiot ochrony na terenie obszaru (SDF 2014-04)	43
Tabela 10. Gatunki wymienione w Zał. II Dyrektywy Siedliskowej występujące na terenie SOO „Krośnieńska Dolina Odry” oraz uznane za przedmiot ochrony na terenie obszaru (SDF 2014-04).....	44
Tabela 11. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009I147IWE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92I43IEWG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków występujące na terenie SOO „Bytnica” oraz uznane za przedmiot ochrony na terenie obszaru (SDF 2014-04)	45
Tabela 12. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009I147IWE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92I43IEWG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków (SDF 2014-04).....	46
Tabela 13. Siedliska przyrodnicze występujące na terenie SOO „Lasy Dobrosułowskie” oraz uznane za przedmiot ochrony na terenie obszaru (SDF 2016-04)	47
Tabela 14. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009I147IWE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92I43IEWG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków (SDF 2016-04).....	47
Tabela 15. Siedliska przyrodnicze występujące na terenie SOO „Stara Dąbrowa w Korytach” oraz uznane za przedmiot ochrony na terenie obszaru (SDF 2014-04)	48
Tabela 16. Gatunki wymienione w Zał. II Dyrektywy Siedliskowej występujące na terenie SOO „Stara Dąbrowa w Korytach” oraz uznane za przedmiot ochrony na terenie obszaru (SDF 2014-04).....	49
Tabela 17. Siedliska przyrodnicze występujące na terenie SOO „Rynna Gryżyny” oraz uznane za przedmiot ochrony na terenie obszaru (SDF 2014-04).....	50
Tabela 18. Gatunki wymienione w Zał. II Dyrektywy Siedliskowej występujące na terenie SOO „Rynna Gryżyny” oraz uznane za przedmiot ochrony na terenie obszaru (SDF 2014-04).....	50
Tabela 19. Siedliska przyrodnicze w Nadleśnictwie Bytnica	51
Tabela 20. Wykaz istniejących pomników przyrody w ramach Alei nr 72 („Palisada”) w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica (Weryfikacja i aktualizacja informacji przestrzennej i opisowej o pomnikach przyrody i użytkach ekologicznych na terenie Polski, GDOŚ, 2015).....	57
Tabela 21. Wykaz istniejących pomników przyrody w ramach Alei nr 71 („Kosobudzka”) w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica (Weryfikacja i aktualizacja informacji przestrzennej i opisowej o pomnikach przyrody i użytkach ekologicznych na terenie Polski, GDOŚ, 2015).....	59
Tabela 22. Wykaz istniejących pomników przyrody w ramach Alei nr 69 („Augustynka”) w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica (Weryfikacja i aktualizacja informacji przestrzennej i opisowej o pomnikach przyrody i użytkach ekologicznych na terenie Polski, GDOŚ, 2015).....	59
Tabela 23. Wykaz istniejących pomników przyrody w ramach Alei nr 68 („Wędkarska”) w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica (Weryfikacja i aktualizacja informacji przestrzennej i opisowej o pomnikach przyrody i użytkach ekologicznych na terenie Polski, GDOŚ, 2015).....	60
Tabela 24. Wykaz istniejących powierzchniowych pomników przyrody w zarządzie Nadleśnictwa Bytnica (Weryfikacja i aktualizacja informacji przestrzennej i opisowej o pomnikach przyrody i użytkach ekologicznych na terenie Polski, GDOŚ, 2015).....	62
Tabela 25. Zestawienie wyników pomiarów stężeń SO ₂ (WIOŚ Zielona Góra, 2016).....	67

Tabela 26. Zestawienie wyników pomiarów stężeń NO _x (WIOS Zielona Góra, 2016)	67
Tabela 27. Zestawienie wyników pomiarów ozonu (WIOS Zielona Góra, 2016)	68
Tabela 28. Wpływ zaplanowanych wskazań gospodarczych na zinwentaryzowane na gruntach Nadleśnictwa Bytnica chronione oraz rzadkie gatunki roślin i grzybów	80
Tabela 29. Wpływ zaplanowanych wskazań gospodarczych na obserwowane na gruntach Nadleśnictwa Bytnica chronione gatunki zwierząt.....	83
Tabela 30. Zestawienie stref ochronnych na terenie Nadleśnictwa Bytnica	84
Tabela 31. Przewidywane oddziaływanie projektu Planu Urządzenia Lasu na środowisko	89
Tabela 32. Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach Gryżyńskiego Parku Krajobrazowego.....	90
Tabela 33. Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach OChK „16-Puszcza nadl. Pliszka”	92
Tabela 34. Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach OChK „18-Krośnieńska Dolina Odry”	93
Tabela 35. Zestawienie przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 PLB080004 „Dolina Środkowej Odry” występujących w zasięgu Nadleśnictwa Bytnica	95
Tabela 36. Macierz oddziaływania na przedmioty ochrony obszaru OSO znajdujące się w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Bytnica.....	97
Tabela 37. Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach PLB080004 „Dolina Środkowej Odry”.....	98
Tabela 38. Tabela zbiorcza obszaru Natura 2000 wg przedmiotów ochrony oraz planowanych zabiegów gospodarczych	99
Tabela 39. Macierz oddziaływania na siedliska stanowiące przedmiot ochrony w obszarze znajdujące się w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Bytnica.....	102
Tabela 40. Macierz przewidywanego wpływu PUL na gatunki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG, stanowiące przedmiot ochrony w obszarze, występujące w granicach Nadleśnictwa Bytnica	104
Tabela 41. Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach SOO PLH080011 „Dolina Pliszki”	105
Tabela 42. Tabela zbiorcza obszaru Natura 2000 wg przedmiotów ochrony oraz planowanych zabiegów gospodarczych	107
Tabela 43. Macierz oddziaływania na siedliska stanowiące przedmiot ochrony w obszarze, występujące w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Bytnica.....	108
Tabela 44. Macierz przewidywanego wpływu PUL na gatunki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG, stanowiące przedmiot ochrony w obszarze	109
Tabela 45. Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach SOO PLH080028 „Krośnieńska Dolina Odry”.....	110
Tabela 46. Tabela zbiorcza obszaru Natura 2000 wg przedmiotów ochrony oraz planowanych zabiegów gospodarczych	112
Tabela 47. Tabela zbiorcza obszaru Natura 2000 wg przedmiotów ochrony oraz planowanych zabiegów gospodarczych	113
Tabela 48. Macierz przewidywanego wpływu PUL na gatunki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG, stanowiące przedmiot ochrony w obszarze	114
Tabela 49. Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach SOO PLH080035 „Dębowe Aleje w Gryżynie i Zawiszach”	115
Tabela 50. Tabela zbiorcza obszaru Natura 2000 wg przedmiotów ochrony oraz planowanych zabiegów gospodarczych	116
Tabela 51. Macierz przewidywanego wpływu PUL na gatunki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG, stanowiące przedmiot ochrony w obszarze, w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Bytnica	118
Tabela 52. Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach SOO PLH080037 „Lasy Dobrosułowskie”	118
Tabela 53. Tabela zbiorcza obszaru Natura 2000 wg przedmiotów ochrony oraz planowanych zabiegów gospodarczych	120

Tabela 54. Macierz oddziaływania na siedliska stanowiące przedmiot ochrony w obszarze, występujące w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Bytnica	121
Tabela 55. Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach SOO PLH080042 „Stara Dąbrowa w Korytach”	122
Tabela 56. Tabela zbiorcza obszaru Natura 2000 wg przedmiotów ochrony oraz planowanych zabiegów gospodarczych	123
Tabela 57. Macierz oddziaływania na siedliska stanowiące przedmiot ochrony w obszarze, występujące w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Bytnica	125
Tabela 58. Macierz przewidywanego wpływu PUL na gatunki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG, stanowiące przedmiot ochrony w obszarze.....	126
Tabela 59. Zestawienie powierzchniowe zaplanowanych zabiegów związanych z gospodarką leśną w granicach SOO PLH080067 „Rynna Gryżyny”	127
Tabela 60. Zestawienie siedlisk przyrodniczych wraz z zabiegami.....	130
Tabela 61. Zestawienie propozycji minimalizacji potencjalnych negatywnych oddziaływań wynikających z zapisów Planu Urządzenia Lasu	133

RYSUNKI

Rys. 1. Położenie Nadleśnictwa Bytnica na tle jednostek RDLP Zielona Góra oraz podziału administracyjnego	27
Rys. 2. Obszarowe formy ochrony przyrody na terenie Nadleśnictwa Bytnica	35
Rys. 3. Natężenie uszkodzeń przez zwierzynę w Obrębie Grabina	70
Rys. 4. Natężenie uszkodzeń przez zwierzynę w Obrębie Gryżyna	71
Rys. 5. Przedmioty ochrony w OSO stwierdzone na gruntach Nadleśnictwa Bytnica	96

WYKRESY

Wykres 1. Udział typów siedliskowych lasu.....	31
Wykres 2. Udział powierzchniowy gat. panujących	32
Wykres 3. Udział powierzchniowy gat. rzeczywistych.....	32
Wykres 4. Udział procentowy drzewostanów w klasach i podklasach wieku	33
Wykres 5. Porównanie udziału procentowego powierzchni drzewostanów na początku i końcu obowiązywania PUL wg klas wieku na terenie Gryżyńskiego Parku Krajobrazowego	91
Wykres 6. Porównanie udziału procentowego powierzchni drzewostanów na początku i końcu obowiązywania PUL wg klas wieku na terenie OChK „16-Puszcza nad Pliszką”	92
Wykres 7. Porównanie udziału procentowego powierzchni drzewostanów na początku i końcu obowiązywania PUL wg klas wieku na terenie OChK „18-Krośnieńska Dolina Odry”	94
Wykres 8. Porównanie udziału procentowego powierzchni drzewostanów na początku i końcu obowiązywania PUL wg klas wieku na terenie Obszaru Natura 2000 PLB080004 „Dolina Środkowej Odry”	98
Wykres 9. Porównanie udziału procentowego powierzchni drzewostanów na początku i końcu obowiązywania PUL wg klas wieku na terenie SOO „Dolina Pliszki”.....	106
Wykres 10. Porównanie udziału procentowego powierzchni drzewostanów na początku i końcu obowiązywania PUL wg klas wieku na terenie SOO „Krośnieńska Dolina Odry”.....	111
Wykres 11. Porównanie udziału procentowego powierzchni drzewostanów na początku i końcu obowiązywania PUL wg klas wieku na terenie SOO „Lasy Dobrosułowskie”	119
Wykres 12. Porównanie udziału procentowego powierzchni drzewostanów na początku i końcu obowiązywania PUL wg klas wieku na terenie SOO „Stara Dąbrowa w Korytach”.....	122
Wykres 13. Porównanie udziału procentowego powierzchni drzewostanów na początku i końcu obowiązywania PUL wg klas wieku na terenie SOO „Rynna Gryżyny”	128

9. LITERATURA

Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, 1983. Podział hydrograficzny Polski. Warszawa.

Instrukcja Urządzania Lasu, 2012. CILP, Warszawa.

Dokumentacja siedliskowa Nadleśnictwa Bytnica dla obrębów: Grabina, Gryżyna. Stan na 01.01.2005 r. Biuro Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej. Oddział w Poznaniu.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa, zwana w skrócie Dyrektywą Ptasią.

Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, zwana w skrócie Dyrektywą Siedliskową.

Jędrzejewski W. i in.: Projekt korytarzy ekologicznych łączących europejską sieć Natura 2000 w Polsce. Opracowanie wykonane dla Ministerstwa Środowiska w ramach realizacji programu Phare PL0105.02. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża 2005.

Kondracki J., 2009. Geografia regionalna Polski. PWN, Warszawa.

Kondracki J., 1994. Geografia Polski, Mezoregiony fizyczno-geograficzne, PWN. Warszawa.

Maciantowicz (red.): 20 lat. Gryżyński Park Krajobrazowy. Monografia przyrodnicza. Gorzów Wielkopolski, Zielona Góra, 2016.

Matuszkiewicz J.M.: Potencjalna roślinność naturalna Polski, IGiPZ PAN, Warszawa, 2008.

Matuszkiewicz W.: Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 2008.

Program ochrony środowiska dla województwa, powiatu oraz gminy.

Pawlaczyk P. (red.), 2009. Natura 2000 - Niezbędnik leśnika. Wydawnictwo Klubu Przyrodników. Świebodzin.

Siedliskowe Podstawy Hodowli Lasu, 2004. Ośrodek Rozwojowo-Wdrożeniowy Lasów Państwowych w Bedoniu.

TAXUS UL, 2016. Projekt Planu Urządzenia Lasu, Warszawa.

TAXUS UL, 2016. Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Bytnica, Warszawa.

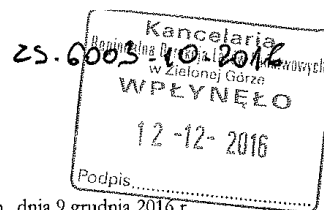
Zasady Hodowli Lasu, 2012. Ośrodek Rozwojowo-Wdrożeniowy Lasów Państwowych w Bedoniu

Zielony R., Kliczkowska A., 2012. Regionalizacja przyrodniczo-leśna Polski 2010, Centrum Informacyjne Lasów Państwowych, Warszawa

10. ZAŁĄCZNIKI

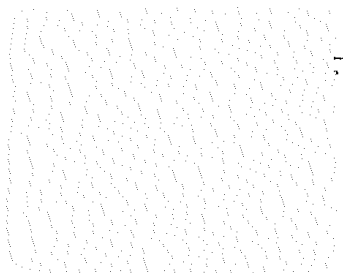
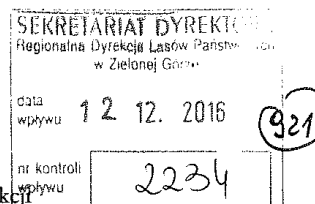

REGIONALNA DYREKCJA OCHRONY ŚRODOWISKA W GORZOWIE WIELKOPOLSKIM

Gorzów Wlkp., dnia 9 grudnia 2016 r.

WPN-II.410.3.2016.MB

Pan
Leszek BanachDyrektor Regionalnej Dyrekcji
Lasów Państwowych
w Zielonej Górze

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, działając na podstawie art. 54 ust. 1, w związku z art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 353), w ramach toczącego się postępowania w zakresie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko:

projektu Planu Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Bytnica

- I. na skutek wniosku Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze z dnia 29 listopada 2016 r. znak: ZS.6003.10.2016,
- II. oraz po zapoznaniu się z przedłożonymi stosownie do wymogów prawa dokumentami, w tym w szczególności, prognozy oddziaływania planu urządzania lasu na środowisko, programu ochrony przyrody oraz elaboratu i map tematycznych,

o p i n i u j ę p o z y t y w n i e

projekt Planu Urządzania Lasu sporządzony dla Nadleśnictwa Bytnica,
na lata 2017-2026

U Z A S A D N I E N I E

Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze, pismem z dnia 29 listopada 2016 r. znak: ZS.6003.10.2016, zwrócił się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim o dokonanie czynności zaopiniowania projektu planu urządzania lasu sporządzonego na lata 2017-2026 dla Nadleśnictwa Bytnica. Do projektu analizowanego dokumentu planistycznego załączono: elaborat, opis taksacyjny, program ochrony przyrody oraz prognozę oddziaływania ustaleń Planu na środowisko wraz z mapami.

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

ul. Jagiellończyka 8, 66-400 Gorzów Wielkopolski, tel.: 95 71-15-338, fax: 95 71-15-524, sekretariat.gorzowwlpk@rdos.gov.pl, gorzow.rdos.gov.pl

Nadleśnictwo Bytnica leży w granicach działania Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze i obejmuje swym zakresem jedenaście leśnictw położonych na terenie dwóch obrębów leśnych (Gryżyna oraz Grabina). Powierzchnia gruntów w zarządzenie Nadleśnictwa wynosi 19 136,79 ha, natomiast jego zasięg administracyjny obejmuje 249,40 km². Grunty leśne w zarządzie Nadleśnictwa obejmują powierzchnię 18 525,06 ha, natomiast grunty nieleśne 611,73 ha.

Grunty Nadleśnictwa położone są w granicach województwa lubuskiego, w zasięgu trzech powiatów: krośnieńskiego (gmina: Krosno Odrzańskie, Bytnica), świebodzińskiego (gmina: Łagów, Skape) oraz zielonogórskiego (gmina: Czerwieńsk).

Na terenie Nadleśnictwa wyznaczono aktualnie następujące prawne formy ochrony przyrody:

- 1 park krajobrazowy: „Gryżyński Park Krajobrazowy”;
- 7 obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty Natura 2000: *Dolina Płiszy PLH080011*, *Krosnińska Dolina Odry PLH080028*, *Lasy Dobrosułowskie PLH080037*, *Bytnica PLH080034*, *Rywna Gryżyny PLH080067*, *Dębowe Aleje w Gryżynie i Zawisząch PLH080035*, *Stara Dąbrowa w Korytach PLH080042*;
- 1 obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000: *Dolina Środkowej Odry PLB080004*;
- 2 obszary chronionego krajobrazu: „16-Puszczą nad Płiszą” oraz „18-Krosnińska Dolina Odry”;
- 4 pomniki przyrody, w tym 1 powierzchniowy;
- 7 użytków ekologicznych;
- stanowiska chronionych gatunków roślin oraz zwierząt, w tym ustalonych 7 stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania dla dwóch gatunków ptaków (bielik oraz kania ruda).

Wraz z projektem analizowanego dokumentu przedłożono „Prognozę oddziaływania na środowisko planu urzędzenia lasu Nadleśnictwa Bytnica na okres od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2026 r.,” wykonaną przez firmę TAXUS UL Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Płomyka 58, 02-491 Warszawa. Natomiast zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko został uzgodniony przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim pismem z dnia 30 stycznia 2015 r. znak: WOOŚ-I.411.5.2015.RD.

W przedłożonej prognozie oddziaływania na środowisko, dokonano szczegółowej analizy i oceny wpływ ustaleń projektu planu urzędzenia lasu Nadleśnictwa Bytnica, na środowisko naturalne, w tym w szczególności na wszystkie prawne formy ochrony przyrody, bioróżnorodność, powierzchnie ziemi, powietrze, wody, krajobraz oraz zabytki i dobra kultury materialnej.

Biorąc pod uwagę przyjęcie w ramach ocenianego projektu planu urzędzenia lasu bardzo szerokiej gamy rozwiązań i działań wykluczających niekorzystny wpływ ustaleń planu na bioróżnorodność obszaru Nadleśnictwa (w tym w szczególności, na prawne formy ochrony przyrody), jednoznacznie wykluczono możliwość wystąpienia jakichkolwiek zaburzeń populacji gatunków roślin i zwierząt, przejawiających się m.in. spadkiem ich liczebności lub zagęszczeniem, zmniejszeniem zasięgu ich występowania, ograniczeniem możliwości reprodukcji, zwiększeniem śmiertelności czy ograniczeniem łączności z innymi populacjami w zasięgu administracyjnym Nadleśnictwa Bytnica. Natomiast

Opinia z dnia 9 grudnia 2016 r. znak: WPN-II.410.3.2016.MB

w odniesieniu do cennych przyrodniczo siedlisk oraz ekosystemów, wykluczono możliwość ich fizycznej degradacji, zmniejszenie areалу powierzchni czy istotną zmianę ich cech charakterystycznych, w tym podstawowych warunków ekologicznych (wodnych, świetlnych i troficznych), a także jednoznacznie wykluczono możliwość zakłócenia zachodzących obecnie w ich obrębie, naturalnych (lub zbliżonych do naturalnych) procesów ekologicznych.

Ochrona obszarów Natura 2000 wyznaczonych na terenie Nadleśnictwa, realizowana jest na podstawie ustanowionych planów zadań ochronnych, których regulacje i zapisy dotyczące ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków i ich siedlisk, będące przedmiotami ochrony tych obszarów, zostały implementowane do programu ochrony przyrody Nadleśnictwa oraz prognozy oddziaływania na środowisko. Względem obszarów Dolina Środkowej Odry, Krośnieńska Dolina Odry, Rynna Gryżyny, Dębowe Aleje w Gryżynie i Zawiszach oraz Stara Dąbrowa w Korytach, nie posiadających aktualnie planów zadań ochronnych, przyjęto zasadę postępowania zachowawczego (w formie ograniczenia cięć rębnych, wykonywania zabiegów poza okresem lęgowym ptaków, pozostawianie martwego drewna oraz wyłączenie z użytkowania większej części zasobów „naturalnych” siedlisk przyrodniczych), do czasu ustanowienia planów zadań ochronnych lub uwzględnienia zakresu planu zadań ochronnych w ramach aneksu planu urządzania lasu.

Po analizie przedłożonej dokumentacji, m.in. prognozy oddziaływania na środowisko, programu ochrony przyrody, elaboratu, opisów taksacyjnych i załączników mapowych, można uznać, iż realizacja zamierzeń zawartych w projekcie planu urządzania lasu Nadleśnictwa Bytnica, nie przyczyni się do wystąpienia negatywnego oddziaływania, uniemożliwiającego lub utrudniającego osiągnięcie celów *Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 roku w sprawie ochrony dzikiego ptactwa*, ze względu na które został ustanowiony obszar specjalnej ochrony ptaków *Dolina Środkowej Odry* PLB080004; jak również celów *Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory*, ze względu na ochronę których, wyznaczono obszary mające znaczenie dla Wspólnoty Natura 2000: *Dolina Płiszyki* PLH080011, *Krośnieńska Dolina Odry* PLH080028, *Lasy Dobrosułowskie* PLH080037, *Bytnica* PLH080034, *Rynna Gryżyny* PLH080067, *Dębowe Aleje w Gryżynie i Zawiszach* PLH080035, *Stara Dąbrowa w Korytach* PLH080042, tym samym zapewniając utrzymanie i sprawne funkcjonowanie, spójnej ekologicznie, Europejskiej Sieci Natura 2000.

Ponadto należy wskazać, iż realizacja wielofunkcyjnej i opartej na podstawach proekologicznych gospodarki leśnej w oparciu o analizowany projekt planu urządzania lasu, przyczyni się do poprawy warunków ekologicznych funkcjonowania na tym terenie różnego rodzaju drzewostanów, tworzących stabilny oraz zróżnicowany przyrodniczo krajobraz leśny wpływający pośrednio na poprawę warunków życia i zdrowia człowieka.

W związku z powyższym przedstawiona treść ustaleń przedmiotowych dokumentów stanowi podstawę do **pozytywnego zaopiniowania**, przedłożonego projektu planu urządzania lasu sporządzonego dla Nadleśnictwa Bytnica, na lata 2017-2026.

Regionalny Wydział Ochrony Środowiska
w Gorzowie Wielkopolskim
Jan Kucharczyk

Opinia z dnia 9 grudnia 2016 r. znak: WPN-II.410.3.2016.MB

WOJEWÓDZKA STACJA SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA W GORZOWIE WLKP.

66-400 Gorzów Wlkp., ul. Mickiewicza 12b
 tel. (95) 722-60-57, fax (95) 722-46-52
 www.wsse.gorzow.pl
 e-mail: wsse@wsse.gorzow.pl
 NIP: 599-10-23-564

LUBUSKI PAŃSTWOWY WOJEWÓDZKI INSPEKTOR SANITARNY W GORZOWIE WLKP.

NZ.9022.580.2016.AD

Gorzów Wlkp., 29 grudnia 2016 r.

Dyrektor
Regionalnej Dyrekcji
Lasów Państwowych
w Zielonej Górze
ul. K. Wielkiego 24a
65-950 Zielona Góra

Lubuski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Gorzowie Wlkp. działając na podstawie art. 54 ust. 1 w związku z art. 58 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (j.t. Dz.U. z 2016 r., poz. 353 z późn. zm.), po rozpatrzeniu wniosku z dnia 29 listopada 2016 r., w sprawie zaopiniowania projektu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Bytnica na okres od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2026 r. wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko,

opiniuje pozytywnie

przedłożony projekt Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Bytnica na okres od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2026 r. wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko, **w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych.**

Uzasadnienie:

Dnia 2 grudnia 2016 r. do Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp. wpłynął wniosek Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze z dnia 29 listopada 2016 r., znak: ZS.6003.11.2016, w sprawie zaopiniowania projektu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Bytnica na okres od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2026 r. wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko.

Do wniosku dołączono projekt Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Bytnica na okres od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2026 r. (elaborat), Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Bytnica oraz Prognozę oddziaływania na środowisko Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Bytnica, opracowaną przez Pana Marka Momot – TAXUS UL Sp. z o. o. ul. Płomyka 58, 02-491 Warszawa, w 2016 r.

Niniejszy Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Bytnica opracowany został wg stanu lasu na 1.01.2017 r.

Nadleśnictwo Bytnica składa się z dwóch obrębów leśnych: Gryzyna i Grabina, położonych na terenie województwa lubuskiego, trzech powiatów i pięciu gmin:

- powiat krośnieński, gmina Bytnica, gmina Krosno Odrzańskie,
- powiat świebodziński, gmina Łągów, gmina Skąpe,
- powiat zielonogórski, gmina Czerwieńsk.

Powierzchnia Nadleśnictwa wynosi 19 136,6786 ha – z gruntami stanowiącymi współwłasność. W drzewostanach Nadleśnictwa Bytnica w udziale powierzchniowym gatunków

panujących zdecydowanie dominuje sosna (93,53%). Podobnym do siebie udziałem charakteryzują się drzewostany z olszą jako gatunkiem panującym – 1,62%, dębem bezszypułkowym – 1,38% oraz brzozą – 1,32%.

Na obszarze Nadleśnictwa wyróżnić można trzy zgrupowania wód stojących. W północnej części Nadleśnictwa zbiorniki wodne zlokalizowane są głównie na terenie Leśnictwa Kosobudz, wzdłuż lewobrzeżnego dopływu rzeki Pliszki – potoku Konotop. Kolejną grupę stanowią zbiorniki wodne związane z rzeką Gryżynką, zlokalizowane we wschodniej części Nadleśnictwa. W grupie tej można wyróżnić zarówno jeziora naturalne, z których największe to jez. Gryżyńskie oraz jez. Jelito, jak również szereg stawów hodowlanych (m.in. Staw Stary, Staw Mały, Staw Barina). Ostatnią grupę jezior stanowi ciąg jezior polodowcowych zlokalizowanych w centralnej i południowo-zachodniej części Nadleśnictwa, w dolinie rzeki Bieli. Występują tu zbiorniki naturalne, w tym największy zbiornik wodny na obszarze Nadleśnictwa – jez. Głębokie oraz stawy hodowlane.

Nadleśnictwo położone jest w zasięgu dwóch Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP): „Sandr rzeki Pliszka” – GZWP Nr 148 i „Pradolina Warszawa-Berlin (Koło-Odra)” – GZWP Nr 150.

Podstawowym celem Planu Urządzenia Lasu jest umożliwienie prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, w oparciu o zawarte w nim wskazania i zalecenia. W ramach Planu Urządzenia Lasu projektowane czynności gospodarcze planuje się w taki sposób, aby z jednej strony zapewnić dochód gospodarstwa leśnego bez łamania zasad trwałości lasu i ciągłości użytkowania, z drugiej zaś, aby zapewnić stały wzrost produkcyjnych i pozaprodukcyjnych funkcji lasu przy zwiększaniu jego użyteczności społecznej.

Cele Planu realizowane są poprzez:

- planowanie zadań mających na celu osiągnięcie różnorodności gatunkowej, wiekowej i genetycznej, przy wykorzystaniu procesów naturalnych, zmierzające do poprawy oraz utrzymania zdrowotności lasów,
- pozyskiwanie optymalnego rozmiaru surowca, zgodnie z możliwościami siedlisk, w celu wzmocnienia ich produktywności,
- wprowadzanie rodzimych gatunków liściastych,
- ochronę cennych starodrzewów, pojedynczych drzew, biotopów,
- szczegółowe rozpoznanie zasięgów: lasów ochronnych, siedlisk przyrodniczych oraz określenie w nich zadań z zakresu zagospodarowania i ochrony,
- utrzymywanie oraz jeśli zachodzi taka potrzeba - rozszerzanie funkcji ochronnych lasu.

Zgodnie z Planem do zadań Nadleśnictwa w zakresie ochrony przeciwpożarowej należy:

- Wykonanie prac remontowych, mających na celu poprawę dostępności obszarów leśnych dla typowego sprzętu będącego w użyciu straży pożarnej, ze szczególnym nastawieniem na stabilizację nawierzchni i poszerzeniem wskazanych odcinków, dostosowując drogi do wymagań określonych w rozporządzeniu MŚ z dnia 26 marca 2006 r., w kolejności wynikającej z bieżących potrzeb i możliwości finansowania,
- Oznaczenie w terenie dojazdów pożarowych i dojazdów do punktów czerpania wody,
- Kontrolowanie stanu technicznego dojazdów pożarowych (szczególnie po obfitych opadach deszczu, topnieniu pokrywy śnieżnej, po zakończeniu prac wywozowych i akcjach gaśniczych),
- Kontrolowanie stanu oznaczeń dojazdów pożarowych oraz stanu pobliskiej roślinności, by w razie konieczności odświeżyć oznakowanie,
- Pielęgnowanie skrajni w celu zapewnienia stałej widoczności i bezpieczeństwa przejazdu. Przycinania skrajni drogowej należy dokonywać systematycznie w czasie cięć gospodarczych, intensyfikując je odpowiednio wzdłuż pasa drogowego,
- Wyznaczenie w terenie poszerzeń jezdni (umożliwiających manewr mijania) na dojazdach pożarowych niebędących środkami trwałymi Nadleśnictwa w trakcie prowadzenia prac gospodarczych w bezpośrednim sąsiedztwie danej drogi,
- Pielęgnowanie istniejących mijanek,
- Usunięcie przeszkód ograniczających pole widoczności przy zjazdach z dróg publicznych.

Do zadań Nadleśnictwa służących utrzymaniu zaopatrzenia w wodę do celów przeciwpożarowych należy:

- Realizacja projektu budowy punktu czerpania wody nr 16,
- Umocnienie i wyrównanie wskazanych miejsc do manewrowania,
- Oznakowanie dróg dojazdowych do punktów czerpania wody.

Do zadań Nadleśnictwa służących utrzymaniu bazy sprzętu do celów przeciwpożarowych należy:

- Użytkowanie sprzętu zgodnie z przeznaczeniem,
- Systematyczna kontrola stanu oraz okresowe konserwacje narzędzi i urządzeń.

W bieżącym okresie gospodarczym na terenie Nadleśnictwa planuje się:

W zakresie budownictwa

Prace z zakresu budownictwa ogólnego i drogowego realizowane będą na bieżąco zgodnie z potrzebami i możliwościami finansowymi Nadleśnictwa oraz planami perspektywicznymi RDLP w Zielonej Górze. Do podstawowych zadań w obecnym 10-leciu będzie należało remontowanie i modernizacja istniejących dróg w dostosowaniu do wymogów ochrony p.poż., jak i zwiększającego się tonażu samochodów wywożących drewno z lasu. Nadleśnictwo w przyszłym okresie gospodarczym nie planuje budowy obiektów mieszkalnych dla pracowników Służby Leśnej. Planowane jest dalsze sukcesywne prowadzenie niezbędnych modernizacji i remontów lokali, będących wynikiem bieżących potrzeb i możliwości finansowych Nadleśnictwa.

W zakresie melioracji wodnych i budowy zbiorników małej retencji

Zainwentaryzowano wszystkie rowy i ciekły wodne będące w zarządzie Nadleśnictwa. Istniejące zbiorniki są niezbędnym elementem do prowadzenia właściwej gospodarki wodnej w Nadleśnictwie oraz zabezpieczają potrzeby w zakresie zaopatrzenia w wodę dla celów przeciwpożarowych. W zakresie melioracji wodnych Nadleśnictwo wykonuje we własnym zakresie prace konserwacyjne urządzeń melioracyjnych (szczególnie rowów i przepustów). Zakres tych prac będzie zależał od możliwości finansowych Nadleśnictwa.

W zakresie turystyki i rekreacji oraz edukacji przyrodniczej

Aktualnie na terenie Nadleśnictwa znajdują się następujące urządzenia i obiekty turystyczne oraz edukacyjne:

Miejsca postoju pojazdów:

- przy przystanku PKS Smolary Bytnickie, leśnictwo Garbowo oddz. 324 g, 324 f,
- przy drodze z Bytnicy do Grabina, leśnictwo Biała Struga oddz. 99 a,

Ścieżki edukacyjne oraz przyrodnicze:

- ścieżka edukacyjna „Gryżyńskie Uroczyska” wraz z tzw. dużą wiatą nad jeziorem w Gryżynie

Miejsca biwakowania:

- leśnictwo Kosobudz oddz. 88.

Ponadto na terenie Nadleśnictwa znajdują się szlaki piesze, znakowane trasy rowerowe, ścieżki konne, trasy nordic walking, trasa narciarska, szlaki tematyczne.

Edukacja przyrodniczo-leśna prowadzona przez Nadleśnictwo Bytnica będzie się skupiać przede wszystkim na następujących założeniach:

- obiorcą edukacji leśnej w Nadleśnictwie będą głównie miejscowe szkoły,
- edukacja leśna przeprowadzona zostanie głównie na ścieżce edukacyjnej, terenach Gryżyńskiego Parku Krajobrazowego oraz terenach leśnych Nadleśnictwa,
- podjęte zostaną działania edukacyjne w zakresie promocji łowiectwa jako formy ochrony środowiska naturalnego (w tym działania z partnerami zagranicznymi),
- kontynuowane będą akcje o tematyce leśnej i przyrodniczej (np.: „Czysty Las”, „Sprzątanie Świata”, „Wiosna bez płomieni”),
- zwiększony zostanie udział Nadleśnictwa we wspólnych imprezach edukacyjnych organizowanych przez szkoły i instytucje zewnętrzne.

Działalność Nadleśnictwa Bytnica w ww. zakresie polegać będzie na utrzymaniu w odpowiednim stanie istniejących oraz budowie nowych obiektów i urządzeń turystycznych, edukacyjnych.

Zgodnie z przedłożoną Prognozą oddziaływania na środowisko zapisy zawarte w Planie Urządzenia Lasu nie są zamierzeniami inwestycyjnymi, nie ingerują znacząco negatywnie w sposób wykorzystania i przekształcenia terenu. Zadania dotyczące potrzeb infrastruktury technicznej mają charakter kierunkowych wytycznych.

Według Prognozy realizacja zapisów Planu wpłynie pozytywnie na zdrowie i życie ludzi. Udostępnianie lasu umożliwi społeczeństwu rekreację, wypoczynek oraz edukację przyrodniczą, zapewniając jednocześnie możliwość pozyskania surowca drzewnego oraz innych surowców w procesie ubocznego użytkowania lasu.

W Prognozie przeprowadzono również analizę wpływu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Bytnica na różnorodność biologiczną, wody, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne (zasoby drzewne), zabytki i dobra kultury materialnej, w wyniku której nie stwierdzono znacząco negatywnego oddziaływania Planu na wymienione elementy środowiska.

Biorąc pod uwagę charakter przewidzianych na terenie objętym Planem Urządzenia Lasu działań, stwierdza się, iż realizacja postanowień przedmiotowego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na zdrowie ludzi.

Jednocześnie Lubuski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Gorzowie Wlkp. wskazuje, iż z uwagi na występowanie na terenie Nadleśnictwa Bytnica Głównych Zbiorników Wód Podziemnych nr 148 „Sandr rzeki Pliszka” i nr 150 „Pradolina Warszawa-Berlin (Koło-Odra)” należy mieć na uwadze zakazy, nakazy i ograniczenia związane z ochroną jego zasobów wodnych.

Wobec powyższego Lubuski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Gorzowie Wlkp. **opiniuje pozytywnie** przedłożony projekt Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Bytnica na okres od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2026 r. wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko.

NZ a/a

LUBUSKI PAŃSTWOWY WOJEWÓDZKI
INSPEKTOR SANITARNY
w Gorzowie Wlkp.
lek. med. Dorota Kongszczuk
specjalista epidemiolog